ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ในสถานศึกษาและชุมชนของครูเกษตร โรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ

FACTORS AFFECTING THE ACTIVITIES ON PROMOTING ENVIRONMENTAL CONSERVATION IN SCHOOLS AND COMMUNITIES OF AGRICULTURAL TEACHERS OF SECONDARY SCHOOLS IN SISAKET PROVINCE

T 033896

ละเอียด มีแก้ว

LA-IAD MEEKEAW

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาครุศาสตร์เกษตร

บัณฑิตวิทยาลัย

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ. 2542

ISBN 974-622-550-2

...ขหมู่.....
...ขทะเบียน 33896
...น, เดือน, ปี 17 ก.ย. 2542

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

FACTORS AFFECTING THE ACTIVITIES ON PROMOTING ENVIRONMENTAL CONSERVATION IN SCHOOLS AND COMMUNITIES OF AGRICULTURAL TEACHERS OF SECONDARY SCHOOLS IN SISAKET PROVINCE

LA-IAD MEEKEAW

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT

OF THE REQUIREMENT FOR THE DEGREE OF

MASTER OF SCIENCE PROGRAM IN AGRICULTURAL EDUCATION

SCHOOL OF GRADUATE STUDIES

KING MONGKUT 'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

1999

ISBN 974-622-550-2

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

COPYRIGHT 1999

SCHOOL OF GRADUATE STUDIES

KING MONGKUT 'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ของครูเกษตร โรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ
นักศึกษา	นางสาวละเอียด มีแก้ว
รหัสประจำตัว	40064311
ปริญญา	วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชา	ครุศาสตร์เกษตร
พ.ศ.	2542
อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์	ดร. ดนัย ดิษยบุตร
อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม	ดร. นพคุณ ศิริวรรณ อาจารย์วันทนี โชติสกุล

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชนของครูเกษตร ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูผู้สอนวิชาเกษตรกรรม ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ปีการศึกษา 2541 จำนวน 117 คน ของโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ จำนวนทั้งสิ้น 89 โรงเรียน การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้แบบสอบถาม ข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์ทางสถิติด้วยค่าความถี่ ค่าร้อยละ ใช้ Chi-square test ที่ระดับความเชื่อมั่น .05

ผลการวิจัยพบว่า ครูเกษตรมีอายุเฉลี่ย 35.6 ปี โดยเพศชายมีจำนวนมากกว่าเพศหญิงประมาณ 3 เท่า ส่วนใหญ่สมรสแล้วและมีภูมิลำเนาเดิมอยู่ในจังหวัดศรีสะเกษ ผู้มีวุฒิการศึกษาทางวิชาชีพครูเป็นจำนวนมากถึง ร้อยละ 76.9 มีอายุราชการ เฉลี่ย 11.2 ปี มีประสบการณ์ในการสอนวิชาเกษตรกรรม เฉลี่ย 10.3 ปี มีระยะเวลาที่ปฏิบัติราชการครูในโรงเรียนปัจจุบัน เฉลี่ย 8.2 ปี และมีจำนวนคาบสอน เฉลี่ย 18 คาบต่อสัปดาห์

ครูเกษตรส่วนใหญ่มีการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน โดยมีการปฏิบัติกิจกรรมระดับ " ปฏิบัติเป็นบางครั้ง " เป็นส่วนมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ครูเกษตรมีการปฏิบัติกิจกรรมในด้านการเสริมสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาเป็นจำนวนมากกว่าร้อยละ 91.0 ขึ้นไปทุกกิจกรรม โดยมีการปฏิบัติกิจกรรมในระดับ " ปฏิบัติเป็นประจำ " เป็นส่วนมาก และด้านการเสริมสร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคลากรในสถานศึกษามีการปฏิบัติกิจกรรมเป็นจำนวนมากกว่าร้อยละ 90.0 ขึ้นไปทุกกิจกรรม โดยมีการปฏิบัติกิจกรรมในระดับ " ปฏิบัติเป็นบางครั้ง " เป็นส่วนมาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ด้านการจัดกิจกรรมรณรงค์และรักษาสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษามีการปฏิบัติกิจกรรมเป็นจำนวนมากกว่าร้อยละ 87.0 ขึ้นไปทุกกิจกรรม โดยมีการปฏิบัติกิจกรรมในระดับ " ปฏิบัติเป็นบางครั้ง " มากกว่าร้อยละ 58.0 ขึ้นไปทุกกิจกรรม และด้านการบริหารงานสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษามีการปฏิบัติกิจกรรมเป็นจำนวนมากกว่าร้อยละ 74.0 ทุกกิจกรรม โดยมีการปฏิบัติกิจกรรมในระดับ " ปฏิบัติเป็นบางครั้ง " มากกว่าร้อยละ 60.0 ขึ้นไปทุกกิจกรรม

ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อมมีการปฏิบัติกิจกรรมในระดับ " ปฏิบัติเป็นบางครั้ง " เป็นส่วนมาก และครูเกษตร " ไม่เคยปฏิบัติ " กิจกรรมเป็นจำนวนมากกว่าครึ่งมีจำนวน 2 กิจกรรม ส่วนด้านการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับชุมชนด้านสิ่งแวดล้อมมีการปฏิบัติกิจกรรมในระดับ " ปฏิบัติเป็นบางครั้ง " เป็นส่วนมาก และครูเกษตร " ไม่เคยปฏิบัติ " กิจกรรมเป็นจำนวนมากกว่าครึ่ง มีมากกว่าด้านอื่น ๆ

ปัจจัยด้านเพศของครูเกษตรมีผลต่อการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน รวม 5 กิจกรรม ได้แก่ 1) สนับสนุนให้บุคลากรในโรงเรียนเกิดความตระหนักในคุณค่าและร่วมกันรักษาสิ่งแวดล้อม 2) การให้บริการแก่ชุมชนด้านการตอนสัตว์ 3) สรุปรายงานผลงานด้านงานสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนร่วมกับชุมชน 4) ปฏิบัติการอนุรักษ์ดินเพื่อการเกษตรในโรงเรียนโดยการปลูกพืชหมุนเวียน 5) ทำการประยุกต์ใช้วัสดุในท้องถิ่นเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม

ปัจจัยด้านอายุของครูเกษตรมีผลต่อการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน รวม 4 กิจกรรม ได้แก่ 1) ให้ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในการประกอบอาชีพเกษตรแก่ชุมชน 2) การให้บริการแก่ชุมชนด้านการขยายพันธุ์พืช 3) การให้บริการแก่ชุมชนด้านมีพันธุ์ไม้แจกและจำหน่าย 4) ทำการปลูกผักปลอดสารพิษในโรงเรียนและมีแปลงสาธิตการปลูกผักปลอดสารพิษ

ปัจจัยด้านระยะเวลาในการสอนของครูเกษตรมีผลต่อการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน รวม 8 กิจกรรม ได้แก่ 1) การส่งเสริมให้มีการจัดห้องประชุมให้สะอาดให้มีแสงสว่างเพียงพอมีการป้องกันเสียงรบกวน 2) การให้บริการแก่ชุมชนด้านการขยายพันธุ์พืช 3) การให้บริการแก่ชุมชนด้านมีพันธุ์ไม้แจกและจำหน่าย 4) การให้บริการแก่ชุมชนด้านการตอนสัตว์ 5) ปฏิบัติการอนุรักษ์ดินเพื่อการเกษตรในโรงเรียนโดยการปลูกหญ้าแฝก 6) ทำการอนุรักษ์น้ำเพื่อการเกษตรในโรงเรียนโดยการปลูกพืชทนแล้ง 7) ทำการปลูกผักปลอดสารพิษในโรงเรียนและมีแปลงสาธิตการปลูกผักปลอดสารพิษ 8) ทำการใช้สารสกัดจากพืชธรรมชาติเพื่อกำจัดศัตรูพืช

ปัจจัยด้านตำแหน่งหน้าที่งานของครูเกษตรมีผลต่อการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน รวม 2 กิจกรรม ได้แก่ 1) การให้บริการแก่ชุมชนด้านมีพันธุ์ไม้แจกและจำหน่าย 2) ทำการเกษตรแบบยั่งยืนเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในโรงเรียนโดยการทำไร่นาสวนผสม

และ**ปัจจัยด้านวุฒิการศึกษา**ของครูเกษตรไม่มีผลต่อการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชนทั้งสิ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Thesis Title	Factors affecting the activities on promoting Environmental conservation in Schools and Communities of Agricultural teachers of Secondary Schools in Sisaket Province
Student	Miss. La-iad meekeaw
Student ID.	40064311
Degree	Master of science
Programme	Agricultural Education
Year	1999
Thesis Advisor	Dr. Danai disyabutra
Thesis Co-Advisor	Dr. Nopakoon siriwan
	Mrs. Wantanee chotisakul

ABSTRACT

The purposes of this research were to study factors affecting activities on promoting environmental conservation in schools and communities of agricultural teachers. Population of the study were 117 agricultural teachers of 89 secondary schools in Sisaket Province of the Department of General Education in the academic year 1998. Constructed questionnaires were used as a tool for gathering data. Frequency count, percentage and Chi-square test were used as statistical tools for data analysis.

The findings of the research revealed that average age of agricultural teachers was 35.6 years and number of male teachers were greater than the females by three times. Most of them were married and their hometown were in Sisaket Province. About 76.9 percent of them possess the teaching qualification. Their average period of working was 11.2. years, and they had experiences in teaching agriculture for 10.3 years, while their period of teaching in their current schools was 8.2 years. They had average teaching loads of 18 periods per week.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Most respondents took part in activities to promote environmental conservation in schools and communities and the majority of them responded "sometimes practice." When considered by individual activity categories of the creation of atmosphere and surrounding of schools to promote conservation of environment, more than 91.0 percent of them conducted the activities by which the majority answered " frequent practice " for every activity. Activities on creation of relation among the school personnel, more than 90.0 percent of respondents did as " sometimes practice."

More than 87 percent of respondents took part in campaigning activities on conservation of school environments by which more than 58 percent responded "sometimes practice " for every activity. For the management of the environment work in schools, more than 74 percent of respondents practiced all activities and they answered " sometimes practice " for more than 60.0 percent for all activities.

For teaching and learning activities on conservation of environment, most respondents answered " sometimes practice " and more than half of teachers answered " never practice" for two activities. For the promotion of cooperation between schools and communities concerning the environment conservation activities, most teachers answered " sometimes practice " and more than half of respondents answered " never practice " rather than other kinds of activities.

Sex of teachers had effects on 5 activities of practices on promoting environmental conservation in schools and communities. They were: 1) activities to create the awareness of value and cooperation to conserve environment, 2) providing services on animal castration to communities, 3) providing summary reports made by schools and communities concerning the environmental conservation, 4) conservation of soil for agriculture by crop rotation method, 5) application of local resources in the agricultural lessons on environmental conservation.

Age of teachers had effects on 4 activities on promoting environmental conservation in schools and communities. They were: 1) activities to teach farmers how to conserve the environment while performing their work, 2) providing services on plant propagation to communities, 3) distribution or sale of seedlings to communities, 4) growing vegetables free from toxic substances in schools and demonstrating non-toxic vegetable growing.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Length of teaching experiences of teachers had effects on 8 activities of practices on promoting environmental conservation in schools and communities. They were: 1) the activity to provide clean meeting room with adequate light and noise prevention, 2) plant propagation services to communities, 3) distribution or sale of seedlings to communities, 4) animal castration services to communities, 5) conservation of soil by growing Saccharum spontaneum. 6) water conservation for agriculture by growing plants bearable to drought, 7) growing vegetable free from toxic substances in schools and demonstrating non-toxic vegetable growing, 8) applying extracted substances from plants as insecticide.

Work position of teachers had effects on 2 activities on promoting environmental conservation in schools and communities. They were: 1) the activity to distribution or sale of seedling to communities. 2) sustianable agriculture in order to conservation the environment of schools such as the mixed farming.

Teachers' degree qualification had no effects on every activity promoting environmental conservation in schools and communities.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชนของครูเกษตรโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ สำเร็จลุล่วงด้วยความเรียบร้อย ด้วยความกรุณาจากอาจารย์ที่ปรึกษา ดร. ดนัย ดิษยบุตร ดร. นพคุณ ศิริวรรณ และอาจารย์วันทนี โชติสกุล ที่ได้ให้คำปรึกษาแนะนำ ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องเป็นอย่างดีตลอดระยะเวลาในการทำวิจัย ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่งและกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณ อาจารย์สมจิตต์ กล่ำกลิ่น อาจารย์ศศิธร จารุสมบัติ ซึ่งเป็นคณะกรรมการสอบหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ และเป็นคณะกรรมการสอบป้องกันวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำแนะนำแนวคิดในด้านต่าง ๆ เกี่ยวกับงานวิจัยนี้

ขอขอบพระคุณ รศ. ดร. รวีวรรณ ชินะตระกูล ดร.วดาภรณ์ พูลผลอำนวย อาจารย์อุทิศ ผาสุขมูล อาจารย์ผจญ ปักสูงเนิน อาจารย์สุรงษ์ สีหวงษ์ อาจารย์สมชาย อำพันทอง อาจารย์วสันต์ อุปมา ซึ่งกรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเหมาะสมของแบบสอบถาม ให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแบบสอบถามที่นำไปใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัย

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ ที่ให้ความกรุณาอนุญาตให้เก็บข้อมูลในการวิจัย และอาจารย์ราษี ทองตัน ที่ช่วยรวบรวมเก็บแบบสอบถาม ตลอดจนทั้งอาจารย์เกษตรในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ ผู้ให้ความร่วมมือตอบแบบสอบถามทุกท่าน

ขอขอบพระคุณพี่ดุสิต มีแก้ว ที่สนับสนุนเครื่องคอมพิวเตอร์เพื่อใช้ในการพิมพ์และวิเคราะห์ข้อมูล และให้กำลังใจตลอดระยะเวลาในการทำการวิจัย ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง

ขอขอบคุณเพื่อน ๆ นักศึกษาสาขาวิชาครุศาสตร์เกษตร ปริญญาโท รุ่นที่ 4 ทุกคนที่ช่วยเหลือให้คำแนะนำต่าง ๆ และยังให้กำลังใจต่อผู้วิจัยตลอดมา

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเพื่อทดแทนคุณแด่คุณพ่อ คุณแม่ ครู-อาจารย์ผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้และผู้ให้ความช่วยเหลืออนุเคราะห์ต่าง ๆ แก่ผู้วิจัยทั่วกันทุกท่าน

ละเอียด มีแก้ว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....I

บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....III

กิตติกรรมประกาศ.....VI

สารบัญ.....VII

สารบัญตาราง.....IX

สารบัญภาพ.....XV

บทที่ 1 บทนำ.....1

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....1

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....3

1.3 สมมติฐานของการวิจัย.....3

1.4 กรอบแนวความคิดที่ใช้ในการวิจัย.....4

1.5 ขอบเขตของการวิจัย.....7

1.6 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย.....7

1.7 นิยามศัพท์เฉพาะ.....7

บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....9

2.1 สิ่งแวดล้อมศึกษา.....9

2.2 มาตรการ นโยบายแนวทางการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม.....23

2.3 การจัดกิจกรรมสิ่งแวดล้อมศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา.....35

2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....46

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....54

3.1 ประชากร.....54

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล.....54

3.3 การตรวจสอบ/ทดสอบเครื่องมือ.....59

3.4 การรวบรวมข้อมูล.....59

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูลและแปลผลข้อมูล.....60

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

บทที่ 4 ผลการวิจัย.....61

4.1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของครูเกษตรโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ.....61

4.2 การปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ของครูเกษตรโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ.....78

4.3 ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา และชุมชนของครูเกษตรโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ จำแนกตามตัวแปร เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ระยะเวลาในการสอน และตำแหน่งหน้าที่งาน 92

4.3.1 ปัจจัยด้านเพศ.....92

4.3.2 ปัจจัยด้านอายุ.....109

4.3.3 ปัจจัยด้านวุฒิการศึกษา.....126

4.3.4 ปัจจัยด้านระยะเวลาในการสอน.....143

4.3.5 ปัจจัยด้านตำแหน่งหน้าที่งาน.....160

4.4 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมใน สถานศึกษาและชุมชนของครูเกษตรโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ 178

บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....188

5.1 สรุปผลการวิจัย.....188

5.2 อภิปรายผลการวิจัย.....194

5.3 ข้อเสนอแนะ.....202

บรรณานุกรม.....204

ภาคผนวก.....209

ภาคผนวก ก หนังสือราชการ.....210

ภาคผนวก ข รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....226

ภาคผนวก ค แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....228

ภาคผนวก ง รายชื่อสถานศึกษาที่ทำการเก็บข้อมูลการวิจัย.....241

ประวัติผู้เขียน.....244

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง

ตารางที่ หน้า

4.1 แสดงข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของครูเกษตร โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ....61

4.2 แสดงรายวิชาเกษตรกรรม ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ ที่ครูเกษตรสอนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2541....66

4.3 แสดงรายวิชาเกษตรกรรม ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ ที่ครูเกษตรสอนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2541....67

4.4 แสดงถึงหน้าที่อื่น ๆ นอกเหนือจากงานสอนของครูเกษตรโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ....68

4.5 แสดงถึงการทำอาชีพเสริมทางการเกษตรของครูเกษตรโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ....68

4.6 แสดงวิธีการรับความรู้และข้อมูลข่าวสารการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของครูเกษตรโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ....69

4.7 แสดงการเข้าร่วมและทำกิจกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของครูเกษตรโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ ระหว่างปีการศึกษา 2537-2541....70

4.8 แสดงการศึกษาค้นคว้าความรู้เรื่องการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมจากสื่อต่าง ๆ ของครูเกษตร โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ....71

4.9 แสดงการพบปะพูดคุย ปรึกษากับบุคคลทั่วไปเกี่ยวกับการส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ของครูเกษตร โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ....72

4.10 แสดงการทำกิจกรรมการเกษตร ของครูเกษตรในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ....73

4.11 แสดงถึงความคิดเห็นของครูเกษตรโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ ต่อบทบาท ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในการส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในชุมชน....73

4.12 แสดงเหตุผลของครูเกษตรโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ ที่เห็นว่าโรงเรียน มัธยมศึกษามีความจำเป็นต้องมีบทบาทในการส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในชุมชน....74

4.13 แสดงความคิดเห็นของครูเกษตรต่อการสนับสนุนของผู้บริหารในการส่งเสริมการ อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในโรงเรียนและชุมชน....75

4.14 แสดงปัญหาและเหตุการณ์ด้านสิ่งแวดล้อมตั้งแต่ปีการศึกษา 2537 เป็นต้นมาตาม ประสบการณ์ของครูเกษตรโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ....76

4.15 แสดงการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ด้านการเสริมสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา ของครูเกษตร โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ....78

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่ หน้า

4.16 แสดงการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ด้านการเสริมสร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคลากรในสถานศึกษาของครูเกษตร โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ....80

4.17 แสดงการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ด้านการจัดกิจกรรมรณรงค์และรักษาสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาของครูเกษตร โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ....82

4.18 แสดงการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ด้านการบริหารงานสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาของครูเกษตร โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ....84

4.19 แสดงการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ด้านการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับชุมชนด้านสิ่งแวดล้อมของครูเกษตร โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ....86

4.20 แสดงการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อมของครูเกษตร โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ....89

4.21 แสดงการเปรียบเทียบการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา และชุมชน ด้านการเสริมสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา ระหว่างครูเกษตร เพศชายกับครูเกษตรเพศหญิง....92

4.22 แสดงการเปรียบเทียบการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา และชุมชน ด้านการเสริมสร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคลากรในสถานศึกษา ระหว่างครูเกษตร เพศชายกับครูเกษตรเพศหญิง....94

4.23 แสดงการเปรียบเทียบการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา และชุมชน ด้านการจัดกิจกรรมรณรงค์และรักษาสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา ระหว่างครูเกษตร เพศชายกับครูเกษตรเพศหญิง....96

4.24 แสดงการเปรียบเทียบการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา และชุมชน ด้านการบริหารงานสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา ระหว่างครูเกษตรเพศชาย กับครูเกษตรเพศหญิง....98

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่ หน้า

4.25 แสดงการเปรียบเทียบการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ด้านการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับชุมชนด้านสิ่งแวดล้อม ระหว่างครูเกษตรเพศชายกับครูเกษตรเพศหญิง....100

4.26 แสดงการเปรียบเทียบการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อม ระหว่างครูเกษตรเพศชายกับครูเกษตรเพศหญิง....104

4.27 แสดงการเปรียบเทียบการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ด้านการเสริมสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา ระหว่างครูเกษตรอายุต่ำ (23–35 ปี) กับครูเกษตรอายุสูง (36-53 ปี) 109

4.28 แสดงการเปรียบเทียบการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ด้านการเสริมสร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคลากรในสถานศึกษา ระหว่างครูเกษตรอายุต่ำ (23–35 ปี) กับครูเกษตรอายุสูง (36-53 ปี) 111

4.29 แสดงการเปรียบเทียบการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ด้านการจัดกิจกรรมรณรงค์และรักษาสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา ระหว่างครูเกษตรอายุต่ำ (23–35 ปี) กับครูเกษตรอายุสูง (36-53 ปี) 113

4.30 แสดงการเปรียบเทียบการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ด้านการบริหารงานสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา ระหว่างครูเกษตรอายุต่ำ (23–35 ปี) กับครูเกษตรอายุสูง (36-53 ปี) 115

4.31 แสดงการเปรียบเทียบการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ด้านการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับชุมชนด้านสิ่งแวดล้อม ระหว่างครูเกษตรอายุต่ำ (23–35 ปี) กับครูเกษตรอายุสูง (36-53 ปี) 117

4.32 แสดงการเปรียบเทียบการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อม ระหว่างครูเกษตรอายุต่ำ (23–35 ปี) กับครูเกษตรอายุสูง (36-53 ปี) 121

4.33 แสดงการเปรียบเทียบการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ด้านการเสริมสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา ระหว่างครูเกษตรที่มีวุฒิการศึกษาทางวิชาชีพครูกับครูเกษตรที่ไม่มีวุฒิการศึกษาทางวิชาชีพครู....126

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่ หน้า

4.34 แสดงการเปรียบเทียบการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ด้านการเสริมสร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคลากรในสถานศึกษา ระหว่างครูเกษตรที่มีวุฒิการศึกษาทางวิชาชีพครูกับครูเกษตรที่ไม่มีวุฒิการศึกษาทางวิชาชีพครู.....128

4.35 แสดงการเปรียบเทียบการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ด้านการจัดกิจกรรมรณรงค์และรักษาสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา ระหว่างครูเกษตรที่มีวุฒิการศึกษาทางวิชาชีพครูกับครูเกษตรที่ไม่มีวุฒิการศึกษาทางวิชาชีพครู.....130

4.36 แสดงการเปรียบเทียบการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ด้านการบริหารงานสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา ระหว่างครูเกษตรที่มีวุฒิการศึกษาทางวิชาชีพครูกับครูเกษตรที่ไม่มีวุฒิการศึกษาทางวิชาชีพครู.....132

4.37 แสดงการเปรียบเทียบการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ด้านการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับชุมชนด้านสิ่งแวดล้อม ระหว่างครูเกษตรที่มีวุฒิการศึกษาทางวิชาชีพครูกับครูเกษตรที่ไม่มีวุฒิการศึกษาทางวิชาชีพครู.....134

4.38 แสดงการเปรียบเทียบการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อม ระหว่างครูเกษตรที่มีวุฒิการศึกษาทางวิชาชีพครูกับครูเกษตรที่ไม่มีวุฒิการศึกษาทางวิชาชีพครู.....138

4.39 แสดงการเปรียบเทียบการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ด้านการเสริมสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา ระหว่างครูเกษตรที่มีระยะเวลาในการสอนน้อย (1-10 ปี) กับครูเกษตรที่มีระยะเวลาในการสอนมาก (มากกว่า 10 ปี).....143

4.40 แสดงการเปรียบเทียบการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ด้านการเสริมสร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคลากรในสถานศึกษา ระหว่างครูเกษตรที่มีระยะเวลาในการสอนน้อย (1-10 ปี) กับครูเกษตรที่มีระยะเวลาในการสอนมาก (มากกว่า 10 ปี).....145

4.41 แสดงการเปรียบเทียบการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ด้านการจัดกิจกรรมรณรงค์และรักษาสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา ระหว่างครูเกษตรที่มีระยะเวลาในการสอนน้อย (1-10 ปี) กับครูเกษตรที่มีระยะเวลาในการสอนมาก (มากกว่า 10 ปี).....147

4.42 แสดงการเปรียบเทียบการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ด้านการบริหารงานสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา ระหว่างครูเกษตรที่มีระยะเวลาในการสอนน้อย (1-10 ปี) กับครูเกษตรที่มีระยะเวลาในการสอนมาก (มากกว่า 10 ปี).....149

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่ หน้า

4.43 แสดงการเปรียบเทียบการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ด้านการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับชุมชนด้านสิ่งแวดล้อม ระหว่างครูเกษตรที่มีระยะเวลาในการสอนน้อย (1-10 ปี) กับครูเกษตรที่มีระยะเวลาในการสอนมาก (มากกว่า 10 ปี).....151

4.44 แสดงการเปรียบเทียบการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อม ระหว่างครูเกษตรที่มีระยะเวลาในการสอนน้อย (1-10 ปี) กับครูเกษตรที่มีระยะเวลาในการสอนมาก (มากกว่า 10 ปี).....155

4.45 แสดงการเปรียบเทียบการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ด้านการเสริมสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา ระหว่างครูเกษตรที่เป็นหัวหน้าหมวดวิชาเกษตรกรรมกับครูที่ปฏิบัติการสอนวิชาเกษตรกรรม.....160

4.46 แสดงการเปรียบเทียบการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ด้านการเสริมสร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคลากรในสถานศึกษา ระหว่างครูเกษตรที่เป็นหัวหน้าหมวดวิชาเกษตรกรรมกับครูที่ปฏิบัติการสอนวิชาเกษตรกรรม.....162

4.47 แสดงการเปรียบเทียบการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ด้านการจัดกิจกรรมรณรงค์และรักษาสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา ระหว่างครูเกษตรที่เป็นหัวหน้าหมวดวิชาเกษตรกรรมกับครูที่ปฏิบัติการสอนวิชาเกษตรกรรม 164

4.48 แสดงการเปรียบเทียบการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ด้านการบริหารงานสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา ระหว่างครูเกษตรที่เป็นหัวหน้าหมวดวิชาเกษตรกรรมกับครูที่ปฏิบัติการสอนวิชาเกษตรกรรม 166

4.49 แสดงการเปรียบเทียบการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ด้านการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับชุมชนด้านสิ่งแวดล้อม ระหว่างครูเกษตรที่เป็นหัวหน้าหมวดวิชาเกษตรกรรมกับครูที่ปฏิบัติการสอนวิชาเกษตรกรรม.....168

4.50 แสดงการเปรียบเทียบการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อม ระหว่างครูเกษตรที่เป็นหัวหน้าหมวดวิชาเกษตรกรรมกับครูที่ปฏิบัติการสอนวิชาเกษตรกรรม.....172

4.51 แสดงการสรุปปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ของครูเกษตรโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ.....177

4.52 แสดงปัญหาในการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ตั้งแต่ปีการศึกษา 2537 เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน.....178

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่ หน้า

4.53 แสดงปัญหาด้านอื่น ๆ ในการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ตั้งแต่ปีการศึกษา 2537 เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบันของครูเกษตรโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ....181
4.54 แสดงข้อเสนอแนะด้านการเสริมสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา....182
4.55 แสดงข้อเสนอแนะด้านการเสริมสร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคลากรในสถานศึกษา....183
4.56 แสดงข้อเสนอแนะด้านการจัดกิจกรรมรณรงค์และรักษาสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา....184
4.57 แสดงข้อเสนอแนะด้านการบริหารงานสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา....185
4.58 แสดงข้อเสนอแนะด้านการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับชุมชนด้านสิ่งแวดล้อม....186
4.59 แสดงข้อเสนอแนะ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อม....187

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพ

ภาพที่ หน้า

1.1 แสดงกรอบแนวความคิดในการวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชนของครูเกษตรโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ.....6

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 1
บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันปัญหาสภาพสิ่งแวดล้อมเป็นปัญหาที่สำคัญยิ่งของประเทศชาติ และนับวันก็ทวีความรุนแรงขึ้นเป็นลำดับ ดังเช่น ป่าไม้ถูกทำลายไปอย่างมากมาย พื้นที่เป็นทะเลทรายมากขึ้น หน้าดินถูกชะล้าง ต้นน้ำลำธารเหือดแห้ง พันธุ์พืชพันธุ์สัตว์ซึ่งมีวิวัฒนาการสะสมมาหลายพันปีถูกทำลายไปอย่างรวดเร็ว มีขยะอุตสาหกรรม ผลผลิตการเกษตรปนเปื้อนด้วยสารเคมี สารพิษตกค้างในดินและน้ำ ส่งผลให้ผู้บริโภคและสิ่งมีชีวิตอื่น ๆ ได้รับอันตราย แก๊สซัลเฟอร์ไดออกไซด์ทำให้เกิดฝนกรด น้ำมันรั่วลงมหาสมุทร การทำเหมืองแร่ทำให้สารพิษซึมลงไปสู่ชั้นน้ำใต้ดินทำให้คนบริโภคน้ำที่เป็นพิษ โรงงานอุตสาหกรรมและบ้านเรือนปล่อยน้ำเสียทำให้แม่น้ำคลองเน่าเหม็น มีการระเบิดของโรงงานนิวเคลียร์ของโรงงานเคมีของแก๊ส มีการโปรยสารเคมีในการทำสงครามเป็นอันตรายต่อชีวิตมนุษย์และสิ่งแวดล้อม มีการใช้เชื้อเพลิงกันมากทำให้เกิดแก๊สคาร์บอนไดออกไซด์ในชั้นบรรยากาศมีปริมาณเพิ่มมากขึ้นและกั้นความร้อนทำให้เกิดปรากฏการณ์เรือนกระจก คือทำให้โลกร้อนขึ้นเรื่อย ๆ จนเกิดความแห้งแล้งมากขึ้น น้ำแข็งที่ขั้วโลกจะละลายทำให้ระดับน้ำในมหาสมุทรสูงขึ้นท่วมบ้านเรือนและพื้นที่เกษตรที่อยู่ในที่ราบต่ำ และน้ำทะเลจะหนุนสูงขึ้นในแม่น้ำทุกสายทั่วโลกเปลี่ยนสมดุลของระบบนิเวศซึ่งกระทบความเป็นอยู่ของมนุษย์ มีการใช้สาร CFC (chlorofluoro carbon) ในอุตสาหกรรมทำความเย็นซึ่งลอยไปสะสมในชั้นบรรยากาศกัดกร่อนชั้นโอโซนซึ่งกันแสงอุลตราไวโอเลตจากดวงอาทิตย์ อันจะทำให้แสงอุลตราไวโอเลตลงมาสู่ผิวโลกมากขึ้นจะทำให้เกิดความแห้งแล้ง และเป็นอันตรายต่อสุขภาพของมนุษย์และสิ่งแวดล้อมมีชีวิตอื่น ๆ ทั้งหมดที่กล่าวมา คือ วิกฤตการณ์ของสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้น (ประเวศ วะสี. 2536 : 145)

ส่วนในภาคการเกษตรนั้น ในสมัยโบราณเกษตรกรทำการเกษตรเพื่อบริโภคเองจึงทำหลายอย่าง เช่น ปลูกข้าว ผัก ไม้ผล และเลี้ยงสัตว์ เป็นกระบวนการการเกษตรกรรมธรรมชาติและเกษตรผสมผสาน คือเป็นวัฒนธรรมของการกินน้อยใช้น้อย แต่ปัจจุบันเกษตรกรรมแผนใหม่หรือเกษตรการตลาดมีผลกระทบต่อเกษตรกรรมและวัฒนธรรมแบบดั้งเดิม คือปลูกพืชเพื่อขายนั้น นิยมปลูกพืชชนิดเดียวเป็นจำนวนมาก มีการใช้ปุ๋ยเคมี สารเคมีกำจัดศัตรูพืช ใช้เทคโนโลยี ใช้ต้นทุนการผลิตที่สูง ซึ่งมีผลกระทบต่อเศรษฐกิจ จิตใจ และสิ่งแวดล้อมอย่างมาก ทำให้เสียสมดุลของธรรมชาติ คือดินขาดธาตุอาหาร มีแมลงศัตรูพืชระบาด และสิ่งแวดล้อมถูกทำลายเพราะสารเคมีทำให้อาหารธรรมชาติน้อยลง ต้องซื้ออาหารรับประทานมากขึ้น เกษตรกรส่วนใหญ่ประสบการขาดทุน ทำให้หนี้สินเพิ่มมากขึ้นอย่างไม่มีวันสิ้นสุดที่เรียกว่า " หนี้อมตะ " ทำให้เกษตรกรต้องอยู่ในสภาพ " ตกเขียว " และเกิดปรากฏการณ์ว่า เกษตรกรไม่มีข้าวกินตลอดปี ซึ่งกระทบต่อสุขภาพอย่างมาก หนี้อมตะทำให้เกษตรกรต้องขายควาย ขายที่ ขายลูกไปเป็นโสเภณี โยกย้ายเข้าเมืองหรือบุกเบิกทำลายป่าต่อไป ระบบการเกษตรแผนใหม่เป็นการพัฒนาแบบไม่ยั่งยืน ทำลายธรรมชาติ ทำลายชุมชน และทำลายความหลากหลายทางวัฒนธรรม (วีณา อิ่มประเสริฐสุข. 2537 : 26 อ้างถึง ประเวศ วะสี)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ซึ่งปัญหาดังกล่าวทำให้โลกและมนุษย์มีปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ มลภาวะเกิดขึ้นในทุกประเทศ เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของประชากรมนุษย์ เศรษฐกิจ การเพิ่มผลผลิตและการพัฒนาอุตสาหกรรม ความเจริญด้านวัตถุมากกว่าการพัฒนาด้านจิตใจ พบว่าผู้สร้างปัญหาของสิ่งแวดล้อมคือตัวมนุษย์นั้นเอง การแก้ไขต้องเริ่มที่ตัวผู้สร้างปัญหา ต้องปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเสียใหม่กับการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ และต้องให้ความรู้การศึกษาพื้นฐานและศีลธรรมแก่เด็กและผู้เกี่ยวข้อง สมาคม องค์กรเอกชน และหน่วยงานรัฐบาลควรร่วมมือกันวางแผนทำงานอย่างเข้มงวด เอาจริงเอาจังเพื่อเสริมคุณภาพของชีวิตและสภาวะแวดล้อมให้ดีขึ้น จะทำให้การแก้ไขและการป้องกันมลภาวะเป็นไปอย่างมีประสิทธิผลได้ (ไมตรี สุทธจิตต์. 2536 : 159)

ปัจจุบันในโรงเรียนมัธยมศึกษานอกจากจะเปิดสอนวิชาสิ่งแวดล้อมศึกษาตามหลักสูตรแล้ว ยังมีกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อให้ความรู้ สร้างจิตสำนึก และความตระหนักเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมให้กับนักเรียน เช่น มีการตั้งชมรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และทำกิจกรรมอื่นที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของโรงเรียนและชุมชน มีการส่งเสริมกิจกรรมการปลูกผักโรงเรียน เพื่อปลูกฝังค่านิยมการบริโภคผักที่ปลอดสารพิษ ซึ่งความจริงต้องถือว่าเป็นยุทธศาสตร์ที่ลึกซึ้งมากทางสิ่งแวดล้อม ในการสร้างเสริมความเข้าใจเกี่ยวกับห่วงโซ่อาหาร การพัฒนาเพื่อความยั่งยืนของตนเอง (self – sustainable development) ซึ่งเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไป หากสามารถพัฒนาให้คนดำรงชีวิตด้วยระบบพึ่งตนเองได้มากเท่าไร ความมั่นคง (stability) ของระบบนิเวศของชุมชนเมือง ประเทศ และโลกจะมีเพิ่มมากขึ้นเป็นเงาตามตัวเท่านั้น นอกจากนี้กิจกรรมพิเศษในวาระโอกาสต่าง ๆ เช่น กิจกรรมการปลูกต้นไม้ เก็บขยะ ฯลฯ ก็มีส่วนช่วยได้มาก และหลาย ๆ โรงเรียนมีการกวดขันคุณลักษณะ เช่น การเสียสละ ความซื่อตรง การเอาใจเขามาใส่ใจเรา ฯลฯ ซึ่งเป็นคุณธรรมพื้นฐานสำหรับการที่จะอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเพิ่มขึ้นด้วย ในส่วนของสถานศึกษาต่าง ๆ ในขณะนี้มีการเพิ่มความเอาใจใส่ในเรื่องของการจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา ในลักษณะที่สร้างเสริมคุณภาพของสิ่งแวดล้อมเพื่อคน และสิ่งแวดล้อมมากขึ้นอย่างเห็นได้ชัดและน่าชื่นชม เช่น มีการริเริ่มโครงการ " สวนสวยโรงเรียนงาม " โดยอธิบดีกรมสามัญศึกษา ในปี.พ.ศ. 2532 แถลงเจตจำนงไว้ว่า " บรรยากาศ และสภาพแวดล้อมที่ดีเป็นส่วนสำคัญในการเสริมสร้างคนให้เป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าทั้งทางด้านความรู้ ความคิด คุณธรรม และจริยธรรม เปรียบเสมือนเป็นครูพูดไม่ได้ " กรมสามัญศึกษาและบุคคลที่ประสบความสำเร็จในชีวิตด้านต่าง ๆ หลายท่านเชื่ออย่างนั้น (อุบลพงษ์ วัฒนเสรี. 2535 : 338)

ตามนโยบายการพัฒนาสิ่งแวดล้อมศึกษา กรมสามัญศึกษาได้มอบหมายให้โรงเรียนมัธยมศึกษาทุกโรงดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมอย่างจริงจัง เพราะเรื่องนี้จะยิ่งทวีความสำคัญยิ่งขึ้นทุกขณะ เพราะเป็นปัญหายุ่งยากซับซ้อนต้องอาศัยระยะเวลาและการศึกษาเพื่อเปลี่ยนแปลง เจตคติ ค่านิยม และพฤติกรรมของเยาวชนซึ่งเป็นกำลังของชาติในวันนี้และวันหน้า ให้สามารถจัดการฟื้นฟู อนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้อยู่ในสภาพที่เรียกว่า การพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development) นั่นคือ โรงเรียนต้องพัฒนาให้เยาวชนในวัยเรียนมีจริยธรรมทางสิ่งแวดล้อม ซึ่งโรงเรียนต้องรีบปลูกฝังโดยเร็วมิฉะนั้นอาจจะไม่ทันการ (อุทิศ ผาสุขมูล. 2539 : 43)

ครูโรงเรียนมัธยมศึกษาเป็นผู้ที่มีบทบาทที่จะต้องมีส่วนในการแก้ปัญหาและพัฒนาสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนโดยการให้ความรู้และปลูกฝังให้กับนักเรียนได้ตระหนักถึงความสำคัญของสิ่งแวดล้อม มีความ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รับผิดชอบ ความรัก ความหวงแหนสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะครูเกษตรเป็นผู้ที่มีความสำคัญในด้านให้การศึกษาเกษตรทั้งในระบบโรงเรียน และนอกระบบโรงเรียน มีบทบาทในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมให้สอดคล้องและเหมาะกับสภาพสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น ส่งเสริมอาชีพเกษตรและพัฒนาอาชีพเกษตร รวมถึงการเผยแพร่ข่าวสารการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในชุมชน อันจะมีผลให้เกษตรกรในปัจจุบันหรือเกษตรกรในอนาคตมีความรู้ ความคิด และความสามารถในการเกษตรทั้งในด้านการผลิต การใช้ทรัพยากรอย่างถูกต้อง การแปรรูป และการจัดจำหน่ายอย่างดี ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม และมีประสิทธิภาพมากขึ้น ทำให้เกษตรกรมีรายได้ดีขึ้น ช่วยแก้ปัญหาเศรษฐกิจ เนื่องจากเกษตรกรเป็นประชากรส่วนใหญ่ของประเทศ อันจะมีผลต่อความมั่นคงของประเทศชาติ และช่วยให้ประเทศชาติพัฒนาไปด้วยดี

จากสาเหตุข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความประสงค์จะศึกษาถึงการปฏิบัติกิจกรรมของครูเกษตรในการส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ว่ามีมากน้อยเพียงใด และปัญหาของครูเกษตรในเรื่องดังกล่าวมีอะไรบ้าง โดยเฉพาะอย่างยิ่งศึกษาติดตามผลว่าครูเกษตรในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ ได้ปฏิบัติภาระหน้าที่เพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมได้หรือไม่มากน้อยเพียงใด และเพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมส่งเสริมให้ครูเกษตรได้ทำหน้าที่ด้านการส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาถึงการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชนของครูเกษตร โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ

1.2.2 เพื่อศึกษาถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชนของครูเกษตร โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ

1.2.3 เพื่อศึกษาถึงปัญหาและข้อเสนอแนะในการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชนของครูเกษตร โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ

1.3 สมมติฐานของการวิจัย

1.3.1 เพศของครูเกษตรในโรงเรียนมัธยมศึกษามีผลต่อการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน

1.3.2 อายุของครูเกษตรในโรงเรียนมัธยมศึกษามีผลต่อการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน

1.3.3 วุฒิการศึกษาของครูเกษตรในโรงเรียนมัธยมศึกษามีผลต่อการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน

1.3.4 ระยะเวลาในการสอนของครูเกษตรในโรงเรียนมัธยมศึกษามีผลต่อการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน

1.3.5 ตำแหน่งหน้าที่งานของครูเกษตรในโรงเรียนมัธยมศึกษามีผลต่อการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน

เอกสารนี้สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.4 กรอบแนวความคิดที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ยึดแนวความคิดจากนโยบายการพัฒนาสิ่งแวดล้อมศึกษาของกรมสามัญศึกษา และแนวทางการจัดการศึกษาเกษตรในสถานศึกษาเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของ นพคุณ ศิริวรรณ เป็นแนวทางในการออกแบบวิจัย ซึ่งได้เสนอกลยุทธ์ในการพัฒนาสิ่งแวดล้อมศึกษาในปัจจุบันและอนาคต เพื่อให้นักเรียน เยาวชน และชุมชนทุกคนใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติแต่ละชนิดอย่างมีประสิทธิภาพ เพราะทรัพยากรธรรมชาติเป็นสิ่งมีค่าจะต้องใช้ให้ได้ประโยชน์เต็มที่และให้มีความสิ้นเปลืองน้อยที่สุดเท่าที่จะทำได้ และมีการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมไว้ให้มีประโยชน์อย่างต่อเนื่องต่อไปในอนาคต ซึ่งสรุปได้ดังนี้

1.4.1 เกณฑ์การประเมินการจัดกิจกรรมสิ่งแวดล้อมศึกษา

เกณฑ์การประเมินการจัดกิจกรรมสิ่งแวดล้อมศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา มีองค์ประกอบ 5 ด้าน (อุทิศ ผาสุขมูล. 2539 : 43 อ้างถึง นโยบายการพัฒนาการบริหารงานด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา) ดังนี้

1) จัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อม ของสถานศึกษาให้มีความสะอาด ความร่มรื่น ความกลมกลืน ความเป็นระเบียบ ความสวยงาม สภาพที่ใช้การได้ และการให้บรรยากาศวิชาการความรู้ที่เป็นประชาธิปไตย

2) การเสริมสร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคลากรในสถานศึกษา ให้มีบรรยากาศความเป็นประชาธิปไตย มีพฤติกรรมในเชิงพฤติกรรม เช่น การยิ้มแย้มแจ่มใส และพัฒนาพฤติกรรมการแสดงออกในทางที่ถูกต้องของนักเรียน ให้เหมาะสมกับกาลเทศะและบุคคล

3) การจัดกิจกรรมรณรงค์รักษาสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน กิจกรรมเหล่านี้ควรเปิดโอกาสให้นักเรียนเลือกปฏิบัติเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม กิจกรรมควรจัดทั้งในรูปบูรณาการในรายวิชาต่าง ๆ ในห้องเรียน และนอกห้องเรียนทั้งในโรงเรียนท้องถิ่นและชุมชน

4) การบริหารงานสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา โรงเรียนควรวิเคราะห์นโยบายกรมสามัญศึกษาด้านสิ่งแวดล้อมไปสู่แนวปฏิบัติ มีการประชาสัมพันธ์นโยบายด้านสิ่งแวดล้อมของกรมและโรงเรียนสู่ชุมชน มีการเสริมสร้างบุคลากรในโรงเรียนและบุคลากรที่เกี่ยวข้องให้เกิดความตระหนักในคุณค่าและร่วมมือกันรักษาสิ่งแวดล้อม มีการทำแผนการปฏิบัติการนิเทศ ติดตามให้ความช่วยเหลือ การยกย่อง ชมเชย บุคลากรที่มีผลงานดีเด่นการรณรงค์และรักษาสิ่งแวดล้อม และโรงเรียนควรร่วมมือ/ประสานงานกับโรงเรียน หรือหน่วยงานอื่น ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม

5) การร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับชุมชนด้านสิ่งแวดล้อม งานอนุรักษ์ ฟื้นฟู และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจะสำเร็จได้ ต้องเกิดจากการร่วมมือกันของทุกฝ่าย ตั้งแต่ครอบครัว/โรงเรียน/ชุมชน เพราะปัจจุบันข้อมูล ข่าวสารในเรื่องนี้เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การบริการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ จึงเป็นเรื่องจำเป็นที่โรงเรียนควรมีการปฏิบัติงานร่วมกับชุมชนอย่างใกล้ชิด รวมทั้งมีการยกย่องบุคลากรในชุมชนที่มีผลงานดีเด่นเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.4.2 แนวทางการจัดการศึกษาเกษตรในสถานศึกษาเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

นพคุณ ศิริวรรณ (2538 : 4-6) กล่าวถึง บทบาทสำคัญของ การจัดการศึกษาเกษตรรูปใหม่ในการรักษาสภาพสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ ดังนี้ ในการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับมลพิษที่เกิดขึ้นในสิ่งแวดล้อมและการที่ทรัพยากรธรรมชาติถูกทำลายหรือใช้ไปไม่ถูกทางนั้นวิธีการที่เหมาะสมที่สุดก็คือ การให้การศึกษาแก่มนุษย์ได้รู้จักวิธีการใช้และสงวนทรัพยากรธรรมชาติอย่างถูกต้อง โดยใช้อย่างมีสติมีเหตุผลและคำนึงถึงผลเสียอันจะเกิดขึ้นแก่ส่วนรวม การจัดการศึกษาเกษตรให้เกษตรกรหรือคนทั่วไปได้มีความรู้และความเข้าใจในหลักการแนวคิดที่ถูกต้องก็คือ ต้องเข้าใจว่าการผลิตที่เหมาะสมกับระบบเกษตรนิเวศ โดยใช้ทรัพยากรการผลิตอย่างประหยัดและมีประสิทธิภาพไม่ก่อให้เกิดผลเสียทั้งระยะสั้นและระยะยาวต่อสภาวะสิ่งแวดล้อมและดำรงอยู่ได้ยาวนานจนถึงคนรุ่นต่อไป หลักการดังกล่าวนี้ยึดแนวคิดที่สำคัญ 4 ประการ คือ 1) ระบบเกษตรนิเวศต้องอยู่ในลักษณะที่ดีเสมอ 2) จัดการทรัพยากรธรรมชาติให้ได้ผลคุ้มค่า สูญเสียน้อยที่สุด 3) สภาวะสิ่งแวดล้อมไม่เปลี่ยนแปลงไปในทางที่เลวลง และ 4) สามารถดำรงทุกสิ่งทุกอย่างให้อยู่ยาวนานที่สุด

การเกษตรเป็นการผลิตอาหารมาเลี้ยงมนุษย์ ในการผลิตอาหารดังกล่าว มนุษย์ได้สร้างปัญหาและผลเสียมากมาย เช่น การตัดไม้ทำลายป่า การใช้และทำลาย ดิน น้ำ และพลังงาน เพื่อจัดการให้ได้มาซึ่งอาหารและสิ่งของเครื่องใช้ต่าง ๆ เพื่อดับความหิวโหย ความยากจนข้นแค้น และให้ได้มาซึ่งปัจจัยเพื่อการบำรุงความสุขให้แก่ตนเองนี้ได้มีการใช้เทคโนโลยีที่ไม่เหมาะสมกับระบบเกษตรนิเวศสร้างความแตกต่างเหลื่อมล้ำระหว่างมนุษย์ชาติได้แก่ ความยากจน และ ความมั่งมี สร้างมลภาวะเป็นพิษเกิดขึ้นทั่วไป จากเหตุผลที่กล่าวมาทั้งหมดนั้น ในแนวคิดเกี่ยวกับทิศทางร่วมเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติให้อยู่ในสภาพดี ได้เสนอแนวทางในการจัดการศึกษาเกษตรในรูปแบบใหม่ ว่าควร แยกระดับแนวความคิดและหลักการออกเป็น 3 ระดับคือ

1) แนวคิดแนวคิดระดับไร่-นาหรือเกษตรกร เป็นการจัดการศึกษาให้แก่เกษตรกรให้รู้วิธีการผลิตเพื่อให้สร้างรายได้ให้เพียงพอแก่ครอบครัว ซึ่งส่วนใหญ่ควรให้การศึกษาเกี่ยวกับการผลิตที่มุ่งรักษาระบบนิเวศเกษตรไว้ให้อยู่ในสภาพที่ดีตลอดไป เป็นการผลิตในรูปแบบประหยัดและได้ผลคุ้มค่า

2) แนวคิดระดับประเทศ เป็นเรื่องของการวางแผนระดับผู้บริหารประเทศที่จะผลิตอาหารให้มีปริมาณเพียงพอแก่การใช้เลี้ยงประชากรของประเทศและเพื่อการส่งออกเป็นรายได้ซึ่งในการผลิตนั้นจะต้องมีการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรตลอดจนควบคุมมลภาวะต่าง ๆ ซึ่งแนวคิดนี้ต้องจัดการศึกษาอย่างละเอียดรัดกุม สอดคล้องกับแผนการผลิตประเทศ โดยมีเป้าหมายผลิตได้มากคุ้มค่าและไม่มีการทำลายทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมให้สูญเสียไป

3) แนวคิดระดับภูมิภาค ทวีปหรือโลกเป็นการร่วมกันในการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ และอนุรักษ์สภาวะสิ่งแวดล้อมอย่างเหมาะสม เพื่อสวัสดิภาพของมนุษย์โลกและการพัฒนาประเทศต่าง ๆ อย่างสอดคล้องต้องกัน ดังนั้นการจัดการศึกษาเกษตรทั้ง 3 ระดับ จะช่วยให้โลกอยู่รอดปลอดภัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรทั้งในระดับไร่-นาหรือเกษตรกร ระดับประเทศและระดับโลก สมควรที่จะให้มีการยึดหลัก " ประหยัดทรัพยากร ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม แต่ให้ได้ผลผลิตเพียงพอ " ในการดำเนินการทำการเกษตรใช้วิธีการ เลือกสรรเทคโนโลยีการเกษตรที่เหมาะสมจริง ๆ ใช้ระบบการทำฟาร์มแบบผสมผสาน ใช้ต้นทุนการผลิตต่ำ ให้เป็นการเกษตรแบบธรรมชาติมากที่สุด มีการปลูกป่า เพื่อการค้าและรักษาระบบนิเวศ และมีการจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสานโดยการจัดการศึกษาหรือพิจารณาให้เหมาะสมแก่ระดับผู้ผลิตในทุกระดับก็สามารถทำการผลิตได้โดยมีผลผลิตสูง ด้านสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติก็จะไม่ได้รับความกระทบกระเทือน ซึ่งเป็นยอดปรารถนาของทุกฝ่าย

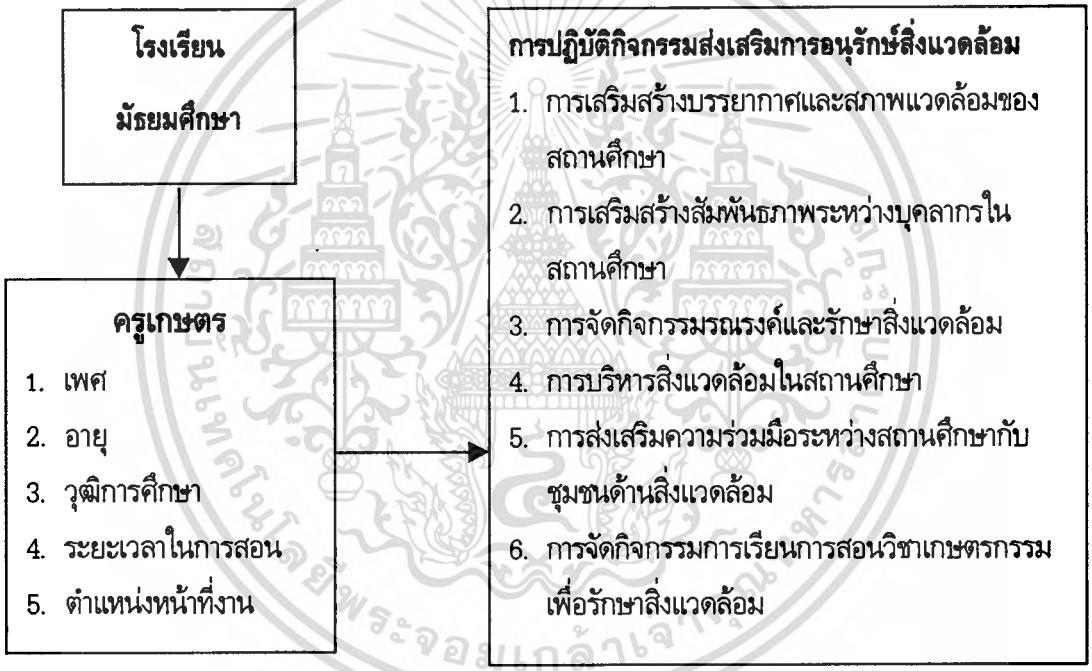

ภาพที่ 1 แสดงกรอบแนวความคิดในการวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชนของครูเกษตร โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.5 ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาเฉพาะปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชนของครูเกษตร ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ระยะเวลาในการสอน และตำแหน่งหน้าที่งาน โดยศึกษาจากครูผู้สอนวิชาเกษตรกรรม ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ปีการศึกษา 2541 จำนวน 117 คน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ จำนวนทั้งสิ้น 89 โรงเรียน

1.6 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

1.6.1 ตัวแปรอิสระ ซึ่งเป็นตัวแปรเกี่ยวกับครูเกษตรได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ระยะเวลาในการสอน และตำแหน่งหน้าที่งาน

1.6.2 ตัวแปรตามคือ การปฏิบัติกิจกรรมของครูเกษตรในการปฏิบัติงานเพื่อการส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ทั้ง 6 ด้าน คือ ด้านการเสริมสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา การเสริมสร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคลากรในสถานศึกษา การจัดกิจกรรมรณรงค์และรักษาสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา การบริหารงานสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา การส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับชุมชนด้านสิ่งแวดล้อม และด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อม

1.7 นิยามศัพท์เฉพาะ

" **โรงเรียนมัธยมศึกษา** " หมายถึง โรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดศรีสะเกษ เขตการศึกษา 11 สังกัดกรมสามัญศึกษา ที่ทำการสอนตั้งแต่ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 6

" **ชุมชน** " หมายถึง ประชาชน หมู่บ้าน ชุมชนในเขตพื้นที่บริการของโรงเรียนนั้น ๆ

" **ครูเกษตร** " หมายถึง ผู้ที่ทำหน้าที่เป็นครู-อาจารย์สอนวิชาเกษตรกรรมในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ กระทรวงศึกษาธิการ ในปีการศึกษา 2541

" **ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม** " หมายถึง องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชนของครูเกษตร ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ระยะเวลาในการสอน ตำแหน่งหน้าที่งาน ฯลฯ

" **อายุของครูเกษตร** " หมายถึง อายุจริงที่นับจากวัน เดือน ปี เกิดของครูเกษตร โดยนับเป็นปี โดยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่มีอายุต่ำกว่าค่าเฉลี่ยอายุของครูเกษตรทั้งหมด และกลุ่มที่มีอายุสูงกว่าค่าเฉลี่ยอายุของครูเกษตรทั้งหมด

" **วุฒิการศึกษา** " หมายถึง วุฒิการศึกษาทางวิชาชีพครู โดยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มครูเกษตรที่มีวุฒิการศึกษาทางวิชาชีพครู และกลุ่มครูเกษตรที่ไม่มีวุฒิการศึกษาทางวิชาชีพครู

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

" **ระยะเวลาในการสอน** " หมายถึง การปฏิบัติหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับการสอนวิชาเกษตรกรรม โดยนับเป็นปี โดยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่มีระยะเวลาในการสอนน้อยกว่าค่าเฉลี่ยระยะเวลาในการสอนของครูเกษตรทั้งหมด และกลุ่มที่มีระยะเวลาในการสอนมากกว่าค่าเฉลี่ยระยะเวลาในการสอนของครูเกษตรทั้งหมด

" **ตำแหน่งหน้าที่งาน** " หมายถึง ตำแหน่งหน้าที่การปฏิบัติงานนอกเหนือจากการสอน ที่ได้รับแต่งตั้งจากผู้บริหารโรงเรียน เช่น งานหัวหน้าหมวดวิชา งานธุรการ งานอาคารสถานที่ ฯลฯ โดยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มหัวหน้าหมวดวิชาเกษตรกรรม และกลุ่มครูผู้ปฏิบัติการสอนวิชาเกษตรกรรม

" **การปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม** " หมายถึง การปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อเป็นการสนับสนุน หรือเพิ่มเติมในสิ่งที่มีอยู่หรือยังไม่มีให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นทั้งทางตรงและทางอ้อมตามหน้าที่ของครูเกษตรในการกระทำอันเป็นการส่งเสริมนักเรียนและชุมชนในการส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน โดยมีเกณฑ์การปฏิบัติ 3 ระดับ ดังนี้

ปฏิบัติเป็นประจำ หมายถึง ปฏิบัติทุก ๆ ครั้งเมื่อมีโอกาส หรือปฏิบัติมากกว่า 5 ครั้ง/ปี
ปฏิบัติเป็นบางครั้ง หมายถึง ปฏิบัติเป็นบางครั้ง (นาน ๆ ครั้ง) หรือปฏิบัติ 1-5 ครั้ง/ปี
ไม่เคยปฏิบัติ หมายถึง ไม่เคยปฏิบัติเลยในรอบ 1 ปี

" **การอนุรักษ์** " หมายถึง การรู้จักใช้ทรัพยากรอย่างชาญฉลาดให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมมากที่สุดและใช้ได้เป็นเวลานานที่สุด ทั้งนี้ต้องให้สูญเสียทรัพยากรโดยเปล่าประโยชน์น้อยที่สุด

" **สิ่งแวดล้อม** " หมายถึง สิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวเรา ทั้งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติและมนุษย์สร้างขึ้น หรือทั้งที่เป็นสิ่งมีชีวิตและไม่มีชีวิต หรือทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม และรวมทั้งสิ่งแวดล้อมทางสังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรม ซึ่งทั้งหมดต่างก็มีอิทธิพลเชื่อมโยงเกื้อหนุนซึ่งกันและกัน และมีผลกระทบต่อมนุษย์และสิ่งมีชีวิตต่าง ๆ ทั้งทางตรงและทางอ้อม

" **สิ่งแวดล้อมในโรงเรียน** " หมายถึง สิ่งต่าง ๆ ที่มีอยู่ในโรงเรียน เช่น อาคาร ห้องเรียน หอประชุม ต้นไม้ สนาม สวนหย่อม สระน้ำ ฯลฯ

" **สิ่งแวดล้อมในชุมชน** " หมายถึง สิ่งต่าง ๆ ที่มีอยู่ในชุมชน เช่น วัด ถนน สวนสาธารณะ ที่อยู่อาศัย แม่น้ำลำคลองต่าง ๆ ฯลฯ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ได้ทำการศึกษาค้นคว้าจากตำรา เอกสาร งานวิจัยต่าง ๆ เพื่อเป็นพื้นฐานและแนวทางในการวิจัย ซึ่งประกอบด้วยสาระสำคัญ ดังรายละเอียดเรียงตามลำดับหัวข้อ ต่อไปนี้

2.1 สิ่งแวดล้อมศึกษา

2.2 มาตรการ นโยบายแนวทางการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

2.3 การจัดกิจกรรมสิ่งแวดล้อมศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา

2.4 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 สิ่งแวดล้อมศึกษา ประกอบด้วยเนื้อหารายละเอียด ดังต่อไปนี้

2.1.1 ความหมาย สิ่งแวดล้อม การอนุรักษ์ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ระบบนิเวศวิทยา และระบบนิเวศการเกษตร

2.1.2 หลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา

2.1.3 วัตถุประสงค์ที่ปฏิบัติต่อสิ่งแวดล้อม

2.1.4 บทบาทของโรงเรียน

2.1.5 บทบาทหน้าที่ครู

2.1.1 ความหมาย สิ่งแวดล้อม การอนุรักษ์ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ระบบนิเวศ และระบบนิเวศการเกษตร

2.1.1.1 ความหมายสิ่งแวดล้อม (Environment)

พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 (ปริญญา นุตาลัย. 2535 : 360) ให้นิยามของสิ่งแวดล้อมไว้ในมาตรา 4 ว่า " สิ่งแวดล้อม " หมายถึง สิ่งต่าง ๆ ที่มีลักษณะทางกายภาพและชีวภาพที่อยู่รอบตัวมนุษย์ ซึ่งเกิดขึ้นโดยธรรมชาติ และสิ่งที่มนุษย์ได้ทำขึ้น โดยนัยที่เป็นสากลแล้ว สิ่งแวดล้อมหมายถึง สรรพสิ่ง ข้อกำหนดกฎเกณฑ์ และกิจกรรมทั้งหลายที่อยู่รอบตัวมนุษย์ ทั้งที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติและที่มนุษย์ได้ทำขึ้น สิ่งแวดล้อมสามารถแบ่งได้เป็น 2 หมวดใหญ่ ๆ คือ

1) ที่เกิดเองตามธรรมชาติ แบ่งออกได้ 2 ประเภท คือ **Ecosphere** (ธาตุ 4) ได้แก่ บรรยากาศ (Atmosphere) น้ำ (Hydrosphere) ดิน หิน (Lithosphere) และพลังงาน (ความร้อนจากดวงอาทิตย์และจากภายในโลก สนามแม่เหล็ก แรงดึงดูดของโลก ไฟฟ้า พลังงานเคมี พลังงานนิวเคลียร์ และการแผ่รังสีอื่น ๆ) และ **Biosphere** (ชีวภาพ) ได้แก่ มนุษย์ สัตว์ และพืช

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2) ที่มนุษย์ประดิษฐ์ขึ้น แบ่งออกได้ 2 ประเภทคือ **Technosphere** (ประดิษฐกรรม) ได้แก่ สรรพสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น เช่น รถยนต์ อาคาร โทรทัศน์ อาวุธ ตู้เย็น ฯลฯ และ **Sociosphere** (สภาพเศรษฐกิจสังคม) ได้แก่ ระบบการจัดการ กิจกรรม ข้อกำหนดกฎเกณฑ์ นันทนาการ วัฒนธรรม การปกครอง กฎหมาย ศิลปกรรม ศาสนา เศรษฐกิจ

รวีวรรณ ชินะตระกูล (2540 : 9) ได้นิยามศัพท์ของสิ่งแวดล้อมไว้ว่า สิ่งแวดล้อม หมายถึง สิ่งต่าง ๆ ที่มีลักษณะทางกายภาพ และชีวภาพที่อยู่รอบตัวมนุษย์ ซึ่งเกิดขึ้นโดยธรรมชาติและสิ่งที่มนุษย์ทำขึ้น และคุณภาพสิ่งแวดล้อมคือ ดุลยภาพของธรรมชาติ อันได้แก่ สัตว์ พืช และทรัพยากรธรรมชาติต่าง ๆ และสิ่งที่มนุษย์ได้ทำขึ้น ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ต่อการดำรงชีพของประชาชน และความอุดมสมบูรณ์สืบไปของมนุษยชาติ ลัดดาวัลย์ กัณหสุวรรณ (2535 : 1) กล่าวว่า สิ่งแวดล้อม คือ สิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวเรา ทั้งที่เป็นสิ่งมีชีวิตและสิ่งไม่มีชีวิต ไม่ว่าจะเป็นสสารหรือพลังงาน ทวี ทองสว่าง (2523 : 1) ได้อธิบายว่า สิ่งแวดล้อม คือ สิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวมนุษย์ช่วยอำนวยประโยชน์ในการดำรงชีวิตทางตรงหรือทางอ้อม หรือเป็นอุปสรรคในเมื่อสิ่งแวดล้อมนั้นเป็นพิษ เช่น น้ำไว้ใช้อุปโภคและบริโภคเมื่อมนุษย์ปล่อยของเสีย หรือเทขยะลงไปจะทำให้น้ำเสียเน่าเป็นที่เกิดของจุลินทรีย์นานาชนิด ทรงกลด ประพิตรภา (2532 : 32) ได้กล่าวถึงสิ่งแวดล้อมไว้ว่า สิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวเรา ไม่ว่าสิ่งเหล่านั้นจะเกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ หรือมนุษย์สร้างขึ้น ทั้งเป็นสิ่งที่มีชีวิตและไม่มีชีวิต ทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม ต่างก็มีอิทธิพลเกี่ยวโยงถึงกัน เป็นปัจจัยในการเกื้อหนุนและก่อให้เกิดผลกระทบซึ่งกันและกันตลอดจนมีผลเกี่ยวข้องกับตัวเราไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม ศิริพรต ผลสิทธิ์ (2531 : 61) ได้อธิบายว่า เมื่อไรก็ตามที่กล่าวถึงสิ่งแวดล้อม จำเป็นต้องมีการกำหนดจุดศูนย์กลางเสียก่อน ถ้ากำหนดตัวเราเอาเป็นศูนย์กลาง ทุกสิ่งทุกอย่างที่แวดล้อมตัวเรา ร่วมทั้งสภาพการณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องซึ่งมีทั้งสิ่งมีชีวิตและไม่มีชีวิตก็คือสิ่งแวดล้อม UNESCO (วินัย วีระวัฒนานนท์. 2530 : 1) ให้คำจำกัดความสิ่งแวดล้อมไว้ว่า สิ่งที่อยู่รอบตัวมนุษย์ทั้งที่เป็นธรรมชาติ และสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น และรวมทั้งสิ่งแวดล้อมทางสังคมของมนุษย์ด้วย

ดังนั้นจึงพอสรุปได้ว่า สิ่งแวดล้อม หมายถึง สิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวเรา ทั้งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติและมนุษย์สร้างขึ้น หรือทั้งที่เป็นสิ่งมีชีวิตและไม่มีชีวิต หรือทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม และรวมทั้งสิ่งแวดล้อมทางสังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรม ซึ่งทั้งหมดต่างก็มีอิทธิพลเชื่อมโยงเกื้อหนุนซึ่งกันและกัน และมีผลกระทบต่อมนุษย์และสิ่งมีชีวิตต่าง ๆ ทั้งทางตรงและทางอ้อม

2.1.1.2 การอนุรักษ์ (Conservation)

ทวี ทองสว่าง (2523 : 1) ให้ความหมายของการอนุรักษ์ ไว้ว่า การรักษาสิ่งที่มีอยู่รอบ ๆ ตัวเราทั้งทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมให้คงสภาพไว้มิให้เกิดการเปลี่ยนแปลง การสูญเสียและการทำลายเกิดขึ้น นิวัติ เรืองพานิช (2533 : 40) กล่าวว่า การอนุรักษ์ หมายถึง การรู้จักใช้ทรัพยากรอย่างชาญฉลาดให้เป็นประโยชน์ต่อมหาชนมากที่สุด และใช้ได้เป็นเวลายาวนานที่สุด ทั้งนี้ต้องให้สูญเสียทรัพยากรโดยเปล่าประโยชน์น้อยที่สุด และจะต้องกระจายการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรโดยทั่วถึงกันด้วย ฉะนั้นการอนุรักษ์จึงไม่ได้หมายถึงการเก็บรักษาทรัพยากรไว้เฉย ๆ แต่ต้องนำทรัพยากรใช้ประโยชน์ให้ถูกต้องตามกาลเทศะ (Time and space) อีกด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เกษม จันทร์แก้ว (2530 : 99) ได้อธิบายว่า การอนุรักษ์ หมายถึง การเก็บ การรักษา สงวน ซ่อมแซม ปรับปรุงและการใช้ต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อจะได้เอื้ออำนวยให้คุณภาพสูงในการสนองความเป็นอยู่ของมนุษย์ตลอดไป

ดังนั้นความหมายของการอนุรักษ์ คือ การใช้ การเก็บ การรักษา การปรับปรุง หรือการทำกิจกรรมใด ๆ ก็ตามกับทรัพยากรต้องเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดการสูญเสียน้อยที่สุด อีกทั้งทำให้เกิดประโยชน์อย่างเป็นธรรมต่อมนุษย์และสิ่งมีชีวิตอื่น ๆ ด้วย

2.1.1.3 การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม (Environment Conservation)

ทวี ทองสว่าง (2523 : 1) ได้กล่าวว่า การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม หมายถึง การใช้สิ่งแวดล้อมอย่างฉลาดไม่ให้เกิดพิษภัยต่อสังคมส่วนรวม ดำรงไว้ซึ่งสภาพเดิมของสิ่งแวดล้อมธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมประดิษฐ์ที่มนุษย์เสริมสร้างขึ้น รวมทั้งหาทางกำจัดและป้องกันมลภาวะหรือสิ่งแวดล้อมเป็นพิษมิให้เกิดขึ้นในสังคมส่วนรวมของมนุษย์ กนิษฐา กอวัฒนา (2530 : 10) ได้สรุป การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ไว้ว่า เป็นการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าใช้อย่างประหยัดให้เกิดประโยชน์และปรับปรุงสิ่งแวดล้อมที่เสื่อมโทรมให้มีคุณภาพดีขึ้น

ดังนั้น การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมจึงสรุปความหมายได้ดังนี้ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม หมายถึง การใช้ การเก็บ การรักษา การพัฒนาปรับปรุง หรือการกระทำกิจกรรมใด ๆ ก็ตามเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม โดยเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีประโยชน์สูงสุด และเกิดผลเสียน้อยที่สุด รวมทั้งสร้างความเป็นธรรมแก่มนุษย์และสิ่งแวดล้อม

2.1.1.4 ระบบนิเวศวิทยา

พจนานุกรมศัพท์ภูมิศาสตร์อังกฤษ-ไทย (สมิทธ์ สระอุบล. 2539 : 10) ให้ความหมายของระบบนิเวศไว้ว่า ระบบความสัมพันธ์และการกระทบกระทั่งระหว่างสิ่งมีชีวิตในบริเวณใดบริเวณหนึ่งกับสภาพแวดล้อมในบริเวณนั้น เป็นความสัมพันธ์ในรูปของการเกื้อกูลซึ่งกันและกันและอย่างใกล้ชิด เป็นการกระทบกระทั่งในรูปแบบทำให้เสียประโยชน์ได้ประโยชน์ หรือกล่าวได้ว่า ระบบนิเวศเป็นความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบที่สร้างอาหารเลี้ยงตัวเองได้กับองค์ประกอบที่ต้องพึ่งพาอาหารภายใต้สภาวะแวดล้อมบริเวณใดบริเวณหนึ่ง ซึ่งไม่จำกัดอาณาเขต ส่วน นิวัติ เรืองพานิช (2541 : 21) ได้กล่าวถึงระบบนิเวศว่า เป็นหน่วยหนึ่งที่มีบทบาทสำคัญในการศึกษาวิชานิเวศวิทยาสมัยใหม่ ระบบนิเวศหนึ่ง ๆ อาจมีรูปร่างลักษณะโครงสร้าง และขนาดพื้นที่ใหญ่แค่ไหนอย่างไรก็ได้ และเป็นที่ซึ่งสิ่งมีชีวิตทั้งหลายได้มีบทบาทหรือกิจกรรมในการดำเนินชีวิตร่วมกันโดยมีปัจจัยแวดล้อมต่าง ๆ เป็นตัวควบคุมและช่วยให้เกิดการถ่ายทอดและสะสมพลังงาน ตลอดจนการหมุนเวียนของสารและแร่ธาตุอาหารโดยผ่านกระบวนการของสิ่งมีชีวิต ทั้งนี้ เพื่อรักษาดุลยภาพและเสถียรภาพของระบบเอาไว้ และระบบนิเวศแต่ละระบบมีกลไกการควบคุมตัวเองอย่างสลับซับซ้อนที่สามารถจำกัดจำนวนประชากรในสมดุลกับสภาวะแวดล้อม และมีอิทธิพลต่อกระบวนการทางสรีระวิทยาและพฤติกรรมของชีวิต รวมทั้งควบคุมปริมาณและอัตราการเคลื่อนย้ายถ่ายเทพลังงานสาร และ แร่ธาตุอาหาร และการเจริญเติบโต การสืบพันธุ์ อัตราการตาย แบบแผนการอพยพเข้า อพยพออก อุปนิสัย และความสามารถในการปรับตัว ล้วนเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับกลไกในการควบคุมตนเองของระบบที่มีต่อสิ่งมีชีวิตในระบบนิเวศทั้งสิ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มุกดา สุขสมาน (2538 : 41) ได้อธิบายไว้ว่า ระบบนิเวศเป็นหน่วยพื้นฐานเชิงหน้าที่ (Functional Unit) ของสิ่งมีชีวิตและสภาพแวดล้อมที่ไม่มีชีวิต ซึ่งมีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตของสิ่งมีชีวิตในโลกนี้ การทำหน้าที่ของสิ่งมีชีวิตจะก่อให้เกิดการหมุนเวียนของสสารระหว่างส่วนที่มีชีวิตและส่วนที่ไม่มีชีวิตทำให้เกิดเป็นระบบนิเวศขึ้นมา ในระดับการทำงานของระบบนิเวศธรรมชาตินี้ มักมีสังคมมนุษย์เข้าไปเกี่ยวข้องนำเอาผลประโยชน์จากระบบนิเวศมาใช้จนกระทั่งทำให้เสียสมดุลของระบบนิเวศ ลักษณะระบบนิเวศที่สมบูรณ์จะประกอบด้วย ส่วนที่นำเข้าไปในระบบนิเวศ (Input environment) เช่น พลังงาน อาหาร และหลังจากเข้าไปในระบบของสิ่งมีชีวิต (System) เช่น ทุ่งหญ้า ทะเลสาป ป่าไม้ หรือเมือง ก็จะมีสิ่งที่ออกจากระบบนี้ คือ มีการผลิตพลังงาน หรือมลภาวะออกมา (Output environment) รวมทั้งหมดเป็นระบบนิเวศที่สมบูรณ์

ส่วนประกอบของระบบนิเวศ มีดังนี้

1) สารประกอบอนินทรีย์ ได้แก่ วัตถุต่าง ๆ ในระบบ เช่น คาร์บอน ไนโตรเจน คาร์บอนไดออกไซด์ น้ำ และออกซิเจน

2) สารประกอบอินทรีย์ ได้แก่ โปรตีน คาร์โบไฮเดรต ไขมัน

3) ภูมิอากาศ ได้แก่ อุณหภูมิ ปัจจัยทางกายภาพ

4) ผู้ผลิต (producer) ได้แก่ สิ่งมีชีวิตที่เป็นออโตโทรฟ ซึ่งมักจะเป็นพืชที่มีสีเขียวเป็นส่วนใหญ่

5) ผู้บริโภคขนาดใหญ่ (macroconsumer) ได้แก่ สัตว์ที่กินพืช และสัตว์ที่กินสัตว์

6) ผู้บริโภคขนาดเล็ก (microconsumer) ได้แก่ แบคทีเรีย ฟังไจ สิ่งมีชีวิตพวกนี้จะนำเอาสารที่มีโครงสร้างสลับซับซ้อนมาทำให้แตกสลายแล้วดูดซับเข้าไปใช้ พร้อมกับปล่อยสารอนินทรีย์ออกมาให้ผู้ผลิตได้ใช้

2.1.1.5 ระบบนิเวศการเกษตร

นิวัติ เรืองพานิช (2533 : 33) ได้อธิบายไว้ว่า ระบบนิเวศการเกษตรเป็นระบบที่มีขอบเขตและจุดประสงค์เพื่อที่จะทำการเกษตรโดยเฉพาะปกติมักเป็นพื้นที่ที่มีความสมบูรณ์เหมาะสมที่จะจัดเป็นพื้นที่เพื่อการเพาะปลูก เป็นระบบที่มีโครงสร้างง่าย ๆ ไม่สลับซับซ้อนเหมือนระบบธรรมชาติ ชนิดพืชที่ขึ้นอยู่ในระบบมีเพียงหนึ่งหรือสองชนิด และมักไม่ใช่พืชในท้องถิ่นนั้น จึงเป็นระบบที่ค่อนข้างขาดเสถียรภาพ ในระยะยาวแล้วไม่สามารถอยู่ได้ด้วยตนเอง มนุษย์จะต้องเข้าไปปรับปรุงสภาพของระบบอยู่ตลอดเวลา ผู้บริโภคที่สำคัญในระบบได้แก่มนุษย์ที่คอยเคลื่อนย้ายแร่ธาตุอาหารและพลังงานในรูปของมวลชีวภาพออกไปจากระบบอย่างต่อเนื่องและสมบูรณ์ ทิ้งเศษเหลือให้กลับสู่ระบบน้อยมาก ทำให้การหมุนเวียนของธาตุอาหารอยู่ในสภาพขาดดุล ต้องมีการใส่ปุ๋ยและสารเคมีอื่น ๆ เข้าไปรักษาดุลยภาพของระบบอยู่เสมอ ซึ่งต่างกับระบบธรรมชาติที่สามารถรักษาและควบคุมตัวเองได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.1.2 หลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา

จุดหมายของหลักสูตรมัธยมศึกษา ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533 (อุทิศ ผาสุขมูล. 2539 : 47 อ้างถึงนโยบายการพัฒนาการบริหารงานด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา) ให้ความสำคัญแก่สิ่งแวดล้อมศึกษาเป็นอย่างยิ่ง เมื่อวิเคราะห์จุดมุ่งหมายของหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) พบว่าจุดหมายข้อที่ 8 มุ่งเน้นให้ผู้เรียน " เข้าใจสภาพและการเปลี่ยนแปลงของสังคมในชุมชน สามารถเสนอแนวทางพัฒนาชุมชน ภูมิใจในการปฏิบัติตนตามบทบาทและหน้าที่ในฐานะสมาชิกที่ดีของชุมชน ตลอดจนอนุรักษ์และเสริมสร้างสิ่งแวดล้อมทรัพยากรศิลปะวัฒนธรรมของประเทศ "

ดังนั้น สิ่งแวดล้อมศึกษา จึงถูกกำหนดไว้ในหลักสูตรมัธยมศึกษา เป็น 3 ลักษณะ คือ

1) การบูรณาการความรู้ ความเข้าใจ และความตระหนัก ความสำคัญของการอนุรักษ์เข้าไปไว้ทุกรายวิชาที่นักเรียนเรียน

2) การกำหนดรายวิชาสิ่งแวดล้อมศึกษาโดยตรงเป็นรายวิชาเลือกเสรีคือ ส 051 และ ส 081

3) การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ได้แก่ ส่งเสริมให้นักเรียนรวมกลุ่มตั้งเป็นชุมนุมหรือชมรมต่าง ๆ ทางด้านสิ่งแวดล้อม

รวีวรรณ ชินะตระกูล (2540 : 73-74) ได้กล่าวถึง **การจัดสิ่งแวดล้อมศึกษา** ว่า ควรอยู่บนพื้นฐานของหลักการหรือคุณลักษณะของสิ่งแวดล้อมศึกษา ดังนี้ คือ

1) เป็นการศึกษาเพื่อชีวิต สิ่งแวดล้อมเป็นปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิตของมนุษย์ และในปัจจุบันกิจกรรมของมนุษย์ก่อให้เกิดความเสื่อมโทรมแก่สภาพแวดล้อม การเรียนรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติและที่มนุษย์สร้างขึ้น นับเป็นความจำเป็นสำหรับชีวิต

2) เป็นการศึกษาตลอดชีวิต ประชาชนทุกคนเป็นผู้ที่จะต้องได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับสิ่งแวดล้อมโดยตรง เช่น อากาศเสีย น้ำเสีย เป็นต้น ประชาชนจึงควรได้รับข้อมูล ข่าวสารเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม จากสื่อต่าง ๆ เช่น โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ อินเตอร์เนท วิทยุ วีดีทัศน์ ฯลฯ อย่างต่อเนื่องตลอดชีพ

3) เป็นการเรียนรู้เพื่ออยู่ร่วมกันของมนุษย์ชาติ ปัญหาหรือความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับสิ่งแวดล้อมจะกระทบไปสู่สิ่งแวดล้อมทั้งระบบได้ในที่สุด จึงไม่มีประเทศใดที่จะหลีกเลี่ยงหรือแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมได้โดยลำพัง การจัดการศึกษาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมจึงต้องเรียนรู้ตั้งแต่ครอบครัว ชุมชน จังหวัด และประเทศ

4) เป็นการเรียนเหตุการณ์ปัจจุบันและอนาคต การเรียนสิ่งแวดล้อมเป็นการเรียนที่ผู้เรียนจะต้องติดตามเหตุการณ์ในปัจจุบัน และเข้าใจผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับสิ่งแวดล้อมและตนเองในอนาคต

5) เป็นการสร้างจริยธรรม การเรียนสิ่งแวดล้อมโดยการสร้างจริยธรรม ความสำนึกรู้จักรับผิดชอบต่อการกระทำของตนเอง ที่อาจส่งผลกระทบสู่คุณภาพสิ่งแวดล้อมโดยส่วนรวม หรือคุณภาพชีวิตของผู้อื่น

6) เป็นการเรียนในเชิงระบบเนื่องจากสิ่งต่าง ๆ ที่มีอยู่ในโลกย่อมมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน หรือระบบนิเวศจะช่วยส่งเสริมความคิดอย่างเป็นระบบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

7) เป็นการบูรณาการเนื้อหาการเรียนปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นในปัจจุบันมาจากส่วนต่าง ๆ ทั้งที่เป็นวิทยาศาสตร์ เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และค่านิยม การเรียนเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมจึงจำเป็นที่จะต้องมีความเข้าใจในเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาต่าง ๆ ร่วมกัน มีนิเวศวิทยาเป็นความรู้พื้นฐานที่สำคัญ

8) เป็นการเรียนที่ผู้เรียนจะต้องมีส่วนร่วมในบทเรียน เนื้อหาในการเรียนมุ่งให้ผู้เรียนได้นำไปใช้ในชีวิตประจำวันหรือนำไปปรับปรุงการดำรงชีวิตของตนเอง ผู้เรียนจึงจำเป็นที่จะต้องมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนและตัดสินใจเลือกวิธีการดำรงชีวิตด้วยตนเอง เช่น สอนให้ผู้เรียนรู้จักสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียนว่าควรจัดในเรื่องใดบ้าง อาทิ สิ่งแวดล้อมกับความปลอดภัย การอนุรักษ์ต้นไม้ภายในโรงเรียน ฯลฯ

9) เป็นการเรียนที่มุ่งสร้างความตระหนัก เจตคติ และค่านิยม การเรียนสิ่งแวดล้อมจะต้องมุ่งสร้างความตระหนักต่อปัญหา และคุณค่าของสิ่งแวดล้อม และเพื่อประเมินผลการเรียนจึงมุ่งประเมินที่ความตระหนัก เจตคติ และค่านิยมมากกว่าการเรียนที่มุ่งความรู้ ความจำ ดังเช่นในการเรียนวิชาอื่น ๆ

10) เป็นกระบวนการเรียนแบบแก้ปัญหา ความจำเป็นในการเรียนสิ่งแวดล้อมนั้น เกิดขึ้นด้วยจุดมุ่งหมายที่จะแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อม ดังนั้นกระบวนการเรียนการสอนจึงต้องเน้นกระบวนการเรียนแบบแก้ปัญหา โดยมีเนื้อหาวิชาที่จะนำไปแก้ปัญหา เช่น การทำความสะอาดภายในโรงเรียน การปลูกต้นไม้ในโรงเรียน ฯลฯ

2.1.3 วัตถุประสงค์ที่ปฏิบัติต่อสิ่งแวดล้อม

ในการประชุมเชิงปฏิบัติการนานาชาติว่าด้วยเรื่องสิ่งแวดล้อมศึกษา ที่กรุงเบลเกรด ในปี 1975 ที่ประชุมได้ตกลงให้นิยามวัตถุประสงค์ของสิ่งแวดล้อมศึกษา (ข้อตกลงของ UNESCO) ไว้ 6 ข้อ (ปริญญา นุตาลัย. 2535 : 360) ดังนี้

1) ความตระหนัก (awareness) เพื่อช่วยให้บุคคลและกลุ่มสังคมตื่นตัวและมีสื่อสัมผัสต่อสิ่งแวดล้อม และปัญหาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งหมด

2) ความรู้ (knowledge) เพื่อช่วยให้บุคคล และกลุ่มสังคมมีความเข้าใจในสิ่งแวดล้อมและปัญหาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งหมด และเข้าใจถึงความดำรงอยู่อย่างรับผิดชอบ และบทบาทของมนุษยชาติ

3) ทัศนคติ (attitude) เพื่อช่วยให้บุคคล และกลุ่มสังคมได้ซึมซาบถึงค่านิยมของสังคม มีความรู้สึกห่วงใยและผูกพันต่อสิ่งแวดล้อม และมีความบันดาลใจที่จะมีส่วนร่วมในการพิทักษ์และปรับปรุงคุณภาพสิ่งแวดล้อมอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

4) ทักษะ (skill) เพื่อช่วยให้บุคคลและกลุ่มสังคมมีความรู้ และความชำนาญในการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม

5) ความสามารถในการประเมิน (evaluation ability) เพื่อช่วยให้บุคคล และกลุ่มสังคมสามารถประเมินการปฏิบัติการด้านสิ่งแวดล้อม และหลักสูตรการศึกษาในองค์ประกอบต่าง ๆ คือ ระบบนิเวศ การเมือง เศรษฐกิจ สังคม ศิลปะและการศึกษา

6) การมีส่วนร่วม (participation) เพื่อช่วยให้บุคคลและกลุ่มสังคมพัฒนาความรู้สึกรับผิดชอบและความเร่งด่วนของการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อม เพื่อให้ได้มาซึ่งการปฏิบัติที่เหมาะสมสำหรับแก้ปัญหาต่าง ๆ เหล่านั้น

เอกสารนี้มีไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.1.4 บทบาทของโรงเรียน

เสาวนีย์ เสนาสุ (2529 : 45-48) ได้กล่าวถึงบทบาทและหน้าที่ของโรงเรียนดังนี้ คือ ให้การศึกษาในระบบโรงเรียน ให้การศึกษานอกโรงเรียน และให้บริการชุมชน บทบาทและหน้าที่ของโรงเรียนในการให้การศึกษานอกโรงเรียนนั้นเป็นวิธีการให้ความรู้แก่ประชาชนวิธีหนึ่ง โดยกลุ่มเป้าหมายจะมีอยู่ทั่วไปและเป็นกลุ่มคนที่มีอายุและพื้นฐานการศึกษาระดับต่าง ๆ กัน มีความสนใจแตกต่างกันออกไป มีประสบการณ์เดิมไม่เหมือนกัน ดังนั้น การให้ความรู้จึงใช้กระบวนการที่แตกต่างกันออกไป เพื่อให้ประชาชนตื่นตัวรับรู้และเข้าใจสภาพปัญหาของชุมชนทันต่อการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมและสามารถนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาชีวิตของตนเอง เพื่อการดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างเป็นสุข

ส่วนบทบาทในการให้บริการแก่ชุมชน โรงเรียนสามารถทำได้โดยการจัดบริการและประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อให้ความรู้ด้านการศึกษา เศรษฐกิจและสังคม ซึ่งอาจกระทำในลักษณะของการจัดนิทรรศการ การจัดห้องสมุดประชาชน ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ออกวารสารหรือเอกสารสิ่งพิมพ์ที่เผยแพร่ข่าวสารและความรู้ด้านต่าง ๆ แก่ท้องถิ่น โดยโรงเรียนต้องเป็นผู้นำของท้องถิ่นหรือเป็นตัวอย่างแก่ประชาชน ในด้านการเกษตรกรรม และการทัศนศึกษาเพื่อให้ประชาชนได้รับความรู้ใหม่ ๆ ทั้งยังเป็นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างประชาชนกับประชาน และประชาชนกับโรงเรียนอีกทางหนึ่งด้วย

2.1.4.1 บทบาทโรงเรียนเพื่อพัฒนาชนบท

สำนักงานโครงการพิเศษ (2531 : 26-28) ได้กล่าวไว้ว่า โรงเรียนมัธยมศึกษาเป็นสถาบันทางการศึกษาที่สำคัญในชุมชน โรงเรียนได้จัดโครงการต่าง ๆ เพื่อสนองนโยบายการบริหารและการพัฒนาประเทศ นโยบายประการหนึ่ง คือ การทำให้โรงเรียนมัธยมเป็นศูนย์กลางของชุมชนทั้งด้านวิชาการและเป็นแหล่งบริการด้านอื่น ๆ ที่จำเป็นแก่ชุมชน เพราะถือว่าการศึกษาเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการพัฒนาชนบท จึงจำเป็นที่จะต้องปลูกความสำนึกของประชาชนในท้องถิ่นให้เกิดขึ้น โดยจะต้องสร้างความเป็นผู้นำ ความร่วมมือในการพัฒนาตนเอง และจะต้องกระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเจตคติ เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายการพัฒนาชนบทของรัฐบาล กระทรวงศึกษาธิการจึงเกิดแนวความคิดที่จะให้โรงเรียนมัธยมศึกษามีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบทเพราะโรงเรียนมีบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถ เป็นที่นับถือของบุคคลในชุมชน กระทรวงศึกษาธิการจึงมอบหมายให้กรมสามัญศึกษาดำเนินการจัดตั้งโรงเรียนมัธยมเพื่อพัฒนาชนบท (มพช.) ขึ้น โดยมีจุดประสงค์หลักดังนี้

เพื่อพัฒนาโรงเรียนมัธยมขนาดเล็กในชนบท ให้เป็นโรงเรียนที่สามารถจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรได้อย่างมีคุณภาพ และสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน เพื่อเป็นการสนับสนุนให้โรงเรียนสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เป็นประโยชน์ทั้งต่อชีวิตประจำวันของนักเรียนและชุมชน เพื่อการศึกษาหรือประกอบอาชีพในอนาคตของนักเรียนไปพร้อมกัน ซึ่งจะทำให้นักเรียนและผู้ปกครองเห็นคุณค่าของการเรียนมัธยมศึกษาและศึกษาต่อในอัตราสูงขึ้น เพื่อให้โรงเรียนมีความพร้อมในการจัดกิจกรรม หรือให้บริการในการมีส่วนร่วมพัฒนาชนบทได้มากขึ้น ซึ่งในการพัฒนาชนบทนี้จะมุ่งที่การพัฒนาโดยการศึกษา และเพื่อส่งเสริมความรู้ ความคิด และเจตคติในการช่วยตนเองและพัฒนาตนเอง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทบาทหน้าที่ของครูตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยหน้าที่ของครูในโรงเรียนมัธยมเพื่อพัฒนาชนบท ดังนี้

1) สอนและอบรมนักเรียน คือ การสอนตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ ทั้งในและนอกสถานที่ โรงเรียนจะต้องจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เป็นไปตามหลักการและวัตถุประสงค์ของหลักสูตรมัธยมศึกษาและแผนการศึกษาแห่งชาติ โดยให้สอดคล้องกับท้องถิ่นและสิ่งแวดล้อมของนักเรียน

2) การสอนประชาชน คือ การให้ความรู้ทั่วไปและวิชาชีพรวมทั้งจริยธรรม และคุณธรรม โรงเรียนควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น เพื่อให้สามารถเป็นแบบอย่างในด้านวิชาชีพและพัฒนาความรู้ให้แก่ประชาชน โดยมุ่งให้ประชาชนสามารถช่วยตนเองให้มีความสำนึกในหน้าที่และความรับผิดชอบ รวมทั้งให้ตระหนักถึงความสำคัญของการรวมตัวกัน เพื่อพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง กิจกรรมที่จัดอาจจัดในรูปของโครงการต่าง ๆ เช่น โครงการให้ความรู้ด้านการเกษตร การปลูกพืช การเลี้ยงสัตว์ การสาธารณสุขมูลฐาน อาหารและโภชนาการ การกินดีอยู่ดีตามหลักโภชนาการ โดยการให้ความรู้ด้านอาชีพ เป็นต้น มีการจัดหน่วยแนะแนวเคลื่อนที่ เชิญประชาชนมาร่วมในกิจกรรมพัฒนาชุมชนของโรงเรียน ให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายที่ประชาชนควรทราบ ศิลปวัฒนธรรม เทคโนโลยีที่เหมาะสม การวางแผนครอบครัว การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติและสาธารณสมบัติของชาติ

3) การบริการชุมชน โรงเรียนเป็นส่วนย่อยของระบบการศึกษา และชุมชนเป็นส่วนย่อยของระบบสังคม เมื่อระบบการศึกษามีหน้าที่ในการพัฒนาสังคม โรงเรียนจึงต้องมีหน้าที่ในการพัฒนาชุมชน ด้วยการให้การบริการชุมชนซึ่งเป็นกระบวนการที่ทำให้คนในชุมชนมีการพัฒนาตนเองและพัฒนาชุมชน โดยโรงเรียนอาจให้บริการชุมชนได้ดังต่อไปนี้

- ด้านความรู้ทั่วไปและอาชีพ โดยการจัดตั้งสหกรณ์ร้านค้า การจัดตลาดนัด จำหน่ายผลิตสินค้า ติดต่อแหล่งจำหน่ายผลผลิตให้ประชาชน ผลิต จัดหา หรือแนะนำแหล่งผลิตปุ๋ย เชื้อเห็ด และพันธุ์ปลา ให้ยืมวัสดุ อุปกรณ์บางอย่างในการประกอบอาชีพ จัดหน่วยสาธิต หรือบริการในโรงเรียนหรือนอกโรงเรียน
- ด้านสุขภาพอนามัย
- ด้านการอนุรักษ์และส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่น
- ด้านนันทนาการ
- ด้านการเผยแพร่ข่าวสาร

2.1.4.2 บทบาทของโรงเรียนกับสิ่งแวดล้อม

อุทิศ ผาสุขมูล (2539 : 66-67) ได้สรุปถึงบทบาทของโรงเรียนที่มีต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ไว้ว่า บทบาทของโรงเรียนในการจัดการเรื่องสิ่งแวดล้อมควรจะดำเนินการให้เป็นไปตามนโยบายแนวคิดทิศทางและกระบวนทรรศน์ใหม่ของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับต่าง ๆ โดยเฉพาะในปัจจุบันในช่วงของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 งานด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมที่โรงเรียนจะดำเนินการได้ควรกำหนดเป็นแผนการปฏิบัติงานโครงการ 4 กลุ่มใหญ่ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1) การสร้างจิตสำนึกและความตระหนักให้เห็นถึงคุณค่าของสิ่งแวดล้อมต่อคุณภาพชีวิต เศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศ

2) การเฝ้าระวังและป้องกัน ไม่ให้เกิดภาวะมลพิษ

3) การบำบัดและฟื้นฟู

4) การศึกษา วิจัยเชิงปฏิบัติ

การจัด**ทำแผนปฏิบัติงานโครงการสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน**ควรปฏิบัติเป็นขั้นตอนดังนี้

1) ศึกษาประเมินสภาพปัญหาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนและชุมชนในเขตบริการ

2) กำหนดแนวนโยบายและแนวทางการจัดการสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนและชุมชน

3) จัดตั้งคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนโดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการ

4) มอบหมายหมวดวิชา ฝ่าย และงานต่าง ๆ จัดทำโครงการให้ครอบคลุมลักษณะงาน 4 อย่างคือ การสร้างความตระหนัก การเฝ้าระวังและป้องกัน การบำบัดและฟื้นฟู การศึกษาวิจัยเชิงปฏิบัติการ

5) มอบหมายฝ่ายแผน ของโรงเรียนรวบรวมแผนงาน โครงการที่หมวดวิชา ฝ่าย และงานต่าง ๆ จัดทำขึ้น จัดพิมพ์และเสนอขออนุมัติการดำเนินการตามโครงการต่อผู้บริหารโรงเรียน

6) แจ้งฝ่าย หมวดวิชา และผู้รับผิดชอบงานต่าง ๆ ให้ทราบเพื่อเสนอตั้งอนุกรรมการดำเนินงานตามแผนงาน โครงการที่เสนอขออนุมัติ

7) ฝ่าย หมวดวิชา และ งานต่าง ๆ ดำเนินงานตามโครงการที่ได้รับการอนุมัติ

8) คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนติดตามนิเทศการดำเนินงานของอนุกรรมการของฝ่าย หมวดวิชา และงานต่าง ๆ

9) คณะอนุกรรมการของแต่ละฝ่าย หมวดวิชาหรืองานดำเนินการประเมิน และสรุปรายงานต่อคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนและผู้บริหาร

2.1.5 บทบาทหน้าที่ของครู

ครูในฐานะบุคลากรที่สำคัญของโรงเรียนจึงต้องมีบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบ (สาโรช บัวศรี. 2524 : 14) ดังนี้ คือ ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน การอบรม การปกครองดูแลให้คำแนะนำและเสนอแนะแนวทางต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี สามารถทำกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน เช่น ศึกษาวิจัย วิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนได้เป็นอย่างดี สามารถสร้างสัมพันธภาพอันดีและร่วมมือกับชุมชน เช่น การให้บริการแก่สังคมในด้านวิชาการและอื่น ๆ สามารถนิเทศในสาขาวิชาที่รับผิดชอบได้ ช่วยงานธุรการและงานบริการของสถานศึกษา สามารถเป็นครูชั้นอาชีพ เช่น รู้จักยึดถือขนบธรรมเนียมของผู้ที่เป็นครูอย่างเคร่งครัดและรู้จักส่งเสริมตนเองให้งอกงามทางวิชาการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

และรุ่งทิวา จักร์กร (2529 : 21-23) ได้กล่าวถึงบทบาทของครูตามที่คณะกรรมการวางพื้นฐานเพื่อปฏิรูปการศึกษาได้กำหนดลักษณะและบทบาทที่พึงประสงค์ของครูไว้ดังต่อไปนี้

1) ลักษณะและบทบาททั่วไป รักการอ่านรักการศึกษาค้นคว้า ปรับปรุงตนเองให้ทันสมัยอยู่เสมอ มีความมั่นใจและศรัทธาในอาชีพครู มีความคิดเป็นของตนเอง กล้าแสดงออกเพื่อเผยแพร่ความคิดเห็นหรือมีความรู้ใหม่ ๆ ต่อสาธารณะ หรือเพื่อพัฒนาวิชาชีพของตนเองโดยบริสุทธิ์ ประพฤติและวางตนอยู่ในกรอบศีลธรรม จรรยา อันเป็นรากฐานที่ยอมรับกันทั่วไปในชุมชน ประกอบอาชีพเพื่อหารายได้เลี้ยงชีพพอสมควรแก่อัตภาพมานะบากบั่น มัธยัสถ์ อดออม ไม่เห็นแก่ความเจริญทางวัตถุเกินกว่าคุณธรรมและจริยธรรม

2) บทบาทต่อนักเรียน เปลี่ยนแปลงบทบาทจากการเป็นผู้บอก ผู้แสดงนำในการเรียนมาเป็นผู้กระตุ้นให้เกิดความคิดริเริ่ม สนับสนุนให้นักเรียนมีบทบาทสำคัญในกระบวนการเรียนรู้ เป็นผู้ช่วยและผู้แนะนำให้นักเรียนมีหลัก รู้จักวิธีที่จะศึกษาค้นคว้า และเลือกทางของตนเองได้โดยไม่มีการบังคับให้เชื่อตามครู เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ใช้ความคิดอิสระอย่างมีเหตุผล ฝึกนักเรียนให้มีความสามารถในการทำงานรวมกลุ่ม รู้จักวิธีวิพากษ์วิจารณ์ อดทนต่อการถูกวิจารณ์ ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีความอดกลั้น มีวินัยในตนเอง สำนึกในสิทธิของตนเองและผู้อื่นเคารพกฎของสังคมในการอยู่ร่วมกัน รู้จักใช้สิทธิและพิทักษ์สิทธิรักษาประโยชน์ของส่วนรวม รู้แพ้ รู้ชนะ เคารพเสียงส่วนมาก รับฟังเสียงส่วนน้อย สนใจศึกษาธรรมชาติ และเคารพความแตกต่างในตัวศิษย์แต่ละคน เพื่อนำมาเป็นข้อสังเกตพิจารณาในการปฏิบัติตัวต่อศิษย์ ให้ความรักความเอาใจใส่อย่างเท่าเทียมกัน เพื่อให้ได้รับความสนิทสนมและความไว้วางใจจากศิษย์เป็นการขจัดช่องว่างครูกับศิษย์อย่างได้ผล พยายามค้นหาความสนใจ ความสามารถและความถนัดของนักเรียนแต่ละคน เพื่อหาทางส่งเสริมแนะนำการเลือกวิชา และอาชีพแก่นักเรียนให้เหมาะสม ส่งเสริมให้นักเรียนฝักใฝ่ในคุณธรรมจริยธรรมโดยไม่หลงใหลในวัตถุและเห็นคุณค่าของการรักษาเอกลักษณ์และวัฒนธรรมของชาติ

3) บทบาทต่อสังคม มีความรู้และความสนใจในการเกษตรพอที่จะเข้าใจ และสามารถมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเกษตรในท้องถิ่นได้เป็นอย่างดี โดยคำนึงว่า สังคมไทยส่วนใหญ่เป็นสังคมทางเกษตรกรรม ส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามวิถีประชาธิปไตยแก่ชุมชน โดยประพฤติเป็นแบบอย่างและชักนำผู้อื่นให้ปฏิบัติตามโอกาสอันเหมาะสม เป็นผู้ปรับปรุงส่งเสริม งานที่ประชาชนในท้องถิ่นกระทำ ให้งานนั้นมีคุณภาพดียิ่งขึ้น เป็นที่ปรึกษา โดยทำหน้าที่ให้คำปรึกษาหารือแก่ประชาชนในเรื่องการทำงานหาเลี้ยงชีพ การปรับปรุงชีวิตความเป็นอยู่ การดูแลสุขภาพอนามัย ตลอดจนการปฏิบัติตามขนบธรรมเนียม ประเพณีและวัฒนธรรม เป็นต้น เป็นผู้สร้างความตื่นตัว ครูควรหาแนวทางต่าง ๆ ให้ประชาชนตื่นตัวในการประกอบอาชีพ การมีชีวิตความเป็นอยู่ให้เหมาะสมกับความเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม ให้สอดคล้องกับระบอบการปกครองของประเทศโดยการประชาสัมพันธ์ในรูปแบบต่าง ๆ รวมทั้งการเอาตัวของครูเข้าไปสร้างความสัมพันธ์อันดีกับประชาชน เป็นผู้อำนวยความสะดวกและประสานงาน เพราะครูเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการติดต่อกับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งในระดับตำบล อำเภอ จังหวัด และส่วนกลาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.1.5.1 บทบาทหน้าที่ของครูในด้านสิ่งแวดล้อมศึกษา

เพื่อให้การจัดสิ่งแวดล้อมศึกษาเป็นไปตามนโยบายของกรมสามัญศึกษาและจุดหมายของหลักสูตร (อุทิศ ผาสุขมูล. 2539 : 48-49 อ้างถึง นโยบายการพัฒนาการบริหารด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา) ครูผู้สอนทุกรายวิชา/ทุกงาน ในโรงเรียนจึงมีบทบาทและภาระหน้าที่สำคัญในฐานะผู้นำการเปลี่ยนแปลงและปลูกฝังค่านิยม จิตสำนึกทางสิ่งแวดล้อมแก่ผู้เรียนโดยตรง ทั้งในด้านการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียนและนอกห้องเรียน และเป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิตประจำวัน รวมถึงบทบาทในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในชุมชนด้วย กรมสามัญศึกษาจึงมุ่งหวังให้ครูผู้สอน เป็นผู้สนับสนุนและช่วยเหลือนักเรียน ดังนี้

1) สนับสนุนให้นักเรียนเกิดความคิดริเริ่มโครงการ หรือลงมือปฏิบัติงานแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนและชุมชน

2) ให้นักเรียนรวมกลุ่มกันดำเนิน โดยครูผู้สอนเป็นผู้ชี้แนะติดตามผลงานอยู่เสมอ

3) ให้นักเรียนค้นคว้า ข้อมูล ข่าวสารทางสิ่งแวดล้อมให้ทันเหตุการณ์และทันวิทยาการที่ก้าวไกล

4) ครูผู้สอนควรช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ถึงความเชื่อมโยงของกิจกรรมที่นักเรียนปฏิบัติกับทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัตินั้น เช่น เมื่อให้นักเรียนปลูกต้นไม้แล้ว ควรรู้ว่าต้นไม้ให้ประโยชน์อะไรแก่นักเรียน และแก่โลก ให้ประโยชน์ได้อย่างไร อาจมีการพิสูจน์ให้เห็นชัดเจนก็ได้

5) ครูควรเป็นผู้ให้แรงเสริมและชวัญกำลังใจให้นักเรียนอยู่เสมอโดยเฉพาะกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจที่ได้ทำประโยชน์แก่ตนเอง และส่วนรวม

6) หาวิธีปลูกฝังให้นักเรียนรักธรรมชาติ รู้จักและเข้าใจสิ่งแวดล้อม รักต้นไม้ รักสัตว์ ตลอดจนเข้าใจความสัมพันธ์และอิทธิพลของสิ่งแวดล้อม ที่มีต่อตัวนักเรียนเองและผู้อื่น ให้นักเรียนมองเห็นความหายนะ อันเกิดจากความเห็นแก่ตัวและความมักง่ายของคน

7) ให้ความรู้ ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับวัสดุที่ใช้บริโภคในชีวิตประจำวัน และผลของการใช้นั้น เช่น กระดาษ ซึ่ง recyle หรือแปรสภาพกลับมาใช้ใหม่ได้ ความแตกต่างระหว่างการใช้กล่องโฟม ซึ่งสลายตัวยากกับใบตอง การใช้สเปรย์ฉีดที่มีสารเคมีทำลายโอโซน การทิ้งถุงพลาสติกตามถนน และการรักษาความสะอาด เป็นต้น

8) ให้นักเรียนได้มีโอกาสสัมผัสกับสิ่งแวดล้อมที่ดีทั้งภายในโรงเรียน และนอกโรงเรียน และรู้จักการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

9) ส่งเสริมให้นักเรียนสามารถร่วมตัวกันรณรงค์ และถ่ายทอดความรู้เรื่องสิ่งแวดล้อม แก่พ่อแม่และญาติพี่น้องในครอบครัว เพื่อน ๆ และบุคคลอื่นในชุมชน

10) ส่งเสริมให้นักเรียนประสานงานและขอความร่วมมือจากองค์กรเอกชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมให้มากที่สุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลัดดาวัลย์ กัณหสุวรรณ (2535 : 6) ได้กล่าวสรุปถึงบทบาทของครูผู้สอนสิ่งแวดศึกษาดังนี้

ประการที่ 1 ทำความเข้าใจและให้ความสนใจในเรื่องการสร้างความตระหนัก เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรต่าง ๆ รวมทั้งบทบาทของทุกคนที่ควรจะมีต่อสิ่งแวดล้อมนั้น ๆ การให้ความรู้เกี่ยวกับระบบนิเวศ และผลกระทบต่อชีวิตมนุษย์ การฝึกทักษะ อันได้แก่ทักษะการสังเกต การตั้งสมมติฐาน การเก็บรวบรวมข้อมูล การบันทึกข้อมูล ฯลฯ การพัฒนาเจตคติที่เหมาะสม และการสร้างระบบค่านิยมต่อสิ่งแวดล้อม การฝึกแก้ปัญหาและตัดสินปัญหา สำหรับการแก้ปัญหานั้น เป็นสิ่งสำคัญของสิ่งแวดล้อมศึกษา ซึ่งจะช่วยให้ประชาชนสามารถพัฒนาทักษะในการจัดการกับทรัพยากรอย่างเหมาะสม มิใช่มุ่งแต่ป้องกันมิให้มีการพัฒนาเสียเลย การจัดการกับสิ่งแวดล้อมอย่างฉลาดและมีไหวพริบจะทำให้ทั้งการพัฒนาและการอนุรักษ์สามารถไปด้วยกันได้เป็นอย่างดี

ประการที่ 2 ให้ความสนใจการพัฒนาวิธีสอนสิ่งแวดล้อม วิธีสอนสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสม ควรเป็นการสอนในลักษณะบูรณาการมิใช่สอนเป็นวิชาโดดเดี่ยว ถ้าจะสอนให้ได้ผลดี ควรนำหลายวิชาที่สัมพันธ์กันกับสิ่งแวดล้อมมาสอนให้ผสมผสานกัน ยกตัวอย่างเช่น ถ้าต้องการให้มนุษย์รู้จักใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างฉลาด ก็ควรจะสอนเกี่ยวกับความรู้เรื่องแหล่งของทรัพยากรธรรมชาติ การใช้เทคนิคที่ทันสมัยในการนำทรัพยากรธรรมชาติมาใช้ให้เกิดประโยชน์ นอกจากนี้ควรศึกษาเกี่ยวกับเศรษฐกิจ ประวัติศาสตร์ นโยบายการเมืองเกี่ยวกับเรื่องทรัพยากรธรรมชาติและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ซึ่งทั้งหมดนี้จะอยู่หลาย ๆ วิชา

เช่นเดียวกันกับรวีวรรณ ชินะตระกูล (2540 : 81) ได้สรุปถึงบทบาทของครูต่อการสอนสิ่งแวดล้อมว่าการเรียนสิ่งแวดล้อม เป็นกระบวนการให้การศึกษาอย่างมีระบบและแบบแผนในการพัฒนาความรู้ เจตคติ ความสำนึก ความรู้สึก ทักษะ เพื่อให้เกิดการคิดเป็นและแก้ปัญหาได้ ในการเก็บรักษาปกป้องและจัดการต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่อาศัยอยู่ อนึ่ง สิ่งแวดล้อมศึกษานั้นเป็นการให้ความรู้ทุกระดับ อายุ ความรู้ เชื้อชาติ ฐานะทางเศรษฐกิจ สังคม และประชาชนทั่วไป ซึ่งกระบวนการในการให้ความรู้ทางสิ่งแวดล้อมต้องเป็นกระบวนการที่ยอมรับตามธรรมเนียมและวัฒนธรรม ผู้สอนจำเป็นต้องมีความรู้และความเข้าใจ ทั้งวิธีการสอน และเนื้อหาวิชา ให้กลมกลืนกับความเป็นอยู่ในชีวิตประจำวันดังกล่าวเป็นอย่างดี มิฉะนั้นแล้วการเรียนการสอนก็ไม่มีประโยชน์ วิธีการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาจะต้องเข้าใจว่า จะสอนอย่างไรเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจดียิ่งขึ้น โดยผู้สอนจะต้องใช้วิธีการสอนที่เหมาะสม และครูผู้สอนมีบทบาทสนับสนุนผู้เรียนเกิดพฤติกรรม ดังนี้ คือ ให้ผู้เรียนเกิดความคิดริเริ่มและกระตุ้นให้ผู้เรียนเริ่มโครงการหรือลงมือปฏิบัติงาน แก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม ให้ผู้เรียนมาร่วมกันดำเนินงาน โดยครูผู้สอนเป็นผู้ชี้แนะ ติดตามผลงาน อย่างสม่ำเสมอ และให้ผู้เรียนหาข้อมูลข่าวสาร และหรือเพิ่มเติมข้อมูลข่าวสารให้ จากหนังสือพิมพ์หรือสื่อต่าง ๆ

2.1.5.2 คุณสมบัติของผู้สอนสิ่งแวดล้อมศึกษา

ปริญญา นุตาลัย (2535 : 360) ได้กล่าวว่า สิ่งแวดล้อมศึกษาเป็นวิชาที่ต้องมีจริยธรรมกำกับ เพราะการสร้างจิตสำนึกและความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมให้นักเรียน เป็นเรื่องของการปลูกฝังความรักและความผูกพัน ความรู้คุณค่า ความรู้หน้าที่ ความมีอุดมทัศน์ และความเป็นคนดีมีจริยธรรม ดังนั้นผู้สอนควรเป็นผู้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มีจริยธรรมของนักสิ่งแวดล้อมประจำตน ผู้สอนสิ่งแวดล้อมศึกษาหรือนักสิ่งแวดล้อมควรมีคุณสมบัติหลัก 4 ประการคือ

1) เป็นคนดี คือ เป็นผู้มีศีล 5 หรือ กรรมบถ 10 ประจำใจ หรืออย่างน้อยที่สุดควรเป็นผู้ละความชั่ว 3 ประการ ไม่ฆ่าสัตว์ ไม่ลักทรัพย์ ไม่เบียดเบียน และสั่งสมความดี 4 ประการ คือ

- มีสังคหวัตถุ 4 (มีใจงาม รักความเป็นธรรม)
- มีพรหมวิหาร 4 มีเมตตา (รักเพื่อนมนุษย์และสัตว์)
- มีความสุจริต ไม่โลภ มัธยัสถ์และสันโดษ
- รักและรู้คุณค่าของธรรมชาติ และศิลปวัฒนธรรม

2) มีความใฝ่รู้ ความใฝ่รู้เป็นคุณสมบัติพื้นฐานของนักปราชญ์ ความใฝ่รู้ประกอบด้วยองค์ 4 คือ ช่างสังเกต ช่างอ่าน ช่างบันทึก ช่างคิดและมีวิจารณญานที่ดี

3) กล้าตัดสินใจและกำหนดจุดยืนของตนเอง ความเป็นตัวของตัวเองเป็นพื้นฐานสำคัญในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ คือ เคารพในหลักการและมีเหตุผล หมั่นพิจารณาตนเอง และมีความเป็นอยู่ที่สอดคล้องกับธรรมชาติ และมีอุดมทัศน์ที่ชัดเจนในเรื่องการพัฒนาที่ยั่งยืน

4) มีความตั้งใจที่จะทำให้สังคมนี้น่าอยู่ คือ ระวังป้องกันไม่ให้มลพิษและความเสื่อมโทรมเกิดขึ้น กำจัดความเสื่อมโทรมที่มีอยู่แล้วให้หมดไป สร้างและปรับปรุงคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ดีให้เกิดขึ้น บำรุงรักษาสิ่งแวดล้อมที่ดีอยู่แล้วไม่ให้เสื่อมลง

รวีวรรณ ชินะตระกูล (2540 : 75) ได้กล่าวถึงคุณสมบัติของนักสิ่งแวดล้อมศึกษาที่ดี นั้น ควรมีคุณสมบัติดังนี้ คือ มีความรักธรรมชาติ มีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับระบบนิเวศวิทยาและผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับระบบนิเวศ มีความรู้สึกไวต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมที่จะเกิดขึ้น มีความกระตือรือร้นในการศึกษา ค้นคว้า และถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมให้กับผู้เกี่ยวข้อง หากลยุทธ์ในการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมอยู่เสมอ เป็นแบบอย่างที่ดีและให้ความร่วมมือในการดำเนินกิจกรรมที่ส่งเสริมการอนุรักษ์และพัฒนาคุณภาพสิ่งแวดล้อม และมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลต่อสิ่งแวดล้อม และสามารถเชื่อมโยงปัญหาสิ่งแวดล้อมในชุมชนกับปัญหาสิ่งแวดล้อมในประเทศและของโลก ทั้งในแง่เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และการเมืองได้

2.1.5.3 หน้าที่และความรับผิดชอบครูเกษตร

พรทิพย์ อุดมสิน (อ้างโดย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. 2533 : 425-427) ได้กล่าวถึงหน้าที่และความรับผิดของครูเกษตร มีอยู่ 2 ประการไว้ดังนี้

1) **หน้าที่และความรับผิดชอบหลัก** เป็นภารกิจที่ครูเกษตรต้องทำเป็นประจำ และสม่ำเสมอ เป็นงานในหน้าที่และความรับผิดชอบโดยตรง ซึ่งประกอบด้วย

- การสอน ซึ่งครูเกษตรมีหน้าที่และความรับผิดชอบ ดังนี้คือ วางแผนการสอนและเตรียมการสอน โดยมีการศึกษาสภาพของปัจจัยและทรัพยากรที่ใช้ในการเรียนการสอน และศึกษาสภาพการเกษตรภายนอกสถาบันการศึกษาเพื่อจะได้วางแผนให้สอดคล้องกับปัจจัยและทรัพยากรที่มีอยู่ พร้อมทั้งสอดคล้องกับสภาพความต้องการของท้องถิ่นด้วย ทำการสอนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ จัดให้มีการประเมินผลการเรียนการสอน เพื่อจะได้นำผลมาปรับปรุงการเรียนการสอน ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น อบรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สั่งสอน ปลูกฝังจริยธรรมให้แก่ผู้เรียน พร้อมทั้งสร้างทัศนคติที่ดีต่ออาชีพเกษตร และดูแลเรือนเพาะชำ แปลงเกษตร งานสาธิต และดูแลสัตว์เลี้ยงของสาขาเกษตร ดูแลรักษาวัสดุอุปกรณ์ทางการเกษตร เพื่อประกอบการสอน และดูแลบริเวณสถาบันการศึกษา เพื่อใช้ประกอบการสอนและเป็นการสร้างทัศนคติที่ดีต่อการเกษตร ในกรณีที่สถาบันการศึกษามีครูเกษตรหลายคน อาจแบ่งหน้าที่และความรับผิดชอบกัน

- การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ซึ่งครูเกษตรมีหน้าที่และความรับผิดชอบดังนี้ คือ วางแผนและดำเนินการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรร่วมกับผู้เรียน ตัวอย่างกิจกรรมเสริมหลักสูตร เช่น ชุมนุมเกษตรกรในอนาคตแห่งประเทศไทย ในระดับมัธยมศึกษา เป็นต้น ทำการนิเทศและติดตามการปฏิบัติงานโครงการเกษตรของผู้เรียน เพื่อช่วยแก้ปัญหาต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับการเรียน ช่วยให้ผู้เรียนได้ความรู้ทักษะและประสบการณ์ในวิชาชีพเกษตร

- การส่งเสริมอาชีพเกษตร ส่งเสริมอาชีพเกษตรในสถาบันการศึกษาโดยส่งเสริมอาชีพเกษตรแก่ผู้เรียน เพื่อนครูและผู้บริหาร ส่งเสริมอาชีพเกษตรในชุมชนแก่เกษตรกรและผู้สนใจ

- การวิจัย ครูเกษตรมีหน้าที่และความรับผิดชอบที่จะทำการศึกษา และวิจัยด้านการศึกษาเกษตรหรือการเกษตร เพื่อนำมาปรับปรุงการเรียนการสอน และส่งเสริมอาชีพเกษตรแก่ผู้เรียนทั้งในสถาบันการศึกษาและชุมชน

2) **หน้าที่และความรับผิดชอบรอง** เป็นภารกิจที่ครูเกษตรทำน้อยกว่าหน้าที่ และความรับผิดชอบหลักแต่ควรทำเสมอ เมื่อมีเวลาและโอกาส ซึ่งประกอบด้วย

- การบริการสังคม ปฏิบัติงานด้านการประชาสัมพันธ์กับบุคคล หน่วยงานและสถาบันทั้งเอกชนและราชการ เพื่อขอความร่วมมือในการจัดการศึกษาเกษตร และส่งเสริมอาชีพเกษตรแก่เกษตรกรและชุมชน ชักชวนเพื่อนครูและผู้เรียนให้ความสนใจ และช่วยเหลือในการแก้ปัญหาของชุมชนที่สถาบันการศึกษาตั้งอยู่ เป็นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถาบันการศึกษากับชุมชน

- การแนะแนวและติดตามผลผู้เรียน แนะแนวอาชีพ โดยให้ความรู้เกี่ยวกับอาชีพและวิเคราะห์แนวโน้มของอาชีพในชุมชน เพื่อแนะนำผู้เรียนไปสู่การเลือกอาชีพที่ถูกต้องและเหมาะสม แนะแนวการศึกษา สำหรับผู้เรียนที่จะศึกษาต่อ ครูเกษตรควรแนะแนวให้ผู้เรียนเลือกเรียนตามความถนัดและความสามารถของแต่ละบุคคล ติดตามผลผู้เรียนสาขาเกษตรที่สำเร็จการศึกษาไปแล้วว่า ออกไปประกอบอาชีพเกษตรบ้างหรือไม่ และประสบผลสำเร็จบ้างหรือไม่ ถ้าประสบผลสำเร็จอาจขอความร่วมมือให้เป็นวิทยากรในการเรียนการสอน หรือการส่งเสริมอาชีพเกษตร ถ้าไม่ประสบผลสำเร็จครูเกษตรควรส่งเสริมอาชีพเกษตร

- งานพิเศษอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย ทั้งนี้ขึ้นกับว่า ผู้บริหารจะได้มอบหมายหน้าที่อะไร ให้รับผิดชอบเป็นกรณี ๆ ไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2 มาตรการ นโยบายแนวทางการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ประกอบด้วยเนื้อหารายละเอียดดังต่อไปนี้

2.2.1 นโยบายและแผนการส่งเสริมและการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 พ.ศ. 2540 – 2559

2.2.2 การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในช่วงของแผนพัฒนาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 พ.ศ.2540 -2544

2.2.3 แผนพัฒนาการเกษตรในแผนพัฒนาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 พ.ศ. 2540 - 2544

2.2.4 หลักการทำเกษตรยั่งยืนเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

2.2.1 นโยบายและแผนการส่งเสริมและการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 พ.ศ. 2540 – 2559 (วารสารอนุรักษ์ดินและน้ำ. 2540 : 99-101 อ้างถึง " นโยบายและแผนการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2540 - 2559 ")

2.2.1.1 แนวคิดและลักษณะของแผน

มุ่งเน้นการพัฒนาที่ยั่งยืนอย่างแท้จริง โดยกำหนดให้การพัฒนาคนเป็นวัตถุประสงค์หลักของการพัฒนา และมุ่งเน้นในเรื่องการบริหาร การจัดการ และการกระจายการวางแผนลงไปสู่ระดับล่างเพื่อให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมมากยิ่งขึ้น

2.2.1.2 วิสัยทัศน์

ทรัพยากรธรรมชาติเป็นฐานการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยให้มีการใช้ประโยชน์ทางเศรษฐกิจบนพื้นฐานการอนุรักษ์ และความเป็นธรรมในสังคม ระบบการบริหารและการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่มีประสิทธิภาพในลักษณะองค์รวมโดยการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการจากส่วนกลางไปสู่ท้องถิ่น เพื่อให้ทุกฝ่ายทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรเอกชนและประชาชนผนึกกำลังและมีส่วนร่วม ตั้งแต่ขั้นตอนการกำหนดนโยบาย วางแผนและติดตามตรวจสอบ ประชาชนมีจิตสำนึกและร่วมดำเนินการป้องกัน แก้ไข และฟื้นฟูคุณภาพสิ่งแวดล้อม

2.2.1.3 วัตถุประสงค์

เพื่อรักษาและฟื้นฟูคุณภาพสิ่งแวดล้อมเพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิต และสุขภาพอนามัยที่ดีของประชาชน อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติให้เป็นฐานของการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยฟื้นฟูบูรณะทรัพยากรธรรมชาติที่สามารถฟื้นสภาพได้ให้มีศักยภาพเป็นปัจจัยพื้นฐานของการพัฒนาในอนาคต รวมทั้งสงวนรักษา และใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่ไม่สามารถฟื้นคืนสภาพได้อย่างประหยัดและมีประสิทธิภาพ เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารและการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม และกระจายอำนาจหน้าที่ไปสู่จังหวัดและท้องถิ่น

2.2.1.4 เป้าหมาย

รักษาสถานภาพของทรัพยากรธรรมชาติไม่ให้เสื่อมโทรมไปกว่าในปัจจุบัน และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติที่เสื่อมโทรม เพื่อเป็นปัจจัยพื้นฐานของการพัฒนาที่ยั่งยืนในอนาคต ควบคุม ป้องกัน และขจัดปัญหาภาวะมลพิษ โดยให้คุณภาพน้ำ คุณภาพอากาศ รวมทั้งเสียงและความสั่นสะเทือนในแหล่งต่าง ๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อยู่ในระดับมาตราฐานที่เหมาะสม และไม่เป็นอันตรายต่อสุขภาพอนามัยของประชาชน เทศบาลและสุขาภิบาลทั่วประเทศมีระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสียรวม ระบบกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลที่ถูกสุขลักษณะ และมีระบบการจัดการของเสียอันตรายและสารอันตรายที่มีประสิทธิภาพ อนุรักษ์ คุ้มครอง และฟื้นฟูแหล่งธรรมชาติและแหล่งศิลปกรรม เพื่อเป็นมรดกทางธรรมชาติและวัฒนธรรมของประเทศ ชุมชนทุกระดับ และประชาชนมีการจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชนและพื้นที่สีเขียวเพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิตของประชาชนที่เหมาะสม สอดคล้องกับศักยภาพของระบบนิเวศธรรมชาติ ระบบเศรษฐกิจ สังคม มรดกทางวัฒนธรรม และเทคโนโลยี มีจิตสำนึกและจิตวิญญาณ รวมทั้งมีส่วนร่วมการจัดการสิ่งแวดล้อมในระดับที่เหมาะสม มีเทคโนโลยีที่เหมาะสมเพื่อป้องกันและขจัดปัญหาภาวะมลพิษ และอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ

2.2.1.5 นโยบายหลัก มี 6 ประการ ดังนี้

1) นโยบายทรัพยากรธรรมชาติ เพิ่มประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรธรรมชาติประสานการใช้ประโยชน์ และลดปัญหาความขัดแย้ง รวมทั้งเร่งรัดและฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติที่เสื่อมโทรมให้เป็นปัจจัยพื้นฐานของการพัฒนาที่ยั่งยืน เพิ่มประสิทธิภาพการบริหาร และการจัดการทรัพยากรธรรมชาติโดยการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการจากส่วนกลางไปสู่ส่วนภูมิภาคอย่างเป็นระบบ รวมทั้งเสริมสร้างพลังความร่วมมือระหว่าง ภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรเอกชนและประชาชน สนับสนุนการใช้หลักการทางเศรษฐศาสตร์สิ่งแวดล้อม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสร้างความเป็นธรรมในสังคม ปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับเพื่อสนับสนุนการบริหารและการจัดการทรัพยากรธรรมชาติให้มีประสิทธิภาพ รวมทั้งรองรับสิทธิและหน้าที่การเป็นเจ้าของทรัพยากรธรรมชาติ สนับสนุนการศึกษาวิจัย และเสริมสร้างโครงข่ายพื้นฐานระบบข้อมูลทรัพยากรธรรมชาติให้เป็นมาตราฐานเดียวกัน ส่งเสริมการสร้างจิตสำนึกและจิตวิญญาณด้านการอนุรักษ์ให้แก่ผู้บริหารในหน่วยงานของรัฐ นักการเมือง ภาคเอกชน ประชาชนทั่วไป เพื่อให้เกิดการประสานแนวคิดทางด้านการพัฒนาและการอนุรักษ์ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

2) นโยบายป้องกันและขจัดมลพิษ ลด และควบคุมปัญหามลพิษอันเนื่องมาจากชุมชนเกษตรกรรม อุตสาหกรรม คมนาคม และกิจกรรมก่อสร้าง ไม่ให้ส่งผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยและความเป็นอยู่ของประชาชน รวมทั้งฟื้นฟูคุณภาพสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจ เพื่อให้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเกิดสมดุลของระบบนิเวศและเป็นฐานการพัฒนาที่ยั่งยืน สนับสนุนให้มีการจัดการของเสียและสารอันตรายอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งจัดให้มีระบบป้องกันและแก้ไขกรณีฉุกเฉินเมื่อเกิดอุบัติภัยขนาดใหญ่ และพัฒนาระบบการบริหารและการจัดการมลพิษให้เกิดเอกภาพในการกำหนดนโยบาย แผน และแนวทางปฏิบัติ ทั้งนี้กฎหมาย องค์กร และเงินทุน ต้องมีความสอดคล้องและสนับสนุนให้การดำเนินการบริหารและการจัดการ มลพิษที่มีประสิทธิภาพ โดยให้ผู้ก่อมลพิษต้องรับผิดชอบ รวมทั้งการให้เอกชนมีส่วนร่วมในการลงทุน และมีการประสานความร่วมมือในการจัดการมลพิษโดยภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3) นโยบายแหล่งธรรมชาติและแหล่งศิลปกรรมป้องกัน สงวนรักษา อนุรักษ์ และฟื้นฟูแหล่งธรรมชาติและแหล่งศิลปกรรม ให้มีศักยภาพที่เหมาะสมและเป็นมรดกทางธรรมชาติและวัฒนธรรมของประเทศ

4) นโยบายสิ่งแวดล้อมชุมชน ให้มีการจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชน และพื้นที่สีเขียวเพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชนให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยให้มีวิถีชีวิตที่เหมาะสม ถูกสุขลักษณะ มีความปลอดภัยและความสวยงาม สอดคล้องกับระบบนิเวศทางธรรมชาติ เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และเทคโนโลยี

5) นโยบายการศึกษาและประชาสัมพันธ์เพื่อสิ่งแวดล้อม เสริมสร้างสมรรถนะของชุมชนในทุกระดับ ให้มีความเข้มแข็ง และเกิดขบวนการความร่วมมือในการจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพ

6) นโยบายเทคโนโลยีเพื่อสิ่งแวดล้อม พัฒนา และส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี เพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม

2.2.2 การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในช่วงของแผนพัฒนาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 พ.ศ. 2540 – 2544 (แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 พ.ศ. 2540-2544. 2540 : 135 -144)

2.2.2.1 วัตถุประสงค์

เพื่อให้มีการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติควบคู่ไปกับการฟื้นฟูบูรณะให้ทรัพยากรธรรมชาติมีความอุดมสมบูรณ์ รวมทั้งควบคุมรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมให้สามารถสนับสนุนการพัฒนาทางเศรษฐกิจและคุณภาพชีวิตได้ยั่งยืน เพื่อให้การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดความสมดุลทั้งในด้านระบบนิเวศวิทยาและสภาพแวดล้อม โดยใช้การร่วมมือหลายฝ่ายและเพื่อให้ประชาชนและชุมชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมมากขึ้นในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและดูแลรักษาสภาวะแวดล้อมในท้องถิ่นของตนเองด้วยการสนับสนุนจากภาครัฐ นักวิชาการ องค์กรพัฒนาเอกชน และองค์กรธุรกิจ

2.2.2.2 เป้าหมาย

เพื่อสนับสนุนคุณภาพชีวิตที่ดีของคนและชุมชน ฟื้นฟูบูรณะพื้นที่ป่า เพื่อการอนุรักษ์ให้ได้ร้อยละ 25 ของพื้นที่ประเทศ และจัดทำเครื่องหมายแนวเขตพื้นที่ป่าอนุรักษ์ รักษาป่าพื้นที่ชายเลนเพื่อรักษาความสมดุลของสภาวะแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพให้คงไว้ไม่ต่ำกว่า 1 ล้านไร่ ส่งเสริมป่าชุมชนและการดูแลรักษาป่าชุมชน เพื่อการให้ประโยชน์และรักษาสภาพแวดล้อมของชุมชน รักษาระดับคุณภาพน้ำในแม่น้ำ ทะเล ชายฝั่งทะเล และแหล่งน้ำธรรมชาติ โดยเฉพาะในแม่น้ำเจ้าพระยาตอนล่าง แม่น้ำท่าจีน เขตควบคุมมลพิษและแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญไม่ให้เสื่อมโทรมมากกว่าระดับคุณภาพน้ำในปี 2539 ควบคุมดูแลคุณภาพอากาศในเขตเมืองและเขตควบคุมมลพิษให้อยู่ในเกณฑ์มาตรฐานของประเทศไทย รวมทั้งระดับเสียงในชุมชนให้อยู่ในระดับที่ไม่เป็นอันตรายต่อการได้ยิน เพิ่มขีดความสามารถในการเก็บขยะมูลฝอยของ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เทศบาลและสุขาภิบาล รวมทั้งให้มีการกำจัดของเสียอันตรายจากชุมชน อย่างถูกต้องสุขลักษณะ ส่งเสริมให้สถานพยาบาลของรัฐและเอกชนมีการจัดการมูลฝอยติดเชื้ออย่างถูกวิธีและครบวงจร

และมีเป้าหมายเพื่อเป็นฐานการผลิตทางเศรษฐกิจ ลดปัญหาการชะล้างพังทลายของดินให้ได้ไม่ต่ำกว่าปีละ 1 ล้านไร่ ให้มีการจัดการฟื้นฟูที่ดินเพื่อการดำเนินกิจกรรมด้านการเกษตรที่มีปัญหาทั้งที่เป็นดินเค็ม ดินเปรี้ยว และดินขาดอินทรีย์วัตถุให้ได้ไม่ต่ำกว่าปีละ 1 ล้านไร่ จัดทำแผนฟื้นฟูความอุดมสมบูรณ์ของทะเลไทย ทั้งในด้านการอนุรักษ์ฟื้นฟูและการใช้ประโยชน์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมทางทะเล ให้ครอบคลุมคุณภาพน้ำ สัตว์น้ำ แนวปะการัง หญ้าทะเล และชายฝั่งทะเล

2.2.2.3 ยุทธศาสตร์การพัฒนา

ฟื้นฟูบูรณะทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนและชุมชน และการบริหารการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

การฟื้นฟูบูรณะทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อปรับปรุง และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มีความเสื่อมโทรมให้กลับคืนสู่สภาพที่เอื้ออำนวยต่อความสมดุลของระบบนิเวศวิทยา ยกระดับคุณภาพชีวิตและสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจได้อย่างต่อเนื่องแล้ว แนวทางการดำเนินการประกอบด้วย

1) บำรุงทรัพยากรดินที่ผ่านการใช้ประโยชน์และขาดการดูแลรักษาเพื่อเพิ่มผลผลิตในกิจกรรมการเกษตรอย่างต่อเนื่อง และไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ที่ผ่านการทำเหมืองแร่แล้ว พื้นที่นากุ้งที่ร้าง รวมทั้งพื้นที่ที่มีปัญหาต่อการเกษตรและดินที่ถูกใช้โดยไม่เหมาะสม เช่น พื้นที่ดินเค็ม ดินเปรี้ยว ดินชายทะเล โดย ส่งเสริมการอนุรักษ์ดินและน้ำ รวมทั้งการปรับปรุงบำรุงดินด้วยวิธีการทางธรรมชาติ วิธีการที่เกษตรกรรมยอมรับและสามารถถ่ายทอดนำไปปฏิบัติได้ เช่น ส่งเสริมการปลูกพืชแบบผสมผสานแทนการปลูกพืชเชิงเดี่ยว ใช้ปุ๋ยอินทรีย์แทนปุ๋ยเคมี และปลูกพืชตามแนวระดับพื้นที่ลาดชัน เป็นต้น ส่งเสริมการนำระบบเกษตรทางเลือกในรูปแบบต่าง ๆ มาใช้ในเขตปฏิรูปที่ดิน พื้นที่นากุ้งร้าง และพื้นที่ที่ผ่านการทำเหมืองแร่แล้ว โดยการให้ความรู้ ฝึกอบรม และสนับสนุนด้านเงินทุน เพื่อให้ราษฎรมีรายได้เพียงพอกับการยังชีพอย่างต่อเนื่อง เป็นการลดปัญหาการละทิ้งที่ดิน การใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อวัตถุประสงค์นอกภาคเกษตรกรรม ตลอดจนเพื่อฟื้นฟูสภาพพื้นที่เดิมซึ่งเป็นป่าเสื่อมโทรมให้กลับสมบูรณ์

2) ลดปริมาณมลพิษ และการแพร่กระจายมลพิษในสภาพแวดล้อม ได้แก่ น้ำทิ้งชุมชน และอุตสาหกรรม มลพิษทางอากาศ กากของเสีย สารอันตราย โดยให้อยู่ในระดับที่ไม่เป็นอันตรายต่อสุขภาพอนามัย และความเป็นอยู่ของคน โดยการลดและควบคุมมลพิษทางน้ำอันเนื่องมาจากกิจกรรมของชุมชนเกษตรและอุตสาหกรรม จัดทำแผนปฏิบัติการควบคุมมลพิษของชุมชนใน 25 ลุ่มน้ำทั่วประเทศ จัดทำแนวทางและแผนปฏิบัติการฉุกเฉิน เพื่อป้องกันและแก้ไขอันตรายจากการแพร่กระจายของมลพิษและภาวะแวดล้อมที่เป็นพิษ ซึ่งมีผลกระทบต่อคุณภาพน้ำทะเลและแหล่งน้ำ ลดปริมาณมลพิษทางอากาศในเขตอุตสาหกรรมและพื้นที่การจราจรหนาแน่น โดยเฉพาะก๊าซเฟอร์ไดออกไซด์ ฝุ่นละอองและควันดำในบรรยากาศ ควบคุมมาตราฐานยานพาหนะและปรับปรุงคุณสมบัติของน้ำมันเชื้อเพลิง เช่น ลดความถ่วงจำเพาะ ปรับปรุงซัลเฟอร์ในน้ำมันดีเซลและลดจุดกลั่นของน้ำมันให้ต่ำลง กำหนดประเภทของแหล่งกำเนิด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มลพิษ ที่ต้องการควบคุมการระบายอากาศเสียออกสู่บรรยากาศ และมาตราฐานการควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิดให้ครบถ้วน กำจัดกากของเสียและลดปริมาณมูลฝอย สนับสนุนให้จังหวัดจัดเตรียมที่ดินที่เหมาะสมสำหรับใช้กำจัดขยะในระยะยาว รวมทั้งการกำหนดพื้นที่ที่สงวนไว้เพื่อการกำจัดมูลฝอยในผังเมือง กำหนดเกณฑ์การปฏิบัติการจัดการมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลที่เหมาะสมตั้งแต่การเก็บขน การขนส่ง และการกำจัดอย่างถูกสุขลักษณะ ลดและควบคุมสารอันตรายจากแหล่งกำเนิด โดยกำหนดให้อุตสาหกรรมที่ผลิตหรือใช้สารอันตรายร้ายแรงในปริมาณมาก ต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม และประเมินความเสี่ยงอันตราย และให้มีการควบคุมอย่างเข้มงวด

3) สนับสนุนให้มีระบบบำบัดและกำจัดของเสียรวม ได้แก่ ระบบบำบัดน้ำเสียรวม และการกำจัดขยะมูลฝอย สนับสนุนให้มีการลงทุนในระบบบำบัดน้ำเสียรวมและระบบกำจัดขยะมูลฝอยในพื้นที่ศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจ ได้แก่ เขตปริมณฑล พื้นที่ชายฝั่งทะเลฝั่งตะวันออก เมืองศูนย์กลางความเจริญในภูมิภาค เมืองชายฝั่งทะเลและแหล่งท่องเที่ยว สนับสนุนการจัดตั้งศูนย์กำจัดของเสียส่วนกลางและศูนย์กำจัดมูลฝอยติดเชื้อ ที่สามารถใช้ร่วมกันได้ระหว่างชุมชนหรือกลุ่มจังหวัดที่อยู่ใกล้เคียง

4) ส่งเสริมการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการบำบัดของเสีย และเทคโนโลยีสีเขียวในขบวนการผลิตที่เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด เพื่อเป็นต้นแบบในการผลิตเชิงพานิชย์ รวมทั้งการวิเคราะห์ และประเมินเทคโนโลยีการจัดการสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสม เพื่อให้สามารถนำมาถ่ายทอดใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนและชุมชน เพื่อสนับสนุนประชาชนและชุมชนในท้องถิ่นให้เข้ามามีส่วนร่วม และสามารถบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยใช้การมีส่วนร่วมจากหลายฝ่ายในกระบวนการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่เป็นระบบอย่างต่อเนื่องและส่งผลให้การพัฒนาเป็นไปโดยยั่งยืน ดังนี้

1) ในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมโดยปรับทัศนคติและขีดความสามารถของหน่วยงานของรัฐให้สามารถร่วมมือ และเกื้อหนุนชุมชนในท้องถิ่นเพื่ออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้อย่างมีประสิทธิภาพ และก่อให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชนในท้องถิ่นอย่างแท้จริง ทำการรณรงค์ เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ เพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกให้แก่ประชาชน และองค์กรชุมชน ให้ตระหนักถึงผลกระทบจากความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมรวมทั้งให้ความร่วมมือในการป้องกัน ติดตามเฝ้าระวัง และแก้ไขปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

2) พัฒนาเครือข่ายสารสนเทศทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งเผยแพร่ข้อมูลต่อสาธารณชน โดยถือเป็นสิทธิ์ในการรับรู้ ใช้ประโยชน์ของผู้ที่เกี่ยวข้องและผู้ที่สนใจอย่างเท่าเทียมกัน

3) สร้างโอกาสให้ชุมชนและประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากร และสิ่งแวดล้อมมากขึ้น โดยการเปิดโอกาสให้ประชาชนและชุมชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในกระบวนการวางแผนตัดสินใจ และติดตามประเมินผลในโครงการอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่การริเริ่มแนวคิดโครงการ จัดเตรียมโครงการ และการดำเนินโครงการ มีการออกพระราชบัญญัติป่าชุมชนซึ่งเป็นที่ยอมรับจากทุกฝ่าย เพื่อให้ชุมชนมีสิทธิตามกฎหมายในการดูแลรักษา และใช้ประโยชน์จากป่าชุมชน และทำการสนับสนุนให้มีกฎหมาย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รับรองสิทธิของชุมชนท้องถิ่นและชาวประมงขนาดเล็ก ให้มีส่วนร่วมในการบริหาร จัดการทรัพยากรทางทะเล ทั้งการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และดูแลรักษาป่าชายเลน หญ้าทะเล และปะการัง เพื่อให้มีการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรชายฝั่งโขง โดยเฉพาะทรัพยากรประมงได้อย่างยั่งยืน ส่งเสริมองค์กรชุมชนและท้องถิ่นในการดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เพื่อเสริมสร้างเศรษฐกิจของชุมชน และการจัดทำแผนงาน และโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนแหล่งเงินทุน หรืองบประมาณหรือกองทุนสำหรับใช้ในการอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ

การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ โดยให้ความสำคัญต่อการจัดการที่ครบวงจร และการใช้กฎหมายเป็นเครื่องมือในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ดังนี้

1) บริหารจัดการทรัพยากรน้ำในระดับลุ่มน้ำอย่างเป็นระบบ ทั้งการจัดหาแหล่งน้ำเพื่อสนองความต้องการของประชาชน การดูแลคุณภาพน้ำและมลพิษทางน้ำ และการระบายน้ำให้มีกลไกในการกำกับดูแล และประสานการพัฒนาทรัพยากรน้ำทั้งในระดับชาติ และระดับน้ำโดยมีกฎหมายรับรอง เพื่อให้การดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีการประสานงานเป็นไปในทิศทางเดียวกัน และสอดคล้องกันอย่างต่อเนื่อง จัดระบบการจัดสรรและแบ่งปันทรัพยากรน้ำระหว่างการใช้น้ำในกิจการต่าง ๆ อย่างเหมาะสม โดยยึดหลักความจำเป็น ลำดับความสำคัญ และเป็นธรรม โดยมีองค์กรที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ทุกฝ่ายร่วมรับผิดชอบในการบริหารจัดการ ให้มีการจัดเก็บค่าน้ำดิบทั้งเพื่อการอุตสาหกรรม เกษตรกรรม อุปโภค บริโภค รวมทั้งปรับปรุงโครงสร้าง และระดับราคาค่าน้ำเพื่ออุปโภค และอุตสาหกรรมให้สะท้อนถึง ต้นทุนการจัดหา การผลิต การแจกจ่าย และการบำบัดน้ำเสีย ปรับปรุงระบบส่งและจ่ายน้ำ เพื่อการชลประทาน และการอุปโภคบริโภคในชุมชนเพื่อลดการรั่วไหลของน้ำ และรณรงค์และเผยแพร่ให้มีการใช้น้ำอย่างประหยัด และมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะการแนะนำวิธีการใช้น้ำอย่างประหยัด ส่งเสริมให้มีการใช้อุปกรณ์ประหยัดน้ำในชุมชน การนำน้ำหล่อเย็นและน้ำทิ้งที่ผ่านการบำบัดแล้วมาใช้ใหม่ในอุตสาหกรรมบางประเภท

2) สนับสนุนให้มีการจัดการ ด้านการใช้ประโยชน์ที่ดินให้เหมาะสมกับสภาพ และศักยภาพของพื้นที่ รวมทั้งเพื่อให้เกิดความเป็นธรรม และเป็นประโยชน์ต่อคนและชุมชนอย่างแท้จริง โดยจัดทำและกำหนดเขตการใช้ประโยชน์ที่ดิน ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาตินอกเขตป่าอนุรักษ์ได้มีสิทธิ์ในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ ทั้งในด้านการใช้ประโยชน์และการรักษาฟื้นฟู เพื่อให้คนสามารถอยู่กับป่าได้ ปรับปรุงระบบการจัดการด้านการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม รวมทั้งการติดตามตรวจสอบการใช้ประโยชน์ที่ดินทำกินในเขตปฏิรูปให้เป็นไปตามกฎหมายปฏิรูปที่ดิน เพื่อป้องกันการใช้ที่ดินอย่างผิดวัตถุประสงค์ และแก้ไขปัญหาเกษตรกรไร้ที่ดินทำกิน

3) จัดการสิ่งแวดล้อมชุมชน และพื้นที่สีเขียว โดยกำหนดนโยบาย และจัดทำแนวทางที่ชัดเจนเพื่อรักษาสภาพแวดล้อมธรรมชาติ พื้นที่สีเขียว พื้นที่โล่ง และส่วนสาธารณะในเมือง ให้ได้สัดส่วนกับจำนวนคนและการเจริญเติบโตของชุมชน รวมทั้งเพื่อเป็นการเสริมสร้างภูมิทัศน์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4) รักษาสิ่งแวดล้อมธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม โดยกำหนดให้มีการจัดการและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรม เช่น การขึ้นทะเบียนและประกาศเขตคุ้มครองแหล่งธรรมชาติและศิลปกรรม เพื่อให้มีศักยภาพสนับสนุนกิจกรรมทางเศรษฐกิจและกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ได้อย่างยั่งยืน และเป็นมรดกทางสังคมและวัฒนธรรมธรรมชาติ

5) สนับสนุนให้มีการจัดการทรัพยากรแร่ที่ครบวงจร โดยเร่งรัดการสำรวจและประเมินปริมาณสำรองทรัพยากรธรณีวัตถุดิบทั่วประเทศ โดยคำนึงถึงผลกระทบต่อระบบนิเวศน์ของพื้นที่และสงวนแหล่งแร่ในเขตอนุรักษ์ไว้เป็นแหล่งสุดท้ายที่จะนำมาพัฒนาและใช้เป็นประโยชน์ในอนาคต สนับสนุนการนำทรัพยากรแร่มาใช้ประโยชน์อย่างมีประสิทธิภาพตามหลักการอนุรักษ์โดยคำนึงถึงความสมดุลทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งการประสานใช้ประโยชน์ร่วมกับทรัพยากรธรรมชาติอื่น

6) สนับสนุนให้มีการป้องกัน และบรรเทาสาธารณะภัยอันเกิดจากธรรมชาติอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเพิ่มประสิทธิภาพของหน่วยงานที่รับผิดชอบการป้องกันและฟื้นฟูความเสียหายจากภัยธรรมชาติ ด้วยการให้ความสำคัญการเตือนภัยและการป้องกันสาธารณภัยเบื้องต้น สร้างระบบประสานงานในระดับพื้นที่ตามประเภทของสาธารณภัยจากธรรมชาติ โดยใช้กลไกการจัดการสาธารณภัยที่มีอยู่ให้มีประสิทธิภาพ จัดทำแผนที่พื้นที่เสี่ยงภัยธรรมชาติในระดับจังหวัดและภาค เพื่อเป็นข้อมูลในการเตือนภัยการป้องกันและควบคุมภัยธรรมชาติ กำหนดมาตราการในการสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชน และประชาชนในการป้องกันตนเอง ทั้งการใช้ข้อกฎหมายในการบังคับและการฝึกอบรมให้มีความตระหนักถึงภัยธรรมชาติ

7) เสริมสร้างประสิทธิภาพการดำเนินงานของภาครัฐ เพื่อการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ รวมทั้งควบคุมและแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม โดยปรับเปลี่ยนวิธีการวางแผนและการจัดงบประมาณเพื่อบริหาร จัดการทรัพยากรธรรมชาติจากที่เคยยึดหน่วยงานเป็นหลักมาเป็นการยึดพื้นที่ในลักษณะกลุ่มจังหวัด สถานการณ์ และศักยภาพของทรัพยากรแต่ละประเภทเป็นหลัก โดยมีขบวนการและเครือข่ายการทำงานร่วมกันหลายฝ่ายที่มุ่งวัตถุประสงค์เดียวกัน พัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพระบบติดตามตรวจสอบและควบคุมมลพิษ โดยจัดให้มีระบบติดตาม ตรวจสอบและบันทึกผลมลพิษ โดยผู้เป็นเจ้าของสถานประกอบการเป็นผู้จัดทำขึ้นเพื่อให้ภาครัฐทำการตรวจสอบ ซึ่งจะช่วยให้การเฝ้าระวังเป็นไปอย่างมีระบบ สนับสนุนการออกกฎหมายยกเลิกเครื่องมือประมงทะเล ที่ทำลายระบบนิเวศชายฝั่งทะเล โดยเฉพาะอวนรุน อวนลาก และสนับสนุนการเปลี่ยนเครื่องมือประมงที่ก่อให้เกิดอันตรายต่อสิ่งแวดล้อม กำกับและควบคุมมิให้มีการกระจายอุตสาหกรรมออกสู่ชนบทส่งผลกระทบในเชิงทำลายสภาวะแวดล้อม ตลอดจนดูแลอาชีวอนามัยแวดล้อมของคนในโรงงานอุตสาหกรรมและชุมชนใกล้เคียง กำหนดและปรับปรุงกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการดูแลสิ่งแวดล้อมให้สอดคล้องกับสภาพการณ์และช่วยป้องกันผลกระทบที่จะเกิดต่อสิ่งแวดล้อม เช่น การกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมจัดการมูลฝอยให้สามารถเพิ่มค่าธรรมเนียมได้ตามความเหมาะสม การใช้ระบบประกันภัยในเรื่องการจัดการของเสียอันตราย เป็นต้น

8) เพิ่มบทบาทความร่วมมือในการจัดการสิ่งแวดล้อมระหว่างประเทศ โดยกำหนดท่าทีจุดยืนของประเทศ ในการดำเนินนโยบายระหว่างประเทศด้านสิ่งแวดล้อมให้ชัดเจน รวมทั้งเพิ่มความเข้มแข็งขององค์กรและพัฒนาขีดความสามารถของบุคลากรในการเจรจาด้านสิ่งแวดล้อมในเวทีระดับโลก ทั้งใน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ระดับทวิภาคีและพหุภาคี เพื่อรักษาผลประโยชน์และป้องกันการเสียเปรียบของประเทศในการเจรจาต่อรอง ตลอดจนพิจารณาเพิ่มความร่วมมือทางด้านวิชาการในลักษณะโครงการร่วมมือกันเพื่อแก้ไขปัญหาระหว่างประเทศ เช่น การลดลงของชั้นโอโซน และการเพิ่มขึ้นของอุณหภูมิ

รวีวรรณ ชินะตระกูล (2540 : 71-73) ได้เสนอแนวทาง **นโยบายการบริหารและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม** ไว้ว่า การขยายตัวทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็วในระยะเวลาที่ผ่านมา รัฐบาลตระหนักดีว่า ส่วนหนึ่งเกิดจากการนำทรัพยากรธรรมชาติมาใช้อย่างสิ้นเปลือง เป็นผลให้ทรัพยากรดิน น้ำ ป่าไม้ เสื่อมโทรมลงโดยลำดับ ทรัพยากรธรรมชาติเหล่านี้ได้เปลี่ยนสภาพจากปัจจัยเกื้อหนุนมาเป็นข้อจำกัดของการพัฒนาประเทศแล้ว จำเป็นที่จะต้องดำเนินนโยบายบริหารและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยหลัก ๆ ดังนี้

1) กำหนดเขตการใช้ประโยชน์ที่ดินโดยชัดเจน เพื่อให้เหมาะสมกับสมรรถนะของดินและศักยภาพของพื้นที่ เช่น เขตพื้นที่ทำกินด้านการเกษตร เขตอุตสาหกรรม เขตชุมชน และเขตพื้นที่ป่าอนุรักษ์ เพื่ออำนวยต่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจ การควบคุมสภาพสิ่งแวดล้อม ตลอดจนช่วยลดปัญหาความขัดแย้งของการใช้ประโยชน์ที่ดิน

2) อนุรักษ์ป่าไม้ทั้งป่าบกและป่าชายเลนอย่างจริงจัง รวมทั้งสนับสนุนองค์กรท้องถิ่นและประชาชนให้มีส่วนร่วมดูแลรักษาป่าไม้ และการปลูกป่าชุมชน

3) โดยการนำมาตรการทางกฎหมายผังเมือง กฎหมายอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมมาใช้กำกับการใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อกิจกรรมต่าง ๆ อย่างเคร่งครัด เพื่อให้มีการใช้ทรัพยากรที่มีความสมดุลกับการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

4) มีมาตรการอนุรักษ์ ควบคุม ดูแล ด้านสิ่งแวดล้อมมิให้แหล่งน้ำที่มีอยู่แล้วเกิดสภาวะเสื่อมโทรม จนมีผลกระทบต่อการใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำ

5) ดำเนินการอย่างเคร่งครัดและเร่งด่วนในการลดมลพิษทางน้ำ โดยกวดขันให้มีการควบคุมคุณภาพน้ำ และเพิ่มขีดความสามารถในการบำบัดน้ำเสียในโรงงานอุตสาหกรรม โรงแรม โรงพยาบาล ก่อนระบายลงสู่แม่น้ำสายหลัก เพื่อควบคุมระบบนิเวศของอ่าวไทย รวมทั้งส่งเสริมให้เกิดการลงทุนของภาครัฐและเอกชนในการก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียรวม

6) ส่งเสริมให้มีการกระจายอำนาจการบริหารสิ่งแวดล้อมจากส่วนกลาง ออกไปสู่ภูมิภาคและท้องถิ่น โดยให้จังหวัดท้องถิ่น และประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารและการจัดการทรัพยากรสิ่งแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งเร่งรัดการใช้กฎหมายที่มีอยู่อย่างเข้มงวด

7) แก้ไขทรัพยากรธรรมชาติที่เสื่อมโทรมเป็นการเร่งด่วน โดยกำหนดมาตรการควบคุมการใช้ประโยชน์และฟื้นฟูอย่างเหมาะสมรวมทั้งให้มีการประกาศเขตพื้นที่คุ้มครอง และควบคุมพื้นที่ที่มีมลพิษเข้าขั้นวิกฤตตลอดจนเข้มงวดและกวดขันในการปฏิบัติตามมาตราการการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบ โดยสนับสนุนให้องค์กรเอกชนและประชาชนในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

8) เร่งปลูกฝังให้เด็ก เยาวชน และประชาชน มีจิตสำนึกถึงความสำคัญของการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งให้การสนับสนุนองค์กรเอกชนที่ดำเนินการเพื่อการนี้ และได้กล่าวถึงมาตรการสำคัญของการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ว่าควรมีดังนี้ คือ การใช้ได้นานที่สุด การใช้ให้เกิดประโยชน์ที่สุด การนำกลับมาใช้ใหม่ การทดแทน การบูรณะซ่อมแซม และการลดอันตรายของสารพิษ

2.2.3 แผนพัฒนาการเกษตรในแผนพัฒนาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 พ.ศ. 2540-2544 (แผนพัฒนาการเกษตรในช่วงแผนพัฒนาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 พ.ศ. 2540 - 2544 : อัดสำเนา)

2.2.3.1 วัตถุประสงค์การพัฒนาการเกษตร

เพื่อรักษาขีดความสามารถในการแข่งขันสินค้าเกษตรในตลาดโลก โดยการพัฒนาประสิทธิภาพการผลิต ปรับปรุงคุณภาพผลผลิตให้ได้มาตรฐาน ตรงตามความต้องการของตลาดเพื่ออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ การพัฒนาจะต้องยั่งยืนไม่ทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และองค์เกษตรกรให้เข้มแข็ง ยกระดับมาตรฐานการดำรงชีวิตให้สูงขึ้น และมีคุณภาพชีวิตที่ดี

2.2.3.2 วิสัยทัศน์การเกษตรไทย

ผลิตสินค้าเกษตรที่มีคุณภาพ หลากหลาย เป็นผู้ส่งออกสินค้าเกษตรที่สำคัญของโลก มีการพัฒนาการเกษตรอย่างยั่งยืน มีการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างประหยัด มีการใช้เทคโนโลยีการเกษตรเพื่อทดแทนแรงงานมากขึ้น มีองค์กรเกษตรกรที่เข้มแข็งเกษตรกรไทยจะมีรายได้และคุณภาพชีวิตที่ดีกว่าเดิม และเกษตรกรรายย่อยจะมีส่วนร่วมเป็นเจ้าของปัจจัยการผลิตเพิ่มขึ้น

2.2.3.3 ยุทธศาตร์การพัฒนาการเกษตรไทย

เพื่อให้การพัฒนาการเกษตรของประเทศไทยบรรลุผลตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ จึงกำหนดยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาการเกษตรไว้ 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความสามารถในการแข่งขัน ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและพัฒนาอย่างยั่งยืน และด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และองค์กรเกษตรกร

ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและพัฒนาอย่างยั่งยืน เพื่อให้เกิดความสมดุลระหว่างการพัฒนากับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และให้มีการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับความสามารถในการรองรับของทรัพยากรธรรมชาติ โดยให้ความสำคัญต่อผลกระทบและต้นทุนทางสิ่งแวดล้อมเพื่อเป็นฐานการพัฒนาที่ยั่งยืน ดังนั้นจึงได้กำหนดทิศทางการพัฒนาดังนี้

1) ส่งเสริมกิจกรรมการเกษตรที่สนับสนุนเกื้อกูลสิ่งแวดล้อมและแก้ไขปัญหาการทำลายทรัพยากรธรรมชาติ ส่งเสริมกิจกรรมการปลูกป่า การปลูกไม้ผล การปลูกไม้ยืนต้น สมุนไพร และผลิตผลการเกษตรที่ไร้สารเคมี ตลอดจนการผ่อนคลายข้อจำกัดทางด้านกฎระเบียบต่าง ๆ ให้เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาในด้านนี้ รวมทั้งการแก้ไขปัญหาการทำลายทรัพยากรธรรมชาติ ของอาชีพบางประเภทไปพร้อมกัน

2) จัดทำแผนเรื่องความหลากหลายทางชีวภาพในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เพื่อจัดการเรื่องการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืนซึ่งเป็นทรัพยากรที่มีค่ามากที่สุดประเภทหนึ่ง ตลอดจนให้ความสำคัญด้านเทคโนโลยีชีวภาพเพื่อสนับสนุนการพัฒนาการเกษตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3) ปรับเปลี่ยนวิธีการวางแผนการจัดการงบประมาณให้สอดคล้องกับฐานด้านทรัพยากร เช่น การพัฒนาเป็นลุ่มน้ำ การพัฒนาตามสภาพพื้นที่ที่มีปัญหาแตกต่างกัน เช่น ดินเค็ม หรือดินที่มีการชะล้างพังทะลาย การจัดการป่าเขตอนุรักษ์ การจัดการทรัพยากรชายฝั่งและทรัพยากรประมง เป็นต้น

4) สนับสนุนนโยบายดินและปุ๋ยให้เกิดทางปฏิบัติ และสนับสนุนการผลิต ผลิตภัณฑ์ปลอดสารพิษ โดยสนับสนุนการลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร และการใช้ปัจจัยการผลิตที่ไม่เป็นอันตรายต่อสุขภาพและต่อสิ่งแวดล้อมมาทดแทน เช่น การเพิ่มการใช้ปุ๋ยชีวภาพมาทดแทนการใช้ปุ๋ยเคมี การใช้พันธุ์ต้านทานโรคแทนการใช้สารเคมี เป็นต้น ส่งเสริมและสนับสนุนภาคเอกชนในการผลิตสารธรรมชาติ ศัตรูธรรมชาติ วัสดุอุปกรณ์ที่เป็นทางเลือกในการป้องกันกำจัดศัตรูพืช ส่งเสริมและสนับสนุนการผลิตสินค้าปลอดสารพิษ รวมทั้งการรับรองคุณภาพสินค้า

5) กำหนดเขตการผลิตสินค้าเกษตร เพื่อให้การใช้ประโยชน์ที่ดินการเกษตรเป็นไปอย่างเหมาะสม โดยกำหนดเขตเศรษฐกิจสินค้าเกษตร ให้สอดคล้องกับพื้นฐานทรัพยากร

6) กระจายอำนาจการดูแลทรัพยากรธรรมชาติ ไปสู่องค์กรและชุมชนในท้องถิ่นอย่างเป็นระบบ และมีเป้าหมายที่ชัดเจนมากขึ้น ลดหรือขจัดความขัดแย้งในการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ

7) พิจารณานำระบบภาษีมาใช้สำหรับผู้ใช้ทรัพยากธรรมชาติที่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม โดยอยู่บนพื้นฐานของหลักการ ผู้ที่ทำให้เกิดผลเสียควรจะเป็นผู้รับภาระค่าใช้จ่ายในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น เช่น นำระบบการเก็บภาษีมาใช้สำหรับผู้ที่ทำให้เกิดผลเสียต่อทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม มีกฎหมายควบคุมและลงโทษต่อผู้ทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหรือมีมาตรการจูงใจ เช่น ให้การอุดหนุนสำหรับผู้ผลิตที่ไม่ทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

8) สร้างความโปร่งใสในการจัดหาสินค้าผลิตผลเกษตรที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม โดยการสร้างศูยน์รวมข้อมูลด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในส่วนที่เกี่ยวกับการค้า และให้มีการรวบรวมและรายงานข้อมูลอย่างมีระบบ ติดตามมาตรการที่จะเป็นอุปสรรคในการกีดกันทางการค้า โดยเฉพาะที่เกี่ยวกับสุขอนามัย

9) เน้นการปรับปรุงองค์กร สถาบัน และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง กำหนดบทบาทภาครัฐและเอกชนเกี่ยวกับความร่วมมือในการอนุรักษ์ การพัฒนา และการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้ชัดเจน ปรับปรุงกฎหมาย และระเบียบให้เอื้ออำนวยต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

2.2.4 หลักการทำเกษตรยั่งยืนเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม (อารีรัตน์ กิตติศิริ. 2540 : 47-50)

การเกษตรแบยั่งยืน หมายถึง การผลิตทางการเกษตรที่ดำเนินกิจกรรมสอดคล้องกับระบบนิเวศไม่ใช้ทรัพยากรอย่างสิ้นเปลือง ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม อีกทั้งต้องได้รับผลตอบแทนทางเศรษฐกิจที่เป็นธรรม ส่งเสริมคุณภาพชีวิตที่ดีของเกษตรกรและผู้บริโภค

2.2.4.1 รูปแบบของเกษตรกรรมยั่งยืน

จากหลักการของระบบเกษตรกรรมยั่งยืน อันเป็นระบบของการทำเกษตรที่ไม่เกิดผลกระทบด้านลบต่อสภาพนิเวศหรือเป็นระบบที่ให้ความสำคัญสูงสุดต่อระบบนิเวศวิทยา ดังนั้น รูปแบบวิธีการทำที่จะนำไปสู่หลักการดังกล่าวจึงเกิดขึ้นและมีหลายรูปแบบตัวอย่าง เช่น

เอกสารนี้สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1) ระบบเกษตรผสมผสาน หมายถึง การทำกิจกรรมเกษตรพร้อมกันตั้งแต่ 2 กิจกรรมเป็นต้นไป โดยแต่ละกิจกรรมจะเอื้อประโยชน์หรือมีผลเกื้อกูลซึ่งกันและกัน เช่น การเลี้ยงปลาในนาข้าว การเลี้ยงไก่บนบ่อปลาปลูกไม้บนคันนา เป็นต้น จุดเด่นของระบบการทำเกษตรผสมผสานอยู่ที่การใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพ รูปแบบของระบบเกษตรผสมผสานมีหลากหลาย สามารถปรับใช้ให้เหมาะสมกับแต่ละท้องถิ่น

2) ระบบเกษตรกรรมอินทรีย์ หลักการ พื้นฐานของระบบเกษตรกรรมอินทรีย์ก็คือการปรับปรุงดินให้มีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติด้วยอินทรีย์วัตถุและสิ่งมีชีวิตในดิน เช่น การบำรุงดินใช้ปุ๋ยคอกปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยพืชสดเพื่อเป็นพื้นฐานรองรับสิ่งมีชีวิตชั้นสูงขึ้นไปตามลำดับ เช่น พืช สัตว์ มนุษย์ นอกจากนั้น ยังหลีกเลี่ยงการใช้สารเคมีซึ่งสังเคราะห์ขึ้นไม่ว่าจะเป็นปุ๋ยเคมี หรือยากำจัดศัตรูพืชชนิดต่าง ๆ

3) ระบบเกษตรธรรมชาติ เป็นระบบที่เกษตรกรพยามยามเลิก ลด ละ การใช้สารกำจัดโรคและแมลง ตลอดจนการใช้ปุ๋ยเคมี โดยเน้นวิธีการผลิตที่สอดคล้องกับธรรมชาติ ลดการแทรกแซงของมนุษย์ คือ ไม่ไถพรวนดิน กำจัดวัชพืช ไม่ใช้ปุ๋ยเคมีและยาปราบศัตรูพืช แต่หลังจากนำหลักการดังกล่าวมาใช้ในเมืองไทยที่เกษตรกรใช้ดินในการปลูกพืชจนขาดธาตุอาหารและขาดความร่วนซุยเกษตรกรจึงนิยมการไถพรวนดินก่อน จากนั้นได้พัฒนาไปสู่การให้ความสำคัญกับการจัดการพื้นที่และการปรับปรุงบำรุงดินโดยการใช้ปุ๋ยพืชสด ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอกเพื่อสร้างให้ดินมีความสมบูรณ์ก่อนแล้วถึงจะพัฒนาไปสู่การไม่ไถพรวน

4) ระบบวนเกษตร เป็นแนวคิดในการทำเกษตรที่จำลองหรือเลียนแบบลักษณะป่ามีต้นไม้หลากหลายชนิดต่างระดับปะปนกัน ตั้งแต่พืชชั้นบนที่มีลำต้นสูงและต้องการแสงมาก พืชทรงพุ่มระดับกลางที่ต้องการแสงลดน้อยลงมาและยังมีพืชชั้นล่างที่อยู่ปกคลุมผิวดินและไม่ต้องการแสงมากนักแต่พืชทั้งสามระดับจะเกื้อกูลกันให้ประโยชน์ซึ่งกันและกัน พึ่งพิงกัน ซึ่งอาจเป็นทั้งไม้ผล ไม้ป่า พืชผักสมุนไพร ฯลฯ เกษตรกรบางรายอาจมีการเลี้ยงสัตว์รวมด้วย แต่ทั้งหมดเป็นระบบเกื้อกูลกันจนในที่สุดเกษตรกรสามารถลดการพึ่งพิงปุ๋ยและยาได้

ประเทศไทยอยู่ในเขตร้อนและได้รับอิทธิพลจากมรสุม ระบบนิเวศตามธรรมชาติประกอบไปด้วยพืชพรรณและสิ่งมีชีวิตที่หลากหลาย อย่างไรก็ตาม ระบบนิเวศก็เป็นไปตามสภาพพื้นที่และภูมิอากาศ ระบบไร่นาที่พัฒนาตามแนวทางเกษตรกรรมยั่งยืนในแต่ละพื้นที่จึงต้องมีรูปแบบที่สอดคล้องกับระบบนิเวศนั้น ๆ เป็นสำคัญด้วย ตัวอย่างเช่น

1) เขตพื้นที่ดินพรุ เป็นดินที่เกิดใหม่ตามชายฝั่งทะเลมีการทับถมของอินทรีย์วัตถุและตะกอน มีสภาพกรดและน้ำท่วมขังตลอดปีการใช้ประโยชน์ในพื้นที่ป่าพรุต้องส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศธรรมชาติน้อยที่สุด โดยเฉพาะการขวางกั้นทางเดินของน้ำ ตัวอย่างของระบบการเกษตรที่เหมาะสมในพื้นที่นี้ เช่น การเลี้ยงปลาในคอกหรือบ่อดินซึ่งกั้นด้วยอวนหรือไม้ในบริเวณที่มีน้ำท่วมขังตลอดปี การขุดโคกขนาดเล็กให้สูงพ้นระดับน้ำที่ท่วมขังสำหรับปลูกไม้ผล หรือไม้ยืนต้น

2) เขตพื้นที่ราบลุ่มอาศัยน้ำฝน พื้นที่ราบลุ่มมักจะอยู่บริเวณที่มีแม่น้ำสำคัญไหลผ่าน พืชสำคัญที่ปลูกกันคือข้าว ดังนั้นการเข้าสู่ระบบเกษตรยั่งยืนควรเพิ่มความหลากหลายของพืชที่ปลูกรวมทั้งเพิ่มการเลี้ยงสัตว์ อาจมีการปรับสภาพที่นาบางส่วนด้วยการยกร่องขึ้นเป็นดินสำหรับปลูกพืชและ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เลี้ยงสัตว์ และมีคูน้ำสำหรับการระบายน้ำทั้งช่วงฤดูน้ำท่วมและน้ำแล้ง ตัวอย่างของระบบเกษตรยั่งยืนในพื้นที่ราบลุ่ม เช่น การปลูกไม้ยืนต้นบนคันนา การปลูกผักและไม้ผลบนคันนา เลี้ยงปลาในคูน้ำ-ทำนาธรรมชาติ การทำสวนผสมผสาน หรือการปลูกไม้ผลผสมผสานในสวนยกร่อง

3) เขตที่ราบสูงแห้งแล้ง พื้นที่นี้ส่วนใหญ่อยู่ภาคอีสาน รูปแบบเกษตรควรมีการจัดการโดยการจัดการเรื่องแหล่งน้ำเพื่อกักเก็บน้ำ เพิ่มความหลากหลายของชนิดพืช หรือมีการปลูกพืชตระกูลถั่วเพื่อบำรุงดิน ปลูกไม้ผลไม้ยืนต้นและเลี้ยงสัตว์

4) เขตที่ดอนและเนินเขา เป็นพื้นที่ที่ค่อนข้างมีความลาดชัน ส่วนใหญ่อยู่บริเวณภูเขา การทำการเกษตรมักเกิดปัญหาการชะล้างพังทลายของหน้าดิน การทำเกษตรกรรมยั่งยืนในพื้นที่เขตนี้จึงควรคำนึงถึงการอนุรักษ์ดินและน้ำ อาศัยการจัดการระบบการหมุนเวียนธาตุอาหารระหว่างไม้ยืนต้นกับพืชเศรษฐกิจ เพื่อระบบการผลิตที่ยั่งยืนและไม่ต้องพึ่งปัจจัยภายนอก รูปแบบการจัดการระบบเกษตรกรรมที่เหมาะสมในเขตนี้ เช่นการปลูกพืชหลายชั้น ซึ่งเป็นระบบการปลูกพืชเช่นเดียวกับพืชที่ปลูกในสภาพป่าธรรมชาติ การทำสวนไม้ผลผสมผสาน การปลูกพืชยืนต้นตระกูลถั่วเป็นแถวคู่ตามแนวระดับ ซึ่งเหมาะสมสำหรับพื้นที่ที่มีความลาดชัน

2.2.4.2 หลักปฏิบัติสำคัญเมื่อต้องเข้าสู่ระบบเกษตรกรรมยั่งยืน

1) มีการวางแผนการจัดการใช้ประโยชน์จากพื้นที่อย่างเหมาะสม ซึ่งเกษตรกรจะเป็นคนรู้จักสภาพที่ดินของตนเองมากที่สุด ที่ไหนดอน ที่ไหนลุ่ม ดินมีสภาพเป็นอย่างไร พืชหรือไม้ชนิดใดเหมาะที่จะเอามาปลูก สัตว์อะไรที่ควรเอามาเลี้ยง

2) ใช้ทรัพยากรในไร่นาอย่างมีประสิทธิภาพ มีรูปการผลิตและการจัดการหมุนเวียนทรัพยากรได้อย่างสมดุล พยายามหลีกเลี่ยงการใช้ทรัพยากรจากภายนอก

3) ให้ความสำคัญสูงสุดต่อดินเพื่อประโยชน์ที่ยั่งยืน นั้นคือ การป้องกันมิให้ใช้ประโยชน์จากดินจนเกินความสามารถของเกษตรกรที่จะฟื้นฟูความอุดมสมบูรณ์ขึ้นได้ เช่นต้องมีการปลูกพืชหลายระดับ ปลูกพืชคลุมดิน ปลูกพืชตระกูลถั่ว

4) มีกิจกรรมหลากหลายทั้งชนิดพืชและสัตว์ และ จะต้องมีความเกื้อกูลซึ่งกันและกัน ลักษณะเช่นนี้จะช่วยให้ระบบนิเวศเกิดความยั่งยืนขึ้น และยังช่วยลดความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติ ความผันผวนของราคาผลผลิต

5) มีการจัดการแหล่งน้ำ น้ำมีความสำคัญต่อการทำการเกษตรมาก หากขาดน้ำอาจเป็นอุปสรรคในการทำการเกษตร ดังนั้น เกษตรกรจะต้องมีการจัดหาแหล่งน้ำในพื้นที่ของตน ซึ่งขึ้นอยู่กับว่าพื้นที่ของตนครอบครองมากน้อยขนาดไหนและลักษณะพื้นที่เป็นเช่นไร โดยต้องคำนวณประมาณการใช้น้ำให้พอเพียงต่อการทำการเกษตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.3 การจัดกิจกรรมสิ่งแวดล้อมศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา ประกอบด้วยเนื้อหาดังต่อไปนี้

2.3.1 ทิศทางและนโยบายสิ่งแวดล้อมศึกษา ของกรมสามัญศึกษา

2.3.2 การจัดกิจกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในโรงเรียนมัธยมศึกษา

2.3.3 การจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้

2.3.1 ทิศทางและนโยบายสิ่งแวดล้อมศึกษา ของกรมสามัญศึกษา

กิจกรรมสิ่งแวดล้อมศึกษา คือ กิจกรรมที่ผู้เรียนทั้งในระบบและนอกระบบโรงเรียนดำเนินการโดยได้รับการสนับสนุนจากครูผู้สอน หรือผู้นำชุมชนเพื่อป้องกันรักษาและบูรณะฟื้นฟูสภาพแวดล้อมให้อยู่ในสภาพที่จะทำให้สิ่งแวดล้อม หรือระบบนิเวศอยู่ในสภาพสมดุล **เป้าหมายสูงสุด**ในการจัดกิจกรรมสิ่งแวดล้อมศึกษา เพื่อให้เกิดเจตคติและพฤติกรรมพิทักษ์ปกป้อง ปรับปรุง แก้ไขทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะนำไปสู่ความคงอยู่ของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในสภาพที่ดีขึ้น โดยที่เราได้ใช้ประโยชน์จากทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมนั้นได้คุ้มค่า (รวีวรรณ ชินะตระกูล. 2540 : 98)

จากปัญหาสิ่งแวดล้อม เป็นปัญหาสำคัญยิ่งของประเทศชาติ และทวีความรุนแรงขึ้นเป็นลำดับ กรมสามัญศึกษาตระหนักถึงภาระกิจที่จะต้องมีส่วนช่วยในการแก้ปัญหาและพัฒนาสิ่งแวดล้อมของชาติ และกรมสามัญศึกษา (อุทิศ ผาสุขมูล. 2539 : 41-43 อ้างถึง นโยบายการพัฒนาการบริหารงานด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา) ได้กำหนดเป็นนโยบาย ความเชื่อ จุดเน้น และสิ่งละอันพันละน้อย ที่ทุกหน่วยงานในสังกัดพึงยึดถือปฏิบัติให้เกิดผล ดังนี้

ความเชื่อ ข้อ 4 ของกรมสามัญศึกษา ระบุว่า บรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่ดีของโรงเรียน จะมีส่วนในการเสริมสร้างความคิดจิตใจและคุณธรรมต่าง ๆ ได้ 2 ประเภท คือ ครูพูดได้ และครูที่พูดไม่ได้ ครูพูดได้เป็นที่รู้จักกันดีได้รับการยกย่องและยอมรับกันว่ามีความสำคัญอย่างยิ่ง แต่ครูพูดไม่ได้มักได้รับการกล่าวถึงน้อย บรรยากาศและสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนถือว่าเป็นครูที่พูดไม่ได้ เชื่อว่าโรงเรียนที่สะอาด ร่มรื่น เรียบง่าย สดชื่น สงบ แจ่มใส มีชีวิตชีวา วัสดุอาคารสถานที่ได้รับการดูแล มีความเป็นปัจจุบัน พร้อมที่จะให้ครูและนักเรียนได้ใช้ตลอดเวลาย่อมจะทำให้ครูและนักเรียนได้รับอิทธิพล ทำให้เป็นคนละเอียดอ่อน จิตแจ่มใส รักสวย รักงาม รักความสะอาด รักความสงบ เรียบง่ายและรักความเป็นร่มรื่นไปด้วย ถือว่าคุณธรรมต่าง ๆ อันพึงประสงค์ตามหลักสูตรอันจะเกิดขึ้นในตัวนักเรียน โดยครูประเภทพูดไม่ได้นี้ได้เป็นอย่างมาก จึงเป็นการสมควรที่โรงเรียนจะต้องพยายามจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนเพื่อประโยชน์ในการที่เด็กจะได้พัฒนาให้มีความรู้ความสามารถ และความเชื่อข้อที่ 8 ที่ว่า โรงเรียนที่ดีจะต้องไม่แปลกแยกจากชุมชน ฉะนั้นโรงเรียนจึงต้องมีส่วนร่วมในการพัฒนา ร่วมคิด และ/หรือว่าร่วมแก้ปัญหาของชุมชนด้วย และโรงเรียนควรจะใช้ทรัพยากรของชุมชน การเรียนการสอนในหลายเรื่องควรใช้ชุมชนเป็นห้องเรียนและในหลายกรณีควรเชิญผู้รู้ในเรื่องต่าง ๆ ของชุมชนให้ความรู้แก่นักเรียนและร่วมในการพัฒนาการเรียนการสอนของโรงเรียนด้วย และจุดเน้นข้อ 4 ที่ว่า " มุ่งส่งเสริม การดนตรี กีฬา ศาสนา ศิลปกรรมและวัฒนธรรม ทั้งในด้านความเข้าใจในแนวคิดกิจกรรมและการส่งเสริมบรรยากาศสิ่งแวดล้อม เพื่อให้ประสานกลมกลืนเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิต "

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เมื่อวิเคราะห์ดูความเชื่อและจุดเน้นของกรมสามัญศึกษาดังกล่าวแล้ว ย่อมเห็นว่ากรมสามัญศึกษาให้ความสำคัญในเรื่องสิ่งแวดล้อมเป็นอย่างยิ่ง และมุ่งให้สถานศึกษาทุกแห่งพัฒนาสิ่งแวดล้อมให้เป็นส่วนหนึ่งของชีวิตนักเรียน นอกจากนี้กรมสามัญศึกษายังกำหนดแนวปฏิบัติที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาในสิ่งละอันพันละน้อย ข้อ 4 และ 13 ดังนี้

ข้อ 4. เราจะร่วมกันปลูกและดูแลต้นไม้มีค่า เช่น สัก แดง เต็ง รัง ประดู่ ตะเคียน หลุมพอ ชี้เหล็ก มะขาม ฯลฯ เพื่อเป็นมรดกแก่ลูกหลาน เหลน เพื่อให้นกกาได้อาศัยและเพื่อความร่มเย็นของโลกเพิ่มอีกคนละ 1 ต้น รวมกันทั้งหมดเพิ่มอีกไม้น้อยกว่า 2,000,000 ต้นต่อปี ข้อ 13. นักเรียนจะรวมกันเป็นกลุ่ม เป็นบริษัท เป็นชมรม เป็นหมู่ เช่น หมู่ของลูกเสือ อนุกาชาด เนตรนารี ปลูกผักสวนครัวโรงเรียน อย่างน้อยหมู่ละ/กลุ่มละ/บริษัทละ 1 แปลง โรงเรียนที่ไม่มีที่ดินอย่างน้อยหมู่ละ/กลุ่มละ 16 กระถาง/ถุง โดยพยายามใช้ที่ดินให้การปลูกพืชผักสวนครัวโรงเรียนเป็นไปได้ตลอดปี หรือให้มากให้มีประสิทธิภาพที่สุดเท่าที่จะเป็นได้ ยิ่งในถิ่นที่ขาดแคลนน้ำ หรือไม่มีที่ดินหรือมีน้ำฝนมากเกินไปเป็นอุปสรรคต่อการปลูก " ผักสวนครัวโรงเรียน" ยิ่งเป็นสิ่งท้าทายให้นักเรียนใช้ความสามารถแก้ปัญหาการทำงานตามโครงการนี้ ขอให้เป็นโครงการที่ครูอาจารย์ทุกคนช่วยดูแลนักเรียนทุกคนให้ทำงานเป็น ไม่เฉพาะนักเรียนที่เรียนวิชาเกษตรกรรมเท่านั้น แต่รวมถึงนักเรียนที่มุ่งเรียนสายวิชาการเพื่อเตรียมเข้ามหาวิทยาลัยทุกสาขาด้วย เพราะไม่ว่าจะเป็นแพทย์ เป็นวิศวกร เป็นข้าราชการ เป็นพ่อค้า ก็สมควรทำงานเป็น ยิ่งบ้านเมืองจะเป็น นิกส์ยิ่งต้องให้นักเรียนใกล้ชิดกับธรรมชาติมากขึ้น จะได้เป็นการคลายเครียดไปในตัว

2.3.2 การจัดกิจกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในโรงเรียนมัธยมศึกษา

จากนโยบายสิ่งแวดล้อมศึกษา หน่วยงานและสถานศึกษาในสังกัดกรมสามัญศึกษาดำเนินกิจกรรมและโครงการต่าง ๆ ด้านสิ่งแวดล้อมศึกษา ในรอบปีที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบันไปอย่างมากมายและเกิดผลดีแก่เด็ก เยาวชน และประชาชน และในปี 2538 กรมสามัญศึกษา (อุทิศ ผาสุขมูล. 2539 : 43-45 อ้างถึง นโยบายการพัฒนาการบริหารงานด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา) ได้กำหนดกิจกรรมที่ขอความร่วมมือเป็นพิเศษ จากหน่วยงานและสถานศึกษาในสังกัด เพื่อการฟื้นฟู อนุรักษ์ และพัฒนาสิ่งแวดล้อม ดังนี้

1) การพัฒนาแหล่งน้ำกินน้ำใช้ในโรงเรียนและชุมชน แหล่งน้ำในโรงเรียนเป็นสิ่งจำเป็นมาก โรงเรียนใดได้งบประมาณขุดสระ ก็ให้รักษาปรับปรุงให้เก็บน้ำไว้ใช้ตลอดปีให้ได้ ถ้ายังไม่ได้งบประมาณก็ขอได้ ขอความอนุเคราะห์ ความร่วมมือ จากหน่วยงานที่พอจะช่วยได้ โรงเรียนพี่ กลุ่มโรงเรียนช่วยกันจัดหาจัดสร้างและพัฒนา แหล่งน้ำให้ได้อย่างน้อยโรงเรียนละ 1 แห่ง ในเรื่องการพัฒนาแหล่งน้ำกินน้ำใช้นี้ กรมสามัญศึกษาตั้งเป้าหมายว่าภายใน 3 ปี โรงเรียนทุกโรงในเขตการศึกษา 9 , 10 และ 11 ควรมีแหล่งน้ำโรงเรียนอย่างน้อยโรงละ 1 แห่ง และภายใน 5 ปี ทุกโรงเรียนทั่วประเทศในสังกัดควรมีแหล่งน้ำในโรงเรียนอย่างน้อยโรงละ 1 แห่ง โรงเรียนควรเร่งรัดการปลูกจิตสำนึก และส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งน้ำของเด็ก เยาวชนและประชาชนอย่างเป็นรูปธรรม โดยอาจดำเนินการดังนี้ ส่งเสริมให้นักเรียนรวมกลุ่มกันพัฒนาแหล่งน้ำในโรงเรียนและชุมชน เช่น ขุดลอกคู คลอง หนอง บึง และแม่น้ำ เป็นต้น เพื่อให้เป็นแหล่งน้ำกินน้ำใช้ที่มีคุณภาพของชุมชน และช่วยกันรักษาความสมดุลทางระบบนิเวศของแหล่งน้ำนั้นอีกด้วย มีการ

เอกสารนี้ใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ในเชิงพาณิชย์ ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บำบัดน้ำเสียในโรงเรียนก่อนทิ้งน้ำลงในแหล่งน้ำสาธารณะและพยายามอย่าให้มีของเสียเกิดขึ้น โดยการประหยัดใช้ทรัพยากรและแยกขยะเพื่อนำกลับมาใช้ใหม่ รวมทั้งติดตั้งบ่อดักขยะและไขมันที่บริเวณโรงอาหารและที่ล้างจานของโรงเรียน และควรดำเนินการรณรงค์การประหยัดน้ำ ให้นักเรียนและบุคลากรของโรงเรียนใช้น้ำอย่างประหยัดและคุ้มค่า มีการหมุนเวียนนำน้ำที่ใช้แล้วมาใช้อีก เช่นนำน้ำล้างมือ ล้างภาชนะมาใช้เพื่อการเกษตรรดน้ำต้นไม้ เป็นต้น

2) การพัฒนาพื้นที่ชุ่มน้ำ (wetlands) หากโรงเรียนใดตั้งอยู่ใกล้ชิดหรืออยู่ในบริเวณพื้นที่ชุมน้ำ อันได้แก่ ป่าชายเลน ป่าพรุ หนอง คลอง บึง และพื้นที่ชายฝั่งทะเลและพื้นที่ของทะเลในบริเวณซึ่งน้ำลดลงต่ำสุดมีความลึกของน้ำไม่เกิน 6 เมตร ซึ่งพื้นที่เหล่านี้มีประโยชน์ต่อการรักษาสมดุลของธรรมชาติด้วย เป็นแหล่งรวมของความหลากหลายทางชีวภาพ กรมสามัญศึกษาขอให้โรงเรียนเอาใจใส่อนุรักษ์พิทักษ์ รักษาความสมดุลทางธรรมชาติ และให้ใช้พื้นที่เหล่านี้เป็นแหล่งการเรียนรู้ของนักเรียนและประชาชนอย่างจริงจังและกว้างขวางอีกด้วย

3) การอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพของพรรณพืช เพื่อสนองพระราชดำริในสมเด็จพระเทพรัตนสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี ทางโรงเรียนควรดำเนินการดังนี้ การปลูกต้นไม้ซึ่งเป็นไม้ยืนต้น หรือไม้เศรษฐกิจ ภายในบริเวณโรงเรียน ถ้าเป็นไม้สักทองได้ขอให้ปลูกต้นสักทองแล้วสลับด้วยกล้วยน้ำว้า โรงเรียนที่มีพื้นที่ตั้งแต่ 35 ไร่ขึ้นไปให้กันที่ไว้ 3-5 ไร่ ปลูกสักทองและกล้วยน้ำว้าดังกล่าว หากไม่เหมาะสมที่จะปลูกสักทองและกล้วยน้ำว้าก็ให้ปลูกไม้อื่นและกล้วยชนิดอื่นแทน แล้วแจ้งให้ทราบด้วย โรงเรียนที่มีพื้นที่ไม่พอก็ให้ปลูกริมรั้วสามด้าน (ด้านข้างและด้านหลัง) อย่างน้อย 1-2 แถวสลับด้วยกล้วยน้ำว้าเช่นกัน ในปี 2538 - 2539 นักเรียนทุกคนให้ปลูกต้นไม้ยืนต้น 2 ต้น ต่อคนต่อปี โรงเรียนควรจัดหาที่ให้นักเรียนปลูก และควรมีสวนป่าโรงเรียนอยู่นอกสถานศึกษาด้วย รั้วของโรงเรียนขอให้เป็นรั้วกินได้ ให้ปลูกไผ่ กระถิน ชะอม มะขามเทศ ฯลฯ โรงเรียนที่มีรั้วถาวรเป็นกำแพงแล้วก็ควรปลูกไม้เลื้อยประเภทกินได้ หรือประเภทผัก เช่น ตำลึงก็ได้ การจัดกลุ่มหรือบริษัทจำลอง ปลูกผัก พืชผล หรือทำธุรกิจย่อม ๆ ผลิตสิ่งของเพื่อจำหน่าย ยังคงเป็นกิจกรรมที่จำเป็นและควรทำอย่างต่อเนื่องโดยเฉพาะการปลูกผักปลอดสารพิษ ต้นตาล ต้นหมาก และหวายก็เป็นต้นไม้หรือเป็นพืชที่น่าอนุรักษ์ ภูมิภาคใดมีสิ่งเหล่านี้ก็ควรให้ช่วยกันอนุรักษ์และปลูกเพิ่มด้วย ปลูกต้นไม้สัญลักษณ์ของกรมสามัญศึกษา คือต้นปาริชาติ อย่างน้อยโรงเรียนละ 1 ต้น ปลูกต้นราชพฤกษ์อย่างน้อยโรงละ 9 ต้น เพื่อร่วมเฉลิมฉลองเนื่องในมหามงคลวโรกาสที่สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จเถลิงถวัลย์ราชสมบัติครบรอบ 50 ปี และจัดทำสวนสมุนไพร

4) โรงเรียนควรเร่งพัฒนาคุณภาพของห้องน้ำ และโรงอาหาร จัดทำโครงการแยกแยะขยะและนำกลับมาใช้ใหม่ รวมทั้งตกแต่งสภาพแวดล้อมบริเวณโรงเรียนให้สวยงาม สะอาดตา ร่มรื่น และเขียวชะอุ่ม ให้สอดคล้องกับคำขวัญของปีสิ่งแวดล้อมอาเซียน ที่ว่า " green and clean "

5) กิจกรรมทุกอย่างที่กล่าวมาข้างต้น ให้ดำเนินการโดยกลุ่มนักเรียน อาจเป็นระบบลูกเสือยุวกาชาด เนตรนารี หรือบริษัทจำลองโดยครู-อาจารย์เป็นที่ปรึกษา การทำงานเป็นกลุ่มนี้เป็นการปลูกฝังระบอบประชาธิปไตย แบบรูปธรรม เป็นการเรียนภาคปฏิบัติของทฤษฎีวิชาต่าง ๆ ที่เรียนมาแทบทุกวิชา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.3.3 การจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ มีเนื้อหารายละเอียดดังต่อไปนี้

- การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ
- ลักษณะโรงเรียนที่ดี
- แนวทางการบริหารและจัดการ

3.3.3.1 การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ กรมสามัญศึกษา (เจริญชัย งานไว. 2538 : 20-25) ได้กำหนดแผนการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพดังนี้ การสร้างเสริมมนุษย์ซึ่งเป็นทรัพยากรที่สำคัญของประเทศชาติให้มีคุณค่า ทั้งด้านความรู้ ความคิด คุณธรรม จริยธรรม นั้น เกิดขึ้นจากการสร้างสภาพแวดล้อมและการจัดบรรยากาศที่เป็นธรรมชาติเป็นประการสำคัญ ถึงแม้จะมีปัจจัยอื่น ๆ อีกก็ตาม ดังนั้นโดยขอบเขตความรับผิดชอบของโรงเรียนแล้ว จึงต้องสร้างเสริมบรรยากาศสิ่งแวดล้อมให้มีความสะอาด ร่มรื่น สวยงาม สงบเป็นธรรมชาติ ซึ่งจะช่วยกล่อมเกลาจิตใจเยาวชนของชาติ ให้มีอารมณ์แจ่มใส จิตใจสะอาด รักความร่มรื่น เห็นคุณค่าและเกิดความหวงแหนและรับผิดชอบต่อสังคม ในการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพในโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ ควรคำนึงถึงการกำหนดแผนผังบริเวณที่เหมาะสมด้วย เช่น

1) จัดทำผังบริเวณโรงเรียนแบบกราฟฟิค หรือแบบมิติ ใช้มาตราส่วนแสดงทิศทางตามสภาพภูมิศาสตร์ อาจใช้ของกองออกแบบและก่อสร้าง หรือโรงเรียนพิจารณาจัดทำขึ้นเองก็ได้ ซึ่งควรมีรายละเอียดต่าง ๆ คือ แสดงแนวขอบเขตพื้นที่ทั้งหมดของโรงเรียน ที่ตั้งอาคารทุกประเภท ทางเดินระหว่างอาคาร ระบบสาธารณูปโภค เช่น ระบบการเดินสายไฟฟ้าเชื่อมโยง ระบบประปา การเดินท่อประปา ระบบการกำจัดของทิ้ง เป็นต้น และแสดงพื้นที่อื่น ๆ เช่น สนามกีฬา พื้นที่การเรียนวิชาเกษตร และพื้นที่ว่างเปล่า

2) กำหนดให้มีผู้รับผิดชอบดำเนินการ และดูแลบำรุงรักษา ซึ่งควรมีทั้งครู-อาจารย์ นักการภารโรง และกลุ่มนักเรียน โดยจัดตั้งเป็นคณะทำงานให้อยู่ในความดูแลของฝ่ายอาคารสถานที่ มีการกำหนดแผนปฏิบัติงาน วางแผนออกแบบตกแต่งให้สอดคล้องกับแผนผังของโรงเรียน เช่น กำหนดพื้นที่ จะจัดทำตามลำดับก่อนหลัง กำหนดชนิดของพรรณไม้ที่จะปลูก ประดับ ตกแต่ง เช่น ไม้ยืนต้น ไม้สวนเกษตร ประเภทของต้นไม้ที่ปลูกควรคำนึงถึงประโยชน์เกี่ยวกับการให้ความร่มรื่น การบังแดด ลม ทิศทางของแสงสว่าง และความเหมาะสมกับสภาพดิน-ภูมิอากาศของท้องถิ่นด้วย และมีการติดตามประเมินผลการดูแลรักษาและการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง และควรมีการจัดกิจกรรมสร้างขวัญและกำลังใจให้ผู้ที่ปฏิบัติได้ดี รวมทั้งการให้รางวัลในโอกาสต่าง ๆ ด้วย

3) เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ใช้ความรู้ความสามารถจัดสวนและตกแต่งสถานที่ ทั้งนี้อาจมีการประกวดผลงาน ติดป้ายชื่อผู้จัดทำ-รับผิดชอบดูแลรักษา จะช่วยกระตุ้นให้นักเรียนที่เป็นเจ้าของมีความรู้สึกรัก และหวงแหนงานที่ตนเองหรือกลุ่มเป็นผู้จัดทำ

4) จัดสิ่งอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงาน เช่น วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ทางช่างไม้ ช่างปูน ช่างโลหะ ฯลฯ สำหรับซ่อมแซมหรือจัดตกแต่งบริเวณตามความจำเป็น รวมทั้งรวบรวมพรรณไม้ชนิดต่าง ๆ ไว้ปลูกเพิ่มเติมหรือซ่อมแซม จัดทำปุ๋ยคอกหรือสนับสนุนให้มีการผสมดินปลูกขึ้นใช้เองภายในโรงเรียน มีการทดลองปลูกด้วยวิธีต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5) จัดหาหรือจัดตั้งงบประมาณดำเนินการเท่าที่จำเป็นเพื่อแสดงให้เห็นว่ามีการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง

6) ประชาสัมพันธ์ให้บุคลากรโรงเรียน โดยเฉพาะนักเรียนได้ช่วยกันคิดจัดกิจกรรมสร้างสรรค์บรรยากาศให้สนุกสนาน และได้รับความรู้ไปด้วย เช่น การตอบปัญหาต่าง ๆ การเชิญวิทยากรมาให้ความรู้ การแสดงดนตรีพื้นเมืองภายใต้ต้นไม้บริเวณสวนหย่อม และชุ่มพรรณไม้ที่ร่มรื่น เป็นต้น

7) ชักชวนและเปิดโอกาสให้บุคลากรในชุมชนโดยเฉพาะผู้นำชุมชน ได้มีส่วนในการให้ข้อคิดเห็น สนับสนุน จัดสร้างปรับปรุงตกแต่งให้สวยงามและพัฒนาขึ้น รวมทั้งประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนมาใช้บริการ และชื่นชมกับบรรยากาศและกิจกรรมของโรงเรียนให้มากยิ่งขึ้น

และได้เสนอแนะแนวทาง**การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ**ด้านต่าง ๆ ดังนี้

การจัดสวนหย่อม เป็นลักษณะการจัดสวนที่ย่อส่วนธรรมชาติของพรรณไม้ให้เล็กลงมาโดยการปลูกพืชพรรณไม้ที่มีความกลมกลืน เกิดความสมดุลทางธรรมชาติ หรืออาจมีสีสันที่ตัดกันโดยสิ้นเชิง บางครั้งอาจใช้หินธรรมชาติเข้ามาประดับตกแต่งหรือโรยด้วยอิฐกรวดก้อนเล็ก แสดงความอ่อนไหวของธรรมชาติบริเวณที่จัด เช่น ตามมุมอาคารต่าง ๆ ตามโคนต้นไม้ หรือริมสนามหญ้าที่ไม่กีดขวางทางเดิน

การจัดสวนป่าธรรมชาติ เหมาะสำหรับโรงเรียนที่มีบริเวณพื้นที่กว้างขวาง พรรณไม้ที่ปลูกควรเป็นพรรณไม้ที่เติบโตเร็ว ให้ความร่มรื่นดี ไม่ทิ้งใบ และควรเป็นไม้ท้องถิ่น เช่น ประดู่ นนทรี ตะแบก อินทนิล สักทอง แสม โกงกาง หรือพันธุ์ไม้ที่เรียกนกหรือสัตว์อื่น ๆ ให้เข้ามาอยู่อาศัยเกาะกิน ได้แก่ ตะกบ หว้า มะขามป้อม มะม่วง ขนุน การปลูกพืชเหล่านี้ ไม่ควรปลูกเป็นแถวเป็นแนว ควรปลูกให้ขึ้นสลับกัน ระยะปลูกและจำนวนต้นไม้ไม่จำเป็นต้องเป็นระเบียบขอให้มีความร่มรื่น และสะอาดก็เพียงพอแล้ว สำหรับต้นไม้ใหญ่ ๆ ที่มีอยู่เดิมอาจหาพันธุ์กล้วยไม้ท้องถิ่น หรือกล้วยไม้ป่า มาปลูกติดกับต้นไม้ก็จะดูสวยงาม ให้สีสันที่เด่นชัด นอกจากนี้ตามแนวขอบรั้วอาจปลูก ไผ่ สักทอง เป็นไม้ที่แสดงขอบเขตของโรงเรียนด้วยก็จะดียิ่งขึ้น สำหรับรั้วที่เป็นลวดหนาม ด้านข้างทั้ง 2 ด้าน และด้านหลัง ควรปลูกพืชผักประเภทเถา ไม้เลื้อย ไม้ยืนต้น เช่น บวบ มะระ ตำลึง ชะอม กระถิ่น มะขามเทศ เป็นต้น ก็จะช่วยสร้างเสริมสวนป่าให้เป็นธรรมชาติมากขึ้น และตรงกับคำกล่าวของชาวเกษตรที่ว่า " มีรั้วต้องกินรั้ว "

การจัดสวนเกษตร บรรยากาศสิ่งแวดล้อมที่เป็นธรรมชาติที่สำคัญอย่างหนึ่งในโรงเรียน คือการจัดทำสวนเกษตร หมายถึง การปลูกพืชผักสวนครัว ไม้ดอกไม้ประดับ พืชไร่ ไม้ผล โดยจัดทำเป็นแปลงฝึกปฏิบัติงานของนักเรียนแต่ละชั้นเรียน และอีกส่วนหนึ่งจัดทำเป็นแปลงสาธิตให้นักเรียนรวมกลุ่มกันทำก็ได้ พืชผักที่ปลูก ต้องเน้นให้นักเรียนปลูกโดยไม่จำเป็นต้องใช้สารเคมี หรือยาป้องกันกำจัดศัตรูพืช เป็นผักที่ปลอดสารพิษ ตามที่ทราบกันดีอยู่แล้ว ทั้งนี้อาจปลูกโดยวิธีกางมุ้งหรือใช้สมุนไพรเป็นตัวยาป้องกันกำจัดศัตรูพืชก็ได้ หรืออาจปลูกพืชที่แมลงไม้ค่อยทำลายมาก เช่นผักชี ผักสลัด เป็นต้น ใช้เวลาไม่นานนัก ซึ่งก่อให้เกิดกำลังใจในการดูแล บำรุงรักษา พืชเหล่านี้ได้แก่ กล้วย มะละกอ สับปะรด สำหรับพืชไร่ที่ควรปลูก ได้แก่ ถั่วต่าง ๆ ข้าวโพด ซึ่งใช้ผลผลิตเร็ว เช่นกัน ส่วนไม้ดอกไม้ประดับนั้น ควรปลูกประเภทที่ออกดอกเร็ว และเป็นพันธุ์ไม้ในท้องถิ่นไม่ค่อยมีศัตรูรบกวนมาก เช่น ดาวเรือง บานชื่น ดาวกระจาย หงอนไก่ เป็นต้น บริเวณที่จัด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทำสวนเกษตร ควรแบ่งสัดส่วนจัดทำเป็นแปลงปลูก และจัดบริเวณให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ โดยเฉพาะไม้ดอก ควรปลูกเป็นแถว เป็นแนว เป็นกลุ่ม ตามขอบถนนทางเดิน ริมรั้ว หรือตาม มุมอาคารที่ต้องการจุดเด่นก็ได้ ส่วนโรงเรียนที่มีความพร้อมสามารถเลี้ยงสัตว์ได้ ก็ควรเลี้ยงสัตว์ที่ดูแลรักษาง่าย ไม่ค่อยเป็นปัญหามากนัก เช่น ไก่ เป็ด ห่าน ไว้ด้านหลังโรงเรียน เป็นอีกมุมมองหนึ่งของสวนเกษตรที่ครบวงจร

การจัดสวนสมุนไพร ในปัจจุบันเป็นที่ยอมรับแล้วว่าพืชสมุนไพรมีประโยชน์มหาศาลแก่มวลมนุษย์ เพราะมีการศึกษาค้นคว้า พบความจริงว่า พืชสมุนไพรหลากหลายชนิด มีคุณค่าทางด้านรักษาโรคภัยไข้เจ็บ และเป็นอาหารที่สำคัญของคนเรา พืชสมุนไพรที่ควรรู้จักและนำมาปลูกในโรงเรียนได้แก่ ตะไคร้ หอม ขิง ข่า ขมิ้น กระชาย มะแว้ง บัวบก กระเพรา แมงลัก โหระพา แพงพวย สะเลดพังพอน หนุมานนั่งแท่น ขาไก่ดำ ฯลฯ การทำสวนสมุนไพร อาจปลูกเป็นแถว เป็นแนว เป็นกลุ่ม ให้ขึ้นเป็นธรรมชาติ พร้อมกับบอกชื่อและสรรพคุณทางยาก็จะช่วยให้เป็น " ครูที่พูดไม่ได้ " อีกแนวทางหนึ่งของการสร้างเสริมบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียน

การจัดสวนสุขภาพ เป็นการจัดสภาพแวดล้อมที่กระตุ้นให้นักเรียนและบุคลากรในโรงเรียนได้มีโอกาสที่จะออกกำลังกายอย่างง่าย ๆ และสนุกสนานควบคู่ไปด้วย นักเรียนที่ไม่มีความสามารถหรือความถนัดในกีฬาเฉพาะอย่าง ก็อาจมาออกกำลังกายที่สวนสุขภาพ เพื่อพัฒนาสุขภาพทางกาย และจิตใจของตนเองในยามว่างตามลำพังหรือเป็นกลุ่มก็ได้ การจัดสวนสุขภาพไม่ควรให้สิ้นเปลืองงบประมาณนัก เพราะสามารถใช้วัสดุอุปกรณ์ในท้องถิ่นได้ และไม่จำเป็นต้องใช้พื้นที่กว้างขวาง โรงเรียนอาจเลือกส่วนใดส่วนหนึ่งของโรงเรียนจัดทำเป็นสวนสุขภาพ ซึ่งภายในสวนสุขภาพนั้น อาจประกอบด้วย อุปกรณ์ประกอบกิจกรรมในการออกกำลังกาย เช่น ก้าวขึ้นมา กระโดดข้ามขอน หกตัวข้ามขอน ชูขอน ยกขาข้ามขอน ดันข้อ ดันข้อราวคู่ ลุกนั่ง ราวทรงตัว เป็นต้น สวนสุขภาพดังกล่าวจะช่วยให้เกิดบรรยากาศที่สวยงามชวนให้เข้าไปพักผ่อน และใช้อุปกรณ์ต่าง ๆ ในสวนสุขภาพได้ตามโอกาสและเวลาที่เหมาะสม

การจัดสวนหนังสือ เป็นสถานที่ที่มีบริเวณสวยงามด้วยธรรมชาติ และมีหนังสือนานาชนิดให้เลือกอ่านด้วยความสะดวกสบาย ฉะนั้นการจัดสวนหนังสือในโรงเรียนจึงสามารถจัดได้ทั้งบนอาคารเรียน เช่น ห้องสมุดโรงเรียน ระเบียงอาคารเรียน มุมอาคารต่าง ๆ และบนพื้นที่บริเวณโรงเรียนโดยรอบ เช่น บริเวณใกล้สวนหย่อม สวนสมุนไพร บริเวณศาลาท่าน้ำ บริเวณสระ บริเวณลานพักผ่อน สำหรับนักเรียนหรือแม้แต่มุมหนึ่งของโรงอาหาร ทั้งนี้เพราะส่วนประกอบของสวนหนังสือ คือ หนังสือ อุปกรณ์สำหรับจัดวางหนังสือและเก็บหนังสือ ที่สำหรับอ่านหนังสือ (อาจเป็น เก้าอี้ ม้านั่ง เสื่อ ขอนไม้ ฯลฯ) ต้นไม้ที่ให้ความร่มรื่นและร่มเงา รวมทั้งกระถางต้นไม้ทั้งไม้ดอกไม้ประดับ ฉากที่มีไม้เลื้อยประดับ เป็นต้น

การจัดแหล่งน้ำที่เอื้ออำนวยต่อการสร้างบรรยากาศ น้ำเป็นปัจจัยสำคัญที่เอื้อต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์และสัตว์ การจัดแหล่งน้ำเพื่อการบริโภคและใช้สอยที่เสริมบรรยากาศการเรียนรู้ในโรงเรียนมีส่วนช่วยชุบชีวิตให้สดชื่น ร่มรื่น แจ่มใส การจัดหา การจัดเก็บ การพัฒนาแหล่งน้ำเป็นสิ่งจำเป็นไม่ว่าจะเป็นโรงเรียนในท้องถิ่นทุรกันดาร หรือโรงเรียนที่อยู่ใกล้แหล่งน้ำตามธรรมชาติก็ตาม กล่าวคือในกรณีขาดแคลนน้ำบริโภคเป็นประจำต้องแสวงหาทรัพยากรน้ำ อาจจะด้วยวิธีการขุดบ่อ การสร้างสระน้ำ การชักน้ำจากแหล่งน้ำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ธรรมชาติเก็บกักไว้ใช้ให้เพียงพอ รวมทั้งการวางแผนบริโภคน้ำที่มีอยู่อย่างประหยัดและมีประสิทธิภาพตลอดปี มีการใช้แหล่งน้ำให้เกิดประโยชน์ทางการเกษตร เช่น การเลี้ยงสัตว์น้ำ การปลูกพืชประดับในน้ำ รวมทั้งการสาธิตเกี่ยวกับการกำจัดน้ำเสีย-แรงดันของน้ำ เป็นต้น ความอุดมสมบูรณ์ ควรใช้ให้เกิดประโยชน์โดยเฉพาะด้านเกษตรกรรม การปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ รวมทั้งการจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน เช่น การทำน้ำตก การติดตั้งระบบให้น้ำพืชโดยนวัตกรรมต่าง ๆ ทั้งทางธรรมชาติและเครื่องกล เช่นพลังแสงอาทิตย์ พลังลม แสงสว่าง ระบบน้ำหยด ระบบแปลงพ่นหมอก ระบบแรงศูนย์ถ่วง ระบบสปริงเกอร์ เป็นต้น

การประดับตกแต่งภายในตัวอาคารต่าง ๆ บรรยากาศภายในอาคารเรียนหรืออาคารต่าง ๆ ได้แก่ ห้องพักครู โรงอาหาร ห้องสมุด หอประชุม ห้องสุขา ควรสร้างเสริมตกแต่งประดับด้วยพรรณไม้ต่าง ๆ มีทั้งไม้เลื้อยและไม้ประดับที่ปลูกในภาชนะหลากหลายชนิด เช่น สาวน้อยประแป้ง โกสน เล็บครุฑ บอนสีต่าง ๆ พลูต่าง ๆ พลูฉีก ราชินีหินอ่อน เฟิร์น ฯลฯ โดยวางไว้ตามมุมห้อง แขวนตามหน้าต่างหรือชายคาจัดตกแต่งให้ดูสะอาด และเรียบง่าย มีการเคลื่อนย้ายสับเปลี่ยนตามระยะเวลาที่สมควรเพื่อไม่ให้เกิดความจำเจซ้ำซาก บริเวณภายนอกห้องสุขา อาจปลูกพันธุ์ไม้ประเภท ไม้พุ่ม เช่น หูกระต่าย เทียนทอง แสงจันทร์ หูปลาช่อน ชบา เล็บครุฑ บดบัง หรือทำเป็นแนวทางเดินสู่ห้องสุขาก็ได้ รวมทั้งถังขยะอาจสร้างให้เป็นธรรมชาติ โดยการปลูกต้นตีนตุ๊กแกขึ้นเกาะถังขยะทำตัวด้วยท่อซีเมนต์ หรือปลูกต้นเทียนทอง แล้วตัดให้คลุมท่อถังขยะซีเมนต์จะทำให้ดูสวยงามพักสายตา และมีคุณค่าแก่ผู้ใช้มากขึ้น การปลูกไม้เลื้อยทำเป็นม่านสีเขียวสำหรับตัวอาคารเรียนและรั้วโรงเรียนก็มีตัวอย่างให้เห็นมากมาย ซึ่งช่วยให้เกิดความชุ่มชื่น สวยงาม

การสร้างสรรค์บรรยากาศสภาพแวดล้อมในโรงเรียนในทุก ๆ ด้านที่กล่าวมาแล้วจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือ ร่วมแรง ร่วมใจ จากทุกฝ่าย ทั้งครู-อาจารย์ นักเรียน นักการภารโรง รวมทั้งชุมชนในท้องถิ่น ซึ่งต้องมีการประชาสัมพันธ์ให้ทราบ โดยเฉพาะนักเรียนควรจะเป็นผู้มีส่วนร่วมมากที่สุด อาจมอบหมายให้ช่วยกันดูแล บำรุงรักษา เป็นหูเป็นตา ระมัดระวังไม่ให้เกิดการทำลายขึ้น นอกจากนี้ควรสร้างเสริมบรรยากาศของการประกวด แข่งขัน จัดนิทรรศการผลงานที่เกิดขึ้นจากการคิดริเริ่มของนักเรียนอย่างต่อเนื่องด้วย

ปริญญา นุตาลัย (2535 : 360) ได้กล่าวถึงการ**จัดสภาพสิ่งแวดล้อมโรงเรียน เพื่อการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาของโรงเรียน** ว่าควรทำให้โรงเรียนเป็นตัวอย่างของการจัดการสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืนเสียก่อน โรงเรียนที่ดีควรมีองค์ประกอบต่าง ๆ ดังนี้ คือ มีน้ำสะอาดให้นักเรียนใช้ตลอดปี มีส้วมที่สะอาดตลอดเวลา บริเวณโรงเรียนสะอาดร่มรื่นด้วยต้นไม้ มีการจัดการขยะ และน้ำเสียที่ถูกต้อง มีกิจกรรมที่ส่งเสริมการประเมินคุณภาพสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนในด้านต่าง ๆ อยู่เสมอ เช่น มีการรณรงค์การใช้น้ำ และไฟ อย่างประหยัด มีการสำรวจความสะอาด และประโยชน์ของอาหารที่ขายในโรงเรียน มีการบำรุงรักษาต้นไม้ภายในโรงเรียน และการปลูกเพิ่ม และการจัดระบบนิเวศของโรงเรียน

3.3.3.2 ลักษณะโรงเรียนที่ดี โรงเรียนที่ดีตามที่กรมสามัญศึกษากำหนด มีลักษณะ และมีกิจกรรมหรือแนวปฏิบัติ (เจริญชัย งานไว. 2538 : 40 - 61) มีดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บริเวณโรงเรียน

1) หน้าโรงเรียน มีการจัดวางผังที่ดีเป็นสัดส่วน การติดต่อระหว่างอาคารสะดวก บริเวณหน้าโรงเรียนและรอบอาคารสะอาด

2) สนามหญ้า มีการตกแต่งสนามให้สวยงามโดยทำความสะอาดตัดหญ้าให้เป็นระเบียบ ปลูกต้นไม้ประดับ จัดสวนหย่อม ทำสระน้ำ น้ำตก มีที่ทิ้งขยะที่จัดทำเรียบร้อยสวยงาม มีฝาปิดวางไว้ตามจุดต่าง ๆ และจัดให้นักเรียนดูแลและร่วมกันรับผิดชอบแต่ละบริเวณ

3) พื้นที่เกษตร มีการจัดพื้นที่เพาะกล้าไม้ หรือเรือนเพาะชำปลูกผักสวนครัว ปลูกพืชไร่ ปลูกพืชสมุนไพร เลี้ยงเป็ด-ไก่-หมู ทำบ่อเลี้ยงปลา ฯลฯ ให้นักเรียนได้ปฏิบัติตามกิจกรรม พิจารณาใช้พื้นที่ว่างเปล่าให้เกิดประโยชน์ทางการเกษตร

4) สนามกีฬา มีการจัดทำสนามอเนกประสงค์ เพื่อให้นักเรียนได้ใช้ประโยชน์เต็มที่ จัดสนามกีฬาในร่ม ตกแต่งบริเวณรอบ ๆ สนามกีฬาให้ร่มรื่น สวยงาม ริมสนามจัดเก้าอี้ที่นั่งให้นักเรียนได้นั่งพักผ่อน และมีที่เก็บของสำหรับนักเรียนขณะเล่นกีฬา และบำรุงรักษาอุปกรณ์ ให้อยู่ในสภาพที่ใช้การได้และน่าดู

5) ถนนและบริเวณที่เหลือ ทำการจัดสร้างถนน และทางเดินภายในบริเวณโรงเรียนให้อยู่ในสภาพที่ดี และใช้ประโยชน์ได้ทุกฤดูกาล ปลูกต้นไม้ยืนต้นให้ร่มเงา โดยเฉพาะริมถนนทางเข้าโรงเรียน จัดบริเวณพักผ่อนให้นักเรียน อาจจัดเป็นซุ้มกระดังงา การะเวก ซุ้มเห็ด ฯลฯ จัดให้ความรู้ตามต้นไม้ เช่น จัดหนังสือแขวนตามต้นไม้ ป้ายคำขวัญ คำสุภาษิต หรือป้ายให้ความรู้อื่น ๆ ติดตามต้นไม้ จัดผังสวนในโรงเรียนให้มีอ่างเก็บน้ำ ต้นไม้และสวนป่า เช่น โรงเรียนที่เนื้อที่ 35 ไร่ขึ้นไปควรจัดเนื้อที่ปลูกป่าอย่างน้อย 5 ไร่ และโรงเรียนที่มีบริเวณกว้างขวางรถเข้า-ออกในบริเวณโรงเรียนได้ ให้จัดระบบการจราจรให้เป็นระเบียบมีทางเดินข้ามของนักเรียน เพื่อป้องกันอุบัติเหตุ และนักเรียนจะได้เรียนรู้กฎจราจรด้วย

อาคารเรียนอาคารประกอบการ

1) อาคารเรียนอาคารประกอบการ มีการตกแต่ง ดูแลรักษาความสะอาดบริเวณอาคาร อาจตกแต่งด้วยไม้ดอกไม้ประดับ ให้สวยงาม มีชีวิตชีวา ทำการบำรุงซ่อมแซมอาคารให้อยู่ในสภาพที่ใช้การได้อย่างดีและควรปรับปรุงให้มีแสงสว่างและการระบายอากาศเพียงพอ จัดให้มีถังขยะในอาคารเป็นจุด ๆ แบ่งหน้าที่ให้นักเรียนดูแลเรื่องความสะอาดเป็นบริเวณเป็นชั้นตามความเหมาะสม กรณีที่มีโรงฝึกงานควรจัดเครื่องมือและอุปกรณ์ให้เรียบร้อยพร้อมที่จะใช้งานได้ มีมาตราการในด้านความปลอดภัยขณะฝึกงานมีและปฏิบัติตามแผนการบำรุงรักษาด้วย

2) ห้องพักครู ทำการจัดห้องพักครูให้สะอาดเป็นระเบียบเรียบร้อย สร้างบรรยากาศให้น่าอยู่ ไม่ซ้ำซาก จำเจ จัดให้มีถังขยะในห้องพักครู เพื่อให้เป็นตัวอย่างที่ดีแก่นักเรียน

3) ห้องน้ำ-ห้องส้วม ทำการดูแลความสะอาดเรียบร้อยอยู่เสมอ จัดให้มีถังขยะและมีถังเก็บน้ำทุกห้อง อาจมีไม้ประดับเพื่อความร่มรื่น สวยงาม และให้ความรู้เรื่องการใช้ห้องน้ำห้องส้วมที่ถูกวิธี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ครุภัณฑ์ วัสดุ และอุปกรณ์ต่าง ๆ มีการซ่อมแซมบำรุงรักษาให้มีความปลอดภัยในการใช้งาน และให้มีสภาพการใช้งานได้อยู่เสมอ หากเป็นอุปกรณ์ที่จำเป็นต้องมีถุงคลุม เช่น พิมพ์ดีด จักรเย็บผ้าหรือเครื่องคอมพิวเตอร์ เมื่อเลิกใช้แล้ว ควรใช้ถุงคลุมให้เรียบร้อย และนำวัสดุท้องถิ่นมาดัดแปลงใช้ให้เหมาะสมกับสภาพและใช้อย่างคุ้มค่า ส่วนสิ่งที่ไม่สามารถซ่อมแซมได้ควรจำหน่ายหรือแปรสภาพเพราะสิ้นเปลืองในการเก็บ

การให้บริการชุมชน ให้คำปรึกษาแนะนำ มีการจัดตั้งฝ่ายประชาสัมพันธ์โรงเรียนติดต่อเยี่ยมเยือนชุมชนอย่างใกล้ชิดอยู่เสมอ ทั้งในยามปกติและยามเดือดร้อน และมีการประชุมผู้ปกครองนักเรียนอย่างน้อยปีละครั้ง และให้ความช่วยเหลือชุมชน ติดต่อสัมพันธ์กับผู้นำท้องถิ่นและผู้นำศาสนาเพื่อให้ความร่วมมือต่อทางราชการ เกี่ยวกับพิธีกรรมตามประเพณี เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมใช้ประโยชน์จากอาคารสถานที่และสิ่งของของโรงเรียน ได้ตามความเหมาะสม รวมทั้งให้การศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมกับประชาชนด้วย และจัดให้โรงเรียนเป็นศูนย์กลางของชุมชน เช่น จัดไปรษณีย์โรงเรียน เพื่อบริการด้านข่าวสารและความรู้ที่สอดคล้องกับวิชาชีพในท้องถิ่น เช่น ป้องกันและกำจัดปลวก หรือทำน้ำมันรักษาเนื้อไม้ เป็นต้น

ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชน จัดให้มีกรรมการศึกษาของโรงเรียนซึ่งประกอบด้วยผู้นำชุมชน ผู้ปกครองนักเรียน และผู้ที่เอาใจใส่ด้านการศึกษา จัดให้มีสมาคมครู ผู้ปกครอง สมาคมศิษย์เก่า เพื่อให้รับทราบกิจกรรมของโรงเรียนและช่วยเหลือนักเรียนที่ยากจน ร่วมมือกับชุมชนเพื่อจัดแผนการเรียนการสอน และสร้างหลักสูตรท้องถิ่นตามความเหมาะสม และจัดให้มีวิทยากรและใช้สถานประกอบการในท้องถิ่น

3.3.3.3 แนวทางการบริหารและการจัดการ การดำเนินการตามโครงการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ด้านต่าง ๆ ดังได้ยกตัวอย่างมาแล้วนั้น กรมสามัญศึกษา (เจริญชัย งานไว 2538 : 38-40) มุ่งหวังจะให้โรงเรียนในสังกัดทุกโรงได้ปฏิบัติให้เกิดบรรยากาศทางวิชาการภายในห้องเรียน นอกห้องเรียน และทั่วบริเวณโรงเรียนให้เป็นแหล่งเรียนรู้และพักผ่อนหย่อนใจในรูปแบบของอุทยานการศึกษาอย่าง ต่อเนื่อง ตั้งแต่ปีการศึกษา 2536 ซึ่งจะช่วยส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ มีคุณธรรม จริยธรรม ตามหลักการและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร และมีนโยบายการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ และของรัฐบาล ทั้งนี้ให้บุคลากรในโรงเรียนทุกคนที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนั้นได้มีส่วนร่วมรับผิดชอบดำเนินการ ด้วยความเข้าใจ พอใจ มองเห็นคุณค่า บรรยากาศการทำงานเป็นกลุ่มเป็นหมู่คณะ ตามวิถีทางประชาธิปไตย มีความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน เกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคลากรในโรงเรียนเอง และระหว่างโรงเรียนกับชุมชนด้วย นอกจากนั้นหากเป็นไปได้ควรให้ผู้มีส่วนร่วมดำเนินการด้านนั้น ๆ สามารถนำผลงานที่ได้ปฏิบัติจนสัมฤทธิ์ผลแล้วมาใช้เป็นผลการปฏิบัติงานในรอบปี และ/หรือเป็นส่วนหนึ่งของผลงานการขอเลื่อนระดับปรับตำแหน่งด้วย และ**การดำเนินงานควรยึดหลักการ** ต่อไปนี้

1) ให้บุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมในงาน และกำหนดให้งานทุกอย่างมีบุคคล/คณะบุคคลรับผิดชอบ มีการแบ่งงานที่เหมาะสมกับบทบาท หน้าที่และไม่ละเลยหน้าที่รับผิดชอบของตน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2) การดำเนินงานแต่ละด้านมีเป้าหมายของงานที่ชัดเจน กำหนดขั้นตอนการปฏิบัติงานที่สามารถตรวจสอบความก้าวหน้า อุปสรรคปัญหาได้ทุกขั้นตอน รวมทั้งกำหนดระยะเวลาในการรายงานผลการดำเนินการด้วย

3) การดำเนินงานแต่ละด้าน ต้องคำนึงถึงบรรยากาศที่เป็นธรรมชาติ เรียบง่าย ลงทุนน้อย ใช้วัสดุที่มีอยู่แล้วหรือพัฒนาจากที่ได้ดำเนินการไว้แล้ว โดยเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการที่จะช่วยส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ ประสบการณ์ เจตคติ และคุณธรรม จริยธรรมตามเป้าหมาย รวมทั้งช่วยโน้มน้าวให้ผู้เรียนอยากมีส่วนร่วมคิด ร่วมทำ อยากใช้ อยากพัฒนา รักและหวงแหนสิ่งที่ที่ตนเองมีส่วนร่วมคิดร่วมทำนั้น ๆ

4) ควรจัดลำดับความสำคัญของงานตามสภาพการณ์ และความพร้อมของโรงเรียน/บุคลากร กล่าวคือมีความพร้อมด้านใดให้ดำเนินการด้านนั้นไปก่อน แต่ควรมีแผนงานโครงการกำหนดไว้ด้วยว่า ต่อไปจะทำด้านใด เมื่อไร ใครเป็นผู้รับผิดชอบ เป็นต้น

5) ระดมทรัพยากรในการดำเนินงาน ทั้งด้านบุคคล วัสดุอุปกรณ์-ครุภัณฑ์ ปัจจัยด้านงบประมาณ จากโรงเรียน ชุมชน และองค์กร เอกชน และใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

6) มีการประสานประโยชน์ เช่น ใช้ร่วมกัน รับผิดชอบร่วมกัน มีส่วนชื่นชมผลงาน

ขั้นตอนการดำเนินงาน ซึ่งโรงเรียนอาจดำเนินการตามแนวทางต่อไปนี้

1) กำหนดนโยบายของโรงเรียน เรื่องการจัดบรรยากาศส่งเสริมการเรียนรู้ให้เป็นอุทยานการศึกษา ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ตามแนวทางที่กรมและกระทรวงมุ่งหวัง

2) สร้างความเข้าใจให้เกิดความตระหนัก เห็นคุณค่า ซึ่งควรจะใช้วิธีการประชุมชี้แจงยกตัวอย่างงานในโรงเรียนที่ทำไปแล้วและสอดคล้องกับแนวทางของโครงการ ยกตัวอย่างรูปแบบและงานของโรงเรียนอื่น หากจำเป็นอาจต้องพาไปศึกษาดูงานด้วย นอกจากนี้การสร้างแบบจำลอง กิจกรรมด้านใดด้านหนึ่งที่มีความพร้อมเพื่อให้มองเห็นแนวทางก่อนอาจมีความจำเป็น

3) สำรวจสภาพปัจจุบัน และปัญหาของโรงเรียน เพื่อกำหนดเป็นแผนงาน โครงการ ซึ่งอาจใช้เทคนิคการวางแผนเป็นทีม หรือเทคนิคการสร้างคุณภาพงาน แล้วแต่ความเหมาะสม

4) ดำเนินการจัดบรรยากาศทางวิชาการที่ส่งเสริมการเรียนรู้ตามมาตรการ และแผนงานที่กำหนด มีการส่งเสริมแรงให้ปฏิบัติโดยการอำนวยความสะดวกด้านต่าง ๆ เช่น งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ บุคลากรเฉพาะด้าน และการประชาสัมพันธ์ความก้าวหน้าของงานเป็นระยะ ๆ

5) นิเทศ กำกับ ติดตาม สนับสนุน ส่งเสริม และสร้างขวัญกำลังใจแก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง

6) สร้างสรรค์งาน/กิจกรรมด้านอื่น ๆ

7) ประเมินผลการดำเนินงาน รายงานผลการปฏิบัติและเผยแพร่ผลงานดีเด่น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วิธีการดำเนินงาน กรมสามัญศึกษา คาดหวังว่าโรงเรียนจะดำเนินการดังนี้ (อุทิศ ผาสุขมูล. 2539 : 43 –44 อ้างถึง นโยบายการพัฒนาการบริหารงานด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา)

1) ถือว่า งาน/โครงการ/กิจกรรม ที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมเป็นงานที่ต้องดำเนินการเร่งด่วน เพราะสิ่งแวดล้อมศึกษาในปัจจุบันมีเป้าหมายเพื่อความอยู่รอดของชีวิตคนไทยและโลก

2) ผู้บริหารโรงเรียนควรสร้างความเข้าใจกับบุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียนในเรื่องนี้ เพื่อทุกคนจะได้ร่วมมือ ร่วมใจกันดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3) ผู้บริหารโรงเรียนควรสนับสนุนงาน/โครงการ/กิจกรรมทางสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่องและให้พยายามจัดสรรงบประมาณเพื่อการนี้ด้วย

4) ผู้บริหารควรขยายผลให้บุคลากรทุกฝ่าย ทุกคนในโรงเรียนให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมศึกษา (งาน/โครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ)

5) โรงเรียนควรประสานงานอย่างกว้างขวางและทั่วถึงกับบุคคล หน่วยงาน และองค์การต่าง ๆ ทั้งในภาครัฐและเอกชน ที่มีบทบาทเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมศึกษา เพื่อให้ได้รับการสนับสนุนด้านงบประมาณ หรือเพื่อให้การพัฒนาสิ่งแวดล้อมศึกษาได้ข้อมูลที่ถูกต้อง ชัดเจน และเหมาะสมกับสภาวะการณ์ต่าง ๆ ของประเทศและของโลกในปัจจุบันและอนาคต

6) ควรศึกษาเอกสารต่าง ๆ ที่กรมสามัญศึกษามอบหมายให้ศึกษานิเทศก์ผลิตอย่างจริงจังเพื่อนำแนวทางไปพัฒนางานของโรงเรียน

7) โรงเรียนควรส่งเสริมให้มีการบูรณาการสิ่งแวดล้อมศึกษาเข้าไปในการเรียนการสอน ทุกรายวิชา/ทุกงาน

8) ควรจัดให้มีศูนย์สิ่งแวดล้อมศึกษาในระดับกลุ่มโรงเรียน เพื่อได้ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ตลอดทั้งแลกเปลี่ยนข้อมูลของโรงเรียนและท้องถิ่นได้ทั่วถึง

9) ให้นักเรียนเป็นพระเอก เป็นผู้ลงมือกระทำการฟื้นฟู อนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

10) เมื่อโรงเรียนดำเนินการแล้ว ให้จัดทำรายงานเสนอกรมฯทราบด้วยเป็นระยะ ๆ และเมื่อเสร็จสิ้นโครงการ

รวีวรรณ ชินะตระกูล (2540 : 97) ได้เสนอ**แนวทางการจัดกิจกรรมสิ่งแวดล้อมศึกษาในโรงเรียน**เพิ่มเติมไว้ว่า การจัดกิจกรรมสิ่งแวดล้อมศึกษาในโรงเรียนและชุมชนให้ประสบผลสำเร็จ และสามารถให้แก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมศึกษาได้อย่างต่อเนื่องนั้น ต้องมีหลักการดังนี้ คือ นำปัญหาที่เกิดขึ้นจริงในสถานศึกษาและชุมชน มาดำเนินการแก้ไข ให้ผู้เรียนหรือผู้ร่วมกิจกรรมแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นนั้น ด้วยการปฏิบัติจริง ให้เป็นกิจกรรมที่ ร่วมคิด ร่วมทำ หากเป็นระบบกลุ่มได้จะเป็นการดียิ่ง เป็นกิจกรรมที่มีความหมายต่อผู้เรียน ผู้ลงมือทำ ชุมชน ประเทศชาติ และโลก ให้ผู้ทำกิจกรรมเกิดความตระหนัก และเกิดความภาคภูมิใจที่ได้ทำประโยชน์แก่ตนเองและส่วนร่วม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่อนุญาตให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (วารสารวิจัยการศึกษา. 2536 : 27) ได้ทำงานวิจัยเรื่อง การสำรวจทัศนคติต่อภาวะทางสังคมในเขตเมือง ข้อเสนอแนะด้านสิ่งแวดล้อม จากการศึกษาพบว่า ประชากรค่อนข้างจะมีแนวโน้มที่ดีในการมีส่วนร่วมต่อการรักษาสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นของตน รัฐควรจะใช้ข้อเด่นนี้ให้เป็นประโยชน์ด้วยการวางแผนนโยบายการเข้ามีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมของชุมชน มิใช่ให้เป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐเท่านั้น แต่ชุมชนจะต้องมีส่วนร่วมรับผิดชอบด้วย และสิ่งที่จะต้องคำนึงถึงคือการให้การศึกษาและแนวทางเพื่อสร้างทัศนคติที่ดีขึ้นแก่ประชาชนในการร่วมมือกันรักษาสิ่งแวดล้อมในชุมชนของตนให้มากขึ้น

กฤษฎา บุญชัย (อ้างโดย เกื้อเมธา ฤกษ์พรพิพัฒน์. 2540 : 14) ได้ทำการศึกษาเรื่อง พลวัตชุมชนล้านนาในการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ ซึ่งได้มุ่งศึกษาถึงมิติความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนท้องถิ่นกับความหลากหลายทางชีวภาพ ทั้งในแง่ของการใช้ประโยชน์ บทบาทในการจัดการ รวมถึงกระบวนการปรับตัวอันเนื่องมาจากกระแสการพัฒนาจากภายนอกที่เข้ามาทำความหลากหลายทางชีวภาพที่มีอยู่เดิม ซึ่งเป็นบทสะท้อนถึงชุมชนชนบทอื่น ๆ ในแต่ภูมินิเวศและวัฒนธรรมที่กำลังประสบปัญหาความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติ การลดทอนคุณค่าของภูมิปัญญาพื้นบ้าน และการอ่อนแอลงในแง่ศักยภาพของชุมชนเองในการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ ผลการศึกษาพบว่า ชุมชนน้ำจำในอดีตจึงเป็นชุมชนตัวอย่างที่ชาวบ้านมีศักยภาพเข้มแข็งในการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพของตนเอง แต่เมื่อกระแสการพัฒนาได้หลั่งไหลเข้ามาสู่ชุมชนตามนโนบายของภาครัฐที่ต้องการเร่งรัดพัฒนาเศรษฐกิจและเพิ่มรายได้ประชาชาติ จึงทำให้ชุมชนน้ำจำเกิดการเปลี่ยนแปลงในหลาย ๆ ด้านในด้านบวกชุมชนมีการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ขึ้น แต่ในเชิงลบคือการรื้อล้างวิธีการและการรักษาทรัพยากรชีวภาพในรูปแบบเดิมจนหมดไป นอกจากนี้ได้เสนอแนวคิดที่น่าสนใจไว้ว่าการสนับสนุนความเข้มแข็งของชุมชนในการจัดการทรัพยากรชีวภาพของตนนั้น จะเป็นการพัฒนาชุมชนชนบทอย่างยั่งยืนและเป็นการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติไปในเวลาเดียวกัน อย่างไรก็ตาม การพัฒนาดังกล่าวก็ต้องสามารถตอบโจทย์ของการพึ่งพาฐานทรัพยากรทางชีวภาพของตนเองและผลิตในเชิงการค้าให้กับชาวบ้านได้ด้วยเช่นกัน

นพคุณ ศิริวรรณ และคณะ (2539 : 89) ได้ทำการศึกษาความต้องการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาและการฝึกอบรมเพิ่มเติมของอาจารย์เกษตรในหน่วยงานหรือสถานศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการประเทศไทย ในปี 2539 ในเชิงเปรียบเทียบความต้องการของครูเกษตร 5 กลุ่ม จากครูเกษตรสถาบันราชภัฏ สถาบันราชมงคลวิทยาเขตเกษตร วิทยาลัยเกษตรกรรม ร.ร.สามัญศึกษา ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน ผลปรากฏว่าความต้องการฝึกอบรมด้านเทคโนโลยีการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากร ได้แสดงความต้องการแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 กล่าวคือ 4 กลุ่มมีความต้องการระดับปานกลางยกเว้นกลุ่มอาจารย์เกษตรใน ร.ร.สามัญศึกษามีความต้องการระดับมาก ซึ่งลักษณะดังกล่าวนี้อาจเป็นเพราะได้มีการระดมรณรงค์ให้มีการสอนถึงการรักษาสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนมัธยมศึกษาทั่วประเทศในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เก็จวลี กรีชาธร (2539 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาบทบาทของครูระดับมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 5 ที่มีต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม พบว่า ครูส่วนใหญ่มีบทบาทการส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในระดับปฏิบัติเป็นบางครั้ง คือด้านการเสริมสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมของสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา ด้านการเสริมสร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคลากรในสถานศึกษา ด้านการจัดกิจกรรมรณรงค์และรักษาสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา และด้านการบริหารสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา ส่วนด้านการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับชุมชนด้านสิ่งแวดล้อม พบว่า ส่วนใหญ่มีบทบาทในระดับไม่เคยปฏิบัติ เมื่อเปรียบเทียบตามตัวแปรที่ศึกษา พบว่า ครูมีบทบาทแตกต่างกันตามตัวแปรด้านเพศ อายุราชการ การรับรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และประสบการณ์เข้าร่วมปฏิบัติกิจกรรมเกี่ยวกับกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม แต่มีบทบาทไม่แตกต่างกันตามตัวแปรด้านขนาดของโรงเรียน และระดับการศึกษาสูงสุด และปัญหาที่พบในการปฏิบัติการส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม คือ 5 อันดับเรียงดังนี้ เวลาว่างของนักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรม เวลาว่างในการจัดกิจกรรมของครู การได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครองของนักเรียนและชุมชน การรับรู้ข้อมูลข่าวสารและเอกสารเผยแพร่ต่าง ๆ และการได้รับความสนใจและความร่วมมือจากนักเรียน

พรณเรศ ไชยา (2535 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาบทบาทของครูที่มีต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัดพิจิตร พบว่า ครูที่สอนเนื้อหาสิ่งแวดล้อม และครูที่สอนเนื้อหาที่ไม่ใช่สิ่งแวดล้อมได้ปฏิบัติบทบาทด้านการส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับน้อย แต่มีการปฏิบัติบทบาทด้านการอบรมชี้แนะแก่นักเรียน ในการช่วยกันรักษาสิ่งแวดล้อมมากที่สุด ส่วนการปฏิบัติตามบทบาทการเผยแพร่ข่าวสารความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และบทบาทด้านการจัดกิจกรรมการส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมปฏิบัติน้อย และพบว่า ครูสองกลุ่มนี้มีบทบาทแตกต่างกันในด้านการเผยแพร่ข่าวสารความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนบทบาทในด้านการอบรมชี้แนะและบทบาทด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม พบว่าไม่มีความแตกต่างกัน

สมพร ฉันทโชติ (2536 : 131) ได้ศึกษาถึงบทบาทและความคิดเห็นในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของครูคหกรรมโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเพชรบูรณ์ พบว่า ครูคหกรรมได้ปฏิบัติตามบทบาทในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ในโรงเรียน 7 ด้าน คือ การให้การศึกษาและเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ การปรับปรุงคุณภาพ การลดอัตราการเสื่อมสูญ การนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ การใช้สิ่งทดแทน การใช้สิ่งที่มีคุณภาพรองลงมา และการป้องกันมลพิษ ในระดับมากทุกด้าน ส่วนบทบาทที่ครูคหกรรมได้ปฏิบัติในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในชุมชนนั้นอยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้ เนื่องจากบทบาทของครูคหกรรมในโรงเรียนเป็นสิ่งที่ครูคหกรรมได้ปฏิบัติเป็นประจำในชีวิตประจำวัน และเป็นสิ่งที่อยู่ใกล้ตัวนักเรียน แต่บทบาทในชุมชนที่มีน้อยเพราะว่า ครูคหกรรมต้องทำการสอนและช่วยปฏิบัติงานอื่น ๆ อีก

ด้านความคิดเห็นในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม พบว่า ครูคหกรรมส่วนใหญ่ค่อนข้างเห็นด้วยที่จะให้มีการปฏิบัติกิจกรรมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม โดยครูคหกรรมเห็นด้วยเป็นอย่างยิ่งว่า การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมที่มีประสิทธิภาพอยู่ที่การให้ความร่วมมือของประชาชน และผู้เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน รองลงมา คือ ประชาชนทุกคนมีสิทธิที่จะอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ดีเท่าเทียมกัน การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมจึงเป็นหน้าที่ของทุกคน และเห็นด้วยว่า ควรจัดตั้งกองทุนสิ่งแวดล้อมที่เป็นองค์กรอิสระ เพื่อดำเนินโครงการเกี่ยวกับ

เอกสารนี้สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้ทำซ้ำ ดัดแปลง เผยแพร่ หรือนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สิ่งแวดล้อม รองลงมา คือการสอนให้รู้จักใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม จะช่วยป้องกันมลพิษได้ ควรได้มีการปรับปรุงองค์กรที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการพัฒนาและฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นให้ชัดเจน และการกระตุ้นให้ประชาชนมีความรู้และเห็นคุณค่าของสิ่งแวดล้อม เป็นหน้าที่อย่างหนึ่งของครู ตลอดจนเห็นด้วยว่าควรจัดการฝึกอบรม การประชุมทางวิชาการ การสัมมนาความรู้เรื่องสิ่งแวดล้อมแก่ครู และปัญหาที่ครูคหกรรมส่วนใหญ่ประสบ ได้แก่ ครูไม่เคยได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ประชาชนขาดผู้นำชุมชนในเรื่องการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ครูไม่ได้รับงบประมาณสนับสนุนการจัดกิจกรรม ประชาชนไม่สนใจและไม่ให้ความร่วมมือ รวมทั้งการไม่มีบุคลากร วิทยากรให้ความรู้

สิริเจษฎ์ รัตนจรณะ (2523 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องความรู้และเจตคติของผู้สอนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ในกรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมศึกษา พบว่า ผู้สอนมีความรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมศึกษาระดับปานกลาง และมีความรู้แตกต่างกันค่อนข้างมาก ผู้สอนที่สอนในหมวดวิชาวิทยาศาสตร์มีความรู้มากกว่าผู้สอนในหมวดวิชาสังคมศึกษาและหมวดวิชาอื่น และผู้สอนที่มีจำนวนปีที่สอนระหว่าง 1-5 ปี มีความรู้มากกว่าผู้ที่สอนตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป ส่วนผู้สอนที่แตกต่างกันด้านเพศและวุฒิการศึกษาสูงสุดนั้นมีความรู้ไม่แตกต่างกัน และพบว่า ผู้สอนมีเจตคติเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมศึกษาอยู่แตกต่างกันค่อนข้างมาก ผู้สอนเพศหญิงมีคะแนนเจตคติมากกว่าผู้สอนเพศชาย ส่วนผู้สอนที่แตกต่างกันในหมวดวิชาที่สอน วุฒิการศึกษาสูงสุดและจำนวนปีที่สอนนั้นมีเจตคติไม่แตกต่างกัน นอกจากนี้พบว่าผู้สอนที่มีความรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมศึกษาสูงจะมีคะแนนเจตคติต่อสิ่งแวดล้อมศึกษาสูงด้วย

โยธิน สุริยพงศ์ (2533 : 78) ได้ศึกษาถึงบทบาทของครูในการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตการศึกษา 9,10 และ 11 พบว่า วิธีที่ครูวิทยาศาสตร์และครูสังคมศึกษาส่วนใหญ่ ใช้วิธีการจัดการเรียนการสอนโดยผู้สอนเป็นศูนย์กลาง ครูใช้วิธีการสอนแบบบรรยาย และ มุ่งเน้นให้ความสนใจหรือการกระทำในเรื่องสิ่งแวดล้อม ครูผู้สอนส่วนใหญ่ใช้อุปกรณ์ประกอบการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา และครูมีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษานาน ๆ ครั้ง นอกจากนี้ยังพบว่า ภาระหน้าที่รับผิดชอบของครูเป็นปัจจัยที่มีผลต่อบทบาทของครูในการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา ปัญหาที่พบคือการใช้เครื่องมือ อุปกรณ์ และวัสดุต่าง ๆ ในการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา

วันพร ผลาวัลย์ (2528 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความรู้ ความตระหนักของหลักสูตรครูมัธยมศึกษาในเรื่องผลกระทบสิ่งแวดล้อมจากโครงการพัฒนาชายฝั่งทะเลตะวันออก พบว่า ครูชายมีความรู้ ความตระหนักในเรื่องผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่อาจเกิดจากโครงการพัฒนาชายฝั่งทะเลตะวันออกสูงกว่าครูหญิง ครูที่มีอายุและวุฒิทางการศึกษาที่ต่างกันจะมีความรู้ ความตระหนัก ในปัญหาสิ่งแวดล้อมและผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่อาจเกิดจากโครงการพัฒนาชายฝั่งทะเลตะวันออกไม่แตกต่างกัน และยังพบว่าครูมัธยมศึกษาที่สอนในหมวดภาษากับครูที่สอนในหมวดสังคม และหมวดจิตวิทยา คหกรรม เกษตรกรรม และสาขาอื่น ๆ จะมีความรู้แตกต่างกันในเรื่องปัญหาสิ่งแวดล้อม และผลกระทบสิ่งแวดล้อมจากโครงการพัฒนาชายฝั่งทะเลตะวันออก แต่ปรากฏว่าในเรื่องความตระหนักในเรื่องดังกล่าวไม่แตกต่างกัน และครูมัธยมศึกษาที่มีจำนวนปีที่สอน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ต่างกันจะมีความรู้แตกต่างกันแต่มีความตระหนักไม่แตกต่างกันต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมและผลกระทบที่อาจเกิดจากโครงการพัฒนาชายฝั่งทะเลตะวันออก

อมรรัตน์ รีกิจติศิริกุล (2530 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาพฤติกรรมการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า นักเรียนหญิงมีพฤติกรรมเกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพ การสงวนคุณภาพ และการอนุรักษ์คุณภาพสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน สูงกว่านักเรียนชาย และนักเรียนหญิงและชายมีพฤติกรรมการพัฒนาคุณภาพสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนไม่แตกต่างกัน ปัจจัยทางด้านอาชีพของบิดามารดา พบว่า อาชีพของบิดาไม่มีผลต่อพฤติกรรมด้านการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนกับด้านการพัฒนาคุณภาพสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ส่วนอาชีพมารดามีผลต่อพฤติกรรมทั้ง 2 ด้านดังกล่าวนี้ และอาชีพของบิดามีผลต่อพฤติกรรมของนักเรียนด้านการสงวนคุณภาพสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน และอาชีพของมารดาไม่มีผลต่อพฤติกรรมของนักเรียนในด้านดังกล่าวนี้ และอาชีพของบิดาและมารดาไม่มีผลต่อพฤติกรรมการอนุรักษ์คุณภาพสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน

เจริญชัย งานไว (2538 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น ได้ดำเนินการด้วยกัน 3 ด้าน คือ 1) ด้านกายภาพ 2) ด้านวิชาการ และ 3) ด้านการบริหารการจัดการ พบว่า ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูอาจารย์มีการปฏิบัติโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ยกเว้น นักเรียนที่มีความคิดเห็นว่าปฏิบัติในระดับปานกลาง และมีผลกระทบต่อครูอาจารย์ นักเรียนในทางบวกโดยภาพรวมค่อนข้างอยู่ในระดับมาก ส่วนปัญหาที่เกิดจากการจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมนั้น มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางทั้งสามด้าน ผู้บริหารโรงเรียน ครูอาจารย์และนักเรียนมีความพึงพอใจในการจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนอยู่ในระดับมากเช่นกัน

เสาวนิจ ทองมูล (2537 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่องการบริหารงานพัฒนาสิ่งแวดล้อมของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ พบว่า ได้มีการวางแผนและกำหนดนโยบายในการพัฒนาสิ่งแวดล้อมโรงเรียน โดยจัดทำเป็นโครงการต่อเนื่องทุกปี มีการพัฒนาบุคลากรเพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจและมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ พัฒนาป้องกันและแก้ไขสิ่งแวดล้อม มีการพัฒนาอาคารสถานที่ โดยเตรียมทำสวนหย่อม ปลูกต้นไม้ ไม้ดอก ไม้ประดับในบริเวณโรงเรียน จัดหาแหล่งน้ำดื่ม น้ำใช้ ห้องน้ำห้องส้วมและทางระบายน้ำให้สะอาดเพียงพอและถูกสุขลักษณะ กิจกรรมการเรียนการสอนมีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ในวันสำคัญ การเข้าพิธีกรรมทางศาสนาขนบธรรมเนียมประเพณี และวัฒนธรรมท้องถิ่น การจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนให้เป็นแบบอย่างแก่ชุมชนและเป็นศูนย์กลางการจัดกิจกรรมร่วมกับสมาคม หรือชมรมต่าง ๆ ปัญหาที่พบได้แก่การขาดงบประมาณในการดำเนินงานตามโครงการ ครูและบุคลากรส่วนใหญ่ไม่เห็นความสำคัญของการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อมโรงเรียน มีปัญหาด้านการพัฒนาอาคารสถานที่ และการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังไม่เป็นระบบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นนทนีย์ วิชพันธ์ (2525 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง เจตคติต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานคร พบว่า นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครมีเจตคติต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมในเชิงนิมานในระดับสูง นักเรียนเพศชายและหญิงมีเจตคติต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมไม่แตกต่างกัน นักเรียนที่เรียนโปรแกรมวิทยาศาสตร์และโปรแกรมอื่น ๆ มีเจตคติต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมแตกต่างกัน นักเรียนที่เข้ามาอยู่ในกรุงเทพมหานครน้อยกว่า 2 ปี และมากกว่า 4 ปี มีเจตคติต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมไม่แตกต่างกัน นักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนแหล่งต่าง ๆ ในกรุงเทพมหานคร จะมีเจตคติต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สุวรรณี ยุวชาติ (2532 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนอาชีวศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีพฤติกรรมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในระดับปานกลาง ระดับพฤติกรรมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมนักเรียนขึ้นอยู่กับเพศและประเภทวิชาที่เรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ระดับพฤติกรรมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนไม่ขึ้นอยู่อาชีพของบิดามารดา ระดับการศึกษาของบิดา มารดา และภูมิลำเนาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

วิชัย พัฒนาวงศ์ธรรม (2524 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ทัศนคติต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของนักศึกษาในวิทยาลัยครูภาคใต้ พบว่า ตัวแปรเพศ ภูมิลำเนา การเป็นสมาชิกของชมรมอนุรักษ์มีทัศนคติต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้แตกต่างกัน และนักศึกษาที่มีบิดามารดามีอาชีพแตกต่างกันจะมีทัศนคติต่อการอนุรักษ์ป่าไม้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

บุญนำ ทานสัมฤทธิ์ (2520 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง ความรู้และความคิดเห็นของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานครเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมสกปรก ผลการศึกษาพบว่า ความรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมของครูวิทยาศาสตร์และครูสาขาอื่น ๆ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมของครูวิทยาศาสตร์และครูสาขาอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

บุญทวี แสงหล้า (2529 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง เจตคติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาต่อปัญหาสิ่งแวดล้อม ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีเจตคติในทางบวกต่อปัญหาสิ่งแวดล้อม และกลุ่มตัวอย่างที่เรียนแผนการเรียนวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ มีเจตคติต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมแตกต่างจากนักเรียนที่เรียนแผนการเรียนอื่น ๆ โดยมีนักเรียนแผนการเรียนวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์มีเจตคติทางบวกมากกว่า

ชุลีพร ไกรเวียง (2531 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการรับรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของนักท่องเที่ยวในเขตอุทยานแห่งชาติ ได้แก่ อายุ พบว่า มีความสัมพันธ์กับการรับรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01 ส่วนรายได้ต่อเดือนไม่มีความสัมพันธ์กับการรับรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักท่องเที่ยวมีการรับรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ไม่แตกต่างกันตามตัวแปร ระดับการศึกษา อาชีพและภูมิลำเนาที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติทางสถิติ.05

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
ไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บริพันธ์ ไชยวงศ์แก้ว (2527 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาพฤติกรรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน ผลการศึกษาพบว่า พัฒนากรส่วนใหญ่มีเจตคติที่ดีต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมตามบทบาทหน้าที่ของพัฒนากรกับปัจจัยทางด้านประชากรและสังคม และสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานของพัฒนาชุมชนนั้น ปรากฏว่า อายุ ระดับการศึกษา มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมตามบทบาทหน้าที่ของพัฒนากรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สมสกุล บัณฑิตพุฒ (2531 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาถึงบทบาทของครูที่มีต่อการส่งเสริมการรักษาความสะอาดของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร พบว่า บทบาทของครูในการส่งเสริมการรักษาความสะอาดของนักเรียนอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ครูมีบทบาทมากในด้านการวางตัวเป็นแบบอย่างและด้านการอบรม แนะแนวปกครอง มีบทบาทปานกลางในด้านการจัดสภาพแวดล้อมและด้านการประชาสัมพันธ์กับฝ่ายต่าง ๆ มีบทบาทน้อยในด้านการจัดกิจกรรม ครูเพศชายและหญิงมีบทบาทรวมในการส่งเสริมการรักษาความสะอาดของนักเรียนแตกต่างกัน ส่วนครูที่มีสถานภาพสมรส อายุ และประสบการณ์การเป็นครูต่างกันมีบทบาทดังกล่าวแตกต่างกัน แต่ครูที่ปรึกษาในระดับชั้นที่ต่างกันมีบทบาทไม่แตกต่างกัน ครูเพศหญิงมีบทบาทในด้านการอบรม แนะแนว ปกครองมากกว่าครูเพศชาย ครูที่มีอายุ 36 ปีขึ้นไปมีบทบาทในด้านดังกล่าวมากกว่าครูที่มีอายุต่ำกว่า 25 ปี และ 26- 35 ปี ครูที่สมรสแล้ว และครูที่มีประสบการณ์การเป็นครู 16 ปีขึ้นไปมีบทบาทดังกล่าวมากกว่าครูโสดและมีประสบการณ์การเป็นครูต่ำกว่า 5 ปี ตามลำดับ ส่วนครูที่ปรึกษาในระดับชั้นที่ต่างกันมีบทบาทในด้านดังกล่าวไม่แตกต่างกัน ครูที่มีเพศ สถานภาพสมรส ระดับชั้นที่ปรึกษา อายุ และประสบการณ์การเป็นครูแตกต่างกันมีบทบาทในด้านการจัดกิจกรรมรวมไม่แตกต่างกัน ครูเพศหญิงมีบทบาทในด้านการวางตัวเป็นแบบอย่างมากกว่าครูชาย ครูที่สมรสแล้ว ครูที่มีอายุ 26 ปีขึ้นไป และครูที่มีประสบการณ์การเป็นครู 16 ปีขึ้นไปมีบทบาทในด้านดังกล่าวมากกว่าครูโสด ครูที่มีอายุในกลุ่มอื่นและครูที่มีประสบการณ์ในการเป็นครูในกลุ่มอื่น แต่ครูที่ปรึกษาในระดับชั้นที่ต่างกันมีบทบาทไม่แตกต่างกัน ครูที่มีเพศ สถานภาพสมรส ระดับชั้นที่ปรึกษา อายุ และประสบการณ์การเป็นครูต่างกัน มีบทบาทในด้านการจัดสภาพสิ่งแวดล้อมไม่แตกต่างกัน ครูเพศหญิงมีบทบาทในด้านการประสานสัมพันธ์กับฝ่ายต่าง ๆ มากกว่าครูชาย ส่วนครูที่มีสถานภาพสมรส ระดับชั้นที่ปรึกษา อายุ และประสบการณ์การเป็นครูแตกต่างกัน มีบทบาทในด้านดังกล่าวไม่แตกต่างกัน

สมชาย อำพันทอง (2532 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง ความรู้ เจตคติ และพฤติกรรมของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมมหานคร ที่มีต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมในประเทศไทย พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษามีความรู้เกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อมในประเทศไทยอยู่ในระดับปานกลาง ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีเพศ ระดับการศึกษา ภูมิลำเนา จำนวนปีในการดำรงตำแหน่งผู้บริหาร และการได้รับข้อมูลข่าวสารทางด้านสิ่งแวดล้อมที่แตกต่างกัน จะมีความรู้เกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อมในประเทศไทยไม่แตกต่างกัน มีเจตคติต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมในประเทศไทยในทิศทางบวก และระดับเจตคติที่มีต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมประเทศไทยของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาไม่ขึ้นอยู่กับเพศและภูมิลำเนา แต่ขึ้นอยู่ระดับการศึกษา จำนวนปีในการดำรงตำแหน่งผู้บริหาร และการได้รับข้อมูลข่าวสารทางด้านสิ่งแวดล้อม มีพฤติกรรมต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมในประเทศไทยในทิศทางบวก และระดับพฤติกรรมที่มีต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมในประเทศไทย

เอกสารนี้สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาไม่ขึ้นอยู่กับระดับการศึกษา แต่ขึ้นอยู่กับเพศ ภูมิลำเนา จำนวนปีในการดำรงตำแหน่งผู้บริหาร

นิตยา โปชันเงิน (2530 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง บทบาทของครูในการเผยแพร่ข่าวสารการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้แก่ประชาชนของครูในเขตอำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี ผลการศึกษาพบว่า การเผยแพร่ข่าวสารการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้แก่ประชาชนของครู ไม่แตกต่างกันตามตัวแปรกลุ่มวิชาที่สอน จำนวนปีที่สอน การเปิดรับสื่อมวลชน การเปิดรับสื่อบุคคล ความรู้ เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ และการเผยแพร่ข่าวสารการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ประเทือง สุงสุวรรณ (2534 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาถึงการรับรู้และความคาดหวังของครูต่อสภาพแวดล้อมโรงเรียนของโรงเรียนเอกชนในกรุงเทพมหานคร พบว่า ครูมีการรับรู้ต่อสภาพแวดล้อมโรงเรียนในแต่ละด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีคะแนนการรับรู้เฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 77.8 ของคะแนนเต็ม เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบการรับรู้ของครูตามตัวแปรที่ศึกษา ปรากฏว่า ครูมีการรับรู้แตกต่างกันตามตัวแปรด้าน อายุ ตำแหน่งหน้าที่ และการมีส่วนร่วมในงานบริหาร แต่มีการรับรู้ไม่แตกต่างกันตามตัวแปรด้าน เพศ ระดับการศึกษา ระดับชั้นที่สอน วิชาที่สอน ประสบการณ์ในการเป็นครู ขนาดของโรงเรียน ประเภทของโรงเรียน และศาสนาที่ผู้บริหารนับถือ

ครูมีความคาดหวังต่อสภาพแวดล้อมโรงเรียนโดยทั่วไปอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีคะแนนความคาดหวังเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 77.3 ของคะแนนเต็ม เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบความคาดหวังของครูตามตัวแปรที่ศึกษาปรากฏว่า ครูที่มีความคาดหวังแตกต่างกันตามตัวแปรด้าน ขนาดโรงเรียน และศาสนาที่ผู้บริหารนับถือ แต่มีความคาดหวังไม่แตกต่างกันตามตัวแปรด้าน เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ การมีส่วนร่วมในงานบริหาร ระดับชั้นที่สอน วิชาที่สอน ประสบการณ์ในการเป็นครู และประเภทของโรงเรียน

ประพันธ์ โกยสมบูรณ์ (2519 : 78-82) ได้ศึกษาถึงทัศนคติของนักเรียนมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลายมีทัศนคติในเชิงบวกต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ มีความสนใจต่อการสงวนและคุ้มครองทรัพยากรป่าไม้ และการเข้าเป็นสมาชิกชมรมอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติสูงมาก และนักเรียนในโรงเรียนที่มีชมรมอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาตินั้น มีทัศนคติต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้สูงกว่านักเรียนในโรงเรียนที่ไม่มีชมรมอนุรักษ์ทัพยากรธรรมชาติ

เสาวนีย์ ไท้สุน (2533 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาถึงบทบาทครูอนามัยโรงเรียนต่อการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนมัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร พบว่า ครูอนามัยโรงเรียนมัธยมศึกษา ส่วนใหญ่มีบทบาทในการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนอยู่ในระดับปฏิบัติประจำ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ครูอนามัยโรงเรียนมีบทบาทในด้านการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนและการวางตัวเป็นแบบอย่างเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนอยู่ในระดับปฏิบัติประจำ และมีบทบาทในระดับปฏิบัตินาน ๆ ครั้งในด้านการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน เมื่อพิจารณาตามรายด้านและตามตัวแปรที่ศึกษาพบว่า บทบาทในด้านการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้ถูกสุขลักษณะของครูอนามัยโรงเรียนมัธยมศึกษาไม่ขึ้นอยู่กับ อายุ ระดับการศึกษา วิชาเอก และประสบการณ์ ส่วนด้านการอบรมและแนะแนวเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมขึ้นอยู่กับวิชาเอก ยกเว้นตัวแปรด้านอายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ และด้านการวางตัวเป็นแบบอย่างเกี่ยวกับจัดสภาพแวดล้อมขึ้นอยู่กับระดับการศึกษา ยกเว้น อายุ วิชาเอก ประสบการณ์ซึ่งไม่มีผล ส่วนด้านการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมขึ้นอยู่กับประสบการณ์ ยกเว้น อายุ ระดับการศึกษา วิชาเอก ซึ่งไม่มีผลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 3
วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) โดยมุ่งศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ของครูเกษตรในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

3.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูผู้สอนวิชาเกษตรกรรมระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ในปีการศึกษา 2541 จำนวน 117 คน ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ จำนวนทั้งสิ้น 89 โรงเรียน (รายชื่อสถานศึกษาทั้งหมดอยู่ในภาคผนวก ง)

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

3.2.1 วิธีสร้างเครื่องมือ

- ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
- ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับอาชีพครูเกษตร
- ศึกษาการจัดกิจกรรมสิ่งแวดล้อมศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา

วิเคราะห์เอกสารตามข้อ 1-3 แล้วสรุปออกมาเป็นการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชนของครูเกษตร 6 ด้าน ในแต่ละด้านประกอบด้วยการปฏิบัติกิจกรรมย่อย ๆ รวมทั้งสิ้น จำนวน 65 ข้อ ดังนี้คือ

1. ด้านการเสริมสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา

1.1 มีส่วนร่วมในการวางแผนตกแต่งพื้นที่ของโรงเรียนให้สวยงาม และกลมกลืนกับผังของโรงเรียน

1.2 ปลูกต้นไม้ให้ความร่มรื่น เป็น ระเบียบ สวยงาม เช่น พันธุ์ไม้ไทย ไม้พื้นเมือง เป็นซุ้ม สวนหย่อม หรือสวนป่าที่ให้ความรู้เชิงวิชาการ

1.3 จัดตกแต่งบริเวณรอบอาคารเรียน พื้นที่ริมถนน ทางเดินในและนอกอาคารเรียน ตลอดจนสนามกีฬาต่าง ๆ ให้มีความเป็นระเบียบสะอาด สวยงามและใช้การได้ดี

1.4 การส่งเสริมให้มีการจัดตกแต่งห้องเรียนเอื้อต่อการเรียนการสอนให้สะอาด เป็นระเบียบ มีแสงสว่างเพียงพอ อากาศถ่ายเทได้ดี สวยงาม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.5 การส่งเสริมให้มีการจัดโรงฝึกงานและห้องปฏิบัติการต่าง ๆ ให้สะอาด จัดเก็บเครื่องมือเป็นระเบียบ และมีการบำรุงรักษาให้ใช้การได้อย่างปลอดภัย

1.6 การส่งเสริมให้มีการจัดโรงอาหารให้สะอาดถูกสุขอนามัย จัดห้องน้ำ-ห้องส้วมให้ถูกสุขลักษณะเป็นระเบียบ ไม่มีกลิ่นเหม็น มีการกำจัดขยะและน้ำเสียอย่างถูกวิธี

1.7 การส่งเสริมให้มีการจัดห้องประชุมให้สะอาด ให้มีแสงสว่างเพียงพอ มีการป้องกันเสียงรบกวน

2. ด้านการเสริมสร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคลากรในสถานศึกษา

2.1 มีส่วนร่วมในการกำหนดกฎเกณฑ์และกติกาเพื่อใช้ปฏิบัติในโรงเรียน

2.2 ได้จัดกิจกรรมหรือมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมส่งเสริมนักเรียนได้แสดงออกในทางที่ถูกต้อง

2.3 ได้ยกย่องชมเชยบุคคลที่เป็นที่ยอมรับของบุคลากรในโรงเรียน

2.4 ส่งเสริมให้บุคลากรในโรงเรียนได้ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์และกติกาที่วางไว้ร่วมกัน

2.5 ส่งเสริมให้บุคลากรในโรงเรียนได้มีการทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะ มีการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ซึ่งกันและกัน

2.6 ส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรในโรงเรียนเป็นผู้ที่ยิ้มแย้มแจ่มใสเป็นมิตร และจริงใจต่อกัน

2.7 ส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรในโรงเรียนได้ปฏิบัติต่อกันอย่างมีสัมมาคารวะตามขนบธรรมเนียมประเพณี และวัฒนธรรมไทย

3. ด้านการจัดกิจกรรมรณรงค์และรักษาสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา

3.1 ได้รับผิดชอบงานหรือมีส่วนร่วมในโครงการที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

3.2 ได้สนับสนุนให้โรงเรียนเปิดสอนรายวิชา/กิจกรรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเพื่อให้นักเรียนได้เลือกเรียนและทำกิจกรรม

3.3 มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมให้มีความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมแก่นักเรียนทั้งในและนอกโรงเรียน

3.4 มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมเผยแพร่ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

3.5 ส่งเสริมและสนับสนุนให้นักเรียนจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและทั้งกิจกรรมตามหลักสูตรและกิจกรรมอิสระ

3.6 ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการเลือกใช้วัสดุในการจัดกิจกรรมอย่างประหยัด และคุ้มค่ามากที่สุด และก่อให้เกิดผลเสียต่อสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด

3.7 ได้ทำหรือมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และการป้องกันหรือลดมลพิษ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.8 ได้จัดกิจกรรมหรือมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่แสดงถึงการอนุรักษ์ และฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรม

4. ด้านการบริหารงานสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา.

4.1 ได้ประชาสัมพันธ์นโยบายด้านสิ่งแวดล้อมในระดับต่าง ๆ อย่างต่อเนื่องเพื่อให้บุคลากรในโรงเรียนได้ทราบ

4.2 ได้เสริมสร้าง และสนับสนุนให้บุคลากรในโรงเรียนเกิดความตระหนักในคุณค่า และร่วมกันรักษาสิ่งแวดล้อม

4.3 ได้มีส่วนร่วมรับผิดชอบในการสำรวจหรือรวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการรณรงค์และรักษาสิ่งแวดล้อม.

4.4 ได้มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติงานด้านสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน

4.5 ได้รับการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลงานเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมที่ท่านรับผิดชอบอยู่เป็นระยะ ๆ

4.6 ให้ความร่วมมือช่วยเหลือและประสานงานด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนอยู่เสมอ

4.7 ส่งเสริมและยกย่องชมเชยและสรรหาบุคลากรในโรงเรียนที่มีผลงานดีเด่นในการรณรงค์และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

4.8 ให้ความร่วมมือ และประสานงานกับโรงเรียนอื่นหรือหน่วยงานอื่น ๆ เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

4.9 ส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการรณรงค์และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในชุมชน

5. ด้านการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับชุมชนด้านสิ่งแวดล้อม

5.1 ได้รับผิดชอบงานหรือมีส่วนร่วมในงาน/โครงการเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนที่ทำร่วมกับชุมชน

5.2 ได้มีส่วนร่วมในการให้คำปรึกษาและ/หรือจัดกิจกรรมเพื่อป้องกันแก้ปัญหาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมร่วมกับชุมชน

5.3 ได้จัดบริการให้ข่าวสารข้อมูล ความรู้และความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมแก่ชุมชน

5.4 ได้เผยแพร่ผลงานที่ดีของโรงเรียนเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม เพื่อเป็นตัวอย่างให้แก่ชุมชน

5.5 ได้เชิญวิทยากรซึ่งเป็นภูมิปัญญาชาวบ้านด้านสิ่งแวดล้อมมาร่วมสร้างสรรค์งานเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน

5.6 ได้ขอรับการสนับสนุนจากชุมชนในการดำเนินงานเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน

5.7 ได้ยกย่องบุคคลในชุมชนที่มีผลงานดีเด่นเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม

5.8 ได้มีส่วนร่วมสนับสนุนให้ชุมชนจัดตั้งองค์กรเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.9 ได้ทำการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์การทำการเกษตรยั่งยืนแก่ชุมชนเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อม

5.10 ได้ให้ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในการประกอบอาชีพเกษตรแก่ชุมชน เช่น เรื่องผลเสียจากการใช้สารเคมีเกษตร

5.11 ได้ทำการสำรวจความต้องการของเกษตรกร และจัดนิทรรศการทางการเกษตรในชุมชน

5.12 มีการให้บริการแก่ชุมชนด้าน

5.12.1 การขยายพันธุ์พืช

5.12.2 มีพันธุ์ไม้แจกและจำหน่าย

5.12.3 มีพ่อพันธุ์สัตว์ที่ดีเพื่อบริการผสมพันธุ์

5.12.4 การตอนสัตว์

5.13 ได้สรุปรายงานผลงานด้านงานสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนร่วมกับชุมชน

6. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อม

6.1 ได้ปฏิบัติการอนุรักษ์ดินเพื่อการเกษตรในโรงเรียน เช่น

6.1.1 การปลูกพืชคลุมดิน

6.1.2 การใช้ปุ๋ยอินทรีย์บำรุงดิน

6.1.3 การปลูกหญ้าแฝก

6.1.4 การปลูกพืชหมุนเวียน

6.2 ได้ทำการอนุรักษ์น้ำเพื่อการเกษตรในโรงเรียน เช่น

6.2.1 การปลูกพืชทนแล้ง

6.2.2 การใช้น้ำอย่างประหยัด

6.2.3 ทำระบบการใช้น้ำแบบประหยัดเป็นตัวอย่าง

6.3 ได้ทำการปลูกผักปลอดสารพิษในโรงเรียนและมีแปลงสาธิตการปลูกผักปลอดสารพิษ

6.4 ได้ทำการเกษตรแบบยั่งยืนเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในโรงเรียน เช่น

6.4.1 การทำไร่นาสวนผสม

6.4.2 การทำเกษตรผสมผสาน

6.4.3 การป้องกันกำจัดศัตรูพืชโดยวิธีธรรมชาติ

6.5 ได้ทำการประยุกต์ใช้วัสดุในท้องถิ่นเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม เช่น การทำปุ๋ยหมัก

6.6 ได้ทำการใช้สารสกัดจากพืชธรรมชาติเพื่อกำจัดศัตรูพืช

6.7 ได้ทำการปลูกพืชสมุนไพรในโรงเรียนไว้ใช้และเป็นตัวอย่างแก่ชุมชน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6.8 ได้ทำการปลูกพรรณไม้ประจำท้องถิ่นรวบรวมไว้ในโรงเรียนเพื่อเป็นศูนย์รวบรวมพรรณไม้

6.9 ได้จัดสภาพแวดล้อมโรงเรียนให้เหมาะสมกับเป็นแหล่งวิชาการที่ให้ความรู้ทางการเกษตรแก่นักเรียน เช่น

6.9.1 จัดสวนหย่อม

6.9.2 แปลงสาธิตทางการเกษตร

6.9.3 การเลี้ยงสัตว์ที่ถูกหลักสุขาภิบาล

3.2.2 ลักษณะเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน แบ่งออกเป็น 3 ตอนคือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะคำถามที่ใช้เป็นแบบตรวจคำตอบ (Check-list) และแบบเติมคำลงในช่องว่าง (Completion items) จำนวน 24 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชนมีจำนวน 65 ข้อ ลักษณะของคำถามเป็นแบบเลือกตอบ แบบเทียบเกณฑ์ประมาณค่า มี 3 ระดับ คือ ปฏิบัติเป็นประจำ ปฏิบัติเป็นบางครั้ง และไม่เคยปฏิบัติ ประกอบด้วย 6 ด้าน ดังนี้

1) ด้านการเสริมสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา มีจำนวน 7 ข้อ
2) ด้านการเสริมสร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคลากรในสถานศึกษา มีจำนวน 7 ข้อ
3) ด้านการจัดกิจกรรมรณรงค์และรักษาสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา มีจำนวน 8 ข้อ
4) ด้านการบริหารงานสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา มีจำนวน 9 ข้อ
5) ด้านการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับชุมชนด้านสิ่งแวดล้อม มีจำนวน 16 ข้อ
6) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อม มีจำนวน 18 ข้อ

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ลักษณะคำถามที่ใช้เป็นแบบเลือกตอบและแบบปลายเปิด (Open-ended)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.3 การตรวจสอบ/ทดสอบเครื่องมือ

3.3.1 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามโดยเสนอและปรึกษาผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ และผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม เพื่อตรวจสอบและขอคำแนะนำในการแก้ไขปรับปรุงแบบสอบถาม

3.3.2 ให้ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านการศึกษาเกษตร สิ่งแวดล้อม และการวัดประเมินผล ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และด้านการใช้ภาษาให้ถูกต้อง และขอคำแนะนำในการปรับปรุงเครื่องมือให้ถูกต้องเหมาะสม จำนวน 7 ท่าน (ดังแสดงไว้ในภาคผนวก ช)

3.3.3 นำแบบสอบถามและข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิมาหารือกับผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจแก้ จากนั้นจึงนำไปปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งก่อนนำไปทดลองใช้

3.3.4 นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงครั้งสุดท้ายไปทดลองใช้กับครูเกษตรโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดสุรินทร์ จำนวน 30 คน เพื่อตรวจสอบความเข้าใจเชิงเนื้อหา แล้วปรับปรุงแก้ไขเป็นฉบับสมบูรณ์ เพื่อใช้เก็บข้อมูลจริง

3.4 การรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

3.4.1 ติดต่อขอหนังสือจากงานบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ไปยังผู้อำนวยการสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ

3.4.2 เมื่อได้รับอนุญาตแล้วจึงทำหนังสือขอความร่วมมือไปยังผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาต่าง ๆ ในจังหวัดศรีสะเกษ ทั้งหมด 89 โรงเรียน เพื่อให้ครูเกษตรกลุ่มเป้าหมายกรอกแบบสอบถาม ส่งแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความร่วมมือโดยสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ ไปยังผู้บริหารโรงเรียนต่าง ๆ และบางส่วนผู้วิจัยได้ไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

3.4.3 การรับแบบสอบถามคืน ขอความอนุเคราะห์ให้โรงเรียนต่าง ๆ ตอบแบบสอบถามส่งแบบสอบถามพร้อมหนังสือตอบรับกลับมายังสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ ภายในวันที่ 10 เดือนกุมภาพันธ์ 2542 โดยฝ่ายวิชาการสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดศรีสะเกษจะรวบรวมไว้ แล้วผู้วิจัยไปรับแบบสอบถามด้วยตนเอง

3.4.4 แบบสอบที่ไม่ได้รับคืนภายในวันที่ 10 เดือนกุมภาพันธ์ 2542 ทางสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดศรีสะเกษได้ทำหนังสือติดตามทวงถามให้ส่งกลับภายในเดือนกุมภาพันธ์ 2542 หากโรงเรียนใดยังไม่ได้ส่งกลับภายในเดือนกุมภาพันธ์ ผู้วิจัยได้ออกติดตามเก็บข้อมูลด้วยตนเอง

3.4.5 ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูล จำนวน 117 ชุด ได้รับแบบสอบถามคืนครบทุกแห่ง จำนวน 117 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 ของประชากรทั้งหมด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล (และแปลผลข้อมูล)

เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลและตรวจสอบความสมบูรณ์เสร็จเรียบร้อยแล้ว ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows (Statistical Package for the Social Science for Windows) ดังนี้

3.5.1 วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของครูเกษตรโดยค่าร้อยละ และค่าเฉลี่ย

3.5.2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของครูเกษตรโดยค่าร้อยละ

3.5.3 ทดสอบสมมติฐานโดย Chi-square test ที่ระดับความเชื่อมั่น .05 และแปลผลแต่ละด้านเป็นรายข้อ

3.5.4 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะในการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของครูเกษตร โดยหาความถี่ และจัดลำดับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 4
ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชนของครูเกษตรโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ ซึ่งข้อมูลที่รวบรวมได้มาจากแบบสอบถามจำนวน 117 ชุด ผู้วิจัยได้นำข้อมูลดังกล่าวมาวิเคราะห์หาค่าทางสถิติ ผลการวิเคราะห์แบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้

4.1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของครูเกษตรโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ

4.2 การปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชนของครูเกษตรโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ

4.3 ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชนของครูเกษตรโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ จำแนกตามตัวแปรในด้าน เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ระยะเวลาในการสอน และตำแหน่งหน้าที่งาน

4.4 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชนของครูเกษตรโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ

4.1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของครูเกษตร โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ

ตารางที่ 4.1 แสดงข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของครูเกษตร โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ

รายการ	จำนวน (คน) (N = 117)	ร้อยละ
<u>เพศ</u>		
ชาย	87	74.4
หญิง	30	25.6
<u>อายุ</u>		
ต่ำกว่า 31 ปี	29	24.8
31 – 40 ปี	62	52.9
41 – 50 ปี	25	21.4
มากกว่า 50 ปี	1	0.9
ต่ำสุด 23 ปี		
สูงสุด 53 ปี		
เฉลี่ย 35.6 ปี		

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (คน) (N = 117)	ร้อยละ
สถานภาพการสมรส		
โสด	32	27.3
สมรส	84	71.8
หม้าย	1	0.9
ภูมิลำเนาเดิม		
อำเภอเดียวกันกับโรงเรียนที่ทำการสอน (ในปัจจุบัน)	44	37.6
ต่างอำเภอในจังหวัดศรีสะเกษ	33	28.2
ต่างจังหวัดในภาคอีสาน	36	30.8
ภาคอื่น ๆ	4	3.4
ที่พักปัจจุบัน		
บ้านพักครู	38	32.5
บ้านของตนเอง	64	54.7
บ้านเช่า	13	11.1
อื่น ๆ	2	1.7
วุฒิการศึกษาสูงสุด		
ค.บ.	58	49.6
วท.บ.	32	27.4
สส.บ.	10	8.5
ทษ.บ.	6	5.1
ปวส.	4	3.4
กศ.บ.	3	2.6
อื่น ๆ	4	3.4
สาขาวิชาเอก		
เกษตรกรรมทั่วไป	49	41.9
พืชศาสตร์	18	15.4
สัตวศาสตร์	14	12.0
ส่งเสริมการเกษตร	13	11.1
ช่างอุตสาหกรรมศิลป์	8	6.8
เกษตรศึกษา	6	5.1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (คน) (N = 117)	ร้อยละ
วิทยาศาสตร์	5	4.3
อื่น ๆ	4	3.4
<u>วุฒิการศึกษาทางวิชาชีพครู</u>		
มีวุฒิการศึกษาทางวิชาชีพครู	90	76.9
ไม่มีวุฒิการศึกษาทางวิชาชีพครู	27	23.1
<u>อายุราชการ</u>		
1 – 5 ปี	41	35.0
6 – 10 ปี	16	13.7
11 – 15 ปี	21	17.9
16 – 20 ปี	24	20.5
21 – 25 ปี	12	10.3
มากกว่า 25 ปี	3	2.6
ต่ำสุด 1 ปี		
สูงสุด 30 ปี		
เฉลี่ย 11.2 ปี		
<u>ประสบการณ์ในการสอนวิชาเกษตรกรรม</u>		
1 – 5 ปี	50	42.7
6 – 10 ปี	14	11.9
11 – 15 ปี	17	14.5
16 – 20 ปี	23	19.7
21 – 25 ปี	10	8.6
มากกว่า 25 ปี	3	2.6
ต่ำสุด 1 ปี		
สูงสุด 30 ปี		
เฉลี่ย 10.3 ปี		

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (คน) (N = 117)	ร้อยละ
<u>ระยะเวลาที่ปฏิบัติราชการครูในโรงเรียนปัจจุบัน</u>		
1 – 5 ปี	57	48.7
6 – 10 ปี	28	24.0
11 – 15 ปี	8	6.8
16 – 20 ปี	15	12.8
มากกว่า 20 ปี	9	7.7
ต่ำสุด 1 ปี		
สูงสุด 27 ปี		
เฉลี่ย 8.2 ปี		
<u>ตำแหน่งหน้าที่งานในปัจจุบัน</u>		
หัวหน้าหมวดวิชาเกษตรกรรม	51	43.6
ปฏิบัติการสอนวิชาเกษตรกรรม	66	56.4
<u>จำนวนคาบสอนต่อสัปดาห์</u>		
น้อยกว่า 10 คาบ	7	6.0
10 – 14 คาบ	15	12.8
15 – 19 คาบ	39	33.3
20 – 24 คาบ	45	38.5
มากกว่า 24 คาบ	11	9.4
ต่ำสุด 4 คาบ		
สูงสุด 30 คาบ		
เฉลี่ย 18 คาบ		

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 4.1 แสดงข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของครูเกษตร โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ การศึกษาข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของครูเกษตรผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า เพศชายมีจำนวนมากกว่าเพศหญิง ประมาณ 3 เท่า (ร้อยละ 74.4 และ 25.6 ตามลำดับ) มีอายุเฉลี่ย 35.6 ปี โดยผู้มีอายุระหว่าง 31–40 ปี มีมากที่สุด (ร้อยละ 52.9) รองลงมาคือ อายุต่ำกว่า 31 ปี (ร้อยละ 24.8) และอายุระหว่าง 41-50 ปี (ร้อยละ 21.4) ตามลำดับ และครูเกษตรส่วนใหญ่สมรสแล้ว (ร้อยละ 71.8)

ครูเกษตรมีภูมิลำเนาเดิมอยู่อำเภอเดียวกันกับโรงเรียนที่ทำการสอนในปัจจุบันมีจำนวนมากที่สุด (ร้อยละ 37.6) รองลงมาคือ อยู่ต่างจังหวัดในภาคอีสาน (ร้อยละ 30.8) และอยู่ต่างอำเภอในจังหวัดศรีสะเกษ (ร้อยละ 28.2) มีที่พักปัจจุบันเป็นบ้านของตนเองมากที่สุด (ร้อยละ 54.7) รองลงมาคือ อยู่บ้านพักครู (ร้อยละ 32.5) และอยู่บ้านเช่า (ร้อยละ 11.1)

ในด้านวุฒิการศึกษาสูงสุด ครูเกษตรจำนวนเกือบครึ่ง มีวุฒิ ค.บ. (ร้อยละ 49.6) รองลงมาคือ วุฒิ วท.บ. (ร้อยละ 27.4) และ สส.บ. (ร้อยละ 8.5) ผู้ที่จบการศึกษาสาขาวิชาเอกเกษตรกรรมทั่วไปมีมากที่สุด (ร้อยละ 41.9) รองลงมาคือ สาขาวิชาพืชศาสตร์ (ร้อยละ 15.4) และสัตวศาสตร์ (ร้อยละ 12.0) และพบว่าครูเกษตรมีวุฒิการศึกษาทางวิชาชีพครูเป็นส่วนมาก คิดเป็นร้อยละ 76.9 และไม่มีวุฒิการศึกษาทางวิชาชีพครู ร้อยละ 23.1

ครูเกษตรมีอายุราชการเฉลี่ย 11.2 ปี โดยผู้มีอายุราชการระหว่าง 1-5 ปี มีมากที่สุด (ร้อยละ 35.0) รองลงมาคือ ระหว่าง 21-25 ปี (ร้อยละ 20.5) และระหว่าง 16-20 ปี (ร้อยละ 17.9) มีประสบการณ์ในการสอนวิชาเกษตรกรรมเฉลี่ย 10.3 ปี โดยผู้มีประสบการณ์ในการสอนวิชาเกษตรกรรมระหว่าง 1-5 ปี มีมากที่สุด (ร้อยละ 42.7) รองลงมาคือ ระหว่าง 16-20 ปี (ร้อยละ 19.7) และระหว่าง 11-15 ปี (ร้อยละ 14.5) มีระยะเวลาที่ปฏิบัติราชการครูในโรงเรียนปัจจุบันเฉลี่ย 8.2 ปี โดยผู้มีระยะเวลาที่ปฏิบัติราชการครูในโรงเรียนปัจจุบันระหว่าง 1-5 ปี มีมากที่สุด (ร้อยละ 48.7) รองลงมาคือ ระหว่าง 6-10 ปี (ร้อยละ 24.0) และระหว่าง 16-20 ปี (ร้อยละ 12.8) ตามลำดับ

ทางด้านตำแหน่งหน้าที่งานในปัจจุบัน พบว่า ครูเกษตรมีตำแหน่งเป็นหัวหน้าหมวดวิชาเกษตรกรรม คิดเป็นร้อยละ 43.6 และทำหน้าที่ปฏิบัติการสอนวิชาเกษตรกรรม ร้อยละ 56.4 ส่วนด้านจำนวนคาบสอน พบว่า ครูเกษตรมีจำนวนคาบสอนต่อสัปดาห์ ต่ำสุด 4 คาบ สูงสุด 30 คาบ เฉลี่ย 18 คาบต่อสัปดาห์ โดยผู้ที่มีจำนวนคาบสอนระหว่าง 20-24 คาบต่อสัปดาห์มีมากที่สุด (ร้อยละ 38.5) รองลงมาคือ ระหว่าง 15-19 คาบต่อสัปดาห์ (ร้อยละ 33.3) และระหว่าง 10-14 คาบต่อสัปดาห์ (ร้อยละ 12.8) ตามลำดับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.2 แสดงรายวิชาเกษตรกรรม ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ ที่ครูเกษตรสอนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2541

รายวิชา	(N= 117)	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ *
1. งานเกษตรพื้นฐาน	57	48.7
2. โครงงานเกษตร	27	23.0
3. การปลูกพืชผักสวนครัว	21	17.9
4. การปลูกไม้ดอกประดับ	17	14.5
5. การเลี้ยงปลาน้ำจืด	11	9.4
6. การปลูกพืชผักทั่วไป	9	7.7
7. การปลูกพืชไร่เศรษฐกิจ	9	7.7
8. การผลิตกล้าไม้	7	5.9
9. การปลูกไม้ประดับ	7	5.9
10. การปลูกไม้ตัดดอก	7	5.9
11. การปลูกไม้ผลเศรษฐกิจ	6	5.1
12. การเพาะเห็ดอย่างง่าย	6	5.1
13. การผลิตพันธุ์ไม้	5	4.3
14. การปลูกพืชสมุนไพร	5	4.3
15. การเลี้ยงสุกรขุน	5	4.3
16. การปลูกไม้ผลล้มลุก	4	3.4
17. การเลี้ยงปลาสวยงาม	4	3.4
18. การเลี้ยงไก่พื้นเมือง	4	3.4
19. การปลูกไม้ดัดไม้แคระ	3	2.6
20. การเลี้ยงไก่เนื้อ	3	2.6
21. การผลิตลูกสุกรขุน	2	1.7
22. การผลิตเมล็ดพันธุ์พืช	2	1.7
23. การเลี้ยงสัตว์ปีกเฉพาะอย่าง	1	0.9

* ค่าร้อยละ คิดจากการตอบของแต่ละรายการ

จากตารางที่ 4.2 แสดงรายวิชาเกษตรกรรมระดับมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ ที่ครูเกษตรสอนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2541 พบว่า โรงเรียนเปิดสอนทั้งหมด 23 รายวิชา รายวิชาที่ครูเกษตรสอนมากที่สุดคือ วิชางานเกษตรพื้นฐาน (ร้อยละ 48.7) รองลงมาคือ วิชาโครงงานเกษตร (ร้อยละ 23.0) วิชาการปลูกพืชผักสวนครัว (ร้อยละ 17.9) และวิชาการปลูกไม้ดอกประดับ (ร้อยละ 14.5)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.3 แสดงรายวิชาเกษตรกรรม ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ ที่ครูเกษตรสอนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2541

รายวิชา	(N= 117)	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ *
1. การปลูกไม้ดอกประดับ	8	6.8
2. การปลูกพืชสมุนไพร	5	4.3
3. การผสมดินปลูก	4	3.4
4. การผลิตกล้าไม้	3	2.6
5. การเลี้ยงปลาน้ำจืด	3	2.6
6. การเลี้ยงปลาสวยงาม	2	1.7
7. การปลูกพืชผักทั่วไป	2	1.7
8. การผลิตพันธุ์ไม้	2	1.7
9. การปลูกพืชไร่เศรษฐกิจ	2	1.7
10. การปลูกไม้ประดับ	2	1.7
11. การเพาะเห็ดอย่างง่าย	2	1.7
12. การเลี้ยงสัตว์ปีกเฉพาะอย่าง	2	1.7
13. การทำเกษตรผสมผสาน	2	1.7
14. การเลี้ยงไก่ไข่	1	0.9
15. การเลี้ยงไก่พื้นเมือง	1	0.9

* ค่าร้อยละ คิดจากการตอบของแต่ละรายการ

จากตารางที่ 4.3 แสดงรายวิชาเกษตรกรรมระดับมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ ที่ครูเกษตรสอนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2541 พบว่า โรงเรียนเปิดสอนทั้งหมด 15 รายวิชา รายวิชาที่ครูเกษตรสอนมากที่สุด 3 อันดับแรกได้แก่ วิชาการปลูกไม้ดอกประดับ (ร้อยละ 6.8) วิชาการปลูกพืชสมุนไพร (ร้อยละ 4.3) และวิชาการผสมดินปลูก (ร้อยละ 3.4)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.4 แสดงหน้าที่อื่น ๆ นอกเหนือจากงานสอนของครูเกษตรโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ

รายการ	จำนวน (คน) (N = 117)	ร้อยละ *
งานบริการ	43	36.8
งานปกครอง	42	35.9
งานวิชาการ	26	22.2
งานธุรการ	22	18.8
งานอาคารสถานที่	7	5.9
งานแผนงาน	4	3.4

* ค่าร้อยละ คิดจากการตอบของแต่ละรายการ

จากตารางที่ 4.4 แสดงหน้าที่อื่น ๆ นอกเหนือจากงานสอนของครูเกษตร พบว่า ครูเกษตรต้องทำหน้าที่ทางด้าน งานบริการ และงานปกครอง เป็นจำนวนมากกว่างานอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 36.8 และ 35.9 ตามลำดับ รองลงมาคือ งานวิชาการ งานธุรการ คิดเป็นร้อยละ 22.2 และ 18.8 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.5 แสดงอาชีพเสริมทางการเกษตรของครูเกษตรโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ

รายการ	จำนวน (คน) (N = 117)	ร้อยละ *
ไม่ได้ทำ	73	62.4
ทำ	44	37.6
ทำนา	(9)	(7.7)
ผลิตไม้ดอกไม้ประดับ	(6)	(5.1)
ไร่นาสวนผสม	(6)	(5.1)
เลี้ยงสุกร	(5)	(4.3)
สวนผลไม้	(4)	(3.4)
เลี้ยงปลา	(4)	(3.4)
เลี้ยงไก่	(4)	(3.4)
ปลูกผัก	(4)	(3.4)
เลี้ยงโค	(2)	(1.7)

* ค่าร้อยละ คิดจากการตอบของแต่ละรายการ

จากตารางที่ 4.5 แสดงอาชีพเสริมทางการเกษตรของครูเกษตร โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ พบว่า ครูเกษตรส่วนใหญ่ไม่ได้ทำการเกษตรเป็นอาชีพเสริม (ร้อยละ 62.4) และทำการเกษตรเป็นอาชีพเสริมมีเพียงร้อยละ 37.6 อาชีพเสริมการเกษตรที่ทำพบมากกว่าอาชีพอื่นคือ การทำนา (ร้อยละ 7.7)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.6 แสดงวิธีการรับความรู้และข้อมูลข่าวสารการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของครูเกษตรโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ

รายการ	N = 117	
	เคย	ไม่เคย
	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)
ศึกษาค้นคว้าด้วยตัวเอง	101 (86.3)	16 (13.7)
เข้าอบรม สัมมนา ประชุมฯ	70 (59.8)	47 (40.2)
ศึกษาในสถาบันการศึกษาโดยตรง	66 (56.4)	51 (43.6)

จากตารางที่ 4.6 แสดงวิธีการรับความรู้และข้อมูลข่าวสารการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของครูเกษตรโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ พบว่า ครูเกษตรมีการรับความรู้และข้อมูลข่าวสารการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมโดยวิธีการศึกษาค้นคว้าด้วยตัวเองเป็นจำนวนมาก (ร้อยละ 86.3) รองลงมาคือ มีการเข้าอบรม สัมมนา ประชุม และการศึกษาในสถาบันการศึกษาโดยตรงเป็นจำนวนมากกว่าครึ่ง (ร้อยละ 59.8 และ 56.4 ตามลำดับ)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.7 แสดงการเข้าร่วมและทำกิจกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของครูเกษตรโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ ระหว่างปีการศึกษา 2537-2541

รายการ	N = 117	
	เคย	ไม่เคย
	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)
1. ทำหรือรับผิดชอบงานโครงการด้านสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน	98 (83.8)	19 (16.2)
2. ทำหรือรับผิดชอบเป็นครูที่ปรึกษาชุมนุม/ชมรมที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม	79 (67.5)	38 (32.5)
3. สอนวิชาสิ่งแวดล้อมศึกษานอกเหนือจากวิชาเกษตรกรรม	62 (53.0)	55 (47.0)
4. จัดนิทรรศการเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	60 (51.3)	57 (48.7)
5. เข้ารับการอบรมสัมมนาเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมที่จัดโดยภาครัฐและ/หรือเอกชน	39 (33.3)	78 (66.7)
6. พานักเรียนเข้าค่ายกิจกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	38 (32.5)	79 (67.5)
7. เป็นวิทยากรของกลุ่มกิจกรรมและ/หรือศูนย์การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	10 (8.5)	107 (91.5)

จากตารางที่ 4.7 แสดงการเข้าร่วมและทำกิจกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของครูเกษตรโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ ระหว่างปีการศึกษา 2537-2541 พบว่า กิจกรรมที่เข้าร่วมและทำมากที่สุดคือ การรับผิดชอบงานโครงการด้านสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน (ร้อยละ 83.8) รองลงมาคือ รับผิดชอบเป็นครูที่ปรึกษาชุมนุม/ชมรมที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม (ร้อยละ 67.5) สอนวิชาสิ่งแวดล้อมศึกษานอกเหนือจากวิชาเกษตรกรรม (ร้อยละ 53.0) และจัดนิทรรศการเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม (ร้อยละ 51.3)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.8 แสดงการศึกษาค้นคว้าความรู้เรื่องการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมจากสื่อต่าง ๆ ของครูเกษตร โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ

รายการ	N = 117					
	เคย		จำนวนครั้งต่อเดือน			
	จำนวน (คน)	ร้อยละ *	เฉลี่ย	ต่ำสุด	สูงสุด	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
โทรทัศน์	109	93.2	11.4	1	30	7.9
หนังสือพิมพ์	107	91.5	11.6	1	30	8.9
วารสารทางวิชาการ	99	84.6	3.8	1	20	3.6
วิทยุ	87	74.4	4.7	1	20	4.9

* ค่าร้อยละ คิดจากการตอบของแต่ละรายการ

จากตารางที่ 4.8 แสดงการศึกษาค้นคว้าความรู้เรื่องการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของครูเกษตร โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ พบว่า ครูเกษตรส่วนใหญ่ได้รับความรู้เรื่องการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมจากสื่อต่าง ๆ ทุกประเภท โดยได้รับจากสื่อประเภทโทรทัศน์มากที่สุด (ร้อยละ 93.2 เฉลี่ย 11.4 ครั้งต่อเดือน) รองลงมาคือ หนังสือพิมพ์ (ร้อยละ 91.5 เฉลี่ย 11.6 ครั้งต่อเดือน) วารสารทางวิชาการ (ร้อยละ 84.6 เฉลี่ย 3.8 ครั้งต่อเดือน) และวิทยุ (ร้อยละ 74.4 เฉลี่ย 4.7 ครั้งต่อเดือน)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.9 แสดงการพบปะพูดคุย ปรึกษากับบุคคลทั่วไปเกี่ยวกับการส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของครูเกษตร โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ

รายการ	N = 117					
	เคย		จำนวนครั้งต่อปี			
	จำนวน (คน)	ร้อยละ *	เฉลี่ย	ต่ำสุด	สูงสุด	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
ผู้ปกครองของนักเรียน	88	75.2	9.9	1	100	18.1
ชาวบ้านในชุมชน	87	74.4	8.7	1	100	14.9
ผู้นำชุมชน	85	72.6	5.2	1	100	11.2
เจ้าหน้าที่สาธารณสุข	61	52.1	2.1	1	30	4.4
นักวิชาการ/นักการศึกษา	57	48.7	2.0	1	30	3.9
เจ้าหน้าที่เกษตร	56	47.9	1.9	1	33	4.1
พัฒนากร	33	28.2	0.9	1	15	2.4

* ค่าร้อยละ คิดจากการตอบของแต่ละรายการ

จากตารางที่ 4.9 แสดงการพบปะพูดคุย ปรึกษากับบุคคลทั่วไปเกี่ยวกับการส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของครูเกษตรโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ พบว่า ครูเกษตรได้พบปะพูดคุย ปรึกษากับผู้ปกครองของนักเรียนมากที่สุด (ร้อยละ 75.2 เฉลี่ย 9.9 ครั้งต่อปี) รองลงมาคือ ชาวบ้านในชุมชน (ร้อยละ 74.4 เฉลี่ย 8.7 ครั้งต่อปี) ผู้นำชุมชน (ร้อยละ 72.6 เฉลี่ย 5.2 ครั้งต่อปี) และเจ้าหน้าที่สารณสุข (ร้อยละ 52.1 เฉลี่ย 2.1 ครั้งต่อปี) ตามลำดับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.10 แสดงการทำกิจกรรมการเกษตร ของครูเกษตรในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ

รายการ	จำนวน (คน) (N = 117)	ร้อยละ *
1. ปลูกพืชผัก	108	92.3
2. เลี้ยงปลา	70	59.8
3. ผลิตพันธุ์ไม้ดอกไม้ประดับ	65	55.6
4. ปลูกพืชสวน	63	53.8
5. เลี้ยงไก่	53	45.3
6. ปลูกพืชไร่	35	29.9
7. เลี้ยงสุกร	8	6.8
8. เพาะเห็ดนางฟ้า	3	2.6
9. ทำนา	2	1.7
10. เลี้ยงโค	2	1.7
11. ปลูกพืชสมุนไพร	1	0.9

* ค่าร้อยละ คิดจากการตอบของแต่ละรายการ

จากตารางที่ 4.10 แสดงการทำกิจกรรมการเกษตรของครูเกษตรในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ พบว่า มีการทำกิจกรรมการเกษตรด้านการปลูกพืชผักเป็นจำนวนมากถึงร้อยละ 92.3 รองลงมาคือ เลี้ยงปลา (ร้อยละ 59.8) ผลิตพันธุ์ไม้ดอกไม้ประดับ (ร้อยละ 55.6) ปลูกพืชสวน (ร้อยละ 53.8) เลี้ยงไก่ (ร้อยละ 45.3) และปลูกพืชไร่ (ร้อยละ 29.9)

ตารางที่ 4.11 แสดงถึงความคิดเห็นของครูเกษตรโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ ต่อบทบาทของโรงเรียนมัธยมศึกษาในการส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในชุมชน

ความคิดเห็น	จำนวน (คน) (N = 117)	ร้อยละ
จำเป็น	115	98.3
ไม่จำเป็น	2	1.7

จากตารางที่ 4.11 แสดงถึงความคิดเห็นของครูเกษตรต่อบทบาทของโรงเรียนมัธยมศึกษาในการส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในชุมชน พบว่า ครูเกษตรให้ความคิดเห็นว่าจำเป็นเกือบทั้งหมด (ร้อยละ 98.3) และมีความคิดเห็นว่าไม่จำเป็นมีเพียง 2 คน เท่านั้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.12 แสดงเหตุผลของครูเกษตรโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ ที่เห็นว่าโรงเรียนมัธยมศึกษามีความจำเป็นต้องมีบทบาทในการส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในชุมชน

เหตุผล	จำนวน (คน) (N = 117)	ร้อยละ *
1. โรงเรียนอยู่ได้ต้องอาศัยชุมชน เพราะโรงเรียนเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน	14	11.9
2. โรงเรียนเป็นแหล่งข้อมูลทางวิชาการที่จะเผยแพร่ความรู้สู่ชุมชน	5	4.3
3. ถ้าสิ่งแวดล้อมชุมชนดี ส่งผลให้สิ่งแวดล้อมโรงเรียนดีด้วย	5	4.3
4. สิ่งแวดล้อมมีผลต่อการดำรงชีวิตของมวลมนุษย์ทั่วโลกทุกคนต้องร่วมมือกัน	4	3.4
5. โรงเรียนเป็นต้นแบบที่จะฝึกฝนเยาวชนให้รู้จักรักษาสิ่งแวดล้อม	3	2.6
6. ทำให้ชุมชนได้รับความร่มรื่นและและมีสภาพแวดล้อมที่ดี	3	2.6
7. นักเรียน และชุมชนจะได้รับรู้บทบาทของตนในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	3	2.6
8. เป็นการะร่วมกัน องค์กรต่าง ๆ จะต้องร่วมกันรับผิดชอบ	3	2.6
9. สิ่งแวดล้อมและสิ่งมีชีวิตมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน เช่นเดียวกับชุมชนกับโรงเรียนต้อง อาศัยซึ่งกันและกัน	2	1.7
10. การปลุกจิตสำนึกของคนในชุมชน ให้รู้คุณค่าของสิ่งแวดล้อม เป็นหน้าที่ของโรงเรียนที่เป็นหน่วยงานที่จะให้ความรู้แก่ชุมชน	2	1.7
11. สิ่งแวดล้อมมีความจำเป็นต่อการดำรงชีวิตพื้นฐาน ชุมชนจะต้องมีความรู้	1	0.9
12. สถานศึกษามีบุคลากรที่มีความรู้ต้องแสดงบทบาทเพื่อพัฒนาอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในชุมชน	1	0.9
13. เพื่อกระตุ้นให้ชุมชนเล็งเห็นความสำคัญของการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมมากขึ้น	1	0.9
14. เยาวชนต้องเป็นผู้นำในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม โรงเรียนต้องปลูกฝังค่านิยมการอนุรักษ์และมีความรับผิดชอบต่อสังคม	1	0.9
15. ทำให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมและเกิดจิตสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคม	1	0.9
16. ทุกคนใช้ประโยชน์จากทรัพยากรร่วมกัน ฉะนั้นทุกคนต้องช่วยกันอนุรักษ์	1	0.9
17. ชุมชนยังขาดความรู้ โรงเรียนต้องมีบทบาทอยู่ตลอดเวลา	1	0.9

* ค่าร้อยละ คิดจากการตอบของแต่ละรายการ

จากตารางที่ 4.12 แสดงเหตุผลของครูเกษตรโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ ที่เห็นว่าโรงเรียนมัธยมศึกษามีความจำเป็นต้องมีบทบาทในการส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในชุมชน พบว่า เหตุผลที่ครูเกษตรตอบว่าจำเป็นมีจำนวนมากที่สุด คือ โรงเรียนอยู่ได้ต้องอาศัยชุมชนเพราะโรงเรียนเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน (ร้อยละ 11.9) รองลงมาคือ โรงเรียนเป็นแหล่งข้อมูลทางวิชาการที่จะเผยแพร่ความรู้สู่ชุมชน สิ่งแวดล้อมชุมชนดีส่งผลให้สิ่งแวดล้อมโรงเรียนดีด้วย (ร้อยละ 4.3) และสิ่งแวดล้อมมีผลต่อการดำรงชีวิตของมวลมนุษย์ทั่วโลกทุกคนต้องร่วมมือกัน (ร้อยละ 3.4)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.13 แสดงความคิดเห็นของครูเกษตรต่อการสนับสนุนของผู้บริหารในการส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในโรงเรียนและชุมชน

การส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของผู้บริหาร	(N =117)				
	ระดับการสนับสนุน			รวมการสนับสนุน	ไม่สนับสนุน
	มาก จำนวน (คน) (ร้อยละ)	ปานกลาง จำนวน (คน) (ร้อยละ)	น้อย จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)
ในโรงเรียน	79 (67.5)	29 (24.8)	6 (5.1)	114 (97.4)	3 (2.6)
ในชุมชน	40 (34.2)	58 (49.5)	16 (13.7)	114 (97.4)	3 (2.6)

จากตารางที่ 4.13 แสดงความคิดเห็นของครูเกษตรต่อการสนับสนุนของผู้บริหารในการส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในโรงเรียนและชุมชน พบว่า ผู้บริหารให้การสนับสนุนการส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในโรงเรียนและชุมชนจำนวนเท่ากันเกือบทั้งหมด (ร้อยละ 97.4) และไม่สนับสนุนเพียงร้อยละ 2.6 เท่านั้น

และพบว่า ผู้บริหารมีการสนับสนุนในการส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในโรงเรียนระดับมากมากกว่าครึ่ง (ร้อยละ 67.5) รองลงมาคือ ระดับปานกลาง (ร้อยละ 24.8) และให้การสนับสนุนในชุมชนในระดับปานกลาง มีจำนวนเกือบครึ่ง (ร้อยละ 49.5) รองลงมาคือ ระดับมาก (ร้อยละ 34.2)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.14 แสดงปัญหาและเหตุการณ์ด้านสิ่งแวดล้อมตั้งแต่ปีการศึกษา 2537 เป็นต้นมาตามประสบการณ์ของครูเกษตรโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ

รายการ	N = 117	
	มีปัญหา	ไม่มีปัญหา
	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)
1. ดินขาดความความสมบูรณ์	91 (77.8)	26 (22.2)
2. ขาดแคลนน้ำบริโภคอุปโภค เนื่องจากภัยแล้ง	80 (68.4)	37 (31.6)
3. การเผาตอซังหลังการเก็บเกี่ยว	71 (60.7)	46 (39.3)
4. ขยะมูลฝอย	68 (58.1)	49 (41.9)
5. สารพิษ/ฝุ่นละออง	56 (47.9)	61 (52.1)
6. การระบาดของศัตรูพืช	54 (46.2)	63 (53.8)
7. ดินเป็นกรด	51 (43.6)	66 (56.4)
8. ป่าไม้ถูกทำลายโดยการลักลอบตัด	51 (43.6)	66 (56.4)
9. พันธุ์พืชท้องถิ่นสูญหาย	46 (39.3)	71 (60.7)
10. พันธุ์สัตว์ท้องถิ่นสูญหาย	46 (39.3)	71 (60.7)
11. ดินเป็นด่าง	41 (35.0)	76 (65.0)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.14 (ต่อ)

รายการ	N = 117	
	มีปัญหา	ไม่มีปัญหา
	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)
12. โรคระบาดของสัตว์	40 (34.2)	77 (65.8)
13. น้ำท่วม	39 (33.3)	78 (66.7)
14. ผลผลิตทางการเกษตรปนเปื้อนด้วยสารเคมี	37 (31.6)	80 (68.4)
15. ดินพังทลาย	25 (21.4)	92 (78.6)
16. อากาศเสีย	19 (16.2)	98 (83.8)
17. ไฟไหม้ป่า	18 (15.4)	99 (84.6)
18. น้ำเน่าเสีย	14 (12.0)	103 (88.0)

จากตารางที่ 4.14 แสดงปัญหาและเหตุการณ์ด้านสิ่งแวดล้อมตั้งแต่ปีการศึกษา 2537 เป็นต้นมาตามประสบการณ์ของครูเกษตรโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ พบว่า ปัญหาและเหตุการณ์ด้านสิ่งแวดล้อมที่พบมากที่สุดคือ ดินขาดความความสมบูรณ์ (ร้อยละ 77.8) รองลงมาคือ ขาดแคลนน้ำบริโภค อุปโภคเนื่องจากภัยแล้ง (ร้อยละ 68.4) การเผาตอซังหลังการเก็บเกี่ยว (ร้อยละ 60.7) และขยะมูลฝอย (ร้อยละ 58.1)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.2 การปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา และชุมชนของครูเกษตรโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ

ตารางที่ 4.15 แสดงการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ด้านการเสริมสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา ของครูเกษตรโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ

การปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	N = 117			
	การปฏิบัติ		รวม การปฏิบัติ	ไม่เคย ปฏิบัติ
	ปฏิบัติเป็นประจำ จำนวน (คน) (ร้อยละ)	ปฏิบัติเป็นบางครั้ง จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)
1. ปลูกต้นไม้ให้ความร่มรื่น เป็นระเบียบ สวยงาม (เช่น พันธุ์ไม้ไทยไม้พื้นเมือง เป็นซุ้ม สวนหย่อม สวนป่าที่ให้ความรู้เชิงวิชาการ)	64 (54.7)	51 (43.6)	115 (98.3)	2 (1.7)
2. มีส่วนร่วมการวางแผนตกแต่งพื้นที่ของโรงเรียนให้สวยงามและกลมกลืนกับผังของโรงเรียน	62 (53.0)	52 (44.4)	114 (97.4)	3 (2.6)
3. จัดตกแต่งบริเวณรอบอาคารเรียน พื้นที่ริมถนน ทางเดินในและนอกอาคารเรียน ตลอดจนสนามกีฬาต่าง ๆ ให้มีความเป็นระเบียบ สะอาด สวยงาม และใช้การได้ดี	68 (58.1)	45 (38.5)	113 (96.6)	4 (3.4)
4. การส่งเสริมให้มีการจัดตกแต่งห้องเรียนเอื้อต่อการเรียนการสอนให้สะอาดเป็นระเบียบ มีแสงสว่างเพียงพออากาศถ่ายเทได้ดี สวยงาม	59 (50.4)	53 (45.3)	112 (95.7)	5 (4.3)
5. การส่งเสริมให้มีการจัดโรงฝึกงานและห้องปฏิบัติการต่าง ๆ ให้สะอาดเป็นระเบียบมีการบำรุงรักษาให้ใช้การได้อย่างปลอดภัย	47 (40.1)	65 (55.6)	112 (95.7)	5 (4.3)
6. ส่งเสริมให้มีการจัดโรงอาหารให้สะอาดถูกสุขอนามัย จัดห้องน้ำ-ห้องส้วมให้ถูกสุขลักษณะเป็นระเบียบ ไม่มีกลิ่นเหม็นมีการกำจัดขยะและน้ำเสียอย่างถูกวิธี	49 (41.9)	59 (50.4)	108 (92.3)	9 (7.7)
7. การส่งเสริมให้มีการจัดห้องประชุมให้สะอาดให้มีแสงสว่างเพียงพอ มีการป้องกันเสียงรบกวน	49 (41.9)	58 (49.6)	107 (91.5)	10 (8.5)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 4.15 แสดงการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ด้านการเสริมสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาของครูเกษตร โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ

พบว่า ครูเกษตรมีการปฏิบัติกิจกรรมด้านการเสริมสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาเป็นจำนวนมากทุกกิจกรรม (มากกว่าร้อยละ 91.0) กิจกรรมที่มีการปฏิบัติมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ ปลูกต้นไม้ให้ความร่มรื่น เป็นระเบียบ สวยงาม เช่น พันธุ์ไม้ไทยไม้พื้นเมือง เป็นซุ้ม สวนหย่อม สวนป่าที่ให้ความรู้เชิงวิชาการ (ร้อยละ 98.3) มีส่วนร่วมการวางแผนตกแต่งพื้นที่ของโรงเรียนให้สวยงาม และกลมกลืนกับผังของโรงเรียน (ร้อยละ 97.4) และจัดตกแต่งบริเวณรอบอาคารเรียน พื้นที่ริมถนน ทางเดินใน และนอกอาคารเรียน ตลอดจนสนามกีฬาต่าง ๆ ให้มีความเป็นระเบียบ สะอาด สวยงาม และใช้การได้ดี (ร้อยละ 96.6)

กิจกรรมที่ครูเกษตรมีการปฏิบัติในระดับ " ปฏิบัติเป็นประจำ " เป็นจำนวนมากกว่าครึ่ง (เกินร้อยละ 50.0) มี 4 กิจกรรม คือ จัดตกแต่งบริเวณรอบอาคารเรียน พื้นที่ริมถนน ทางเดินใน และนอกอาคารเรียน ตลอดจนสนามกีฬาต่าง ๆ ให้มีความเป็นระเบียบสะอาด สวยงามและใช้การได้ดี (ร้อยละ 58.1) ปลูกต้นไม้ให้ความร่มรื่น เป็น ระเบียบ สวยงาม เช่น พันธุ์ไม้ไทย ไม้พื้นเมือง เป็นซุ้ม สวนหย่อม หรือสวนป่าที่ให้ความรู้เชิงวิชาการ (ร้อยละ 54.7) มีส่วนร่วมการวางแผนตกแต่งพื้นที่ของโรงเรียนให้สวยงามและกลมกลืนกับผังของโรงเรียน (ร้อยละ 53.0) และการส่งเสริมให้มีการจัดตกแต่งห้องเรียนเอื้อต่อการเรียนการสอนให้สะอาดเป็นระเบียบ มีแสงสว่างเพียงพอ อากาศถ่ายเทได้ดี สวยงาม (ร้อยละ 50.4)

กิจกรรมที่ครูเกษตรจำนวนเกินกว่าครึ่ง (เกินร้อยละ 50.0) " ปฏิบัติเป็นบางครั้ง " มี 2 กิจกรรม คือ การส่งเสริมให้มีการจัดโรงฝึกงานและห้องปฏิบัติการต่าง ๆ ให้สะอาด จัดเก็บเครื่องมือเป็นระเบียบ มีการบำรุงรักษาให้ใช้การได้อย่างปลอดภัย (ร้อยละ 55.6) และการส่งเสริมให้มีการจัดโรงอาหารให้สะอาดถูกสุขอนามัย จัดห้องน้ำ-ห้องส้วมให้ถูกสุขลักษณะเป็นระเบียบ ไม่มีกลิ่นเหม็น มีการกำจัดขยะและน้ำเสียอย่างถูกวิธี (ร้อยละ 50.4) ส่วนการส่งเสริมให้มีการจัดห้องประชุมให้สะอาดให้มีแสงสว่างเพียงพอ มีการป้องกันเสียงรบกวน มีจำนวนเกือบครึ่งหนึ่งคือ ร้อยละ 49.6

และพบว่า กิจกรรมด้านการเสริมสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาที่ครูเกษตร " ไม่เคยปฏิบัติ " เลยนั้นมีจำนวนน้อยมากทุกกิจกรรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.16 แสดงการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ด้านการเสริมสร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคลากรในสถานศึกษา ของครูเกษตร โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ

การปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	N = 117			
	การปฏิบัติ		รวม การปฏิบัติ	ไม่เคย ปฏิบัติ
	ปฏิบัติเป็นประจำ จำนวน (คน) (ร้อยละ)	ปฏิบัติเป็นบางครั้ง จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)
1. ส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรในโรงเรียนเป็นผู้ที่ยิ้มแย้มแจ่มใสเป็นมิตรและจริงใจต่อกัน	53 (45.3)	60 (51.3)	113 (96.6)	4 (3.4)
2. ส่งเสริมให้บุคลากรในโรงเรียนได้มีการทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะมีการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ซึ่งกันและกัน	55 (47.0)	57 (48.7)	112 (95.7)	5 (4.3)
3. ได้จัดกิจกรรมหรือมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมส่งเสริมนักเรียนได้แสดงออกในทางที่ถูกต้อง	52 (44.4)	59 (50.4)	111 (94.8)	6 (5.2)
4. ได้ยกย่องชมเชยบุคคลที่เป็นที่ยอมรับของบุคลากรในโรงเรียน	47 (40.1)	64 (54.7)	111 (94.8)	6 (5.2)
5. ส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรในโรงเรียนได้ปฏิบัติต่อกันอย่างมีสัมมาคารวะตามขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมไทย	60 (51.3)	50 (42.7)	110 (94.0)	7 (6.0)
6. ได้ส่งเสริมให้บุคลากรในโรงเรียนได้ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์และกติกาที่วางไว้ร่วมกัน	42 (35.9)	66 (56.4)	108 (92.3)	9 (7.7)
7. มีส่วนร่วมในการกำหนดกฎเกณฑ์และกติกาเพื่อใช้ปฏิบัติในโรงเรียน	44 (37.6)	62 (53.0)	106 (90.6)	11 (9.4)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 4.16 แสดงการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ด้านการเสริมสร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคลากรในสถานศึกษาของครูเกษตรโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ

พบว่า ครูเกษตรมีการปฏิบัติกิจกรรมด้านการเสริมสร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคลากรในสถานศึกษา เป็นจำนวนมากทุกกิจกรรม (มากกว่าร้อยละ 90.0) กิจกรรมที่มีการปฏิบัติมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ ส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรในโรงเรียนเป็นผู้ที่ยิ้มแย้มแจ่มใสเป็นมิตรและจริงใจต่อกัน (ร้อยละ 96.6) ส่งเสริมให้บุคลากรในโรงเรียนได้มีการทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะมีการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ซึ่งกันและกัน (ร้อยละ 95.7) และได้จัดกิจกรรมหรือมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมส่งเสริมนักเรียนได้แสดงออกในทางที่ถูกต้อง ได้ยกย่องชมเชยบุคคลที่เป็นที่ยอมรับของบุคลากรในโรงเรียนได้ยกย่องชมเชยบุคคลที่เป็นที่ยอมรับของบุคลากรในโรงเรียน (ร้อยละ 94.8)

กิจกรรมที่ครูเกษตรจำนวนเกินกว่าครึ่ง (เกินร้อยละ 50.0) " ปฏิบัติเป็นประจำ " มีเพียง 1 กิจกรรม คือ ส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรในโรงเรียนได้ปฏิบัติต่อกันอย่างมีสัมมาคารวะตามขนบธรรมเนียมประเพณี และวัฒนธรรมไทย (ร้อยละ 51.3) ส่วนการส่งเสริมให้บุคลากรในโรงเรียนได้มีการทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะ มีการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ซึ่งกันและกัน และการส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรในโรงเรียนเป็นผู้ที่ยิ้มแย้มแจ่มใสเป็นมิตรและจริงใจต่อกัน ครูเกษตรมีการปฏิบัติคิดเป็น ร้อยละ 47.0 และ 45.3 ตามลำดับ

กิจกรรมที่ครูเกษตรมีการปฏิบัติในระดับ " ปฏิบัติเป็นบางครั้ง " เป็นจำนวนมากกว่าครึ่ง (เกินร้อยละ 50.0) มี 5 กิจกรรม คือ ได้ส่งเสริมให้บุคลากรในโรงเรียนได้ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์และกติกาที่วางไว้ร่วมกัน (ร้อยละ 56.4) ได้ยกย่องชมเชยบุคคลที่เป็นที่ยอมรับของบุคลากรในโรงเรียน (ร้อยละ 54.7) มีส่วนร่วมในการกำหนดกฎเกณฑ์และกติกาเพื่อใช้ปฏิบัติในโรงเรียน (ร้อยละ 53.0) ส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรในโรงเรียนเป็นผู้ที่ยิ้มแย้มแจ่มใสเป็นมิตรและจริงใจต่อกัน (ร้อยละ 51.3) และได้จัดกิจกรรมหรือมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมส่งเสริมนักเรียนได้แสดงออกในทางที่ถูกต้อง (ร้อยละ 50.4)

และพบว่า กิจกรรมด้านการเสริมสร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคลากรในสถานศึกษา ที่ครูเกษตร " ไม่เคยปฏิบัติ " เลยนั้น มีจำนวนน้อยมากทุกกิจกรรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.17 แสดงการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ด้านการจัดกิจกรรมรณรงค์และรักษาสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา ของครูเกษตร โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ

การปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	N = 117			
	การปฏิบัติ		รวม การปฏิบัติ	ไม่เคย ปฏิบัติ
	ปฏิบัติเป็นประจำ จำนวน (คน) (ร้อยละ)	ปฏิบัติเป็นบางครั้ง จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)
1. ส่งเสริมและสนับสนุนให้นักเรียนจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และทั้งกิจกรรมตามหลักสูตรและกิจกรรมอิสระ	32 (27.4)	81 (69.2)	113 (96.6)	4 (3.4)
2. สนับสนุนให้มีการเลือกใช้วัสดุในการจัดกิจกรรมอย่างประหยัดและคุ้มค่ามากที่สุด และก่อให้เกิดผลเสียต่อสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด	35 (29.9)	78 (66.7)	113 (96.6)	4 (3.4)
3. ได้รับผิดชอบงานหรือมีส่วนร่วมในงาน/โครงการที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	44 (37.6)	68 (58.1)	112 (95.7)	5 (4.3)
4. มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมให้มีความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมแก่นักเรียนทั้งในและนอกโรงเรียน	35 (29.9)	76 (65.0)	111 (94.9)	6 (5.1)
5. ได้ทำหรือมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และการป้องกันหรือลดมลพิษ	30 (25.6)	77 (65.9)	107 (91.5)	10 (8.5)
6. ได้สนับสนุนให้โรงเรียนเปิดสอนรายวิชา/กิจกรรมที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเพื่อให้นักเรียนได้เลือกเรียนและทำกิจกรรม	22 (18.8)	83 (70.9)	105 (89.7)	12 (10.3)
7. ได้จัดกิจกรรมหรือมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่แสดงถึงการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม	20 (17.1)	84 (71.8)	104 (88.9)	13 (11.1)
8. มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมเผยแพร่ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	24 (20.5)	78 (66.7)	102 (87.2)	15 (12.8)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 4.17 แสดงการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ด้านการจัดกิจกรรมรณรงค์และรักษาสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาของครูเกษตรโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ

พบว่า ครูเกษตรมีการปฏิบัติกิจกรรมด้านการจัดกิจกรรมรณรงค์และรักษาสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาเป็นจำนวนมากทุกกิจกรรม (มากกว่าร้อยละ 87.0) กิจกรรมที่มีการปฏิบัติมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ ส่งเสริมและสนับสนุนให้นักเรียนจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทั้งกิจกรรมตามหลักสูตรและกิจกรรมอิสระ และสนับสนุนให้มีการเลือกใช้วัสดุในการจัดกิจกรรมอย่างประหยัดและคุ้มค่ามากที่สุดและก่อให้เกิดผลเสียต่อสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด (ร้อยละ 96.6) ได้รับผิดชอบงานหรือมีส่วนร่วมในงาน/โครงการที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมให้มีความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมแก่ นักเรียนทั้งในและนอกโรงเรียน (ร้อยละ 95.7 และ 94.9 ตามลำดับ)

ครูเกษตรมีการปฏิบัติกิจกรรมในระดับ " ปฏิบัติเป็นประจำ " มีจำนวนน้อยกว่า ร้อยละ 38.0 ทุกกิจกรรม และมีการปฏิบัติกิจกรรมในระดับ " ปฏิบัติเป็นบางครั้ง " เป็นจำนวนมากกว่า ร้อยละ 58.0 ขึ้นไปทุกกิจกรรม กิจกรรมพบมากที่สุดคือ ได้จัดกิจกรรมหรือมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่แสดงถึงการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม (ร้อยละ 71.8) รองลงมาคือ ได้สนับสนุนให้โรงเรียนเปิดสอนรายวิชา/กิจกรรมที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเพื่อให้นักเรียนได้เลือกเรียนและทำกิจกรรม (ร้อยละ 70.9) และส่งเสริมสนับสนุนให้นักเรียนจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทั้งกิจกรรมตามหลักสูตรและกิจกรรมอิสระ (ร้อยละ 69.2)

และพบว่า กิจกรรมด้านการจัดกิจกรรมรณรงค์และรักษาสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา ที่ครูเกษตร " ไม่เคยปฏิบัติ " เลยนั้นมีจำนวนน้อยมากทุกกิจกรรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.18 แสดงการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ด้านการบริหารงานสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา ของครูเกษตรโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ

การปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	N = 117			
	การปฏิบัติ		รวม การปฏิบัติ	ไม่เคย ปฏิบัติ
	ปฏิบัติเป็นประจำ จำนวน (คน) (ร้อยละ)	ปฏิบัติเป็นบางครั้ง จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)
1. ส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการรณรงค์และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในชุมชน	23 (19.7)	86 (73.5)	109 (93.2)	8 (6.8)
2. ได้เสริมสร้างและสนับสนุนให้บุคลากรในโรงเรียนเกิดความตระหนักในคุณค่า และร่วมกันรักษาสิ่งแวดล้อม	32 (27.4)	75 (64.1)	107 (91.5)	10 (8.5)
3. ให้ความร่วมมือช่วยเหลือและประสานงานด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนอยู่เสมอ	36 (30.8)	71 (60.7)	107 (91.5)	10 (8.5)
4. ประชาสัมพันธ์นโยบายด้านสิ่งแวดล้อมในระดับต่าง ๆ อย่างต่อเนื่องเพื่อให้บุคลากรในโรงเรียนได้ทราบ	24 (20.5)	76 (65.0)	100 (85.5)	17 (14.5)
5. ได้รับการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลงานเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมที่ท่านรับผิดชอบอยู่เป็นระยะ ๆ	16 (13.7)	80 (68.4)	96 (82.1)	21 (17.9)
6. ให้ความร่วมมือและประสานงานกับโรงเรียนอื่นหรือหน่วยงานอื่น ๆ เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	10 (8.6)	86 (73.5)	96 (82.1)	21 (17.9)
7. ได้มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติงานด้านสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน	16 (13.7)	78 (66.6)	94 (80.3)	23 (19.7)
8. ส่งเสริมและยกย่องชมเชย และสรรหาบุคลากรที่มีผลงานดีเด่นในการรณรงค์และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	16 (13.7)	75 (64.1)	91 (77.8)	26 (22.2)
9. ได้มีส่วนร่วมรับผิดชอบในการสำรวจหรือรวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการรณรงค์และรักษาสิ่งแวดล้อม	13 (11.1)	74 (63.3)	87 (74.4)	30 (25.6)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 4.18 แสดงการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ด้านการบริหารงานสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา ของครูเกษตรโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ

พบว่า ครูเกษตรมีการปฏิบัติกิจกรรมด้านการบริหารงานสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาเป็นจำนวนมาก ทุกกิจกรรม (มากกว่าร้อยละ 74.0) กิจกรรมที่มีการปฏิบัติมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ ส่งเสริมและสนับสนุน ให้บุคลากรในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการรณรงค์และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในชุมชน (ร้อยละ 93.2) ได้เสริมสร้าง และสนับสนุนให้บุคลากรในโรงเรียนเกิดความตระหนักในคุณค่าและร่วมกันรักษาสิ่งแวดล้อม ให้ความ ร่วมมือช่วยเหลือและประสานงานด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนอยู่เสมอ (ร้อยละ 91.5) และได้ประชาสัมพันธ์ นโยบายด้านสิ่งแวดล้อมในระดับต่าง ๆ อย่างต่อเนื่องเพื่อให้บุคลากรในโรงเรียนได้ทราบ (ร้อยละ 85.5)

ครูเกษตรมีการปฏิบัติกิจกรรมในระดับ " ปฏิบัติเป็นประจำ " มีจำนวนน้อยกว่า ร้อยละ 31.0 ทุกกิจกรรม และปฏิบัติกิจกรรมในระดับ " ปฏิบัติเป็นบางครั้ง " เป็นจำนวนมากกว่า ร้อยละ 60.0 ขึ้นไป ทุกกิจกรรม กิจกรรมพบมากที่สุดคือ ให้ความร่วมมือและประสานงานกับโรงเรียนอื่นหรือหน่วยงานอื่น ๆ เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการรณรงค์และ อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในชุมชน (ร้อยละ 73.5) รองลงมาคือ ได้รับการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลงานเกี่ยวกับ สิ่งแวดล้อมที่ท่านรับผิดชอบอยู่เป็นระยะ ๆ (ร้อยละ 68.4) และได้มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติงานด้าน สิ่งแวดล้อมของโรงเรียน (ร้อยละ 66.6)

และพบว่า ครูเกษตร " ไม่เคยปฏิบัติ " กิจกรรมด้านการบริหารงานสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา ค่อนข้างน้อยทุกกิจกรรม (ไม่เกินร้อยละ 27.0)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.19 แสดงการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ด้านการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับชุมชนด้านสิ่งแวดล้อม ของครูเกษตร โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ

การปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	N = 117			
	การปฏิบัติ		รวม การปฏิบัติ	ไม่เคย ปฏิบัติ
	ปฏิบัติเป็นประจำ จำนวน (คน) (ร้อยละ)	ปฏิบัติเป็นบางครั้ง จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)
1. ได้รับผิดชอบงาน หรือมีส่วนร่วมในงาน/โครงการเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนที่ทำร่วมกับชุมชน	13 (11.1)	88 (75.2)	101 (86.3)	16 (13.7)
2. ได้มีส่วนร่วมในการให้คำปรึกษาและ/หรือจัดกิจกรรมเพื่อป้องกันแก้ปัญหาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมร่วมกับชุมชน	11 (9.4)	83 (70.9)	94 (80.3)	23 (19.7)
3. ได้ให้ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในการประกอบอาชีพเกษตรแก่ชุมชนเช่นเรื่องผลเสียจากการใช้สารเคมีเกษตร	8 (6.8)	82 (70.1)	90 (76.9)	27 (23.1)
4. ได้เผยแพร่ผลงานที่ดีของโรงเรียนเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมเพื่อเป็นตัวอย่างให้แก่ชุมชน	6 (5.1)	76 (65.0)	82 (70.1)	35 (29.9)
5. ได้จัดบริการให้ข่าวสารข้อมูล ความรู้และความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมแก่ชุมชน	10 (8.6)	68 (58.1)	78 (66.7)	39 (33.3)
6. ได้ขอรับการสนับสนุนจากชุมชนในการดำเนินงานเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน	9 (7.7)	69 (59.0)	78 (66.7)	39 (33.3)
7. ได้ทำการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์การทำการเกษตรยั่งยืนแก่ชุมชนเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อม	9 (7.7)	63 (53.8)	72 (61.5)	45 (38.5)
8. ได้ยกย่องบุคคลในชุมชนที่มีผลงานดีเด่นเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม	5 (4.3)	65 (55.5)	70 (59.8)	47 (40.2)
9. มีการให้บริการแก่ชุมชนด้านการขยายพันธุ์พืช	5 (4.3)	55 (47.0)	60 (51.3)	57 (48.7)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.19 (ต่อ)

การปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	N = 117			
	การปฏิบัติ		รวม การปฏิบัติ	ไม่เคย ปฏิบัติ
	ปฏิบัติเป็นประจำ จำนวน (คน) (ร้อยละ)	ปฏิบัติเป็นบางครั้ง จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)
10. มีการให้บริการแก่ชุมชนด้าน มีพันธุ์ไม้แจก จำหน่าย	5 (4.3)	54 (46.1)	59 (50.4)	58 (49.6)
11. ได้เชิญวิทยากรซึ่งเป็นภูมิปัญญาชาวบ้านด้านสิ่งแวดล้อมมาร่วมสร้างสรรค์งานเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน	6 (5.1)	51 (43.6)	57 (48.7)	60 (51.3)
12. ได้มีส่วนร่วมสนับสนุนให้ชุมชนจัดตั้งองค์กรเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม	3 (2.6)	51 (43.6)	54 (46.2)	63 (53.8)
13. ได้ทำการสำรวจความต้องการของเกษตรกร และจัดนิทรรศการทางการเกษตรในชุมชน	6 (5.1)	42 (35.9)	48 (41.0)	69 (59.0)
14. ได้สรุปรายงานผลงานด้านงานสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนร่วมกับชุมชน	- -	47 (40.2)	47 (40.2)	70 (59.8)
15. มีการให้บริการแก่ชุมชนด้านการตอนสัตว์	4 (3.4)	23 (19.7)	27 (23.1)	90 (76.9)
16. มีการให้บริการแก่ชุมชนด้านมีพ่อพันธุ์สัตว์ที่ดีเพื่อบริการผสมพันธุ์	2 (1.7)	22 (18.8)	24 (20.5)	93 (79.5)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 4.19 แสดงการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ด้านการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับชุมชนด้านสิ่งแวดล้อม ของครูเกษตรโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ

พบว่า ครูเกษตรมีการปฏิบัติกิจกรรมด้านการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับชุมชนด้านสิ่งแวดล้อมเป็นจำนวนมากกว่าครึ่ง (มากกว่าร้อยละ 50) มี 11 กิจกรรม กิจกรรมที่มีการปฏิบัติมากที่สุด 3 อันดับแรกคือ ได้รับผิดชอบงานหรือมีส่วนร่วมในงาน/โครงการเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนที่ทำร่วมกับชุมชน (ร้อยละ 86.3) รองลงมาคือ ได้มีส่วนร่วมในการให้คำปรึกษาและ/หรือจัดกิจกรรมเพื่อป้องกันแก้ปัญหาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมร่วมกับชุมชน (ร้อยละ 80.3) และได้ให้ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในการประกอบอาชีพเกษตรแก่ชุมชน (ร้อยละ 76.9)

ครูเกษตรมีการปฏิบัติกิจกรรมในระดับ " ปฏิบัติเป็นประจำ " เป็นจำนวนน้อยมากทุกกิจกรรม และมีการปฏิบัติในระดับ " ปฏิบัติเป็นบางครั้ง " เป็นจำนวนมากกว่าครึ่ง (เกินร้อยละ 50.0) มี 8 กิจกรรม คือ ได้รับผิดชอบงานหรือมีส่วนร่วมในงาน/โครงการเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนที่ทำร่วมกับชุมชน (ร้อยละ 75.2) รองลงมาคือ ได้มีส่วนร่วมในการให้คำปรึกษาและ/หรือจัดกิจกรรมเพื่อป้องกันแก้ปัญหาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมร่วมกับชุมชน (ร้อยละ 70.9) ได้ให้ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในการประกอบอาชีพเกษตรแก่ชุมชน (ร้อยละ 70.1) ได้เผยแพร่ผลงานที่ดีของโรงเรียนเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมเพื่อเป็นตัวอย่างให้แก่ชุมชน (ร้อยละ 65.0) ได้ขอรับการสนับสนุนจากชุมชนในการดำเนินงานเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน (ร้อยละ 59.0) ได้จัดบริการให้ข่าวสารข้อมูลความรู้และความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมแก่ชุมชน (ร้อยละ 58.1) ได้ยกย่องบุคคลในชุมชนที่มีผลงานดีเด่นเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม (ร้อยละ 55.5) และได้ทำการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์การทำการเกษตรยั่งยืนแก่ชุมชนเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อม (ร้อยละ 53.8)

และพบว่า กิจกรรมที่ครูเกษตรจำนวนมากกว่าครึ่ง (เกินร้อยละ 50.0) " ไม่เคยปฏิบัติ " เลยนั้น มี 6 กิจกรรม คือ การบริการแก่ชุมชนในด้านการมีพ่อพันธุ์สัตว์ที่ดีเพื่อบริการผสมพันธุ์ (ร้อยละ 79.5) รองลงมาคือ การบริการแก่ชุมชนในด้านการตอนสัตว์ (ร้อยละ 76.9) สรุปรายงานผลงานด้านงานสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนร่วมกับชุมชน (ร้อยละ 59.8) การสำรวจความต้องการของเกษตรกรและจัดนิทรรศการทางการเกษตรในชุมชน (ร้อยละ 59.0) มีส่วนร่วมสนับสนุนให้ชุมชนจัดตั้งองค์กรเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม (ร้อยละ 53.8) และเชิญวิทยากรซึ่งเป็นภูมิปัญญาชาวบ้านด้านสิ่งแวดล้อมมาร่วมสร้างสรรค์งานเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน (ร้อยละ 51.3)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.20 แสดงการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อม ของครูเกษตร โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ

การปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	N = 117			
	การปฏิบัติ		รวมการปฏิบัติ	ไม่เคยปฏิบัติ
	ปฏิบัติเป็นประจำ จำนวน (คน) (ร้อยละ)	ปฏิบัติเป็นบางครั้ง จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)
1. ได้จัดสภาพแวดล้อมโรงเรียนให้เหมาะสมกับเป็นแหล่งวิชาการที่ให้ความรู้แก่ประชาชนโดยจัดสวนหย่อม	41 (35.0)	67 (57.3)	108 (92.3)	9 (7.7)
2. ได้ทำการอนุรักษ์น้ำเพื่อการเกษตรในโรงเรียนโดยการใช้น้ำอย่างประหยัด	35 (29.9)	71 (60.7)	106 (90.6)	11 (9.4)
3. ได้ปฏิบัติการอนุรักษ์ดินเพื่อการเกษตรในโรงเรียนโดยการใช้ปุ๋ยอินทรีย์บำรุงดิน	42 (35.9)	61 (52.1)	103 (88.0)	14 (12.0)
4. ได้จัดสภาพแวดล้อมโรงเรียนให้เหมาะสมกับเป็นแหล่งวิชาการที่ให้ความรู้ทางการเกษตรแก่ประชาชนโดยทำแปลงสาธิตทางการเกษตร	24 (20.5)	74 (63.2)	98 (83.7)	19 (16.3)
5. ได้ทำการประยุกต์ใช้วัสดุในท้องถิ่นเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม	13 (11.1)	84 (71.8)	97 (82.9)	20 (17.1)
6. ได้ปฏิบัติการอนุรักษ์ดินเพื่อการเกษตรในโรงเรียนโดยการปลูกพืชคลุมดิน	24 (20.5)	71 (60.7)	95 (81.2)	22 (18.8)
7. ได้ปฏิบัติการอนุรักษ์ดินเพื่อการเกษตรในโรงเรียนโดยการปลูกพืชหมุนเวียน	23 (19.7)	71 (60.7)	94 (80.4)	23 (19.6)
8. ได้ทำการปลูกผักปลอดสารพิษในโรงเรียน และมีแปลงสาธิตการปลูกผักปลอดสารพิษ	23 (19.7)	69 (59.0)	92 (78.7)	25 (21.3)
9. ได้ทำการอนุรักษ์น้ำเพื่อการเกษตรในโรงเรียนโดยการปลูกพืชทนแล้ง	19 (16.3)	68 (58.1)	87 (74.4)	30 (25.6)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.20 (ต่อ)

การปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	N = 117			
	การปฏิบัติ		รวม	ไม่เคย
	ปฏิบัติเป็นประจำ จำนวน (คน) (ร้อยละ)	ปฏิบัติเป็นบางครั้ง จำนวน (คน) (ร้อยละ)	การปฏิบัติ จำนวน (คน) (ร้อยละ)	ปฏิบัติ จำนวน (คน) (ร้อยละ)
10. ทำเกษตรแบบยั่งยืนเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในโรงเรียนโดย การป้องกันกำจัดศัตรูพืชโดยวิธีธรรมชาติ	12 (10.3)	71 (60.7)	83 (71.0)	34 (29.0)
11. ทำเกษตรแบบยั่งยืนเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในโรงเรียน โดยการทำเกษตรผสมผสาน	15 (12.8)	63 (53.9)	78 (66.7)	39 (33.3)
12. ปลูกพืชสมุนไพรในโรงเรียนไว้ใช้และเป็นตัวอย่างแก่ชุมชน	9 (7.7)	69 (59.0)	78 (66.7)	39 (33.3)
13. ได้ทำการอนุรักษ์น้ำเพื่อการเกษตรในโรงเรียนโดยทำระบบการใช้น้ำแบบประหยัดเป็นตัวอย่าง	17 (14.5)	58 (49.6)	75 (64.1)	42 (35.9)
14. ได้จัดสภาพแวดล้อมโรงเรียนให้เหมาะสมกับเป็นแหล่งวิชาการที่ให้ความรู้ทางการเกษตรแก่ประชาชนโดยการเลี้ยงสัตว์ที่ถูกหลักสุขาภิบาล	10 (8.5)	64 (54.7)	74 (63.2)	43 (36.8)
15. ได้ทำการใช้สารสกัดจากพืชธรรมชาติเพื่อกำจัดศัตรูพืช	10 (8.5)	59 (50.5)	69 (59.0)	48 (41.0)
16. ได้ทำการปลูกพรรณไม้ประจำท้องถิ่นรวบรวมไว้ในโรงเรียนเพื่อเป็นศูนย์รวบรวมพรรณไม้	11 (9.4)	52 (44.4)	63 (53.8)	54 (46.2)
17. ทำเกษตรแบบยั่งยืนเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในโรงเรียนโดยการทำไร่นาสวนผสม	11 (9.4)	44 (37.6)	55 (47.0)	62 (53.0)
18. ได้ปฏิบัติการอนุรักษ์ดินเพื่อการเกษตรในโรงเรียนโดยการปลูกหญ้าแฝก	7 (6.0)	24 (20.5)	31 (26.5)	86 (73.5)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 4.20 แสดงการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อม ของครูเกษตรโรงเรียน มัธยมศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ

พบว่า ครูเกษตรมีการปฏิบัติกิจกรรมด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อมเป็นจำนวนมากกว่าครึ่ง (มากกว่าร้อยละ 53) มี 16 กิจกรรม กิจกรรมที่มีการปฏิบัติมากที่สุด 3 อันดับแรกคือ ได้จัดสภาพแวดล้อมโรงเรียนให้เหมาะสมกับเป็นแหล่งวิชาการที่ให้ความรู้แก่ประชาชนโดยจัดสวนหย่อม (ร้อยละ 92.3) ได้ทำการอนุรักษ์น้ำเพื่อการเกษตรในโรงเรียนโดยการใช้น้ำอย่างประหยัด (ร้อยละ 90.6) และได้ปฏิบัติการอนุรักษ์ดินเพื่อการเกษตรในโรงเรียนโดยการใช้ปุ๋ยอินทรีย์บำรุงดิน (ร้อยละ 88.0)

ครูเกษตรมีการปฏิบัติกิจกรรมในระดับ " ปฏิบัติเป็นประจำ " เป็นจำนวนน้อยกว่า ร้อยละ 36.0 ทุกกิจกรรม และมีการปฏิบัติในระดับ " ปฏิบัติเป็นบางครั้ง " เป็นจำนวนมากกว่าครึ่ง (เกินร้อยละ 50.0) มี 14 กิจกรรม คือ ได้ทำการประยุกต์ใช้วัสดุในท้องถิ่นเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม (ร้อยละ 71.8) รองลงมาคือ ได้จัดสภาพแวดล้อมโรงเรียนให้เหมาะสมกับเป็นแหล่งวิชาการที่ให้ความรู้ทางการเกษตรแก่ประชาชนโดยการทำแปลงสาธิตทางการเกษตร (ร้อยละ 63.2) และได้ปฏิบัติการอนุรักษ์ดินเพื่อการเกษตรในโรงเรียนโดยการปลูกพืชคลุมดินและการปลูกพืชหมุนเวียน ได้ทำการอนุรักษ์น้ำเพื่อการเกษตรในโรงเรียนโดยการใช้น้ำอย่างประหยัด ได้ทำการเกษตรแบบยั่งยืนเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในโรงเรียนด้านการป้องกันกำจัดศัตรูพืชโดยวิธีธรรมชาติ (ร้อยละ 60.7) ได้ทำการปลูกผักปลอดสารพิษในโรงเรียนและมีแปลงสาธิตการปลูกผักปลอดสารพิษ และปลูกพืชสมุนไพรในโรงเรียนไว้ใช้และเป็นตัวอย่างแก่ชุมชน (ร้อยละ 59.0) ได้ทำการอนุรักษ์น้ำเพื่อการเกษตรในโรงเรียนโดยการปลูกพืชทนแล้ง (ร้อยละ 58.1) ได้จัดสภาพแวดล้อมโรงเรียนให้เหมาะสมกับเป็นแหล่งวิชาการที่ให้ความรู้ทางการเกษตรแก่ประชาชนโดยจัดสวนหย่อม (ร้อยละ 57.3) ได้จัดสภาพแวดล้อมโรงเรียนให้เหมาะสมกับเป็นแหล่งวิชาการที่ให้ความรู้ทางการเกษตรแก่ประชาชนโดยทำการเลี้ยงสัตว์ที่ถูกหลักสุขาภิบาล (ร้อยละ 54.7) ทำเกษตรแบบยั่งยืนเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในโรงเรียนโดยการทำเกษตรผสมผสาน (ร้อยละ 53.8) ได้ปฏิบัติการอนุรักษ์ดินเพื่อการเกษตรในโรงเรียนโดยการใช้ปุ๋ยอินทรีย์บำรุงดิน (ร้อยละ 52.1) และได้ทำการใช้สารสกัดจากพืชธรรมชาติเพื่อกำจัดศัตรูพืช (ร้อยละ 50.5)

กิจกรรมที่ครูเกษตรจำนวนมากกว่าครึ่ง (เกินร้อยละ 50.0) " ไม่เคยปฏิบัติ " เลย มี 2 กิจกรรม คือ การอนุรักษ์ดินเพื่อการเกษตรในโรงเรียนโดยการปลูกหญ้าแฝก (ร้อยละ 73.5) การทำการเกษตรแบบยั่งยืนเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในโรงเรียนโดยการทำไร่นาสวนผสม (ร้อยละ 53.0) ส่วนการปลูกพรรณไม้ประจำท้องถิ่นรวบรวมไว้ในโรงเรียน เพื่อเป็นศูนย์รวบรวมพรรณไม้ ไม่เคยปฏิบัติคิดเป็น ร้อยละ 46.2

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.3 ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชนของครูเกษตรโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ จำแนกตามตัวแปรในด้าน เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ระยะเวลาในการสอน และตำแหน่งหน้าที่งาน

4.3.1 ปัจจัยด้านเพศ

ตารางที่ 4.21 แสดงการเปรียบเทียบการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ด้านการเสริมสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา ระหว่างครูเกษตรเพศชายกับครูเกษตรเพศหญิง

การปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	ชาย (N = 87) หญิง (N = 30)			χ^2
	ปฏิบัติเป็นประจำ	ปฏิบัติเป็นบางครั้ง	ไม่เคยปฏิบัติ	
	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	
1. มีส่วนร่วมการวางแผนตกแต่งพื้นที่ของโรงเรียนให้สวยงามและกลมกลืนกับผังของโรงเรียน				
ชาย	46 (52.9)	39 (44.8)	2 (2.3)	
หญิง	16 (53.4)	13 (43.3)	1 (3.3)	0.105
2. ปลูกต้นไม้ให้ความร่มรื่น เป็น ระเบียบ สวยงาม และให้ความรู้เชิงวิชาการ				
ชาย	46 (52.9)	40 (46.0)	1 (1.1)	
หญิง	18 (60.0)	11 (36.7)	1 (3.3)	1.273
3. จัดตกแต่งบริเวณรอบโรงเรียน ให้มีความเป็นระเบียบสะอาด สวยงามและใช้การได้ดี				
ชาย	49 (56.3)	35 (40.3)	3 (3.4)	
หญิง	19 (63.3)	10 (33.4)	1 (3.3)	0.465
4. การส่งเสริมให้มีการจัดตกแต่งห้องเรียนเอื้อต่อการเรียนการสอนให้สะอาดเป็นระเบียบ สวยงาม				
ชาย	42 (48.3)	41 (47.1)	4 (4.6)	
หญิง	17 (56.7)	12 (40.0)	1 (3.3)	0.645

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.21 (ต่อ)

การปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	ชาย (N = 87) หญิง (N = 30)			χ^2
	ปฏิบัติเป็นประจำ	ปฏิบัติเป็นบางครั้ง	ไม่เคยปฏิบัติ	
	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	
5. ส่งเสริมให้มีการจัดโรงฝึกงานและห้องปฏิบัติการเป็นระเบียบ บำรุงรักษาให้ใช้การได้อย่างปลอดภัย				
ชาย	34 (39.1)	50 (57.5)	3 (3.4)	
หญิง	13 (43.3)	15 (50.0)	2 (6.7)	0.865
6. ส่งเสริมให้มีการจัดโรงอาหารถูกสุขอนามัย จัดห้องน้ำ-ห้องส้วมให้ถูกสุขลักษณะ มีการกำจัดขยะและน้ำเสียอย่างถูกวิธี				
ชาย	34 (39.1)	46 (52.9)	7 (8.0)	
หญิง	15 (50.0)	13 (43.3)	2 (6.7)	1.093
7. การส่งเสริมให้มีการจัดห้องประชุมให้สะอาดให้มีแสงสว่างเพียงพอ มีการป้องกันเสียงรบกวน				
ชาย	35 (40.3)	45 (51.7)	7 (8.0)	
หญิง	14 (46.7)	13 (43.3)	3 (10.0)	0.637

* P < .05

จากตารางที่ 4.21 แสดงการเปรียบเทียบการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ด้านการเสริมสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา ระหว่างครูเกษตรเพศชายกับครูเกษตรเพศหญิง พบว่า ปัจจัยทางด้านเพศของครูเกษตรไม่มีผลต่อการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ด้านการเสริมสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกกิจกรรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.22 แสดงการเปรียบเทียบการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ด้านการเสริมสร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคลากรในสถานศึกษา ระหว่างครูเกษตรเพศชายกับครูเกษตรเพศหญิง

การปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	ชาย (N = 87) หญิง (N = 30)			χ^2
	ปฏิบัติเป็นประจำ	ปฏิบัติเป็นบางครั้ง	ไม่เคยปฏิบัติ	
	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	
1. มีส่วนร่วมในการกำหนดกฎเกณฑ์และกติกาเพื่อใช้ปฏิบัติในโรงเรียน				
ชาย	34 (39.1)	45 (51.7)	8 (9.2)	
หญิง	10 (33.3)	17 (56.7)	3 (10.0)	0.314
2. ได้จัดกิจกรรมหรือมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมส่งเสริมนักเรียนได้แสดงออกในทางที่ถูกต้อง				
ชาย	41 (47.1)	42 (48.3)	4 (4.6)	
หญิง	11 (36.6)	17 (56.7)	2 (6.7)	1.047
3. ได้ยกย่องชมเชยบุคคลที่เป็นที่ยอมรับของบุคลากรในโรงเรียน				
ชาย	34 (39.1)	50 (57.5)	3 (3.4)	
หญิง	13 (43.3)	14 (46.7)	3 (10.0)	2.444
4. ได้ส่งเสริมให้บุคลากรในโรงเรียนได้ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์และกติกาที่วางไว้ร่วมกัน				
ชาย	30 (34.5)	52 (59.8)	5 (5.7)	
หญิง	12 (40.0)	14 (46.7)	4 (13.3)	2.537

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.22 (ต่อ)

การปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	ชาย (N = 87) หญิง (N = 30)			χ^2
	ปฏิบัติเป็นประจำ	ปฏิบัติเป็นบางครั้ง	ไม่เคยปฏิบัติ	
	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	
5. ส่งเสริมให้บุคลากรในโรงเรียนการทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะ มีการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ซึ่งกันและกัน				
ชาย	39 (44.8)	45 (51.7)	3 (3.5)	
หญิง	16 (53.3)	12 (40.0)	2 (6.7)	1.513
6. ส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรในโรงเรียนเป็นผู้ที่ยิ้มแย้มแจ่มใสเป็นมิตรและจริงใจต่อกัน				
ชาย	40 (46.0)	45 (51.7)	2 (2.3)	
หญิง	13 (43.3)	15 (50.0)	2 (6.7)	1.292
7. ส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรในโรงเรียนได้ปฏิบัติต่อกันอย่างมีสัมมาคารวะตามขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมไทย				
ชาย	43 (49.4)	39 (44.8)	5 (5.8)	
หญิง	17 (56.7)	11 (36.6)	2 (6.7)	0.607

* $P < .05$

จากตารางที่ 4.22 แสดงการเปรียบเทียบการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ด้านการเสริมสร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคลากรในสถานศึกษา ระหว่างครูเกษตรเพศชายกับครูเกษตรเพศหญิง พบว่า ปัจจัยทางด้านเพศของครูเกษตรไม่มีผลต่อการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ด้านการเสริมสร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคลากรในสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกกิจกรรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.23 แสดงการเปรียบเทียบการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ด้านการจัดกิจกรรมรณรงค์และรักษาสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา ระหว่างครูเกษตรเพศชายกับครูเกษตรเพศหญิง

การปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	ชาย (N = 87) หญิง (N = 30)			χ^2
	ปฏิบัติเป็นประจำ	ปฏิบัติเป็นบางครั้ง	ไม่เคยปฏิบัติ	
	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	
1. ได้รับผิดชอบงานหรือมีส่วนร่วมในงาน/โครงการที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม				
ชาย	34 (39.1)	51 (58.6)	2 (2.3)	
หญิง	10 (33.3)	17 (56.7)	3 (10.0)	3.306
2. สนับสนุนให้โรงเรียนเปิดสอนรายวิชา/กิจกรรมที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเพื่อให้นักเรียนได้เลือกเรียน				
ชาย	15 (17.2)	65 (74.7)	7 (8.1)	
หญิง	7 (23.3)	18 (60.0)	5 (16.7)	2.737
3. มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมให้มีความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมแก่นักเรียน				
ชาย	29 (33.3)	54 (62.1)	4 (4.6)	
หญิง	6 (20.0)	22 (73.3)	2 (6.7)	1.948
4. มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมเผยแพร่ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม				
ชาย	19 (21.9)	57 (65.5)	11 (12.6)	
หญิง	5 (16.7)	21 (70.0)	4 (13.3)	0.366
5. สนับสนุนให้นักเรียนจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ตามหลักสูตรและกิจกรรมอิสระ				
ชาย	23 (26.4)	63 (72.4)	1 (1.2)	
หญิง	9 (30.0)	18 (60.0)	3 (10.0)	5.711

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.23 (ต่อ)

การปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	ชาย (N = 87) ปฏิบัติเป็นประจำ จำนวน (คน) (ร้อยละ)	ชาย (N = 87) ปฏิบัติเป็นบางครั้ง จำนวน (คน) (ร้อยละ)	หญิง (N = 30) ไม่เคยปฏิบัติ จำนวน (คน) (ร้อยละ)	χ^2
6. สนับสนุนการเลือกใช้วัสดุในการจัดกิจกรรมอย่างประหยัด คุ้มค่า ไม่ก่อให้เกิดผลเสียต่อสิ่งแวดล้อม				
ชาย	26 (29.9)	59 (67.8)	2 (2.3)	
หญิง	9 (30.0)	19 (63.3)	2 (6.7)	1.312
7. ได้ส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และการป้องกันหรือลดมลพิษ				
ชาย	24 (27.6)	58 (66.7)	5 (5.7)	
หญิง	6 (20.0)	19 (63.3)	5 (16.7)	3.650
8. ได้จัดกิจกรรมหรือมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่แสดงถึงการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม				
ชาย	15 (17.2)	65 (74.7)	7 (8.1)	
หญิง	5 (16.7)	19 (63.3)	6 (20.0)	3.276

* P < .05

จากตารางที่ 4.23 แสดงการเปรียบเทียบการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ด้านการจัดกิจกรรมรณรงค์และรักษาสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา ระหว่างครูเกษตรเพศชายกับครูเกษตรเพศหญิง พบว่า ปัจจัยทางด้านเพศของครูเกษตรไม่มีผลต่อการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ด้านการจัดกิจกรรมรณรงค์และรักษาสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกกิจกรรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.24 แสดงการเปรียบเทียบการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ด้านการบริหารงานสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา ระหว่างครูเกษตรเพศชายกับครูเกษตรเพศหญิง

การปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	ชาย (N = 87) หญิง (N = 30)			χ^2
	ปฏิบัติเป็นประจำ	ปฏิบัติเป็นบางครั้ง	ไม่เคยปฏิบัติ	
	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	
1. ประชาสัมพันธ์นโยบายด้านสิ่งแวดล้อม อย่างต่อเนื่องเพื่อให้บุคลากรในโรงเรียนได้ทราบ				
ชาย	20 (23.0)	57 (65.5)	10 (11.5)	
หญิง	4 (13.4)	19 (63.3)	7 (23.3)	3.182
2. สนับสนุนให้บุคลากรในโรงเรียนเกิดความตระหนักในคุณค่า และร่วมกันรักษาสิ่งแวดล้อม				
ชาย	24 (27.6)	59 (67.8)	4 (4.6)	
หญิง	8 (26.7)	16 (53.3)	6 (20.0)	6.929 *
3. มีส่วนร่วมรับผิดชอบในการสำรวจข้อมูลเพื่อนำมาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการรณรงค์และรักษาสิ่งแวดล้อม				
ชาย	9 (10.3)	57 (65.5)	21 (24.2)	
หญิง	4 (13.3)	17 (56.7)	9 (30.0)	0.755
4. ได้มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติงานด้านสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน				
ชาย	13 (14.9)	58 (66.7)	16 (18.4)	
หญิง	3 (10.0)	20 (66.7)	7 (23.3)	0.676
5. ได้รับการนิเทศติดตามประเมินผลงานเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมที่ท่านรับผิดชอบอยู่เป็นระยะ ๆ				
ชาย	13 (14.9)	62 (71.3)	12 (13.8)	
หญิง	3 (10.0)	18 (60.0)	9 (30.0)	4.077

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.24 (ต่อ)

การปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	ชาย (N = 87) หญิง (N = 30)			χ^2
	ปฏิบัติเป็นประจำ	ปฏิบัติเป็นบางครั้ง	ไม่เคยปฏิบัติ	
	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	
6. ให้ความร่วมมือช่วยเหลือและประสานงานด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนอยู่เสมอ ชาย	28 (32.2)	54 (62.1)	5 (5.7)	
หญิง	8 (26.7)	17 (56.7)	5 (16.6)	3.440
7. ส่งเสริมและยกย่องชมเชย และสรรหาบุคลากรที่มีผลงานดีเด่นในการรณรงค์และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ชาย	12 (13.8)	55 (63.2)	20 (23.0)	
หญิง	4 (13.3)	20 (66.7)	6 (20.0)	0.134
8. ให้ความร่วมมือและประสานงานกับหน่วยงานอื่น ๆ เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ชาย	8 (9.2)	62 (71.3)	17 (19.5)	
หญิง	2 (6.7)	24 (80.0)	4 (13.3)	0.877
9. ส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการรณรงค์และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในชุมชน ชาย	18 (20.7)	64 (73.6)	5 (5.7)	
หญิง	5 (16.7)	22 (73.3)	3 (10.0)	0.774

* $p < .05$

จากตารางที่ 4.24 แสดงการเปรียบเทียบการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ด้านการบริหารงานสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา ระหว่างครูเกษตรเพศชายกับครูเกษตรเพศหญิง พบว่า ปัจจัยด้านเพศของครูเกษตรมีผลต่อการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ด้านการบริหารงานสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มี 1 กิจกรรม คือ การสนับสนุนให้บุคลากรในโรงเรียนเกิดความตระหนักในคุณค่าและร่วมกันรักษาสิ่งแวดล้อม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.25 แสดงการเปรียบเทียบการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ด้านการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับชุมชนด้านสิ่งแวดล้อม ระหว่างครูเกษตรเพศชายกับครูเกษตรเพศหญิง

การปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	ชาย (N = 87) หญิง (N = 30)			χ^2
	ปฏิบัติเป็นประจำ	ปฏิบัติเป็นบางครั้ง	ไม่เคยปฏิบัติ	
	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	
1. ได้มีส่วนร่วมรับผิดชอบในงาน/โครงการเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนที่ทำร่วมกับชุมชน				
ชาย	10 (11.5)	67 (77.0)	10 (11.5)	
หญิง	3 (10.0)	21 (70.0)	6 (20.0)	1.371
2. ได้ให้คำปรึกษาการจัดกิจกรรมเพื่อป้องกันแก้ปัญหาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมร่วมกับชุมชน				
ชาย	8 (9.2)	64 (73.6)	15 (17.2)	
หญิง	3 (10.0)	19 (63.3)	8 (26.7)	1.353
3. ได้จัดบริการให้ข่าวสารข้อมูล ความรู้และความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมแก่ชุมชน				
ชาย	9 (10.3)	50 (57.5)	28 (32.2)	
หญิง	1 (3.3)	18 (60.0)	11 (36.7)	1.442
4. ได้เผยแพร่ผลงานที่ดีของโรงเรียนเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมเพื่อเป็นตัวอย่างให้แก่ชุมชน				
ชาย	5 (5.7)	55 (63.3)	27 (31.0)	
หญิง	1 (3.3)	21 (70.0)	8 (26.7)	0.554
5. ได้เชิญวิทยากรที่เป็นภูมิปัญญาชาวบ้านมาร่วมงานเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน				
ชาย	6 (6.9)	37 (42.5)	44 (50.6)	
หญิง	-	14 (46.7)	16 (53.3)	2.190

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.25 (ต่อ)

การปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	ชาย (N = 87) หญิง (N = 30)			χ^2
	ปฏิบัติเป็นประจำ	ปฏิบัติเป็นบางครั้ง	ไม่เคยปฏิบัติ	
	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	
6. ได้ขอรับการสนับสนุนจากชุมชนในการดำเนินงานเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน				
ชาย	9 (10.3)	50 (57.5)	28 (32.2)	
หญิง	- (-)	19 (63.3)	11 (36.7)	3.368
7. ได้ยกย่องบุคคลในชุมชนที่มีผลงานดีเด่นเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม				
ชาย	5 (5.7)	46 (52.9)	36 (41.4)	
หญิง	- (-)	19 (63.3)	11 (36.7)	2.287
8. ได้มีส่วนร่วมสนับสนุนให้ชุมชนจัดตั้งองค์กรเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม				
ชาย	3 (3.4)	38 (43.7)	46 (52.9)	
หญิง	- (-)	13 (43.3)	17 (56.7)	1.095
9. ได้ทำการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์การทำการเกษตรยั่งยืนแก่ชุมชนเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อม				
ชาย	8 (9.2)	48 (55.2)	31 (35.6)	
หญิง	1 (3.3)	15 (50.0)	14 (46.7)	1.814
10. ได้ให้ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในการประกอบอาชีพเกษตรแก่ชุมชน				
ชาย	8 (9.2)	58 (66.7)	21 (24.1)	
หญิง	- (-)	24 (80.0)	6 (20.0)	3.490

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.25 (ต่อ)

การปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม		ชาย (N = 87) หญิง (N = 30)			χ^2
		ปฏิบัติเป็นประจำ	ปฏิบัติเป็นบางครั้ง	ไม่เคยปฏิบัติ	
		จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	
11. สำรวจความต้องการของเกษตรกรและจัดนิทรรศการทางการเกษตรในชุมชน	ชาย	5 (5.7)	35 (40.3)	47 (54.0)	
	หญิง	1 (3.3)	7 (23.4)	22 (73.3)	3.438
12. ให้บริการแก่ชุมชนด้านการขยายพันธุ์พืช	ชาย	4 (4.6)	45 (51.7)	38 (43.7)	
	หญิง	1 (3.3)	10 (33.3)	19 (63.4)	3.457
13. ให้บริการแก่ชุมชนด้านมีพันธุ์ไม้แจกและจำหน่าย	ชาย	4 (4.6)	43 (49.4)	40 (46.0)	
	หญิง	1 (3.3)	11 (36.7)	18 (60.0)	1.755
14. บริการชุมชนด้านพ่อพันธุ์สัตว์ที่ดีเพื่อบริการผสมพันธุ์	ชาย	2 (2.3)	18 (20.7)	67 (77.0)	
	หญิง	- -	4 (13.3)	26 (86.7)	1.593
15. ให้บริการชุมชนด้านบริการการตอนสัตว์	ชาย	4 (4.6)	22 (25.3)	61 (70.1)	
	หญิง	- -	1 (3.3)	29 (96.7)	8.893 *
16. สรุปรายงานผลงานด้านสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนร่วมกับชุมชน	ชาย	- -	41 (47.1)	46 (52.9)	
	หญิง	- -	6 (20.0)	24 (80.0)	6.930 *

* $P < .05$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 4.25 แสดงการเปรียบเทียบการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ด้านการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับชุมชนด้านสิ่งแวดล้อม ระหว่างครูเกษตรเพศชายกับครูเกษตรเพศหญิง พบว่า ปัจจัยด้านเพศของครูเกษตรมีผลต่อการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ด้านการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับชุมชนด้านสิ่งแวดล้อม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มี 2 กิจกรรม ได้แก่ การให้บริการแก่ชุมชนด้านการตอนสัตว์ และได้สรุปรายงานผลงานด้านงานสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนร่วมกับชุมชน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.26 แสดงการเปรียบเทียบการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อม ระหว่างครูเกษตรเพศชายกับครูเกษตรเพศหญิง

การปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	ชาย (N = 87) หญิง (N = 30)			χ^2
	ปฏิบัติเป็นประจำ	ปฏิบัติเป็นบางครั้ง	ไม่เคยปฏิบัติ	
	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	
1. ปฏิบัติการอนุรักษ์ดินเพื่อการเกษตรในโรงเรียนโดยการปลูกพืชคลุมดิน				
ชาย	18 (20.7)	55 (63.2)	14 (16.1)	
หญิง	6 (20.0)	16 (53.3)	8 (26.7)	1.691
2. ปฏิบัติการอนุรักษ์ดินเพื่อการเกษตรในโรงเรียนโดยการใช้ปุ๋ยอินทรีย์บำรุงดิน				
ชาย	31 (35.6)	48 (55.2)	8 (9.2)	
หญิง	11 (36.7)	13 (43.3)	6 (20.0)	2.783
3. ปฏิบัติการอนุรักษ์ดินเพื่อการเกษตรในโรงเรียนโดยปลูกการหญ้าแฝก				
ชาย	6 (6.9)	20 (23.0)	61 (70.1)	
หญิง	1 (3.3)	4 (13.3)	25 (83.4)	2.017
4. ปฏิบัติการอนุรักษ์ดินเพื่อการเกษตรในโรงเรียนโดยการปลูกพืชหมุนเวียน				
ชาย	16 (18.4)	59 (67.8)	12 (13.8)	
หญิง	7 (23.3)	12 (40.0)	11 (36.7)	9.059 *
5. ได้ทำการอนุรักษ์น้ำเพื่อการเกษตรในโรงเรียน โดยการปลูกพืชทนแล้ง				
ชาย	12 (13.8)	55 (63.2)	20 (23.0)	
หญิง	7 (23.3)	13 (43.4)	10 (33.3)	3.699

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.26 (ต่อ)

การปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	ชาย (N = 87) หญิง (N = 30)			χ^2
	ปฏิบัติเป็นประจำ	ปฏิบัติเป็นบางครั้ง	ไม่เคยปฏิบัติ	
	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	
6. ได้ทำการอนุรักษ์น้ำเพื่อการเกษตรในโรงเรียน โดยการใช้น้ำอย่างประหยัด				
ชาย	23 (26.4)	55 (63.3)	9 (10.3)	
หญิง	12 (40.0)	16 (53.3)	2 (6.7)	2.052
7. ได้ทำการอนุรักษ์น้ำเพื่อการเกษตรในโรงเรียน โดยทำระบบการใช้น้ำแบบประหยัดเป็นตัวอย่าง				
ชาย	13 (14.9)	45 (51.8)	29 (33.3)	
หญิง	4 (13.3)	13 (43.4)	13 (43.3)	0.978
8. ได้ทำการปลูกผักปลอดสารพิษในโรงเรียน และมีแปลงสาธิตการปลูกผักปลอดสารพิษ				
ชาย	16 (18.4)	52 (59.8)	19 (21.8)	
หญิง	7 (23.3)	17 (56.7)	6 (20.0)	0.349
9. ได้ทำการเกษตรแบบยั่งยืนเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในโรงเรียน โดยการทำไร่นาสวนผสม				
ชาย	9 (10.3)	37 (42.6)	41 (47.1)	
หญิง	2 (6.7)	7 (23.3)	21 (70.0)	4.709
10. ได้ทำการเกษตรแบบยั่งยืนเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในโรงเรียน โดยการทำเกษตรผสมผสาน				
ชาย	11 (12.7)	49 (56.3)	27 (31.0)	
หญิง	4 (13.3)	14 (46.7)	12 (40.0)	0.932

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.26 (ต่อ)

การปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	ชาย (N = 87) หญิง (N = 30)			χ^2
	ปฏิบัติเป็นประจำ	ปฏิบัติเป็นบางครั้ง	ไม่เคยปฏิบัติ	
	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	
11. ทำการเกษตรแบบยั่งยืนเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในโรงเรียนโดยการป้องกันกำจัดศัตรูพืชโดยวิธีธรรมชาติ				
ชาย	7 (8.0)	54 (62.1)	26 (29.9)	
หญิง	5 (16.7)	17 (56.6)	8 (26.7)	1.803
12. ทำการประยุกต์ใช้วัสดุในท้องถิ่นเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม				
ชาย	7 (8.0)	68 (78.2)	12 (13.8)	
หญิง	6 (20.0)	16 (53.3)	8 (26.7)	6.947 *
13. ทำการใช้สารสกัดจากพืชธรรมชาติเพื่อกำจัดศัตรูพืช				
ชาย	6 (6.9)	48 (55.2)	33 (37.9)	
หญิง	4 (13.3)	11 (36.7)	15 (50.0)	3.388
14. ได้ปลูกพืชสมุนไพรในโรงเรียนไว้ใช้และเป็นตัวอย่างแก่ชุมชน				
ชาย	6 (6.9)	50 (57.5)	31 (35.6)	
หญิง	3 (10.0)	19 (63.3)	8 (26.7)	0.947
15. ได้ทำการปลูกพรรณไม้ประจำท้องถิ่นรวบรวมไว้ในโรงเรียน เพื่อเป็นศูนย์รวบรวมพรรณไม้				
ชาย	8 (9.2)	39 (44.8)	40 (46.0)	
หญิง	3 (10.0)	13 (43.3)	14 (46.7)	0.029

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.26 (ต่อ)

การปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	ชาย (N = 87) หญิง (N = 30)			χ^2
	ปฏิบัติเป็นประจำ	ปฏิบัติเป็นบางครั้ง	ไม่เคยปฏิบัติ	
	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	
16. จัดสภาพแวดล้อมโรงเรียนเป็นแหล่งวิชาการที่ให้ความรู้ทางการเกษตรแก่ประชาชนโดยจัดสวนหย่อม				
ชาย	30 (34.5)	51 (58.6)	6 (6.9)	
หญิง	11 (36.7)	16 (53.3)	3 (10.0)	0.419
17. จัดสภาพแวดล้อมโรงเรียนเป็นแหล่งวิชาการที่ให้ความรู้แก่ประชาชนโดยทำแปลงสาธิตทางการเกษตร				
ชาย	20 (23.0)	56 (64.4)	11 (12.6)	3.782
หญิง	4 (13.3)	18 (60.0)	8 (26.7)	
18. จัดสภาพแวดล้อมโรงเรียนเป็นแหล่งวิชาการที่ให้ความรู้แก่ประชาชน โดยการเลี้ยงสัตว์ที่ถูกหลักสุขาภิบาล				
ชาย	9 (10.4)	51 (58.6)	27 (31.0)	
หญิง	1 (3.3)	13 (43.4)	16 (53.3)	5.254

* $p < .05$

จากตารางที่ 4.26 แสดงการเปรียบเทียบการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อม ระหว่างครูเกษตรเพศชายกับครูเกษตรเพศหญิง พบว่า ปัจจัยด้านเพศของครูเกษตรมีผลต่อการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มี 2 กิจกรรม ได้แก่ ได้ปฏิบัติการอนุรักษ์ดินเพื่อการเกษตรในโรงเรียนโดยการปลูกพืชหมุนเวียน. และได้ทำการประยุกต์ใช้วัสดุในท้องถิ่นเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สรุปปัจจัยด้านเพศของครูเกษตรที่มีผลต่อการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชนของครูเกษตร โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ

ปัจจัยด้านเพศของครูเกษตรมีผลต่อการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มี 5 กิจกรรม ได้แก่

ด้านการบริหารงานสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา มี 1 กิจกรรม คือ สนับสนุนให้บุคลากรในโรงเรียนเกิดความตระหนักในคุณค่าและร่วมกันรักษาสิ่งแวดล้อม

ด้านการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับชุมชนด้านสิ่งแวดล้อม มี 2 กิจกรรม คือ การให้บริการแก่ชุมชนด้านการตอนสัตว์ และได้สรุปรายงานผลงานด้านงานสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนร่วมกับชุมชน

ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อม มี 2 กิจกรรม คือ ได้ปฏิบัติการอนุรักษ์ดินเพื่อการเกษตรในโรงเรียนโดยการปลูกพืชหมุนเวียน และได้ทำการประยุกต์ใช้วัสดุในท้องถิ่นเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม

และปัจจัยด้านเพศของครูเกษตรไม่มีผลต่อการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ในด้านการเสริมสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา ด้านการเสริมสร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคลากรในสถานศึกษา และด้านการจัดกิจกรรมรณรงค์และรักษาสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกกิจกรรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.3.2 ปัจจัยด้านอายุ

ตารางที่ 4.27 แสดงการเปรียบเทียบการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ด้านการเสริมสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา ระหว่างครูเกษตรอายุต่ำ (23–35 ปี) กับครูเกษตรอายุสูง (36-53 ปี)

การปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	อายุต่ำ (N = 53) อายุสูง (N = 64)			χ^2
	ปฏิบัติเป็นประจำ	ปฏิบัติเป็นบางครั้ง	ไม่เคยปฏิบัติ	
	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	
1. มีส่วนร่วมการวางแผนตกแต่งพื้นที่ของโรงเรียนให้สวยงามและกลมกลืนกับผังของโรงเรียน				
อายุต่ำ	32 (60.4)	21 (39.6)	- -	
อายุสูง	30 (46.9)	31 (48.4)	3 (4.7)	3.989
2. ปลูกต้นไม้ให้ความร่มรื่น เป็น ระเบียบ สวยงาม ให้ความรู้เชิงวิชาการ				
อายุต่ำ	30 (56.6)	22 (41.5)	1 (1.9)	
อายุสูง	34 (53.1)	29 (45.3)	1 (1.6)	0.178
3. จัดตกแต่งบริเวณโรงเรียน ให้มีความเป็นระเบียบสะอาด สวยงามและใช้การได้ดี				
อายุต่ำ	28 (52.8)	23 (43.4)	2 (3.8)	
อายุสูง	40 (62.5)	22 (34.4)	2 (3.1)	1.116
4. ส่งเสริมให้มีการจัดตกแต่งห้องเรียนเอื้อต่อการเรียนการสอนให้สะอาดเป็นระเบียบ ได้ดี สวยงาม				
อายุต่ำ	28 (52.8)	22 (41.5)	3 (5.7)	
อายุสูง	31 (48.4)	31 (48.4)	2 (3.2)	0.854

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.27 (ต่อ)

การปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	อายุต่ำ (N = 53) อายุสูง (N = 64)			χ^2
	ปฏิบัติเป็นประจำ	ปฏิบัติเป็นบางครั้ง	ไม่เคยปฏิบัติ	
	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	
5. ส่งเสริมการจัดโรงฝึกงานและห้องปฏิบัติการเป็นระเบียบ มีการบำรุงรักษาให้ใช้การได้อย่างปลอดภัย				
อายุต่ำ	21 (39.6)	29 (54.7)	3 (5.7)	
อายุสูง	26 (40.6)	36 (56.3)	2 (3.1)	0.456
6. ส่งเสริมให้มีการจัดโรงอาหารถูกสุขอนามัย จัดห้องน้ำ-ห้องส้วมให้ถูกสุขลักษณะ มีการกำจัดขยะและน้ำเสียอย่างถูกวิธี				
อายุต่ำ	21 (39.6)	26 (49.1)	6 (11.3)	
อายุสูง	28 (43.7)	33 (51.6)	3 (4.7)	1.812
7. การส่งเสริมให้มีการจัดห้องประชุมให้สะอาดให้มีแสงสว่างเพียงพอ มีการป้องกันเสียงรบกวน				
อายุต่ำ	22 (41.5)	24 (45.3)	7 (13.2)	
อายุสูง	27 (42.2)	34 (53.1)	3 (4.7)	2.825

* $P < .05$

จากตารางที่ 4.27 แสดงการเปรียบเทียบการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ด้านการเสริมสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา ระหว่างครูเกษตรอายุต่ำกับครูเกษตรอายุสูง พบว่า ปัจจัยทางด้านอายุของครูเกษตรไม่มีผลต่อการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ด้านการเสริมสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกกิจกรรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.28 แสดงการเปรียบเทียบการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ด้านการเสริมสร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคลากรในสถานศึกษา ระหว่างครูเกษตรอายุต่ำ (23–35 ปี) กับครูเกษตรอายุสูง (36-53 ปี)

การปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	อายุต่ำ (N = 53) อายุสูง (N = 64)			χ^2
	ปฏิบัติเป็นประจำ	ปฏิบัติเป็นบางครั้ง	ไม่เคยปฏิบัติ	
	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	
1. มีส่วนร่วมในการกำหนดกฎเกณฑ์และกติกาเพื่อใช้ปฏิบัติในโรงเรียน				
อายุต่ำ	21 (39.6)	28 (52.8)	4 (7.6)	
อายุสูง	23 (35.9)	34 (53.2)	7 (10.9)	0.460
2. ได้จัดกิจกรรมหรือมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมส่งเสริมนักเรียนได้แสดงออกในทางที่ถูกต้อง				
อายุต่ำ	24 (45.3)	28 (52.8)	1 (1.9)	
อายุสูง	28 (43.8)	31 (48.4)	5 (7.8)	2.111
3. ได้ยกย่องชมเชยบุคคลที่เป็นที่ยอมรับของบุคลากรในโรงเรียน				
อายุต่ำ	19 (35.9)	30 (56.6)	4 (7.5)	
อายุสูง	28 (43.8)	34 (53.1)	2 (3.1)	1.620
4. ได้ส่งเสริมให้บุคลากรในโรงเรียนได้ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์และกติกาที่วางไว้ร่วมกัน				
อายุต่ำ	17 (32.0)	33 (62.3)	3 (5.7)	
อายุสูง	25 (39.0)	33 (51.6)	6 (9.4)	1.503

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.28 (ต่อ)

การปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	อายุต่ำ (N = 53) อายุสูง (N = 64)			χ^2
	ปฏิบัติเป็นประจำ	ปฏิบัติเป็นบางครั้ง	ไม่เคยปฏิบัติ	
	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	
5. ส่งเสริมให้บุคลากรในโรงเรียนได้ทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะ มีการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ซึ่งกันและกัน				
อายุต่ำ	24 (45.3)	28 (52.8)	1 (1.9)	
อายุสูง	31 (48.4)	29 (45.3)	4 (6.3)	1.689
6. ส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรในโรงเรียนเป็นผู้ที่ยิ้มแย้มแจ่มใสเป็นมิตรและจริงใจต่อกัน				
อายุต่ำ	22 (41.5)	30 (56.6)	1 (1.9)	
อายุสูง	31 (48.4)	30 (46.9)	3 (4.7)	1.507
7. ส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรในโรงเรียนได้ปฏิบัติต่อกันอย่างมีสัมมาคารวะตามขนบธรรมเนียมประเพณี และวัฒนธรรมไทย				
อายุต่ำ	25 (47.2)	26 (49.0)	2 (3.8)	
อายุสูง	35 (54.7)	24 (37.5)	5 (7.8)	2.016

* $P < .05$

จากตารางที่ 4.28 แสดงการเปรียบเทียบการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ด้านการเสริมสร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคลากรในสถานศึกษา ระหว่างครูเกษตรอายุต่ำกับครูเกษตรอายุสูง พบว่า ปัจจัยทางด้านอายุของครูเกษตรไม่มีผลต่อการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ด้านการเสริมสร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคลากรในสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกกิจกรรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.29 แสดงการเปรียบเทียบการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ด้านการจัดกิจกรรมรณรงค์และรักษาสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา ระหว่างครูเกษตรอายุต่ำ (23-35 ปี) กับครูเกษตรอายุสูง (36-53 ปี)

การปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	อายุต่ำ (N = 53) อายุสูง (N = 64)			χ^2
	ปฏิบัติเป็นประจำ	ปฏิบัติเป็นบางครั้ง	ไม่เคยปฏิบัติ	
	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	
1. ได้รับผิดชอบงานหรือมีส่วนร่วมในงาน/โครงการที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม				
อายุต่ำ	21 (39.6)	30 (56.6)	2 (3.8)	
อายุสูง	23 (35.9)	38 (59.4)	3 (4.7)	0.200
2. ได้สนับสนุนให้โรงเรียนเปิดสอนรายวิชา/กิจกรรมที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเพื่อให้นักเรียนได้เลือกเรียนและทำกิจกรรม				
อายุต่ำ	10 (18.9)	38 (71.7)	5 (9.4)	
อายุสูง	12 (18.8)	45 (70.3)	7 (10.9)	0.072
3. มีส่วนร่วมจัดกิจกรรมให้มีความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมแก่นักเรียน				
อายุต่ำ	15 (28.3)	35 (66.0)	3 (5.7)	
อายุสูง	20 (31.3)	41 (64.0)	3 (4.7)	0.155
4. มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมเผยแพร่ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม				
อายุต่ำ	10 (18.9)	35 (66.0)	8 (15.1)	
อายุสูง	14 (21.9)	43 (67.2)	7 (10.9)	0.524

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.29 (ต่อ)

การปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	อายุต่ำ (N = 53) อายุสูง (N = 64)			χ^2
	ปฏิบัติเป็นประจำ	ปฏิบัติเป็นบางครั้ง	ไม่เคยปฏิบัติ	
	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	
5. สนับสนุนให้นักเรียนจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ตามหลักสูตรและกิจกรรมอิสระ				
อายุต่ำ	12 (22.6)	40 (75.5)	1 (1.9)	
อายุสูง	20 (31.3)	41 (64.0)	3 (4.7)	1.996
6. สนับสนุนการเลือกใช้วัสดุในการจัดกิจกรรม อย่างประหยัด คุ้มค่า ไม่ก่อให้เกิดผลเสียต่อสิ่งแวดล้อม				
อายุต่ำ	14 (26.4)	37 (69.8)	2 (3.8)	
อายุสูง	21 (32.8)	41 (64.1)	2 (3.1)	0.576
7. ทำหรือมีส่วนร่วมจัดกิจกรรมด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและการป้องกันหรือลดมลพิษ				
อายุต่ำ	12 (22.6)	37 (69.8)	4 (7.6)	
อายุสูง	18 (28.1)	40 (62.5)	6 (9.4)	0.689
8. ได้จัดกิจกรรมหรือมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่แสดงถึงการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม				
อายุต่ำ	7 (13.2)	37 (69.8)	9 (17.0)	
อายุสูง	13 (20.3)	47 (73.4)	4 (6.3)	3.914

* $P < .05$

จากตารางที่ 4.29 แสดงการเปรียบเทียบการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ด้านการจัดกิจกรรมรณรงค์และรักษาสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา ระหว่างครูเกษตรอายุต่ำกับครูเกษตรอายุสูง พบว่า ปัจจัยทางด้านอายุของครูเกษตรไม่มีผลต่อการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ด้านการจัดกิจกรรมรณรงค์และรักษาสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกกิจกรรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.30 แสดงการเปรียบเทียบการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ด้านการบริหารงานสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา ระหว่างครูเกษตรอายุต่ำ (23-35 ปี) กับครูเกษตรอายุสูง (36-53 ปี)

การปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	อายุต่ำ (N = 53) อายุสูง (N = 64)			χ^2
	ปฏิบัติเป็นประจำ	ปฏิบัติเป็นบางครั้ง	ไม่เคยปฏิบัติ	
	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	
1. ได้ประชาสัมพันธ์นโยบายด้านสิ่งแวดล้อมในอย่างต่อเนื่องเพื่อให้บุคลากรในโรงเรียนได้ทราบ				
อายุต่ำ	11 (20.8)	33 (62.2)	9 (17.0)	
อายุสูง	13 (20.3)	43 (67.2)	8 (12.5)	0.512
2. ได้สนับสนุนให้บุคลากรในโรงเรียนเกิดความตระหนักในคุณค่า และร่วมกันรักษาสิ่งแวดล้อม				
อายุต่ำ	14 (26.4)	33 (62.3)	6 (11.3)	
อายุสูง	18 (28.1)	42 (65.6)	4 (6.3)	0.954
3. มีส่วนร่วมรับผิดชอบในการสำรวจข้อมูลเพื่อนำมาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการรณรงค์และรักษาสิ่งแวดล้อม				
อายุต่ำ	7 (13.2)	35 (66.0)	11 (20.8)	
อายุสูง	6 (9.4)	39 (60.9)	19 (29.7)	1.405
4. ได้มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติงานด้านสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน				
อายุต่ำ	9 (17.0)	38 (71.7)	6 (11.3)	
อายุสูง	7 (10.9)	40 (62.5)	17 (26.6)	4.568
5. ได้รับการนิเทศติดตามประเมินผลงานเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมที่ท่านรับผิดชอบอยู่เป็นระยะ ๆ				
อายุต่ำ	7 (13.2)	38 (71.7)	8 (15.1)	
อายุสูง	9 (14.1)	42 (65.6)	13 (20.3)	0.612

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.30 (ต่อ)

การปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	อายุต่ำ (N = 53) อายุสูง (N = 64)			χ^2
	ปฏิบัติเป็นประจำ	ปฏิบัติเป็นบางครั้ง	ไม่เคยปฏิบัติ	
	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	
6. ให้ความร่วมมือช่วยเหลือและประสานงานด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนอยู่เสมอ อายุต่ำ	16 (30.2)	33 (62.3)	4 (7.5)	
อายุสูง	20 (31.2)	38 (59.4)	6 (9.4)	0.614
7. ส่งเสริมและยกย่องชมเชย และสรรหาบุคลากรที่มีผลงานดีเด่นในการรณรงค์และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม อายุต่ำ	6 (11.3)	35 (66.0)	12 (22.7)	
อายุสูง	10 (15.6)	40 (62.5)	14 (21.9)	0.457
8. ให้ความร่วมมือและประสานงานกับหน่วยงานอื่น ๆ เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม อายุต่ำ	4 (7.5)	38 (71.7)	11 (20.8)	
อายุสูง	6 (9.4)	48 (75.0)	10 (15.6)	0.581
9. ส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการรณรงค์และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในชุมชน อายุต่ำ	10 (18.9)	39 (73.6)	4 (7.5)	
อายุสูง	13 (20.3)	47 (73.4)	4 (6.3)	0.102

* P < .05

จากตารางที่ 4.30 แสดงการเปรียบเทียบการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ด้านการบริหารงานสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา ระหว่างครูเกษตรอายุต่ำกับครูเกษตรอายุสูง พบว่า ปัจจัยทางด้านอายุของครูเกษตรไม่มีผลต่อการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ด้านการบริหารงานสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกกิจกรรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.31 แสดงการเปรียบเทียบการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ด้านการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับชุมชนด้านสิ่งแวดล้อม ระหว่างครูเกษตรอายุต่ำ (23-35 ปี) กับครูเกษตรอายุสูง (36-53 ปี)

การปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	อายุต่ำ (N = 53) อายุสูง (N = 64)			χ^2
	ปฏิบัติเป็นประจำ	ปฏิบัติเป็นบางครั้ง	ไม่เคยปฏิบัติ	
	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	
1. ได้มีส่วนร่วมรับผิดชอบในงาน/โครงการเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนที่ทำร่วมกับชุมชน				
อายุต่ำ	6 (11.3)	37 (69.8)	10 (18.9)	
อายุสูง	7 (10.9)	51 (79.7)	6 (9.4)	2.290
2. ได้มีส่วนร่วมให้คำปรึกษาและจัดกิจกรรมเพื่อป้องกันแก้ปัญหาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมร่วมกับชุมชน				
อายุต่ำ	5 (9.4)	34 (64.2)	14 (26.4)	
อายุสูง	6 (9.4)	49 (76.5)	9 (14.1)	2.880
3. ได้จัดบริการให้ข่าวสารข้อมูล ความรู้และความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมแก่ชุมชน				
อายุต่ำ	2 (3.8)	30 (56.6)	21 (39.6)	
อายุสูง	8 (12.5)	38 (59.4)	18 (28.1)	3.771
4. ได้เผยแพร่ผลงานที่ดีของโรงเรียนเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมเพื่อเป็นตัวอย่างให้แก่ชุมชน				
อายุต่ำ	1 (1.9)	33 (62.3)	19 (35.8)	
อายุสูง	5 (7.8)	43 (67.2)	16 (25.0)	3.234
5. เชิญวิทยากรที่เป็นภูมิปัญญาชาวบ้านมาร่วมงานเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน				
อายุต่ำ	1 (1.9)	25 (47.2)	27 (50.9)	
อายุสูง	5 (7.8)	26 (40.6)	33 (51.6)	2.272

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.31 (ต่อ)

การปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม		อายุต่ำ (N = 53) อายุสูง (N = 64)			χ^2
		ปฏิบัติเป็นประจำ	ปฏิบัติเป็นบางครั้ง	ไม่เคยปฏิบัติ	
		จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	
6. ได้ขอรับการสนับสนุนจากชุมชนในการดำเนินงานเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน	อายุต่ำ	3 (5.7)	34 (64.1)	16 (30.2)	
	อายุสูง	6 (9.4)	35 (54.7)	23 (35.9)	1.248
7. ได้ยกย่องบุคคลในชุมชนที่มีผลงานดีเด่นเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม	อายุต่ำ	1 (1.9)	27 (50.9)	25 (47.2)	
	อายุสูง	4 (6.3)	38 (59.3)	22 (34.4)	2.844
8. ได้มีส่วนร่วมสนับสนุนให้ชุมชนจัดตั้งองค์กรเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม	อายุต่ำ	1 (1.9)	22 (41.5)	30 (56.6)	
	อายุสูง	2 (3.1)	29 (45.3)	33 (51.6)	0.406
9. ได้ทำการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์การทำการเกษตรยั่งยืนแก่ชุมชนเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อม	อายุต่ำ	3 (5.7)	29 (54.7)	21 (39.6)	
	อายุสูง	6 (9.4)	34 (53.1)	24 (37.5)	0.568
10. ได้ให้ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในการประกอบอาชีพเกษตรแก่ชุมชน	อายุต่ำ	2 (3.8)	33 (62.3)	18 (33.9)	
	อายุสูง	6 (9.4)	49 (76.5)	9 (14.1)	7.151 *

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.31 (ต่อ)

การปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	อายุต่ำ (N = 53) อายุสูง (N = 64)			χ^2
	ปฏิบัติเป็นประจำ	ปฏิบัติเป็นบางครั้ง	ไม่เคยปฏิบัติ	
	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	
11. สำรวจความต้องการของเกษตรกร และจัดนิทรรศการทางการเกษตรในชุมชน อายุต่ำ	1 (1.9)	19 (35.8)	33 (62.3)	
อายุสูง	5 (7.8)	23 (35.9)	36 (56.3)	2.163
12. มีการให้บริการแก่ชุมชนด้านการขยายพันธุ์พืช อายุต่ำ	- -	20 (37.7)	33 (62.3)	
อายุสูง	5 (7.8)	35 (54.7)	24 (37.5)	9.562 *
13. มีการให้บริการแก่ชุมชนด้านมีพันธุ์ไม้แจกและ จำหน่าย อายุต่ำ	- -	17 (32.1)	36 (67.9)	
อายุสูง	5 (7.8)	37 (57.8)	22 (34.4)	14.884*
14. มีการให้บริการแก่ชุมชนด้านมีพ่อพันธุ์สัตว์ที่ดีเพื่อบริการผสมพันธุ์ อายุต่ำ	- -	10 (18.9)	43 (81.1)	
อายุสูง	2 (3.1)	12 (18.8)	50 (78.1)	1.689
15. ให้บริการแก่ชุมชนด้านการตอนสัตว์ อายุต่ำ	- -	9 (17.0)	44 (83.0)	
อายุสูง	4 (6.3)	14 (21.9)	46 (71.8)	4.134
16. สรุปรายงานผลงานสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนร่วมกับชุมชน อายุต่ำ	- -	19 (35.8)	34 (64.2)	
อายุสูง	- -	28 (43.7)	36 (56.3)	0.753

* $P < .05$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 4.31 แสดงการเปรียบเทียบการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ด้านการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับชุมชนด้านสิ่งแวดล้อม ระหว่างครูเกษตรอายุต่ำกับครูเกษตรอายุสูง พบว่า ปัจจัยด้านอายุของครูเกษตรมีผลต่อการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ด้านการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับชุมชนด้านสิ่งแวดล้อม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มี 3 กิจกรรม ได้แก่ ได้ให้ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในการประกอบอาชีพเกษตรแก่ชุมชน การให้บริการแก่ชุมชนด้านการขยายพันธุ์พืช และการให้บริการแก่ชุมชนด้านมีพันธุ์ไม้แจกและจำหน่าย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.32 แสดงการเปรียบเทียบการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อม ระหว่างครูเกษตรอายุต่ำ (23-35 ปี) กับครูเกษตรอายุสูง (36-53 ปี)

การปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	อายุต่ำ (N = 53) อายุสูง (N = 64)			χ^2
	ปฏิบัติเป็นประจำ	ปฏิบัติเป็นบางครั้ง	ไม่เคยปฏิบัติ	
	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	
1. ปฏิบัติการอนุรักษ์ดินเพื่อการเกษตรในโรงเรียนโดยการปลูกพืชคลุมดิน				
อายุต่ำ	11 (20.8)	32 (60.3)	10 (18.9)	
อายุสูง	13 (20.3)	39 (60.9)	12 (18.8)	0.004
2. ปฏิบัติการอนุรักษ์ดินเพื่อการเกษตรในโรงเรียนโดยการใช้ปุ๋ยอินทรีย์บำรุงดิน				
อายุต่ำ	16 (30.2)	30 (56.6)	7 (13.2)	
อายุสูง	26 (40.6)	31 (48.5)	7 (10.9)	1.375
3. ปฏิบัติการอนุรักษ์ดินเพื่อการเกษตรในโรงเรียนโดยการปลูกหญ้าแฝก				
อายุต่ำ	2 (3.8)	15 (28.3)	36 (67.9)	
อายุสูง	5 (7.8)	9 (14.1)	50 (78.1)	4.067
4. ปฏิบัติการอนุรักษ์ดินเพื่อการเกษตรในโรงเรียนโดยการปลูกพืชหมุนเวียน				
อายุต่ำ	11 (20.8)	30 (56.6)	12 (22.6)	
อายุสูง	12 (18.8)	41 (64.0)	11 (17.2)	0.764
5. ทำการอนุรักษ์น้ำเพื่อการเกษตรในโรงเรียนโดยการปลูกพืชทนแล้ง				
อายุต่ำ	13 (24.5)	26 (49.1)	14 (26.4)	
อายุสูง	6 (9.4)	42 (65.6)	16 (25.0)	5.491

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.32 (ต่อ)

การปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	อายุต่ำ (N = 53) อายุสูง (N = 64)			χ^2
	ปฏิบัติเป็นประจำ	ปฏิบัติเป็นบางครั้ง	ไม่เคยปฏิบัติ	
	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	
6. ทำการอนุรักษ์น้ำเพื่อการเกษตรในโรงเรียนโดยการใช้น้ำอย่างประหยัด				
อายุต่ำ	18 (34.0)	29 (54.7)	6 (11.3)	
อายุสูง	17 (26.6)	42 (65.6)	5 (7.8)	1.479
7. ทำการอนุรักษ์น้ำเพื่อการเกษตรในโรงเรียนโดยทำระบบการใช้น้ำแบบประหยัดเป็นตัวอย่าง				
อายุต่ำ	9 (17.0)	27 (50.9)	17 (32.1)	
อายุสูง	8 (12.5)	31 (48.4)	25 (39.1)	0.832
8. ได้ทำการปลูกผักปลอดสารพิษในโรงเรียน และมีแปลงสาธิตการปลูกผักปลอดสารพิษ				
อายุต่ำ	10 (18.9)	26 (49.0)	17 (32.1)	
อายุสูง	13 (20.3)	43 (67.2)	8 (12.5)	6.846 *
9. ทำการเกษตรแบบยั่งยืนเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในโรงเรียนโดยการทำไร่นาสวนผสม				
อายุต่ำ	3 (5.7)	17 (32.0)	33 (62.3)	
อายุสูง	8 (12.5)	27 (42.2)	29 (45.3)	3.803
10. ทำการเกษตรแบบยั่งยืนเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในโรงเรียนโดยการทำเกษตรผสมผสาน				
อายุต่ำ	6 (11.3)	26 (49.1)	21 (39.6)	
อายุสูง	9 (14.1)	37 (57.8)	18 (28.1)	1.733

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.32 (ต่อ)

การปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	อายุต่ำ (N = 53) อายุสูง (N = 64)			χ^2
	ปฏิบัติเป็นประจำ	ปฏิบัติเป็นบางครั้ง	ไม่เคยปฏิบัติ	
	จำนวน คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	
11. ทำการเกษตรแบบยั่งยืนเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในโรงเรียนโดยการป้องกันกำจัดศัตรูพืชโดยวิธีธรรมชาติ				
อายุต่ำ	6 (11.4)	28 (52.8)	19 (35.8)	
อายุสูง	6 (9.4)	43 (67.2)	15 (23.4)	2.629
12. ได้ประยุกต์ใช้วัสดุในท้องถิ่นเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม				
อายุต่ำ	6 (11.3)	36 (67.9)	11 (20.8)	
อายุสูง	7 (10.9)	48 (75.0)	9 (14.1)	0.966
13. ทำการใช้สารสกัดจากพืชธรรมชาติเพื่อกำจัดศัตรูพืช				
อายุต่ำ	4 (7.5)	22 (41.6)	27 (50.9)	
อายุสูง	6 (9.4)	37 (57.8)	21 (32.8)	3.964
14. ทำการปลูกพืชสมุนไพรในโรงเรียนไว้ใช้และเป็นตัวอย่างแก่ชุมชน				
อายุต่ำ	4 (7.5)	32 (60.4)	17 (32.1)	
อายุสูง	5 (7.8)	37 (57.8)	22 (34.4)	0.081
15. ได้ทำการปลูกพรรณไม้ประจำท้องถิ่นรวบรวมไว้ในโรงเรียน เพื่อเป็นศูนย์รวบรวมพรรณไม้				
อายุต่ำ	6 (11.3)	24 (45.3)	23 (43.4)	
อายุสูง	5 (7.8)	28 (43.8)	31 (48.4)	0.554

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.32 (ต่อ)

การปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	อายุต่ำ (N = 53) อายุสูง (N = 64)			χ^2
	ปฏิบัติเป็นประจำ	ปฏิบัติเป็นบางครั้ง	ไม่เคยปฏิบัติ	
	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	
16. จัดสภาพแวดล้อมโรงเรียนเป็นแหล่งวิชาการที่ให้ความรู้แก่ประชาชน โดยการจัดสวนหย่อม				
อายุต่ำ	19 (35.9)	29 (54.7)	5 (9.4)	
อายุสูง	22 (34.4)	38 (59.3)	4 (6.3)	0.510
17. จัดสภาพแวดล้อมโรงเรียนเป็นแหล่งวิชาการที่ให้ความรู้แก่ประชาชน โดยทำแปลงสาธิตทางการเกษตร				
อายุต่ำ	10 (18.8)	32 (60.4)	11 (20.8)	
อายุสูง	14 (21.9)	42 (65.6)	8 (12.5)	1.471
18. จัดสภาพแวดล้อมโรงเรียนเป็นแหล่งวิชาการที่ให้ความรู้แก่ประชาชน โดยการเลี้ยงสัตว์ที่ถูกหลักสุขาภิบาล				
อายุต่ำ	2 (3.8)	30 (56.6)	21 (39.6)	
อายุสูง	8 (12.5)	34 (53.1)	22 (34.4)	2.864

* $P < .05$

จากตารางที่ 4.32 แสดงการเปรียบเทียบการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อม ระหว่างครูเกษตรอายุต่ำกับครูเกษตรอายุสูง พบว่า ปัจจัยด้านอายุของครูเกษตรมีผลต่อการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มี 1 กิจกรรม คือ ได้ทำการปลูกผักปลอดสารพิษในโรงเรียนและมีแปลงสาธิตการปลูกผักปลอดสารพิษ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สรุปปัจจัยด้านอายุของครูเกษตรที่มีผลต่อการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ของครูเกษตรโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ

ปัจจัยด้านอายุของครูเกษตรมีผลต่อการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มี 4 กิจกรรม ได้แก่

ด้านการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับชุมชนด้านสิ่งแวดล้อม มี 3 กิจกรรม คือ ได้ให้ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในการประกอบอาชีพเกษตรแก่ชุมชน การให้บริการแก่ชุมชนด้านการขยายพันธุ์พืช และการให้บริการแก่ชุมชนด้านมีพันธุ์ไม้แจกและจำหน่าย

ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อม มี 1 กิจกรรม คือ ได้ทำการปลูกผักปลอดสารพิษในโรงเรียนและมีแปลงสาธิตการปลูกผักปลอดสารพิษ

และปัจจัยด้านอายุของครูเกษตรไม่มีผลต่อการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ในด้านการเสริมสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา ด้านการเสริมสร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคลากรในสถานศึกษา ด้านการจัดกิจกรรมรณรงค์และรักษาสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา และด้านการบริหารงานสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกกิจกรรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.3.3 ปัจจัยด้านวุฒิการศึกษา

ตารางที่ 4.33 แสดงการเปรียบเทียบการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ด้านการเสริมสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา ระหว่างครูเกษตรที่มีวุฒิการศึกษาทางวิชาชีพครูกับครูเกษตรที่ไม่มีวุฒิการศึกษาทางวิชาชีพครู

การปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	มีวิชาชีพครู (N = 90) ไม่มีวิชาชีพครู (N = 27)			χ^2
	ปฏิบัติเป็นประจำ	ปฏิบัติเป็นบางครั้ง	ไม่เคยปฏิบัติ	
	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	
1. มีส่วนร่วมการวางแผนตกแต่งพื้นที่ของโรงเรียนให้สวยงามและกลมกลืนกับผังของโรงเรียน				
มีวิชาชีพครู	49 (54.5)	39 (43.3)	2 (2.2)	
ไม่มีวิชาชีพครู	13 (48.1)	13 (48.1)	1 (3.8)	0.441
2. ปลูกต้นไม้ให้ความร่มรื่น เป็น ระเบียบ สวยงาม ที่ให้ความรู้เชิงวิชาการ				
มีวิชาชีพครู	50 (55.6)	38 (42.2)	2 (2.2)	
ไม่มีวิชาชีพครู	14 (51.9)	13 (48.1)	- -	0.819
3. จัดตกแต่งบริเวณโรงเรียนให้มีความเป็นระเบียบสะอาด สวยงามและใช้การได้ดี				
มีวิชาชีพครู	50 (55.6)	37 (41.1)	3 (3.3)	
ไม่มีวิชาชีพครู	18 (66.7)	8 (29.6)	1 (3.7)	1.161
4. ส่งเสริมให้มีการจัดตกแต่งห้องเรียนเอื้อต่อการเรียนการสอนให้สะอาดเป็นระเบียบ ได้ดี สวยงาม				
มีวิชาชีพครู	48 (53.4)	38 (42.2)	4 (4.4)	
ไม่มีวิชาชีพครู	11 (40.7)	15 (55.6)	1 (3.7)	1.495

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.33 (ต่อ)

การปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	มีวิชาชีพครู (N = 90) ไม่มีวิชาชีพครู (N = 27)			χ^2
	ปฏิบัติเป็นประจำ	ปฏิบัติเป็นบางครั้ง	ไม่เคยปฏิบัติ	
	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	
5. ส่งเสริมให้มีการจัดโรงฝึกงาน ห้องปฏิบัติการเป็นระเบียบ บำรุงรักษาให้ใช้การได้อย่างปลอดภัย				
มีวิชาชีพครู	36 (40.0)	50 (55.6)	4 (4.4)	
ไม่มีวิชาชีพครู	11 (40.7)	15 (55.6)	1 (3.7)	0.030
6. ส่งเสริมให้มีการจัดโรงอาหารถูกสุขอนามัย จัดห้องน้ำ-ห้องส้วมให้ถูกสุขลักษณะ มีการกำจัดขยะและน้ำเสียอย่างถูกวิธี				
มีวิชาชีพครู	40 (44.4)	45 (50.0)	5 (5.6)	
ไม่มีวิชาชีพครู	9 (33.3)	14 (51.9)	4 (14.8)	2.941
7. การส่งเสริมให้มีการจัดห้องประชุมให้สะอาดให้มีแสงสว่างเพียงพอ มีการป้องกันเสียงรบกวน				
มีวิชาชีพครู	40 (44.4)	43 (47.8)	7 (7.8)	
ไม่มีวิชาชีพครู	9 (33.3)	15 (55.6)	3 (11.1)	1.136

* P < .05

จากตารางที่ 4.33 แสดงการเปรียบเทียบการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ด้านการเสริมสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา ระหว่างครูเกษตรที่มีวุฒิการศึกษาทางวิชาชีพครูกับครูเกษตรที่ไม่มีวุฒิการศึกษาทางวิชาชีพครู พบว่า ปัจจัยทางด้านวุฒิการศึกษาของครูเกษตรไม่มีผลต่อการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ด้านการเสริมสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกกิจกรรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.34 แสดงการเปรียบเทียบการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ด้านการเสริมสร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคลากรในสถานศึกษา ระหว่างครูเกษตรที่มีวุฒิการศึกษาทางวิชาชีพครูกับครูเกษตรที่ไม่มีวุฒิการศึกษาทางวิชาชีพครู

การปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	มีวิชาชีพครู (N = 90) ไม่มีวิชาชีพครู (N = 27)			χ^2
	ปฏิบัติเป็นประจำ	ปฏิบัติเป็นบางครั้ง	ไม่เคยปฏิบัติ	
	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	
1. มีส่วนร่วมในการกำหนดกฎเกณฑ์และกติกาเพื่อใช้ปฏิบัติในโรงเรียน				
มีวิชาชีพครู	37 (41.1)	44 (48.9)	9 (10.0)	
ไม่มีวิชาชีพครู	7 (25.9)	18 (66.7)	2 (7.4)	2.661
2. ได้จัดกิจกรรมหรือมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมส่งเสริมนักเรียนได้แสดงออกในทางที่ถูกต้อง				
มีวิชาชีพครู	41 (45.5)	43 (47.8)	6 (6.7)	
ไม่มีวิชาชีพครู	11 (40.7)	16 (59.3)	- -	2.451
3. ได้ยกย่องชมเชยบุคคลที่เป็นที่ยอมรับของบุคลากรในโรงเรียน				
มีวิชาชีพครู	40 (44.5)	46 (51.1)	4 (4.4)	
ไม่มีวิชาชีพครู	7 (25.9)	18 (66.7)	2 (7.4)	3.047
4. ได้ส่งเสริมให้บุคลากรในโรงเรียนได้ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์และกติกาที่วางไว้ร่วมกัน				
มีวิชาชีพครู	31 (34.4)	50 (55.6)	9 (10.0)	
ไม่มีวิชาชีพครู	11 (40.7)	16 (59.3)	- -	2.980

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.34 (ต่อ)

การปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	มีวิชาชีพครู (N = 90) ไม่มีวิชาชีพครู (N = 27)			χ^2
	ปฏิบัติเป็นประจำ	ปฏิบัติเป็นบางครั้ง	ไม่เคยปฏิบัติ	
	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	
5. ส่งเสริมให้บุคลากรในโรงเรียนทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะ มีการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ซึ่งกันและกัน				
มีวิชาชีพครู	44 (48.9)	41 (45.6)	5 (5.5)	
ไม่มีวิชาชีพครู	11 (40.7)	16 (59.3)	- -	2.594
6. ส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรในโรงเรียนเป็นผู้ที่ยิ้มแย้มแจ่มใสเป็นมิตรและจริงใจต่อกัน				
มีวิชาชีพครู	39 (43.3)	47 (52.3)	4 (4.4)	
ไม่มีวิชาชีพครู	14 (51.9)	13 (48.1)	- -	1.600
7. ส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรในโรงเรียนได้ปฏิบัติต่อกันอย่างมีสัมมาคารวะตามขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมไทย				
มีวิชาชีพครู	48 (53.3)	37 (41.1)	5 (5.6)	
ไม่มีวิชาชีพครู	12 (44.4)	13 (48.2)	2 (7.4)	0.680

* $P < .05$

จากตารางที่ 4.34 แสดงการเปรียบเทียบการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ด้านการเสริมสร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคลากรในสถานศึกษา ระหว่างครูเกษตรที่มีวุฒิการศึกษาทางวิชาชีพครูกับครูเกษตรที่ไม่มีวุฒิการศึกษาทางวิชาชีพครู พบว่า ปัจจัยทางด้านวุฒิการศึกษาของครูเกษตรไม่มีผลต่อการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ด้านการเสริมสร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคลากรในสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกกิจกรรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.35 แสดงการเปรียบเทียบการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ด้านการจัดกิจกรรมรณรงค์และรักษาสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา ระหว่างครูเกษตรที่มีวุฒิการศึกษาทางวิชาชีพครูกับครูเกษตรที่ไม่มีวุฒิการศึกษาทางวิชาชีพครู

การปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	มีวิชาชีพครู (N = 90) ไม่มีวิชาชีพครู (N = 27)			χ^2
	ปฏิบัติเป็นประจำ	ปฏิบัติเป็นบางครั้ง	ไม่เคยปฏิบัติ	
	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	
1. ได้รับผิดชอบงานหรือมีส่วนร่วมในงาน/โครงการที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม				
มีวิชาชีพครู	34 (37.8)	53 (58.9)	3 (3.3)	
ไม่มีวิชาชีพครู	10 (37.0)	15 (55.6)	2 (7.4)	0.849
2. สนับสนุนให้โรงเรียนเปิดสอนรายวิชา/กิจกรรมที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเพื่อให้นักเรียนได้เลือกเรียนและทำกิจกรรม				
มีวิชาชีพครู	15 (16.7)	66 (73.3)	9 (10.0)	
ไม่มีวิชาชีพครู	7 (25.9)	17 (63.0)	3 (11.1)	1.289
3. มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมให้มีความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมแก่นักเรียน				
มีวิชาชีพครู	29 (32.2)	56 (62.2)	5 (5.6)	
ไม่มีวิชาชีพครู	6 (22.2)	20 (74.1)	1 (3.7)	1.282
4. มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมเผยแพร่ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม				
มีวิชาชีพครู	19 (21.1)	62 (68.9)	9 (10.0)	
ไม่มีวิชาชีพครู	5 (18.5)	16 (59.3)	6 (22.2)	2.777

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.35 (ต่อ)

การปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	มีวิชาชีพครู (N = 90) ไม่มีวิชาชีพครู (N = 27)			χ^2
	ปฏิบัติเป็นประจำ	ปฏิบัติเป็นบางครั้ง	ไม่เคยปฏิบัติ	
	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	
5. สนับสนุนให้นักเรียนจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ตามหลักสูตรและกิจกรรมอิสระ				
มีวิชาชีพครู	24 (26.7)	62 (68.9)	4 (4.4)	
ไม่มีวิชาชีพครู	8 (29.6)	19 (70.4)	- -	1.273
6. สนับสนุนการเลือกใช้วัสดุในการจัดกิจกรรมอย่างประหยัด คุ้มค่า ไม่ก่อให้เกิดผลเสียต่อสิ่งแวดล้อม				
มีวิชาชีพครู	28 (31.1)	59 (65.6)	3 (3.3)	
ไม่มีวิชาชีพครู	7 (25.9)	19 (70.4)	1 (3.7)	0.267
7. มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และการป้องกันหรือลดมลพิษ				
มีวิชาชีพครู	23 (25.5)	60 (66.7)	7 (7.8)	
ไม่มีวิชาชีพครู	7 (25.9)	17 (63.0)	3 (11.1)	0.314
8. จัดกิจกรรมหรือมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่แสดงถึงการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม				
มีวิชาชีพครู	16 (17.8)	62 (68.9)	12 (13.3)	
ไม่มีวิชาชีพครู	4 (14.8)	22 (81.5)	1 (3.7)	2.299

* $P < .05$

จากตารางที่ 4.35 แสดงการเปรียบเทียบการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ด้านการจัดกิจกรรมรณรงค์และรักษาสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา ระหว่างครูเกษตรที่มีวุฒิการศึกษาทางวิชาชีพครูกับครูเกษตรที่ไม่มีวุฒิการศึกษาทางวิชาชีพครู พบว่า ปัจจัยทางด้านวุฒิการศึกษาของครูเกษตรไม่มีผลต่อการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ด้านการจัดกิจกรรมรณรงค์และรักษาสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกกิจกรรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.36 แสดงการเปรียบเทียบการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ด้านการบริหารงานสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา ระหว่างครูเกษตรที่มีวุฒิการศึกษาทางวิชาชีพครูกับครูเกษตรที่ไม่มีวุฒิการศึกษาทางวิชาชีพครู

การปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	มีวิชาชีพครู (N = 90) ไม่มีวิชาชีพครู (N = 27)			χ^2
	ปฏิบัติเป็นประจำ	ปฏิบัติเป็นบางครั้ง	ไม่เคยปฏิบัติ	
	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	
1. ประชาสัมพันธ์นโยบายด้านสิ่งแวดล้อม อย่างต่อเนื่องเพื่อให้บุคลากรในโรงเรียนได้ทราบ				
มีวิชาชีพครู	17 (18.9)	60 (66.7)	13 (14.4)	
ไม่มีวิชาชีพครู	7 (25.9)	16 (59.3)	4 (14.8)	0.679
2. สนับสนุนให้บุคลากรในโรงเรียนเกิดความตระหนักในคุณค่า และร่วมกันรักษาสิ่งแวดล้อม				
มีวิชาชีพครู	26 (28.9)	56 (62.2)	8 (8.9)	
ไม่มีวิชาชีพครู	6 (22.2)	19 (70.4)	2 (7.4)	0.606
3. มีส่วนร่วมรับผิดชอบในการสำรวจข้อมูลเพื่อนำมาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการรณรงค์และรักษาสิ่งแวดล้อม				
มีวิชาชีพครู	12 (13.3)	55 (61.1)	23 (25.6)	
ไม่มีวิชาชีพครู	1 (3.7)	19 (70.4)	7 (25.9)	2.016
4. ได้มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติงานด้านสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน				
มีวิชาชีพครู	14 (15.5)	62 (68.9)	14 (15.6)	
ไม่มีวิชาชีพครู	2 (7.4)	16 (59.3)	9 (33.3)	4.636
5. ได้รับการนิเทศติดตามประเมินผลงานเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมที่ท่านรับผิดชอบอยู่เป็นระยะ ๆ				
มีวิชาชีพครู	11 (12.2)	65 (72.2)	14 (15.6)	
ไม่มีวิชาชีพครู	5 (18.5)	15 (55.6)	7 (25.9)	2.690

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.36 (ต่อ)

การปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	มีวิชาชีพครู (N = 90) ไม่มีวิชาชีพครู (N = 27)			χ^2
	ไม่เคยปฏิบัติ	ปฏิบัติเป็นบางครั้ง	ไม่เคยปฏิบัติ	
	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	
6. ให้ความร่วมมือช่วยเหลือและประสานงานด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนอยู่เสมอ				
มีวิชาชีพครู	27 (30.0)	55 (61.1)	8 (8.9)	
ไม่มีวิชาชีพครู	9 (33.3)	16 (59.3)	2 (7.4)	0.140
7. ส่งเสริมและยกย่องชมเชย และสรรหาบุคลากรที่มีผลงานดีเด่นในการรณรงค์และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม				
มีวิชาชีพครู	13 (14.5)	58 (64.4)	19 (21.1)	
ไม่มีวิชาชีพครู	3 (11.1)	17 (63.0)	7 (25.9)	0.393
8. ให้ความร่วมมือและประสานงานกับหน่วยงานอื่น ๆ เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม				
มีวิชาชีพครู	8 (8.9)	69 (76.7)	13 (14.4)	
ไม่มีวิชาชีพครู	2 (7.4)	17 (63.0)	8 (29.6)	3.252
9. ส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการรณรงค์และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในชุมชน				
มีวิชาชีพครู	20 (22.2)	63 (70.0)	7 (7.8)	
ไม่มีวิชาชีพครู	3 (11.1)	23 (85.2)	1 (3.7))	2.460

* $P < .05$

จากตารางที่ 4.36 แสดงการเปรียบเทียบการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ด้านการบริหารงานสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา ระหว่างครูเกษตรที่มีวุฒิการศึกษาทางวิชาชีพครูกับครูเกษตรที่ไม่มีวุฒิการศึกษาทางวิชาชีพครู พบว่า ปัจจัยทางด้านวุฒิการศึกษาของครูเกษตรไม่มีผลต่อการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ด้านการบริหารงานสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกกิจกรรม

เอกสารนี้สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.37 แสดงการเปรียบเทียบการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ด้านการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับชุมชนด้านสิ่งแวดล้อม ระหว่างครูเกษตรที่มีวุฒิการศึกษาทางวิชาชีพครูกับครูเกษตรที่ไม่มีวุฒิการศึกษาทางวิชาชีพครู

การปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	มีวิชาชีพครู (N = 90) ไม่มีวิชาชีพครู (N = 27)			χ^2
	ปฏิบัติเป็นประจำ	ปฏิบัติเป็นบางครั้ง	ไม่เคยปฏิบัติ	
	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	
1. มีส่วนร่วมรับผิดชอบในงาน/โครงการเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนที่ทำร่วมกับชุมชน				
มีวิชาชีพครู	11 (12.2)	68 (75.6)	11 (12.2)	
ไม่มีวิชาชีพครู	2 (7.4)	20 (74.1)	5 18.5)	1.041
2. มีส่วนร่วมให้คำปรึกษาและจัดกิจกรรมเพื่อป้องกันแก้ปัญหาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมร่วมกับชุมชน				
มีวิชาชีพครู	11 (12.2)	61 (67.8)	18 (20.0)	
ไม่มีวิชาชีพครู	- -	22 (81.5)	5 (18.5)	3.873
3. ได้จัดบริการให้ข่าวสารข้อมูล ความรู้และความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมแก่ชุมชน				
มีวิชาชีพครู	9 (10.0)	56 (62.2)	25 (27.8)	
ไม่มีวิชาชีพครู	1 (3.8)	12 (44.4)	14 (51.8)	5.704
4. ได้เผยแพร่ผลงานที่ดีของโรงเรียนเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมเพื่อเป็นตัวอย่างให้แก่ชุมชน				
มีวิชาชีพครู	5 (5.6)	63 (70.0)	22 (24.4)	
ไม่มีวิชาชีพครู	1 (3.8)	13 (48.1)	13 (48.1)	5.567
5. เชิญวิทยากรที่เป็นภูมิปัญญาชาวบ้านด้านสิ่งแวดล้อมมาร่วมเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน				
มีวิชาชีพครู	6 (6.7)	41 (45.6)	43 (47.7)	
ไม่มีวิชาชีพครู	- -	10 (37.0)	17 (63.0)	3.080

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.37 (ต่อ)

การปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	มีวิชาชีพครู (N = 90) ไม่มีวิชาชีพครู (N = 27)			χ^2
	ปฏิบัติเป็นประจำ	ปฏิบัติเป็นบางครั้ง	ไม่เคยปฏิบัติ	
	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	
6. ได้ขอรับการสนับสนุนจากชุมชนในการดำเนินงานเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน				
มีวิชาชีพครู	7 (7.8)	55 (61.1)	28 (31.1)	
ไม่มีวิชาชีพครู	2 (7.4)	14 (51.9)	11 (40.7)	0.883
7. ได้ยกย่องบุคคลในชุมชนที่มีผลงานดีเด่นเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม				
มีวิชาชีพครู	4 (4.4)	52 (57.8)	34 (37.8)	
ไม่มีวิชาชีพครู	1 (3.8)	13 (48.1)	13 (48.1)	0.929
8. ได้มีส่วนร่วมสนับสนุนให้ชุมชนจัดตั้งองค์กรเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม				
มีวิชาชีพครู	2 (2.2)	42 (46.7)	46 (51.1)	
ไม่มีวิชาชีพครู	1 (3.7)	9 (33.3)	17 (63.0)	1.567
9. ได้ทำการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์การทำการเกษตรยั่งยืนแก่ชุมชนเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อม				
มีวิชาชีพครู	6 (6.7)	52 (57.8)	32 (35.5)	
ไม่มีวิชาชีพครู	3 (11.2)	11 (40.7)	13 (48.1)	2.509
10. ได้ให้ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในการประกอบอาชีพเกษตรแก่ชุมชน				
มีวิชาชีพครู	6 (6.7)	63 (70.0)	21 (23.3)	
ไม่มีวิชาชีพครู	2 (7.4)	19 (70.4)	6 (22.2)	0.028

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.37 (ต่อ)

การปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	มีวิชาชีพครู (N = 90) ไม่มีวิชาชีพครู (N = 27)			χ^2
	ปฏิบัติเป็นประจำ	ปฏิบัติเป็นบางครั้ง	ไม่เคยปฏิบัติ	
	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	
11. สำรวจความต้องการของเกษตรกรและจัดนิทรรศการทางการเกษตรในชุมชน มีวิชาชีพครู	5 (5.6)	33 (36.6)	52 (57.8)	
ไม่มีวิชาชีพครู	1 (3.7)	9 (33.3)	17 (63.0)	0.298
12. ให้บริการแก่ชุมชนด้านการขยายพันธุ์พืช มีวิชาชีพครู	5 (5.6)	42 (46.6)	43 (47.8)	
ไม่มีวิชาชีพครู	- -	13 (48.1)	14 (51.9)	1.580
13. ให้บริการแก่ชุมชนด้านมีพันธุ์ไม้แจกและ จำหน่าย มีวิชาชีพครู	5 (5.6)	39 (43.3)	46 (51.1)	
ไม่มีวิชาชีพครู	- -	15 (55.6)	12 (44.4)	2.358
14. บริการแก่ชุมชนให้พ่อพันธุ์สัตว์ที่ดีเพื่อบริการผสมพันธุ์ มีวิชาชีพครู	2 (2.2)	19 (21.1)	69 (76.7)	
ไม่มีวิชาชีพครู	- -	3 (11.1)	24 (88.9)	2.095
15. ให้บริการแก่ชุมชน ด้านการตอนสัตว์ มีวิชาชีพครู	4 (4.4)	19 (21.1)	67 (74.5)	
ไม่มีวิชาชีพครู	- -	4 (14.8)	23 (85.2)	1.930
16. สรุปรายงานด้านสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนร่วมกับชุมชน มีวิชาชีพครู	- -	37 (41.1)	53 (58.9)	
ไม่มีวิชาชีพครู	- -	10 (37.0)	17 (63.0)	0.143

* $P < .05$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 4.37 แสดงการเปรียบเทียบการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ด้านการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับชุมชนด้านสิ่งแวดล้อม ระหว่างครูเกษตรที่มีวุฒิการศึกษาทางวิชาชีพครูกับครูเกษตรที่ไม่มีวุฒิการศึกษาทางวิชาชีพครู พบว่า ปัจจัยทางด้านวุฒิการศึกษาของครูเกษตรไม่มีผลต่อการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ด้านการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับชุมชนด้านสิ่งแวดล้อม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกกิจกรรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.38 แสดงการเปรียบเทียบการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อม ระหว่างครูเกษตรที่มีวุฒิการศึกษาทางวิชาชีพครูกับครูเกษตรที่ไม่มีวุฒิการศึกษาทางวิชาชีพครู

การปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	มีวิชาชีพครู (N = 90) ไม่มีวิชาชีพครู (N = 27)			χ^2
	ปฏิบัติเป็นประจำ	ปฏิบัติเป็นบางครั้ง	ไม่เคยปฏิบัติ	
	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	
1. ปฏิบัติการอนุรักษ์ดินเพื่อการเกษตรในโรงเรียน โดยการปลูกพืชคลุมดิน				
มีวิชาชีพครู	20 (22.2)	51 (56.7)	19 (21.1)	
ไม่มีวิชาชีพครู	4 (14.8)	20 (74.1)	3 (11.1)	2.697
2. ปฏิบัติการอนุรักษ์ดินเพื่อการเกษตรในโรงเรียน โดยการใช้ปุ๋ยอินทรีย์บำรุงดิน				
มีวิชาชีพครู	30 (33.4)	49 (54.4)	11 (12.2)	
ไม่มีวิชาชีพครู	12 (44.4)	12 (44.4)	3 (11.2)	1.134
3. ปฏิบัติการอนุรักษ์ดินเพื่อการเกษตรในโรงเรียน โดยการปลูกหญ้าแฝก				
มีวิชาชีพครู	6 (6.7)	21 (23.3)	63 (70.0)	
ไม่มีวิชาชีพครู	1 (3.7)	3 (11.1)	23 (85.2)	2.469
4. ปฏิบัติการอนุรักษ์ดินเพื่อการเกษตรในโรงเรียน โดยการปลูกพืชหมุนเวียน				
มีวิชาชีพครู	16 (17.8)	55 (61.1)	19 (21.1)	
ไม่มีวิชาชีพครู	7 (25.9)	16 (59.3)	4 (14.8)	1.132
5. ทำการอนุรักษ์น้ำเพื่อการเกษตรในโรงเรียนโดยการปลูกพืชทนแล้ง				
มีวิชาชีพครู	15 (16.6)	52 (57.8)	23 (25.6)	
ไม่มีวิชาชีพครู	4 (14.8)	16 (59.3)	7 (25.9)	0.053

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.38 (ต่อ)

การปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	มีวิชาชีพครู (N = 90) ไม่มีวิชาชีพครู (N = 27)			χ^2
	ปฏิบัติเป็นประจำ	ปฏิบัติเป็นบางครั้ง	ไม่เคยปฏิบัติ	
	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	
6. ทำการอนุรักษ์น้ำเพื่อการเกษตรในโรงเรียน โดยการใช้น้ำอย่างประหยัด				
มีวิชาชีพครู	29 (32.2)	52 (57.8)	9 (10.0)	
ไม่มีวิชาชีพครู	6 (22.2)	19 (70.4)	2 (7.4)	1.385
7. ทำการอนุรักษ์น้ำเพื่อการเกษตรในโรงเรียนโดยทำระบบการใช้น้ำแบบประหยัดเป็นตัวอย่าง				
มีวิชาชีพครู	15 (16.7)	46 (51.1)	29 (32.2)	
ไม่มีวิชาชีพครู	2 (7.4)	12 (44.5)	13 (48.1)	2.879
8. ได้ทำการปลูกผักปลอดสารพิษในโรงเรียน และมีแปลงสาธิตการปลูกผักปลอดสารพิษ				
มีวิชาชีพครู	17 (18.9)	53 (58.9)	20 (22.2)	
ไม่มีวิชาชีพครู	6 (22.2)	16 (59.3)	5 (18.5)	0.251
9. ทำการเกษตรแบบยั่งยืนเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในโรงเรียนโดยการทำไร่นาสวนผสม				
มีวิชาชีพครู	7 (7.8)	30 (33.3)	53 (58.9)	
ไม่มีวิชาชีพครู	4 (14.8)	14 (51.9)	9 (33.3)	5.548
10. ทำการเกษตรแบบยั่งยืนเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในโรงเรียนโดยการทำเกษตรผสมผสาน				
มีวิชาชีพครู	10 (11.1)	47 (52.2)	33 (36.7)	
ไม่มีวิชาชีพครู	5 (18.5)	16 (59.3)	6 (22.2)	2.380

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.38 (ต่อ)

การปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	มีวิชาชีพครู (N = 90) ไม่มีวิชาชีพครู (N = 27)			χ^2
	ปฏิบัติเป็นประจำ	ปฏิบัติเป็นบางครั้ง	ไม่เคยปฏิบัติ	
	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	
11. ทำการเกษตรแบบยั่งยืนเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในโรงเรียนโดยการป้องกันกำจัดศัตรูพืชโดยวิธีธรรมชาติ				
มีวิชาชีพครู	7 (7.8)	54 (60.0)	29 (32.2)	
ไม่มีวิชาชีพครู	5 (18.5)	17 (63.0)	5 (18.5)	3.708
12. ทำการประยุกต์ใช้วัสดุในท้องถิ่นเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม				
มีวิชาชีพครู	10 (11.1)	62 (68.9)	18 (20.0)	
ไม่มีวิชาชีพครู	3 (11.1)	22 (81.5)	2 (7.4)	2.385
13. ทำการใช้สารสกัดจากพืชธรรมชาติเพื่อกำจัดศัตรูพืช				
มีวิชาชีพครู	8 (8.9)	42 (46.7)	40 (44.4)	
ไม่มีวิชาชีพครู	2 (7.4)	17 (63.0)	8 (29.6)	2.258
14. ได้ทำการปลูกพืชสมุนไพรในโรงเรียนไว้ใช้และเป็นตัวอย่างแก่ชุมชน				
มีวิชาชีพครู	7 (7.8)	53 (58.9)	30 (33.3)	
ไม่มีวิชาชีพครู	2 (7.4)	16 (59.3)	9 (33.3)	0.004
15. ได้ทำการปลูกพรรณไม้ประจำท้องถิ่นรวบรวมไว้ในโรงเรียน เพื่อเป็นศูนย์รวบรวมพรรณไม้				
มีวิชาชีพครู	8 (8.9)	42 (46.7)	40 (44.4)	
ไม่มีวิชาชีพครู	3 (11.1)	10 (37.0)	14 (51.9)	0.789

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.38 (ต่อ)

การปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	มีวิชาชีพครู (N = 90) ไม่มีวิชาชีพครู (N = 27)			χ^2
	ปฏิบัติเป็นประจำ	ปฏิบัติเป็นบางครั้ง	ไม่เคยปฏิบัติ	
	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	
16. จัดสภาพแวดล้อมโรงเรียนเป็นแหล่งวิชาการที่ให้ความรู้แก่ประชาชน โดยการจัดสวนหย่อม				
มีวิชาชีพครู	33 (36.7)	50 (55.5)	7 (7.8)	
ไม่มีวิชาชีพครู	8 (29.6)	17 (63.0)	2 (7.4)	0.496
17. จัดสภาพแวดล้อมโรงเรียนเป็นแหล่งวิชาการที่ให้ความรู้แก่ประชาชน โดยการทำแปลงสาธิตทางการเกษตร				
มีวิชาชีพครู	19 (21.1)	57 (63.3)	14 (15.6)	
ไม่มีวิชาชีพครู	5 (18.5)	17 (63.0)	5 (18.5)	0.181
18. จัดสภาพแวดล้อมโรงเรียนเป็นแหล่งวิชาการที่ให้ความรู้แก่ประชาชน โดยการเลี้ยงสัตว์ที่ถูกหลักสุขาภิบาล				
มีวิชาชีพครู	7 (7.8)	48 (53.3)	35 (38.9)	
ไม่มีวิชาชีพครู	3 (11.1)	16 (59.3)	8 (29.6)	0.888

* $P < .05$

จากตารางที่ 4.38 แสดงการเปรียบเทียบการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อม ระหว่างครูเกษตรที่มีวุฒิการศึกษาทางวิชาชีพครูกับครูเกษตรที่ไม่มีวุฒิการศึกษาทางวิชาชีพครู พบว่า ปัจจัยทางด้านวุฒิการศึกษาของครูเกษตรไม่มีผลต่อการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกกิจกรรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สรุปปัจจัยด้านวุฒิการศึกษาของครูเกษตรที่มีผลต่อการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ของครูเกษตรโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ

จากการศึกษา พบว่า ปัจจัยด้านวุฒิการศึกษาของครูเกษตรไม่มีผลต่อการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกกิจกรรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.3.4 ปัจจัยด้านระยะเวลาในการสอน

ตารางที่ 4.39 แสดงการเปรียบเทียบการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ด้านการเสริมสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา ระหว่างครูเกษตรที่มีระยะเวลาในการสอนน้อย (1-10 ปี) กับครูเกษตรที่มีระยะเวลาในการสอนมาก (มากกว่า 10 ปี)

การปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	สอนน้อย (N = 64) สอนมาก (N = 53)			χ^2
	ปฏิบัติเป็นประจำ	ปฏิบัติเป็นบางครั้ง	ไม่เคยปฏิบัติ	
	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	
1. มีส่วนร่วมการวางแผนตกแต่งพื้นที่ของโรงเรียนให้สวยงามและกลมกลืนกับผังของโรงเรียน				
สอนน้อย	34 (53.1)	29 (45.3)	1 (1.6)	
สอนมาก	28 (52.8)	23 (43.4)	2 (3.8)	0.577
2. ปลูกต้นไม้ให้ความร่มรื่น เป็น ระเบียบ สวยงาม ที่ให้ความรู้เชิงวิชาการ				
สอนน้อย	33 (51.5)	30 (46.9)	1 (1.6)	
สอนมาก	31 (58.5)	21 (39.6)	1 (1.9)	0.622
3. จัดตกแต่งบริเวณโรงเรียนให้มีความเป็นระเบียบสะอาด สวยงามและใช้การได้ดี				
สอนน้อย	32 (50.0)	29 (45.3)	3 (4.7)	
สอนมาก	36 (67.9)	16 (30.2)	1 (1.9)	3.992
4. ส่งเสริมให้มีการจัดตกแต่งห้องเรียนเอื้อต่อการเรียนการสอนให้สะอาดเป็นระเบียบได้ดี สวยงาม				
สอนน้อย	32 (50.0)	29 (45.3)	3 (4.7)	
สอนมาก	27 (50.9)	24 (45.3)	2 (3.8)	0.062
5. ส่งเสริมให้จัดโรงฝึกงานและห้องปฏิบัติการให้สะอาด จัดเป็นระเบียบ บำรุงรักษาใช้การได้อย่างปลอดภัย				
สอนน้อย	26 (40.6)	34 (53.1)	4 (6.3)	
สอนมาก	21 (39.6)	31 (58.5)	1 (1.9)	1.449

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.39 (ต่อ)

การปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	สอนน้อย (N = 64) สอนมาก (N = 53)			χ^2
	ปฏิบัติเป็นประจำ	ปฏิบัติเป็นบางครั้ง	ไม่เคยปฏิบัติ	
	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	
6. ส่งเสริมให้มีการจัดโรงอาหารให้ถูกสุขอนามัย จัดห้องน้ำ-ห้องส้วมให้ถูกสุขลักษณะกำจัดขยะและน้ำเสียอย่างถูกวิธี				
สอนน้อย	27 (42.2)	30 (46.9)	7 (10.9)	
สอนมาก	22 (41.5)	29 (54.7)	2 (3.8)	2.291
7. การส่งเสริมให้มีการจัดห้องประชุมให้สะอาดให้มีแสงสว่างเพียงพอ มีการป้องกันเสียงรบกวน				
สอนน้อย	22 (34.3)	33 (51.6)	9 (14.1)	
สอนมาก	27 (50.9)	25 (47.2)	1 (1.9)	7.042 *

* $P < .05$

จากตารางที่ 4.39 แสดงการเปรียบเทียบการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ด้านการเสริมสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา ระหว่างครูเกษตรที่มีระยะเวลาในการสอนน้อยกับครูเกษตรที่มีระยะเวลาในการสอนมาก พบว่า ปัจจัยด้านระยะเวลาในการสอนของครูเกษตรมีผลต่อการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ด้านการเสริมสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มี 1 กิจกรรม คือ การส่งเสริมให้มีการจัดห้องประชุมให้สะอาดให้มีแสงสว่างเพียงพอและมีการป้องกันเสียงรบกวน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.40 แสดงการเปรียบเทียบการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ด้านการเสริมสร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคลากรในสถานศึกษา ระหว่างครูเกษตรที่มีระยะเวลาในการสอนน้อย (1-10 ปี) กับครูเกษตรที่มีระยะเวลาในการสอนมาก (มากกว่า 10 ปี)

การปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	สอนน้อย (N = 64) สอนมาก (N = 53)			χ^2
	ปฏิบัติเป็นประจำ	ปฏิบัติเป็นบางครั้ง	ไม่เคยปฏิบัติ	
	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	
1. มีส่วนร่วมในการกำหนดกฎเกณฑ์และกติกาเพื่อใช้ปฏิบัติในโรงเรียน				
สอนน้อย	24 (37.5)	33 (51.6)	7 (10.9)	
สอนมาก	20 (37.8)	29 (54.7)	4 (7.5)	0.409
2. ได้จัดกิจกรรมหรือมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมส่งเสริมนักเรียนได้แสดงออกในทางที่ถูกต้อง				
สอนน้อย	30 (46.9)	31 (48.4)	3 (4.7)	
สอนมาก	22 (41.5)	28 (52.8)	3 (5.7)	0.352
3. ได้ยกย่องชมเชยบุคคลที่เป็นที่ยอมรับของบุคลากรในโรงเรียน				
สอนน้อย	23 (35.9)	36 (56.3)	5 (7.8)	
สอนมาก	24 (45.3)	28 (52.8)	1 (1.9)	2.677
4. ได้ส่งเสริมให้บุคลากรในโรงเรียนได้ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์และกติกาที่วางไว้ร่วมกัน				
สอนน้อย	21 (32.8)	38 (59.4)	5 (7.8)	
สอนมาก	21 (39.7)	28 (52.8)	4 (7.5)	0.597

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.40 (ต่อ)

การปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	สอนน้อย (N = 64) สอนมาก (N = 53)			χ^2
	ปฏิบัติเป็นประจำ	ปฏิบัติเป็นบางครั้ง	ไม่เคยปฏิบัติ	
	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	
5. ส่งเสริมให้บุคลากรในโรงเรียนทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะมีการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ซึ่งกันและกัน				
สอนน้อย	30 (46.9)	32 (50.0)	2 (3.1)	
สอนมาก	25 (47.2)	25 (47.2)	3 (5.6)	0.484
.6. ส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรในโรงเรียนเป็นผู้ที่ยิ้มแย้มแจ่มใสเป็นมิตรและจริงใจต่อกัน				
สอนน้อย	30 (46.9)	32 (50.0)	2 (3.1)	
สอนมาก	23 (43.4)	28 (52.8)	2 (3.8)	0.158
7. สนับสนุนให้บุคลากรในโรงเรียนได้ปฏิบัติต่อกันตามขนบธรรมเนียมประเพณี และวัฒนธรรมไทย				
สอนน้อย	33 (51.5)	28 (43.8)	3 (4.7)	
สอนมาก	27 (50.9)	22 (41.6)	4 (7.5)	0.432

* P < .05

จากตารางที่ 4.40 แสดงการเปรียบเทียบการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ด้านการเสริมสร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคลากรในสถานศึกษา ระหว่างครูเกษตรที่มีระยะเวลาในการสอนน้อยกับครูเกษตรที่มีระยะเวลาในการสอนมาก พบว่า ปัจจัยทางด้านระยะเวลาในการสอนของครูเกษตรไม่มีผลต่อการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ด้านการเสริมสร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคลากรในสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกกิจกรรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.41 แสดงการเปรียบเทียบการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ด้านการจัดกิจกรรมรณรงค์และรักษาสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา ระหว่างครูเกษตรที่มีระยะเวลาในการสอนน้อย (1-10 ปี) กับครูเกษตรที่มีระยะเวลาในการสอนมาก (มากกว่า 10 ปี)

การปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	สอนน้อย (N = 64) สอนมาก (N = 53)			χ^2
	ปฏิบัติเป็นประจำ	ปฏิบัติเป็นบางครั้ง	ไม่เคยปฏิบัติ	
	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	
1. ได้รับผิดชอบงานในงาน/โครงการที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม				
สอนน้อย	22 (34.4)	40 (62.5)	2 (3.1)	
สอนมาก	22 (41.5)	28 (52.8)	3 (5.7)	1.295
2. สนับสนุนให้เปิดสอนรายวิชา/กิจกรรมที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมให้นักเรียนเลือกเรียน				
สอนน้อย	11 (17.2)	45 (70.3)	8 (12.5)	
สอนมาก	11 (20.8)	38 (71.7)	4 (7.5)	0.897
3. มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมให้มีความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมแก่นักเรียนโรงเรียน				
สอนน้อย	18 (28.1)	41 (64.1)	5 (7.8)	
สอนมาก	17 (32.1)	35 (66.0)	1 (1.9)	2.154
4. จัดกิจกรรมเผยแพร่ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม				
สอนน้อย	11 (17.2)	41 (64.1)	12 (18.7)	
สอนมาก	13 (24.5)	37 (69.8)	3 (5.7)	4.780

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.41 (ต่อ)

การปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	สอนน้อย (N = 64)	สอนมาก (N = 53)		χ^2
	ปฏิบัติเป็นประจำ	ปฏิบัติเป็นบางครั้ง	ไม่เคยปฏิบัติ	
	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	
5. สนับสนุนให้นักเรียนจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมตามหลักสูตรและกิจกรรมอิสระ				
สอนน้อย	15 (23.4)	48 (75.0)	1 (1.6)	
สอนมาก	17 (32.0)	33 (62.3)	3 (5.7)	2.894
6. ใช้วัสดุในการจัดกิจกรรมอย่างประหยัด คุ้มค่า ไม่ก่อให้เกิดผลเสียต่อสิ่งแวดล้อม				
สอนน้อย	18 (28.1)	44 (68.8)	2 (3.1)	
สอนมาก	17 (32.0)	34 (64.2)	2 (3.8)	0.279
7. มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และการป้องกันหรือลดมลพิษ				
สอนน้อย	16 (25.0)	43 (67.2)	5 (7.8)	
สอนมาก	14 (26.4)	34 (64.2)	5 (9.4)	0.152
8. ได้จัดกิจกรรมหรือมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่แสดงถึงการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม				
สอนน้อย	8 (12.5)	47 (73.4)	9 (14.1)	
สอนมาก	12 (22.6)	37 (69.9)	4 (7.5)	2.905

* $P < .05$

จากตารางที่ 4.41 แสดงการเปรียบเทียบการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ด้านการจัดกิจกรรมรณรงค์และรักษาสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา ระหว่างครูเกษตรที่มีระยะเวลาในการสอนน้อยกับครูเกษตรที่มีระยะเวลาในการสอนมาก พบว่า ปัจจัยทางด้านระยะเวลาในการสอนไม่มีผลต่อการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ด้านการจัดกิจกรรมรณรงค์และรักษาสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกกิจกรรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.42 แสดงการเปรียบเทียบการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ด้านการบริหารงานสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา ระหว่างครูเกษตรที่มีระยะเวลาในการสอนน้อย (1-10 ปี) กับครูเกษตรที่มีระยะเวลาในการสอนมาก (มากกว่า 10 ปี)

การปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	สอนน้อย (N = 64) สอนมาก (N = 53)			χ^2
	ปฏิบัติเป็นประจำ	ปฏิบัติเป็นบางครั้ง	ไม่เคยปฏิบัติ	
	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	
1. ประชาสัมพันธ์นโยบายด้านสิ่งแวดล้อม อย่างต่อเนื่องเพื่อให้บุคลากรในโรงเรียนได้ทราบ				
สอนน้อย	13 (20.3)	39 (60.9)	12 (18.8)	
สอนมาก	11 (20.8)	37 (69.8)	5 (9.4)	2.086
2. สนับสนุนให้บุคลากรในโรงเรียนเกิดความตระหนักในคุณค่า และร่วมกันรักษาสิ่งแวดล้อม				
สอนน้อย	20 (31.2)	36 (56.3)	8 (12.5)	
สอนมาก	12 (22.6)	39 (73.6)	2 (3.8)	4.728
3. ทำการสำรวจข้อมูลเพื่อนำมาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการรณรงค์และรักษาสิ่งแวดล้อม				
สอนน้อย	10 (15.6)	40 (62.5)	14 (21.9)	
สอนมาก	3 (5.7)	34 (64.1)	16 (30.2)	3.385
4. ได้มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติงานด้านสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน				
สอนน้อย	11 (17.2)	43 (67.2)	10 (15.6)	
สอนมาก	5 (9.4)	35 (66.0)	13 (24.6)	2.449
5. ได้รับการนิเทศติดตามประเมินผลงานเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมที่ท่านรับผิดชอบอยู่เป็นระยะ ๆ				
สอนน้อย	10 (15.6)	42 (65.6)	12 (18.8)	
สอนมาก	6 (11.3)	38 (71.7)	9 (17.0)	0.600

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.42 (ต่อ)

การปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	สอนน้อย (N = 64)	สอนมาก (N = 53)		χ^2
	ปฏิบัติเป็นประจำ	ปฏิบัติเป็นบางครั้ง	ไม่เคยปฏิบัติ	
	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	
6. ให้ความร่วมมือช่วยเหลือและประสานงานด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนอยู่เสมอ				
สอนน้อย	21 (32.8)	38 (59.4)	5 (7.8)	
สอนมาก	15 (28.3)	33 (62.3)	5 (9.4)	0.321
7. ส่งเสริมและยกย่องชมเชย และสรรหาบุคลากรที่มีผลงานดีเด่นในการรณรงค์และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม				
สอนน้อย	7 (10.9)	42 (65.6)	15 (23.5)	
สอนมาก	9 (17.0)	33 (62.3)	11 (20.7)	0.919
8. ให้ความร่วมมือและประสานงานกับหน่วยงานอื่น ๆ เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม				
สอนน้อย	6 (9.4)	45 (70.3)	13 (20.3)	
สอนมาก	4 (7.5)	41 (77.4)	8 (15.1)	0.749
9. ส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการรณรงค์และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในชุมชน				
สอนน้อย	15 (23.4)	45 (70.3)	4 (6.3)	
สอนมาก	8 (15.1)	41 (77.4)	4 (7.5)	1.294

* $P < .05$

จากตารางที่ 4.42 แสดงการเปรียบเทียบการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ด้านการบริหารงานสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา ระหว่างครูเกษตรที่มีระยะเวลาในการสอนน้อยกับครูเกษตรที่มีระยะเวลาในการสอนมาก พบว่า ปัจจัยทางด้านระยะเวลาในการสอนไม่มีผลต่อการปฏิบัติกิจกรรมกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ด้านการบริหารงานสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกกิจกรรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.43 แสดงการเปรียบเทียบการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ด้านการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับชุมชนด้านสิ่งแวดล้อม ระหว่างครูเกษตรที่มีระยะเวลาในการสอนน้อย (1-10 ปี) กับครูเกษตรที่มีระยะเวลาในการสอนมาก (มากกว่า 10 ปี)

การปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	สอนน้อย (N = 64) / สอนมาก (N = 53)			χ^2
	ปฏิบัติเป็นประจำ	ปฏิบัติเป็นบางครั้ง	ไม่เคยปฏิบัติ	
	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	
1. ได้มีส่วนร่วมรับผิดชอบในงาน/โครงการเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนที่ทำร่วมกับชุมชน				
สอนน้อย	8 (12.5)	46 (71.9)	10 (15.6)	
สอนมาก	5 (9.4)	42 (79.3)	6 (11.3)	0.847
2. มีส่วนร่วมให้คำปรึกษาและ/หรือจัดกิจกรรมเพื่อป้องกันแก้ปัญหาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมร่วมกับชุมชน				
สอนน้อย	6 (9.4)	42 (65.6)	16 (25.0)	
สอนมาก	5 (9.4)	41 (77.4)	7 (13.2)	2.614
3. ได้จัดบริการให้ข่าวสารข้อมูล ความรู้และความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมแก่ชุมชน				
สอนน้อย	5 (7.8)	36 (56.3)	23 (35.9)	
สอนมาก	5 (9.4)	32 (60.4)	16 (30.2)	0.462
4. ได้เผยแพร่ผลงานที่ดีของโรงเรียนเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมเพื่อเป็นตัวอย่างให้แก่ชุมชน				
สอนน้อย	2 (3.1)	41 (64.1)	21 (32.8)	
สอนมาก	4 (7.5)	35 (66.1)	14 (26.4)	1.520
5. เชิญวิทยากรที่เป็นภูมิปัญญาชาวบ้านด้านสิ่งแวดล้อมมาร่วมงานเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน				
สอนน้อย	3 (4.7)	29 (45.3)	32 (50.0)	
สอนมาก	3 (5.7)	22 (41.5)	28 (52.8)	0.195

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.43 (ต่อ)

การปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	สอนน้อย (N = 64) สอนมาก (N = 53)			χ^2
	ปฏิบัติเป็นประจำ	ปฏิบัติเป็นบางครั้ง	ไม่เคยปฏิบัติ	
	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	
6. ได้ขอรับการสนับสนุนจากชุมชนในการดำเนินงานเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน				
สอนน้อย	4 (6.3)	41 (64.1)	19 (29.6)	
สอนมาก	5 (9.4)	28 (52.8)	20 (37.8)	1.566
7. ได้ยกย่องบุคคลในชุมชนที่มีผลงานดีเด่นเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม				
สอนน้อย	2 (3.1)	32 (50.0)	30 (46.9)	
สอนมาก	3 (5.7)	33 (62.2)	17 (32.1)	2.802
8. ได้มีส่วนร่วมสนับสนุนให้ชุมชนจัดตั้งองค์กรเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม				
สอนน้อย	1 (1.6)	27 (42.2)	36 (56.3)	
สอนมาก	2 (3.8)	24 (45.3)	27 (50.9)	0.768
9. ได้ทำการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์การทำการเกษตรยั่งยืนแก่ชุมชนเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อม				
สอนน้อย	6 (9.4)	35 (54.7)	23 (35.9)	
สอนมาก	3 (5.7)	28 (52.8)	22 (41.5)	0.773
10. ได้ให้ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในการประกอบอาชีพเกษตรแก่ชุมชนเกษตร				
สอนน้อย	3 (4.7)	41 (64.1)	20 (31.2)	
สอนมาก	5 (9.4)	41 (77.4)	7 (13.2)	5.776

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.43 (ต่อ)

การปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	สอนน้อย (N = 64) สอนมาก (N = 53)			χ^2
	ปฏิบัติเป็นประจำ	ปฏิบัติเป็นบางครั้ง	ไม่เคยปฏิบัติ	
	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	
11. ทำการสำรวจความต้องการของเกษตรกรและจัดนิทรรศการทางการเกษตรในชุมชน สอนน้อย	2 (3.1)	21 (32.8)	41 (64.1)	
สอนมาก	4 (7.5)	21 (39.7)	28 (52.8)	2.100
12. ให้บริการแก่ชุมชนด้านการขยายพันธุ์พืช สอนน้อย	1 (1.6)	25 (39.0)	38 (59.4)	
สอนมาก	4 (7.5)	30 (56.7)	19 (35.8)	7.621 *
13. ให้บริการแก่ชุมชนด้านมีพันธุ์ไม้แจกและจำหน่าย สอนน้อย	1 (1.6)	22 (34.4)	41 (64.0)	
สอนมาก	4 (7.5)	32 (60.4)	17 (32.1)	12.661 *
14. บริการแก่ชุมชน ด้านมีพ่อพันธุ์สัตว์ที่ดีเพื่อผสมพันธุ์ สอนน้อย	- -	11 (17.2)	53 (82.8)	
สอนมาก	2 (3.8)	11 (20.7)	40 (75.5)	2.808
15. ให้บริการแก่ชุมชน ด้านการตอนสัตว์ สอนน้อย	- -	10 (15.6)	54 (84.4)	
สอนมาก	4 (7.5)	13 (24.6)	36 (67.9)	7.019 *
16. ได้สรุปรายงานผลงานด้านงานสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนร่วมกับชุมชน สอนน้อย	- -	22 (34.4)	42 (65.6)	
สอนมาก	- -	25 (47.2)	28 (52.8)	1.975

* P < .05

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 4.43 แสดงการเปรียบเทียบการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ด้านการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับชุมชนด้านสิ่งแวดล้อม ระหว่างครูเกษตรที่มีระยะเวลาในการสอนน้อยกับครูเกษตรที่มีระยะเวลาในการสอนมาก พบว่า ปัจจัยด้านระยะเวลาในการสอนของครูเกษตรมีผลต่อการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ด้านการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับชุมชนด้านสิ่งแวดล้อม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มี 3 กิจกรรม ได้แก่ การให้บริการแก่ชุมชนด้านการขยายพันธุ์พืช การให้บริการแก่ชุมชนด้านมีพันธุ์ไม้แจกและจำหน่าย และการให้บริการแก่ชุมชนด้านการตอนสัตว์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.44 แสดงการเปรียบเทียบการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อม ระหว่างครูเกษตรที่มีระยะเวลาในการสอนน้อย (1-10 ปี) กับครูเกษตรที่มีระยะเวลาในการสอนมาก (มากกว่า 10 ปี)

การปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	สอนน้อย (N = 64) สอนมาก (N = 53)			χ^2
	ปฏิบัติเป็นประจำ	ปฏิบัติเป็นบางครั้ง	ไม่เคยปฏิบัติ	
	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	
1. ได้ปฏิบัติการอนุรักษ์ดินเพื่อการเกษตรในโรงเรียนโดยการปลูกพืชคลุมดิน				
สอนน้อย	14 (21.9)	38 (59.3)	12 (18.8)	
สอนมาก	10 (18.9)	33 (62.2)	10 (18.9)	0.168
2. ได้ปฏิบัติการอนุรักษ์ดินเพื่อการเกษตรในโรงเรียนโดยการใช้ปุ๋ยอินทรีย์บำรุงดิน				
สอนน้อย	23 (35.9)	33 (51.6)	8 (12.5)	
สอนมาก	19 (35.8)	28 (52.9)	6 (11.3)	0.043
3. ได้ปฏิบัติการอนุรักษ์ดินเพื่อการเกษตรในโรงเรียนโดยการปลูกหญ้าแฝก				
สอนน้อย	2 (3.1)	18 (28.1)	44 (68.8)	
สอนมาก	5 (9.4)	6 (11.3)	42 (79.3)	6.354 *
4. ได้ปฏิบัติการอนุรักษ์ดินเพื่อการเกษตรในโรงเรียนโดยการปลูกพืชหมุนเวียน				
สอนน้อย	14 (21.9)	38 (59.3)	12 (18.8)	
สอนมาก	9 (17.0)	33 (62.2)	11 (20.8)	0.452
5. ทำการอนุรักษ์น้ำเพื่อการเกษตรในโรงเรียน โดยการปลูกพืชทนแล้ง				
สอนน้อย	15 (23.4)	32 (50.0)	17 (26.6)	
สอนมาก	4 (7.5)	36 (67.9)	13 (24.6)	6.157 *

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.44 (ต่อ)

การปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	สอนน้อย (N = 64) สอนมาก (N = 53)			χ^2
	ปฏิบัติเป็นประจำ	ปฏิบัติเป็นบางครั้ง	ไม่เคยปฏิบัติ	
	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	
6. ทำการอนุรักษ์น้ำเพื่อการเกษตรในโรงเรียนโดยการใช้น้ำอย่างประหยัด				
สอนน้อย	20 (31.3)	38 (59.3)	6 (9.4)	
สอนมาก	15 (28.3)	33 (62.3)	5 (9.4)	0.124
7. ทำการอนุรักษ์น้ำเพื่อการเกษตรในโรงเรียน โดยทำระบบการใช้น้ำแบบประหยัดเป็นตัวอย่าง				
สอนน้อย	10 (15.6)	32 (50.0)	22 (34.4)	
สอนมาก	7 (13.2)	26 (49.1)	20 (37.7)	0.213
8. ทำการปลูกผักปลอดสารพิษในโรงเรียน และมีแปลงสาธิตการปลูกผักปลอดสารพิษ				
สอนน้อย	14 (21.9)	31 (48.4)	19 (29.7)	
สอนมาก	9 (17.0)	38 (71.7)	6 (11.3)	7.590 *
9. ทำการเกษตรแบบยั่งยืนเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในโรงเรียนโดยการทำไร่นาสวนผสม				
สอนน้อย	5 (7.8)	20 (31.3)	39 (60.9)	
สอนมาก	6 (11.3)	24 (45.3)	23 (43.4)	3.518
10. การเกษตรแบบยั่งยืนเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในโรงเรียนโดยการทำเกษตรผสมผสาน				
สอนน้อย	9 (14.1)	30 (46.7)	25 (39.2)	
สอนมาก	6 (11.3)	33 (62.3)	14 (26.4)	2.836

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.44 (ต่อ)

การปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	สอนน้อย (N = 64) สอนมาก (N = 53)			χ^2
	ปฏิบัติเป็นประจำ	ปฏิบัติเป็นบางครั้ง	ไม่เคยปฏิบัติ	
	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	
11. ทำการเกษตรแบบยั่งยืนเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในโรงเรียนโดยการป้องกันกำจัดศัตรูพืชโดยวิธีธรรมชาติ				
สอนน้อย	9 (14.1)	34 (53.1)	21 (32.8)	
สอนมาก	3 (5.7)	37 (69.8)	13 (24.5)	4.010
12. ได้ทำการประยุกต์ใช้วัสดุในท้องถิ่นเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม				
สอนน้อย	8 (12.5)	42 (65.6)	14 (21.9)	
สอนมาก	5 (9.4)	42 (79.3)	6 (11.3)	2.884
13. ทำการใช้สารสกัดจากพืชธรรมชาติเพื่อกำจัดศัตรูพืช				
สอนน้อย	7 (10.9)	25 (39.1)	32 (50.0)	
สอนมาก	3 (5.6)	34 (64.2)	16 (30.2)	7.337 *
14. ได้ทำการปลูกพืชสมุนไพรในโรงเรียนไว้ใช้และเป็นตัวอย่างแก่ชุมชน				
สอนน้อย	4 (6.3)	40 (62.4)	20 (31.3)	
สอนมาก	5 (9.4)	29 (54.7)	19 (35.9)	0.864
15. ได้ทำการปลูกพรรณไม้ประจำท้องถิ่นรวบรวมไว้ในโรงเรียน เพื่อเป็นศูนย์รวบรวมพรรณไม้				
สอนน้อย	8 (12.5)	27 (42.2)	29 (45.3)	
สอนมาก	3 (5.6)	25 (47.2)	25 (47.2)	1.626

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.44 (ต่อ)

การปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	สอนน้อย (N = 64)	สอนมาก (N = 53)		χ^2
	ปฏิบัติเป็นประจำ	ปฏิบัติเป็นบางครั้ง	ไม่เคยปฏิบัติ	
	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	
16. จัดสภาพแวดล้อมโรงเรียนให้เป็นแหล่งวิชาการที่ให้ความรู้แก่ประชาชน โดยการจัดสวนหย่อม				
สอนน้อย	23 (35.9)	36 (56.3)	5 (7.8)	
สอนมาก	18 (34.0)	31 (58.5)	4 (7.5)	0.060
17. จัดสภาพแวดล้อมโรงเรียนให้เป็นแหล่งวิชาการที่ให้ความรู้แก่ประชาชนโดยทำแปลงสาธิตทางการเกษตร				
สอนน้อย	13 (20.3)	39 (60.9)	12 (18.8)	
สอนมาก	11 (20.8)	35 (66.0)	7 (13.2)	0.670
18. จัดสภาพแวดล้อมโรงเรียนเป็นแหล่งวิชาการที่ให้ความรู้แก่ประชาชนโดยการเลี้ยงสัตว์ที่ถูกหลักสุขาภิบาล				
สอนน้อย	5 (7.8)	35 (54.7)	24 (37.5)	
สอนมาก	5 (9.4)	29 (54.8)	19 (35.8)	0.111

* $P < .05$

จากตารางที่ 4.44 แสดงการเปรียบเทียบการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อม ระหว่างครูเกษตรที่มีระยะเวลาในการสอนน้อยกับครูเกษตรที่มีระยะเวลาในการสอนมาก พบว่า ปัจจัยด้านระยะเวลาในการสอนของครูเกษตรมีผลต่อการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มี 4 กิจกรรม ได้แก่ ได้ปฏิบัติการอนุรักษ์ดินเพื่อการเกษตรในโรงเรียนโดยการปลูกหญ้าแฝก ได้ทำการอนุรักษ์น้ำเพื่อการเกษตรในโรงเรียนโดยการปลูกพืชทนแล้ง ได้ทำการปลูกผักปลอดสารพิษในโรงเรียนและมีแปลงสาธิตการปลูกผักปลอดสารพิษ และได้ทำการใช้สารสกัดจากพืชธรรมชาติเพื่อกำจัดศัตรูพืช

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สรุปปัจจัยด้านระยะเวลาในการสอนของครูเกษตรที่มีผลต่อการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ของครูเกษตรโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ

ปัจจัยด้านระยะเวลาในการสอนของครูเกษตรมีผลต่อการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มี 8 กิจกรรม ได้แก่

ด้านการเสริมสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา มี 1 กิจกรรม คือ การส่งเสริมให้มีการจัดห้องประชุมให้สะอาดให้มีแสงสว่างเพียงพอ มีการป้องกันเสียงรบกวน

ด้านการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับชุมชนด้านสิ่งแวดล้อม มี 3 กิจกรรม คือ การให้บริการแก่ชุมชนด้านการขยายพันธุ์พืช การให้บริการแก่ชุมชนด้านมีพันธุ์ไม้แจกและจำหน่าย และการให้บริการแก่ชุมชนด้านการตอนสัตว์

ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อม มี 4 กิจกรรม คือ ได้ปฏิบัติการอนุรักษ์ดินเพื่อการเกษตรในโรงเรียนโดยการปลูกหญ้าแฝก ได้ทำการอนุรักษ์น้ำเพื่อการเกษตรในโรงเรียนโดยการปลูกพืชทนแล้ง ได้ทำการปลูกผักปลอดสารพิษในโรงเรียนและมีแปลงสาธิตการปลูกผักปลอดสารพิษ และได้ทำการใช้สารสกัดจากพืชธรรมชาติเพื่อกำจัดศัตรูพืช

และปัจจัยด้านระยะเวลาในการสอนของครูเกษตรไม่มีผลต่อการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ในด้านการเสริมสร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคลากรในสถานศึกษา ด้านการจัดกิจกรรมรณรงค์และรักษาสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา และด้านการบริหารงานสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกกิจกรรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.3.5 ปัจจัยด้านตำแหน่งหน้าที่งาน

ตารางที่ 4.45 แสดงการเปรียบเทียบการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ด้านการเสริมสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา ระหว่างครูเกษตรที่เป็นหัวหน้าหมวดวิชาเกษตรกรรมกับครูที่ปฏิบัติการสอนวิชาเกษตรกรรม

การปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	หัวหน้าหมวด (N = 51) ปฏิบัติการสอน (N = 66)			χ^2
	ปฏิบัติเป็นประจำ	ปฏิบัติเป็นบางครั้ง	ไม่เคยปฏิบัติ	
	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	
1. มีส่วนร่วมการวางแผนตกแต่งพื้นที่ของโรงเรียนให้สวยงามและกลมกลืนกับผังของโรงเรียน				
หัวหน้าหมวด	26 (51.0)	23 (45.1)	2 (3.9)	
ปฏิบัติการสอน	36 (54.6)	29 (43.9)	1 (1.5)	0.727
2. ปลูกต้นไม้ให้ความร่มรื่น เป็น ระเบียบ สวยงาม ที่ให้ความรู้เชิงวิชาการ				
หัวหน้าหมวด	27 (52.9)	23 (45.1)	1 (2.0)	
ปฏิบัติการสอน	37 (56.1)	28 (42.4)	1 (1.5)	0.132
3. จัดตกแต่งบริเวณรอบโรงเรียน ให้มีความเป็นระเบียบสะอาด สวยงามและใช้การได้ดี				
หัวหน้าหมวด	30 (58.8)	19 (37.3)	2 (3.9)	
ปฏิบัติการสอน	38 (57.6)	26 (39.4)	2 (3.0)	0.109
4. การส่งเสริมให้มีการจัดตกแต่งห้องเรียนเอื้อต่อการเรียนการสอนให้สะอาดเป็นระเบียบ สวยงาม				
หัวหน้าหมวด	25 (49.0)	23 (45.1)	3 (5.9)	
ปฏิบัติการสอน	34 (51.5)	30 (45.5)	2 (3.0)	0.584

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.45 (ต่อ)

การปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	หัวหน้าหมวด (N = 51) ปฏิบัติการสอน (N = 66)			χ^2
	ปฏิบัติเป็นประจำ	ปฏิบัติเป็นบางครั้ง	ไม่เคยปฏิบัติ	
	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	
5. ส่งเสริมให้จัดโรงฝึกงานและห้องปฏิบัติการเป็นระเบียบ บำรุงรักษาให้ใช้การได้อย่างปลอดภัย				
หัวหน้าหมวด	22 (43.1)	28 (54.9)	1 (2.0)	
ปฏิบัติการสอน	25 (37.9)	37 (56.0)	4 (6.1)	1.337
6. ส่งเสริมให้มีการจัดโรงอาหารให้ถูกสุขอนามัย จัดห้องน้ำ-ห้องส้วมให้ถูกสุขลักษณะ มีการกำจัดขยะและน้ำเสียอย่างถูกวิธี				
หัวหน้าหมวด	19 (37.3)	29 (56.8)	3 (5.9)	
ปฏิบัติการสอน	30 (45.5)	30 (45.5)	6 (9.0)	1.589
7. การส่งเสริมให้มีการจัดห้องประชุมให้สะอาดให้มีแสงสว่างเพียงพอ มีการป้องกันเสียงรบกวน				
หัวหน้าหมวด	23 (45.1)	25 (49.0)	3 (5.9)	
ปฏิบัติการสอน	26 (39.4)	33 (50.0)	7 (10.6)	0.980

* $P < .05$

จากตารางที่ 4.45 แสดงการเปรียบเทียบการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ด้านการเสริมสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา ระหว่างครูเกษตรที่เป็นหัวหน้าหมวดวิชาเกษตรกรรมกับครูที่ปฏิบัติการสอนวิชาเกษตรกรรม พบว่า ปัจจัยทางด้านตำแหน่งหน้าที่งานของครูเกษตรไม่มีผลต่อการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ด้านการเสริมสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกกิจกรรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.46 แสดงการเปรียบเทียบการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ด้านการเสริมสร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคลากรในสถานศึกษา ระหว่างครูเกษตรที่เป็นหัวหน้าหมวดวิชาเกษตรกรรมกับครูที่ปฏิบัติการสอนวิชาเกษตรกรรม

การปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	หัวหน้าหมวด (N = 51) ปฏิบัติการสอน (N = 66)			χ^2
	ปฏิบัติเป็นประจำ	ปฏิบัติเป็นบางครั้ง	ไม่เคยปฏิบัติ	
	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	
1. มีส่วนร่วมในการกำหนดกฎเกณฑ์และกติกาเพื่อใช้ปฏิบัติในโรงเรียน				
หัวหน้าหมวด	20 (39.2)	26 (51.0)	5 (9.8)	
ปฏิบัติการสอน	24 (36.4)	36 (54.5)	6 (9.1)	0.147
2. ได้จัดกิจกรรมหรือมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมส่งเสริมนักเรียนได้แสดงออกในทางที่ถูกต้อง				
หัวหน้าหมวด	24 (47.1)	25 (49.0)	2 (3.9)	
ปฏิบัติการสอน	28 (42.4)	34 (51.5)	4 (6.1)	0.431
3. ได้ยกย่องชมเชยบุคคลที่เป็นที่ยอมรับของบุคลากรในโรงเรียน				
หัวหน้าหมวด	20 (39.2)	29 (56.9)	2 (3.9)	
ปฏิบัติการสอน	27 (40.9)	35 (53.0)	4 (6.1)	0.354
4. ได้ส่งเสริมให้บุคลากรในโรงเรียนได้ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์และกติกาที่วางไว้ร่วมกัน				
หัวหน้าหมวด	18 (35.3)	31 (60.8)	2 (3.9)	
ปฏิบัติการสอน	24 (36.4)	35 (53.0)	7 (10.6)	1.987

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.46 (ต่อ)

การปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	หัวหน้าหมวด (N = 51) ปฏิบัติการสอน (N = 66)			χ^2
	ปฏิบัติเป็นประจำ	ปฏิบัติเป็นบางครั้ง	ไม่เคยปฏิบัติ	
	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	
5. ส่งเสริมให้บุคลากรในโรงเรียนให้ทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะ มีการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ซึ่งกันและกัน				
หัวหน้าหมวด	24 (47.1)	25 (49.0)	2 (3.9)	
ปฏิบัติการสอน	31 (47.0)	32 (48.5)	3 (4.5)	0.028
6. ส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรในโรงเรียนเป็นผู้ที่ยิ้มแย้มแจ่มใสเป็นมิตรและจริงใจต่อกัน				
หัวหน้าหมวด	23 (45.1)	27 (52.9)	1 (2.0)	
ปฏิบัติการสอน	30 (45.5)	33 (50.0)	3 (4.5)	0.612
7. สนับสนุนให้บุคลากรในโรงเรียนได้ปฏิบัติต่อกันตามขนบธรรมเนียมประเพณี และวัฒนธรรมไทย				
หัวหน้าหมวด	24 (47.1)	25 (49.0)	2 (3.9)	
ปฏิบัติการสอน	36 (54.6)	25 (37.9)	5 (7.5)	1.792

* $P < .05$

จากตารางที่ 4.46 แสดงการเปรียบเทียบการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ด้านการเสริมสร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคลากรในสถานศึกษา ระหว่างครูเกษตรที่เป็นหัวหน้าหมวดวิชาเกษตรกรรมกับครูที่ปฏิบัติการสอนวิชาเกษตรกรรม พบว่า ปัจจัยทางด้านตำแหน่งหน้าที่งานของครูเกษตรไม่มีผลต่อการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ด้านการเสริมสร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคลากรในสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกกิจกรรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.47 แสดงการเปรียบเทียบการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ด้านการจัดกิจกรรมรณรงค์และรักษาสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา ระหว่างครูเกษตรที่เป็นหัวหน้าหมวดวิชาเกษตรกรรมกับครูที่ปฏิบัติการสอนวิชาเกษตรกรรม

การปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	หัวหน้าหมวด (N = 51) ปฏิบัติการสอน (N = 66)			χ^2
	ปฏิบัติเป็นประจำ	ปฏิบัติเป็นบางครั้ง	ไม่เคยปฏิบัติ	
	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	
1. ได้รับผิดชอบงานหรือมีส่วนร่วมในงาน/โครงการที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม				
หัวหน้าหมวด	18 (35.3)	32 (62.7)	1 (2.0)	
ปฏิบัติการสอน	26 (39.4)	36 (54.5)	4 (6.1)	1.593
2. ได้สนับสนุนให้โรงเรียนเปิดสอนรายวิชา/กิจกรรมที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเพื่อให้นักเรียนได้เลือกเรียนและทำกิจกรรม				
หัวหน้าหมวด	8 (15.7)	40 (78.4)	3 (5.9)	
ปฏิบัติการสอน	14 (21.2)	43 (65.2)	9 (13.6)	2.869
3. มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมให้มีความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมแก่นักเรียน				
หัวหน้าหมวด	16 (31.4)	34 (66.6)	1 (2.0)	
ปฏิบัติการสอน	19 (28.8)	42 (63.6)	5 (7.6)	1.874
4. มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมเผยแพร่ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม				
หัวหน้าหมวด	13 (25.5)	33 (64.7)	5 (9.8)	
ปฏิบัติการสอน	11 (16.7)	45 (68.1)	10 (15.2)	1.786

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.47 (ต่อ)

การปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	หัวหน้าหมวด (N = 51) ปฏิบัติการสอน (N = 66)			χ^2
	ปฏิบัติเป็นประจำ	ปฏิบัติเป็นบางครั้ง	ไม่เคยปฏิบัติ	
	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	
5. สนับสนุนให้นักเรียนจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ตามหลักสูตรและกิจกรรมอิสระ				
หัวหน้าหมวด	14 (27.4)	36 (70.6)	1 (2.0)	
ปฏิบัติการสอน	18 (27.3)	45 (68.2)	3 (4.5)	0.587
6. ใช้วัสดุในการจัดกิจกรรมอย่างประหยัดและคุ้มค่าและก่อให้เกิดผลเสียต่อสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด				
หัวหน้าหมวด	13 (25.5)	37 (72.5)	1 (2.0)	
ปฏิบัติการสอน	22 (33.3)	41 (62.2)	3 (4.5)	1.623
7. การจัดกิจกรรมด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและการป้องกันลดมลพิษ				
หัวหน้าหมวด	12 (23.6)	35 (68.6)	4 (7.8)	
ปฏิบัติการสอน	18 (27.3)	42 (63.6)	6 (9.1)	0.319
8. ได้จัดกิจกรรมหรือมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่แสดงถึงการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม				
หัวหน้าหมวด	11 (21.6)	35 (68.6)	5 (9.8)	
ปฏิบัติการสอน	9 (13.6)	49 (74.3)	8 (12.1)	1.324

* $P < .05$

จากตารางที่ 4.47 แสดงการเปรียบเทียบการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ด้านการจัดกิจกรรมรณรงค์และรักษาสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา ระหว่างครูเกษตรที่เป็นหัวหน้าหมวดวิชาเกษตรกรรมกับครูที่ปฏิบัติการสอนวิชาเกษตรกรรม พบว่า ปัจจัยทางด้านตำแหน่งหน้าที่งานของครูเกษตรไม่มีผลต่อการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ด้านการจัดกิจกรรมรณรงค์และรักษาสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกกิจกรรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.48 แสดงการเปรียบเทียบการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ด้านการบริหารงานสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา ระหว่างครูเกษตรที่เป็นหัวหน้าหมวดวิชาเกษตรกรรมกับครูที่ปฏิบัติการสอนวิชาเกษตรกรรม

การปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	หัวหน้าหมวด (N = 51) ปฏิบัติการสอน (N = 66)			χ^2
	ปฏิบัติเป็นประจำ	ปฏิบัติเป็นบางครั้ง	ไม่เคยปฏิบัติ	
	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	
1. ได้ประชาสัมพันธ์นโยบายด้านสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่องเพื่อให้บุคลากรในโรงเรียนได้ทราบ				
หัวหน้าหมวด	11 (21.6)	35 (68.6)	5 (9.8)	
ปฏิบัติการสอน	13 (19.7)	41 (62.1)	12 (18.2)	1.626
2. สนับสนุนให้บุคลากรในโรงเรียนเกิดความตระหนักในคุณค่า และร่วมกันรักษาสิ่งแวดล้อม				
หัวหน้าหมวด	14 (27.5)	35 (68.6)	2 (3.9)	
ปฏิบัติการสอน	18 (27.3)	40 (60.6)	8 (12.1)	2.552
3. มีส่วนร่วมรับผิดชอบในการสำรวจข้อมูลเพื่อนำมาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการรณรงค์และรักษาสิ่งแวดล้อม				
หัวหน้าหมวด	9 (17.6)	31 (60.8)	11 (21.6)	
ปฏิบัติการสอน	4 (6.1)	43 (65.2)	19 (28.7)	4.147
4. ได้มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติงานด้านสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน				
หัวหน้าหมวด	7 (13.7)	33 (64.7)	11 (21.6)	
ปฏิบัติการสอน	9 (13.6)	45 (68.2)	12 (18.2)	0.220
5. ได้รับการนิเทศติดตามประเมินผลงานเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมที่ท่านรับผิดชอบอยู่เป็นระยะ ๆ				
หัวหน้าหมวด	6 (11.8)	39 (76.4)	6 (11.8)	
ปฏิบัติการสอน	10 (15.2)	41 (62.1)	15 (22.7)	3.034

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.48 (ต่อ)

การปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	หัวหน้าหมวด (N = 51) ปฏิบัติการสอน (N = 66)			χ^2
	ปฏิบัติเป็นประจำ	ปฏิบัติเป็นบางครั้ง	ไม่เคยปฏิบัติ	
	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	
6. ให้ความร่วมมือช่วยเหลือและประสานงานด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนอยู่เสมอ				
หัวหน้าหมวด	18 (35.3)	30 (58.8)	3 (5.9)	
ปฏิบัติการสอน	18 (27.3)	41 (62.1)	7 (10.6)	1.404
7. ส่งเสริมและยกย่องชมเชย และสรรหาบุคลากรที่มีผลงานดีเด่นในการรณรงค์และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม				
หัวหน้าหมวด	8 (15.7)	36 (70.6)	7 (13.7)	
ปฏิบัติการสอน	8 (12.1)	39 (59.1)	19 (28.8)	3.798
8. ให้ความร่วมมือและประสานงานกับหน่วยงานอื่น ๆ เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม				
หัวหน้าหมวด	5 (9.8)	36 (70.6)	10 (19.6)	
ปฏิบัติการสอน	5 (7.6)	50 (75.8)	11 (16.6)	0.410
9. ส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการรณรงค์และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในชุมชน				
หัวหน้าหมวด	8 (15.7)	41 (80.4)	2 (3.9)	
ปฏิบัติการสอน	15 (22.7)	45 (68.2)	6 (9.1)	2.433

* $P < .05$

จากตารางที่ 4.48 แสดงการเปรียบเทียบการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ด้านการบริหารงานสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา ระหว่างครูเกษตรที่เป็นหัวหน้าหมวดวิชาเกษตรกรรมกับครูที่ปฏิบัติการสอนวิชาเกษตรกรรม พบว่า ปัจจัยทางด้านตำแหน่งหน้าที่งานของครูเกษตรไม่มีผลต่อการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ด้านการบริหารงานสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกกิจกรรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.49 แสดงการเปรียบเทียบการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ด้านการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับชุมชนด้านสิ่งแวดล้อม ระหว่างครูเกษตรที่เป็นหัวหน้าหมวดวิชาเกษตรกรรมกับครูที่ปฏิบัติการสอนวิชาเกษตรกรรม

การปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	หัวหน้าหมวด (N = 51) ปฏิบัติการสอน (N = 66)			χ^2
	ปฏิบัติเป็นประจำ	ปฏิบัติเป็นบางครั้ง	ไม่เคยปฏิบัติ	
	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	
1. ได้มีส่วนร่วมรับผิดชอบในงาน/โครงการเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนที่ทำร่วมกับชุมชน				
หัวหน้าหมวด	8 (15.7)	39 (76.5)	4 (7.8)	
ปฏิบัติการสอน	5 (7.6)	49 (74.2)	12 (18.2)	3.971
2. ได้ให้คำปรึกษาและ/หรือจัดกิจกรรมเพื่อป้องกันแก้ปัญหาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมร่วมกับชุมชน				
หัวหน้าหมวด	6 (11.8)	37 (72.5)	8 (15.7)	
ปฏิบัติการสอน	5 (7.6)	46 (69.7)	15 (22.7)	1.295
3. ได้จัดบริการให้ข่าวสารข้อมูล ความรู้และความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมแก่ชุมชน				
หัวหน้าหมวด	6 (11.8)	34 (66.6)	11 (21.6)	
ปฏิบัติการสอน	4 (6.1)	34 (51.5)	28 (42.4)	5.986
4. ได้เผยแพร่ผลงานที่ดีของโรงเรียนเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมเพื่อเป็นตัวอย่างให้แก่ชุมชน				
หัวหน้าหมวด	3 (5.9)	38 (74.5)	10 (19.6)	
ปฏิบัติการสอน	3 (4.5)	38 (57.6)	25 (37.9)	4.581
5. เชิญวิทยากรซึ่งเป็นภูมิปัญญาชาวบ้านด้านสิ่งแวดล้อมมาร่วมงานเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน				
หัวหน้าหมวด	4 (7.8)	26 (51.0)	21 (41.2)	
ปฏิบัติการสอน	2 (3.0)	25 (37.9)	39 (59.1)	4.233

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.49 (ต่อ)

การปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	หัวหน้าหมวด (N = 51) ปฏิบัติการสอน (N = 66)			χ^2
	ปฏิบัติเป็นประจำ	ปฏิบัติเป็นบางครั้ง	ไม่เคยปฏิบัติ	
	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	
6. ได้ขอรับการสนับสนุนจากชุมชนในการดำเนินงานเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน				
หัวหน้าหมวด	5 (9.8)	29 (56.9)	17 (33.3)	
ปฏิบัติการสอน	4 (6.1)	40 (60.6)	22 (33.3)	0.593
7. ได้ยกย่องบุคคลในชุมชนที่มีผลงานดีเด่นเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม				
หัวหน้าหมวด	3 (5.9)	31 (60.8)	17 (33.3)	
ปฏิบัติการสอน	2 (3.0)	34 (51.5)	30 (45.5)	2.045
8. ได้มีส่วนร่วมสนับสนุนให้ชุมชนจัดตั้งองค์กรเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม				
หัวหน้าหมวด	2 (3.9)	23 (45.1)	26 (51.0)	
ปฏิบัติการสอน	1 (1.5)	28 (42.4)	37 (56.1)	0.835
9. ได้ทำการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์การทำการเกษตรยั่งยืนแก่ชุมชนเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อม				
หัวหน้าหมวด	5 (9.8)	29 (56.9)	17 (33.3)	
ปฏิบัติการสอน	4 (6.1)	34 (51.5)	28 (42.4)	1.295
10. ได้ให้ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในการประกอบอาชีพเกษตรแก่ชุมชน				
หัวหน้าหมวด	6 (11.8)	37 (72.5)	8 (15.7)	
ปฏิบัติการสอน	2 (3.0)	45 (68.2)	19 (28.8)	5.428

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.49 (ต่อ)

การปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	หัวหน้าหมวด (N = 51) ปฏิบัติการสอน (N = 66)			χ^2
	ปฏิบัติเป็นประจำ	ปฏิบัติเป็นบางครั้ง	ไม่เคยปฏิบัติ	
	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	
11. ได้ทำการสำรวจความต้องการของเกษตรกร และจัดนิทรรศการทางการเกษตรในชุมชน หัวหน้าหมวด	3 (5.8)	24 (47.1)	24 (47.1)	
ปฏิบัติการสอน	3 (4.5)	18 (27.3)	45 (68.2)	5.414
12. มีการให้บริการแก่ชุมชนด้านการขยายพันธุ์พืช หัวหน้าหมวด	4 (7.8)	24 (47.1)	23 (45.1)	
ปฏิบัติการสอน	1 (1.5)	31 (47.0)	34 (51.5)	2.939
13. ให้บริการชุมชนด้านมีพันธุ์ไม้แจกและจำหน่าย หัวหน้าหมวด	4 (7.8)	28 (54.9)	19 (37.3)	
ปฏิบัติการสอน	1 (1.5)	26 (39.4)	39 (59.1)	6.962 *
14. ให้บริการชุมชนด้านพ่อพันธุ์สัตว์ที่ดีเพื่อบริการผสมพันธุ์ หัวหน้าหมวด	2 (3.9)	12 (23.6)	37 (72.5)	
ปฏิบัติการสอน	- -	10 (15.2)	56 (84.8)	4.210
15. ให้บริการแก่ชุมชนด้านการตอนสัตว์ หัวหน้าหมวด	3 (5.9)	13 (25.5)	35 (68.6)	
ปฏิบัติการสอน	1 (1.5)	10 (15.2)	55 (83.3)	3.978
16. ได้สรุปรายงานผลงานด้านงานสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนร่วมกับชุมชน หัวหน้าหมวด	- -	23 (45.1)	28 (54.9)	
ปฏิบัติการสอน	- -	24 (36.4)	42 (63.6)	0.913

* $P < .05$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 4.49 แสดงการเปรียบเทียบการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ด้านการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับชุมชนด้านสิ่งแวดล้อม ระหว่างครูเกษตรที่เป็นหัวหน้าหมวดวิชาเกษตรกรรมกับครูที่ปฏิบัติการสอนวิชาเกษตรกรรม พบว่า ปัจจัยด้านตำแหน่งหน้าที่งานของครูเกษตรมีผลต่อการปฏิบัติกิจส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ด้านการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับชุมชนด้านสิ่งแวดล้อม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มี 1 กิจกรรม คือ การให้บริการแก่ชุมชนด้านมีพันธุ์ไม้แจกและจำหน่าย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.50 แสดงการเปรียบเทียบการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อม ระหว่างครูเกษตรที่เป็นหัวหน้าหมวดวิชาเกษตรกรรมกับครูที่ปฏิบัติการสอนวิชาเกษตรกรรม

การปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	หัวหน้าหมวด (N = 51) ปฏิบัติการสอน (N = 66)			χ^2
	ปฏิบัติเป็นประจำ	ปฏิบัติเป็นบางครั้ง	ไม่เคยปฏิบัติ	
	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	
1. ปฏิบัติการอนุรักษ์ดินเพื่อการเกษตรในโรงเรียนโดยการปลูกพืชคลุมดิน				
หัวหน้าหมวด	13 (25.5)	30 (58.8)	8 (15.7)	
ปฏิบัติการสอน	11 (16.7)	41 (62.1)	14 (21.2)	1.611
2. ปฏิบัติการอนุรักษ์ดินเพื่อการเกษตรในโรงเรียนโดยการใช้ปุ๋ยอินทรีย์บำรุงดิน				
หัวหน้าหมวด	20 (39.2)	25 (49.0)	6 (11.8)	
ปฏิบัติการสอน	22 (33.3)	36 (54.6)	8 (12.1)	0.449
3. ปฏิบัติการอนุรักษ์ดินเพื่อการเกษตรในโรงเรียนโดยการปลูกหญ้าแฝก				
หัวหน้าหมวด	5 (9.8)	13 (25.5)	33 (64.7)	
ปฏิบัติการสอน	2 (3.0)	11 (16.7)	53 (80.3)	4.250
4. ปฏิบัติการอนุรักษ์ดินเพื่อการเกษตรในโรงเรียนโดยการปลูกพืชหมุนเวียน				
หัวหน้าหมวด	10 (19.6)	32 (62.7)	9 (17.7)	
ปฏิบัติการสอน	13 (19.7)	39 (59.1)	14 (21.2)	0.249
5. ได้ทำการอนุรักษ์น้ำเพื่อการเกษตรในโรงเรียนโดยการปลูกพืชทนแล้ง				
หัวหน้าหมวด	8 (15.7)	30 (58.8)	13 (25.5)	
ปฏิบัติการสอน	11 (16.7)	38 (57.6)	17 (25.7)	0.026

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.50 (ต่อ)

การปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	หัวหน้าหมวด (N = 51) ปฏิบัติการสอน (N = 66)			χ^2
	ปฏิบัติเป็นประจำ	ปฏิบัติเป็นบางครั้ง	ไม่เคยปฏิบัติ	
	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	
6. ทำการอนุรักษ์น้ำเพื่อการเกษตรในโรงเรียนโดยการใช้น้ำอย่างประหยัด				
หัวหน้าหมวด	13 (25.5)	35 (68.6)	3 (5.9)	
ปฏิบัติการสอน	22 (33.3)	36 (54.6)	8 (12.1)	2.723
7. ทำการอนุรักษ์น้ำเพื่อการเกษตรในโรงเรียนโดยทำระบบการใช้น้ำแบบประหยัดเป็นตัวอย่าง				
หัวหน้าหมวด	7 (13.7)	30 (58.8)	14 (27.5)	
ปฏิบัติการสอน	10 (15.2)	28 (42.4)	28 (42.4)	3.398
8. ได้ทำการปลูกผักปลอดสารพิษในโรงเรียน และมีแปลงสาธิตการปลูกผักปลอดสารพิษ				
หัวหน้าหมวด	11 (21.6)	30 (58.8)	10 (19.6)	
ปฏิบัติการสอน	12 (18.2)	39 (59.1)	15 (22.7)	0.299
9. ทำการเกษตรแบบยั่งยืนเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในโรงเรียนโดยการทำไร่นาสวนผสม				
หัวหน้าหมวด	10 (19.6)	18 (35.3)	23 (45.1)	
ปฏิบัติการสอน	1 (1.5)	26 (39.4)	39 (59.1)	11.208 *
10. ทำการเกษตรแบบยั่งยืนเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในโรงเรียนโดยการทำเกษตรผสมผสาน				
หัวหน้าหมวด	10 (19.6)	23 (45.1)	18 (35.3)	
ปฏิบัติการสอน	5 (7.6)	40 (60.6)	21 (31.8)	4.638

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.50 (ต่อ)

การปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	หัวหน้าหมวด (N = 51) ปฏิบัติการสอน (N = 66)			χ^2
	ปฏิบัติเป็นประจำ	ปฏิบัติเป็นบางครั้ง	ไม่เคยปฏิบัติ	
	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	
11. ทำการเกษตรแบบยั่งยืนเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในโรงเรียนโดยการป้องกันกำจัดศัตรูพืชโดยวิธีธรรมชาติ				
หัวหน้าหมวด	6 (11.8)	30 (58.8)	15 (29.4)	
ปฏิบัติการสอน	6 (9.1)	41 (62.1)	19 (28.8)	0.256
12. ได้ทำการประยุกต์ใช้วัสดุในท้องถิ่นเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม				
หัวหน้าหมวด	4 (7.8)	38 (74.6)	9 (17.6)	
ปฏิบัติการสอน	9 (13.6)	46 (69.7)	11 (16.7)	0.978
13. ทำการใช้สารสกัดจากพืชธรรมชาติเพื่อกำจัดศัตรูพืช				
หัวหน้าหมวด	4 (7.8)	30 (58.9)	17 (33.3)	
ปฏิบัติการสอน	6 (9.1)	29 (43.9)	31 (47.0)	2.620
14. ได้ทำการปลูกพืชสมุนไพรในโรงเรียนไว้ใช้และเป็นตัวอย่างแก่ชุมชน				
หัวหน้าหมวด	5 (9.8)	29 (56.9)	17 (33.3)	
ปฏิบัติการสอน	4 (6.1)	40 (60.6)	22 (33.3)	0.592
15. ได้ทำการปลูกพรรณไม้ประจำท้องถิ่นรวบรวมไว้ในโรงเรียน เพื่อเป็นศูนย์รวบรวมพรรณไม้				
หัวหน้าหมวด	4 (7.8)	27 (52.9)	20 (39.3)	
ปฏิบัติการสอน	7 (10.6)	25 (37.9)	34 (51.5)	2.645

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.50 (ต่อ)

การปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	หัวหน้าหมวด (N = 51) ปฏิบัติการสอน (N = 66)			χ^2
	ปฏิบัติเป็นประจำ	ปฏิบัติเป็นบางครั้ง	ไม่เคยปฏิบัติ	
	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	
16. จัดสภาพแวดล้อมโรงเรียนเป็นแหล่งวิชาการที่ให้ความรู้ทางการเกษตรแก่ประชาชนโดยการจัดสวนหย่อม				
หัวหน้าหมวด	15 (29.4)	33 (64.7)	3 (5.9)	
ปฏิบัติการสอน	26 (39.4)	34 (51.5)	6 (9.1)	2.077
17. จัดสภาพแวดล้อมโรงเรียนเป็นแหล่งวิชาการที่ให้ความรู้แก่ประชาชนโดยทำแปลงสาธิตทางการเกษตร				
หัวหน้าหมวด	12 (23.6)	32 (62.7)	7 (13.7)	
ปฏิบัติการสอน	12 (18.2)	42 (63.6)	12 (18.2)	0.756
18. จัดสภาพแวดล้อมโรงเรียนเป็นแหล่งวิชาการให้ความรู้แก่ประชาชนโดยการเลี้ยงสัตว์ที่ถูกหลักสุขาภิบาล				
หัวหน้าหมวด	6 (11.8)	26 (51.0)	19 (37.2)	
ปฏิบัติการสอน	4 (6.0)	38 (57.6)	24 (36.4)	1.330

* $P < .05$

จากตารางที่ 4.50 แสดงการเปรียบเทียบการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อม ระหว่างครูเกษตรที่เป็นหัวหน้าหมวดวิชาเกษตรกรรมกับครูที่ปฏิบัติการสอนวิชาเกษตรกรรม พบว่า ปัจจัยด้านตำแหน่งหน้าที่งานของครูเกษตรมีผลต่อการปฏิบัติกิจส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มี 1 กิจกรรม คือได้ทำการเกษตรแบบยั่งยืนเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในโรงเรียนโดยการทำไร่นาสวนผสม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สรุปปัจจัยด้านตำแหน่งหน้าที่งานของครูเกษตรที่มีผลต่อการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ของครูเกษตรโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ

ปัจจัยด้านตำแหน่งหน้าที่งานของครูเกษตรมีผลต่อการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มี 2 กิจกรรม ได้แก่

ด้านการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับชุมชนด้านสิ่งแวดล้อม มี 1 กิจกรรม คือ การให้บริการแก่ชุมชนด้านมีพันธุ์ไม้แจกและจำหน่าย

ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อม มี 1 กิจกรรม คือ ได้ทำการเกษตรแบบยั่งยืนเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในโรงเรียนโดยการทำไร่นาสวนผสม

และปัจจัยด้านตำแหน่งหน้าที่งานของครูเกษตรไม่มีผลต่อการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ในด้านการเสริมสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา ด้านการเสริมสร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคลากรในสถานศึกษา ด้านการจัดกิจกรรมรณรงค์และรักษาสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา และด้านการบริหารงานสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกกิจกรรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.51 แสดงการสรุปปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชนของครูเกษตรโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ

กิจกรรมการปฏิบัติส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	ปัจจัย (จำนวนกิจกรรมที่ปัจจัยมีผลต่อการปฏิบัติ)					รวม
	เพศ	อายุ	วุฒิการศึกษา	ระยะเวลาในการสอน	ตำแหน่งหน้าที่งาน	
1. ด้านการเสริมสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา	-	-	-	1	-	1
2. ด้านการเสริมสร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคลากรในสถานศึกษา	-	-	-	-	-	-
3. ด้านการจัดกิจกรรมรณรงค์และรักษาสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา	-	-	-	-	-	-
4. ด้านการบริหารงานสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา	1	-	-	-	-	1
5. ด้านการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับชุมชนด้านสิ่งแวดล้อม	2	3	-	3	1	9
6. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อม	2	1	-	4	1	8
รวม	5	4	-	8	2	19

จากตารางที่ 4.51 แสดงการสรุปปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ของครูเกษตรโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ ทั้ง 5 ปัจจัย พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีดังนี้คือ ปัจจัยด้านเพศของครูเกษตรมีผลต่อการปฏิบัติ 5 กิจกรรม ปัจจัยด้านอายุของครูเกษตรมีผลต่อการปฏิบัติ 4 กิจกรรม ปัจจัยด้านระยะเวลาในการสอนของครูเกษตรมีผลต่อการปฏิบัติ 8 กิจกรรม และปัจจัยด้านตำแหน่งหน้าที่งานของครูเกษตรมีผลต่อการปฏิบัติ 2 กิจกรรม ยกเว้นปัจจัยด้านวุฒิการศึกษาของครูเกษตรไม่มีผลต่อการปฏิบัติทุกกิจกรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.4 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ของครูเกษตรโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ

ตารางที่ 4.52 แสดงปัญหาในการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ตั้งแต่ปีการศึกษา 2537 เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน

รายการ	N = 117	
	มีปัญหา	ไม่มีปัญหา
	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)
1. ได้รับการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนน้อย	88 (75.2)	29 (24.8)
2. โรงเรียนขาดอุปกรณ์เครื่องมือใช้ในการส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	83 (70.9)	34 (29.1)
3. ประชาชนในชุมชน ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	83 (70.9)	34 (29.1)
4. ครูเกษตรในโรงเรียนมีจำนวนน้อย	82 (70.1)	35 (29.9)
5. ประชาชนในชุมชนมีโอกาสพบปะกับครูเกษตรน้อย	82 (70.1)	35 (29.9)
6. ประชาชนให้ความสำคัญน้อย	77 (65.8)	40 (34.2)
7. ประชาชนในชุมชนให้ความสนใจน้อย	71 (60.7)	46 (39.3)
8. ครูเกษตรมีงานพิเศษอื่น ๆ นอกเหนือจากงานสอนมาก	66 (56.4)	51 (43.6)
9. ครูเกษตรมีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนน้อย	59 (50.4)	58 (49.6)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.52 (ต่อ)

รายการ	N=117	
	มีปัญหา	ไม่มีปัญหา
	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)
10. นักเรียนให้ความสำคัญน้อย	57 (48.7)	60 (51.3)
11. ครูเกษตรขาดขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน	55 (47.0)	62 (53.0)
12. ขาดการสนับสนุนและความร่วมมือจากครูและบุคลากรในโรงเรียน	53 (45.3)	64 (54.7)
13. นักเรียนให้ความร่วมมือน้อย	53 (45.3)	64 (54.7)
14. การคมนาคมติดต่อไม่สะดวก	53 (45.3)	64 (54.7)
15. โรงเรียนขาดการประสานงานกับหน่วยงานอื่น ๆ	52 (44.4)	65 (55.6)
16. โรงเรียนขาดการประสานงานที่ดีกับชุมชน	50 (42.7)	67 (57.3)
17. นโยบายด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของโรงเรียนไม่ต่อเนื่อง	48 (41.0)	69 (59.0)
18. ครูเกษตรมีความรู้เรื่องการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมน้อย	43 (36.8)	74 (63.2)
19. ครูเกษตรมีคาบสอนมากเกินไป	43 (36.8)	74 (63.2)
20. ผู้บริหารให้ความสำคัญน้อย	35 (29.9)	82 (70.1)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.52 (ต่อ)

รายการ	N=117	
	มีปัญหา	ไม่มีปัญหา
	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)
21. นโยบายด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของโรงเรียนไม่ชัดเจน	35 (29.9)	82 (70.1)
22. ครูเกษตรขาดความรู้เรื่องกระบวนการในการเผยแพร่ข่าวสาร	33 (28.2)	84 (71.8)
23. ผู้บริหารให้การสนับสนุนน้อย	32 (27.4)	85 (72.6)
24. ครูเกษตรสื่อสารกับประชาชนไม่เข้าใจ	32 (27.4)	85 (72.6)

จากตารางที่ 4.52 ปัญหาในการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ตั้งแต่ปีการศึกษา 2537 เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน ของครูเกษตรโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ พบว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นมากที่สุด คือ ได้รับการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนน้อย (ร้อยละ 75.2) รองลงมาคือ โรงเรียนขาดอุปกรณ์และเครื่องมือใช้ในการส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ประชาชนในชุมชนขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม (ร้อยละ 70.9) ครูเกษตรในโรงเรียนมีจำนวนน้อย ประชาชนในชุมชนมีโอกาสพบปะกับครูเกษตรน้อย (ร้อยละ 70.1) ประชาชนให้ความสำคัญน้อย (ร้อยละ 65.8) ประชาชนในชุมชนให้ความสนใจน้อย (ร้อยละ 60.7) ครูเกษตรมีงานพิเศษอื่น ๆ นอกเหนือจากงานสอนมาก (ร้อยละ 56.4) และครูเกษตรมีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนน้อย (ร้อยละ 50.4)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.53 แสดงปัญหาด้านอื่น ๆ ในการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ตั้งแต่ปีการศึกษา 2537 เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบันของครูเกษตรโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ

รายการปัญหา	N = 117	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ *
1. โรงเรียนไม่มีครูผู้สอนวิชาเกษตรกรรมที่มีความรู้ทางการเกษตรโดยตรง	7	5.9
2. รายวิชาเกษตรกรรมได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารให้เปิดสอนน้อย	5	4.3
3. ขาดผู้นำด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอย่างจริงจัง	3	2.6
4. บุคลากรโรงเรียนขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	2	1.7
5. ผู้นำชุมชนไม่รับผิดชอบต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นและไม่ส่งเสริมในการอนุรักษ์	2	1.7
6. ขาดการสนับสนุนด้านเอกสารความรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมที่ทันต่อเหตุการณ์	2	1.7
7. ต้นสังกัดไม่ติดตามการประเมินผลอย่างต่อเนื่อง	1	0.9
8. บุคลากรขาดการอบรมความรู้สิ่งแวดล้อม	1	0.9

* ค่าร้อยละ คิดจากการตอบของแต่ละรายการ

จากตารางที่ 4.53 แสดงปัญหาด้านอื่น ๆ ในการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ตั้งแต่ปีการศึกษา 2537 เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบันของครูเกษตร โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ พบว่า ครูเกษตรได้กล่าวถึงปัญหาที่เกิดขึ้นดังนี้ คือ โรงเรียนไม่มีครูผู้สอนวิชาเกษตรกรรมที่มีความรู้ทางการเกษตรโดยตรง มี 7 คน รองลงมาคือ รายวิชาเกษตรกรรมได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารให้เปิดสอนน้อย มี 5 คน และขาดผู้นำด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอย่างจริงจัง มี 3 คน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.54 แสดงข้อเสนอแนะด้านการเสริมสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะ	N = 117	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ *
1. นโยบายจากต้นสังกัดควรติดตามการประเมินผลเป็นระยะและให้ขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ และควรให้การสนับสนุนส่งเสริมอย่างจริงจัง	3	2.6
2. บุคลากรภายในโรงเรียนต้องให้ความสำคัญและความร่วมมือมากขึ้น	2	1.7
3. บุคลากรในโรงเรียนและนักเรียนควรมีบทบาทในการรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน	2	1.7
4. โรงเรียนควรสนับสนุนด้านงบประมาณอย่างต่อเนื่อง	2	1.7
5. ปลูกฝังนักเรียนรักสิ่งแวดล้อมและมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมสิ่งแวดล้อม	1	09
6. ให้ความรู้ด้านการสร้างบรรยากาศสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียนแก่ครูและนักเรียน	1	0.9
7. การปลุกจิตสำนึกเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อมต้องใช้ระยะเวลานาน บุคลากรต้องมีความรับผิดชอบ มีระเบียบวินัย และควรคำนึงถึงประโยชน์ส่วนร่วม	1	0.9
8. ควรมีการรณรงค์กิจกรรมเสริมสร้างบรรยากาศสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้มากขึ้น	1	0.9
9. ครูเกษตรเป็นบุคลากรที่สนองนโยบายด้านการจัดสภาพบรรยากาศโรงเรียนได้ดี ควรให้การสนับสนุนในการทำงานให้มากขึ้น	1	0.9
10. โรงเรียนควรมีแหล่งน้ำอย่างเพียงพอจะสามารถช่วยให้สภาพแวดล้อมดีขึ้นได้	1	0.9
11. อบรมเยาวชน นักเรียนให้ตระหนักถึงคุณค่าสิ่งแวดล้อม	1	0.9
12. กำหนดนโยบายจัดทำแผนปฏิบัติการให้ชัดเจน มีการติดตามผลงานอย่างต่อเนื่อง	1	0.9
13. เน้นการปลูกต้นไม้ให้มาก ๆ และต่อเนื่อง	1	0.9
14. เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุผลควรให้ชุมชนได้มีส่วนร่วมในพัฒนาสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียนด้วย	1	0.9
15. ควรมีโรงเรียนที่มีสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาที่ดีเพื่อเป็นโรงเรียนตัวอย่าง	1	0.9

* ค่าร้อยละ คิดจากการตอบของแต่ละรายการ

จากตารางที่ 4.54 แสดงข้อเสนอแนะด้านการเสริมสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาของครูเกษตรโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ ครูเกษตรได้ให้ข้อเสนอแนะว่า นโยบายจากต้นสังกัดควรติดตามการประเมินผลเป็นระยะ และให้ขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ และควรให้การสนับสนุนส่งเสริมอย่างจริงจัง มี 3 คน บุคลากรภายในโรงเรียนต้องให้ความสำคัญและความร่วมมือมากขึ้น และบุคลากรภายในโรงเรียนและนักเรียนควรมีบทบาทในการรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน มี 2 คน และข้อเสนอแนะอื่น ๆ ข้อละ 1 คน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.55 แสดงข้อเสนอแนะด้านการเสริมสร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคลากรในสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะ	N = 117	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ *
1. ต้นสังกัดจากกรมควรจัดให้ อบรม ประชุม สัมมนา ในด้านจิตวิทยาการสร้างมนุษยสัมพันธ์ ความสัมพันธภาพ และวัฒนธรรมประเพณีไทย เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของบุคลากรในสถานศึกษาในแต่ละภาคเรียน	4	3.4
2. บุคลากรในโรงเรียนควรให้ความร่วมมือ ความสามัคคี ในองค์กรของตน	3	2.6
3. ฝ่ายบริหารควรให้ความคุ้นเคยและเป็นกันเองกับบุคลากรในโรงเรียนให้มากขึ้น	2	1.7
4. ผู้บริหารควรให้ความสำคัญแก่บุคลากรเท่าเทียมกัน	1	0.9
5. ส่งเสริมแข่งขันการกีฬาบุคลากรในโรงเรียน	1	0.9
6. จัดกิจกรรมสร้างสรรค์ที่เหมาะสมให้โอกาสทุกคนเสมอภาคกัน	1	0.9
7. ควรสนับสนุนครูผู้สอนวิชาเกษตรให้มีบทบาทมากขึ้น	1	0.9
8. การเสริมสร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคลากรในสถานศึกษาขึ้นอยู่กับนโยบายของผู้บริหารสถานศึกษา	1	0.9
9. บุคลากรในสถานศึกษาควรให้ความสำคัญในการเคารพสิทธิเสรีภาพซึ่งกันและกัน	1	0.9
10. จัดกิจกรรมให้บุคลากรมีโอกาสร่วมกันในการพัฒนา	1	0.9

* ค่าร้อยละ คิดจากการตอบของแต่ละรายการ

จากตารางที่ 4.55 แสดงข้อเสนอแนะด้านการเสริมสร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคลากรในสถานศึกษาของครูเกษตรโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ ครูเกษตรได้ให้ข้อเสนอแนะว่า ต้นสังกัดจากกรมควรจัดให้ อบรม ประชุม สัมมนา ในด้านจิตวิทยาการสร้างมนุษยสัมพันธ์ ความสัมพันธภาพ และวัฒนธรรมประเพณีไทย เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของบุคลากรในสถานศึกษาในแต่ละภาคเรียน มี 4 คน บุคลากรในโรงเรียนควรให้ความร่วมมือ ความสามัคคี ในองค์กรของตน มี 3 คน ฝ่ายบริหารควรให้ความคุ้นเคยและเป็นกันเองกับบุคลากรในโรงเรียนให้มากขึ้น มี 2 คน และข้อเสนอแนะอื่น ๆ มีข้อละ 1 คน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.56 แสดงข้อเสนอแนะด้านการจัดกิจกรรมรณรงค์และรักษาสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะ	N = 117	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ *
1. ควรมีการจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง	3	2.6
2. ควรมีแผนนโยบายที่ชัดเจน	2	1.7
3. มีการประเมินผลกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง	2	1.7
4. ปลุกจิตสำนึกให้นักเรียนรักธรรมชาติ และทรัพยากรสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน	1	0.9
5. มีการดำเนินโครงการต่าง ๆ เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้มากขึ้น	1	0.9
6. ให้มีการประชาสัมพันธ์เรื่องสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ชุมชน นักเรียนเห็นความสำคัญ	1	0.9
7. มีสนับสนุนให้ทุกฝ่าย มีบทบาทในการจัดกิจกรรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	1	0.9
8. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องให้ความร่วมมืออย่างสม่ำเสมอ	1	0.9
9. การปฏิบัติกิจกรรมอย่างน้อยควรมีเดือนละ 1 ครั้ง	1	0.9
10. บุคลากร นักเรียน ต้องร่วมมือกันอย่างจริงจัง	1	0.9
11. ให้ใช้สื่อในการจัดกิจกรรมที่หลากหลายเหมาะสมกับงานกิจกรรมในแต่ละท้องถิ่น	1	0.9
12. ควรเน้นกิจกรรมอนุรักษ์น้ำ ปลูกผักปลอดสารพิษ ปลูกต้นไม้	1	0.9
13. มีการจัดนิทรรศการ ทุก ๆ เดือน	1	0.9
14. จัดอบรมบุคลากร	1	0.9

* ค่าร้อยละ คิดจากการตอบของแต่ละรายการ

จากตารางที่ 4.56 แสดงข้อเสนอแนะด้านการจัดกิจกรรมรณรงค์และรักษาสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา ของครูเกษตรโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ ครูเกษตรได้ให้ข้อเสนอแนะว่า ควรมีการจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง มี 3 คน ควรมีแผนนโยบายที่ชัดเจน และมีการประเมินผลกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง มี 2 คน และข้อเสนอแนะอื่น ๆ ข้อละ 1 คน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.57 แสดงข้อเสนอแนะด้านการบริหารงานสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะ	N = 117	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ *
1. ผู้บริหารควรให้ความสำคัญ	2	1.7
2. มีนโยบาย และจัดทำแผนปฏิบัติงานด้านการบริหารให้ชัดเจน	2	1.7
3. ควรมีองค์กรงานสิ่งแวดล้อมจากภายนอกในการติดตามประเมินผล	1	0.9
4. งานบริหารต้องเป็นเอกภาพ ต่อเนื่อง	1	0.9
5. ให้ทุกคนมีส่วนร่วนในการวางแผนด้วย	1	0.9
6. บุคลากรควรให้ความสำคัญ	1	0.9
7. ควรให้ครูเกษตรกรรมเป็นแกนนำ	1	0.9
8. การปฏิบัติงานต้องต่อเนื่อง และได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่าย	1	0.9

* ค่าร้อยละ คิดจากการตอบของแต่ละรายการ

จากตารางที่ 4.57 แสดงข้อเสนอแนะด้านการบริหารงานสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา ของครูเกษตรโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ ครูเกษตรได้ให้ข้อเสนอแนะว่า ผู้บริหารควรให้ความสำคัญ และมีนโยบายการจัดทำแผนปฏิบัติงานด้านการบริหารให้ชัดเจน มี 2 คน และข้อเสนอแนะอื่น ๆ ข้อละ 1 คน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.58 แสดงข้อเสนอแนะด้านการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับชุมชนด้านสิ่งแวดล้อม

ข้อแสนอแนะ	N = 117	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ *
1. โรงเรียนกับชุมชนต้องมีการประชุมสัมมนาจัดทำแผนการจัดการสิ่งแวดล้อมร่วมกัน	4	3.4
2. ควรจัดกิจกรรมให้ชุมชนมีโอกาสร่วมพัฒนากับโรงเรียนให้มากขึ้น	2	1.7
3. ชุมชนควรให้ความสำคัญ และโรงเรียนควรมีการประสานงานที่ดีกับชุมชน	2	1.7
4. ถ้าชุมชนมีการพัฒนาให้ฐานะความเป็นอยู่ดีขึ้น ความร่วมมือในการพัฒนาสิ่งแวดล้อมต้องดีขึ้นตาม	1	0.9
5. โรงเรียนควรจัดตั้งคณะกรรมการร่วมกับชุมชน ดำเนินการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้สิ่งแวดล้อมแก่ชุมชน จัดกิจกรรมพัฒนาสิ่งแวดล้อมในชุมชน	1	0.9
6. ชุมชนควรให้ความร่วมมือกับโรงเรียน	1	0.9
7. โรงเรียนออกแนะนำให้ความรู้กับชุมชน เกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อม	1	0.9
8. ควรประสานงานกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้องภายในท้องถิ่นในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาชุมชน	1	0.9
9. มีการรณรงค์ให้มากขึ้น	1	0.9
10. แสวงหาความร่วมมือในการจัดการสิ่งแวดล้อมร่วมกับหน่วยงานอื่นและองค์กรชุมชนเกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรน้ำอย่างประหยัดและการกำจัดปัญหาของชุมชน	1	0.9
11. โรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์งานสิ่งแวดล้อมให้ชุมชนได้ทราบความเคลื่อนไหวอย่างสม่ำเสมอเพื่อที่จะได้การสนับสนุนจากชุมชน	1	0.9
12. โรงเรียนควรอาศัยมวลชนในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	1	0.9
13. จัดอบรมความรู้สิ่งแวดล้อมให้กับชุมชนให้มากขึ้น	1	0.9
14. ส่งเสริมให้ชุมชนมีบทบาทมากขึ้น	1	0.9

* ค่าร้อยละ คิดจากการตอบของแต่ละรายการ

จากตารางที่ 4.58 แสดงข้อเสนอแนะด้านการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับชุมชนด้านสิ่งแวดล้อม ของครูเกษตรโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ ครูเกษตรให้ข้อเสนอแนะว่า โรงเรียนกับชุมชนต้องมีการประชุมสัมมนา จัดทำแผนการจัดการสิ่งแวดล้อมร่วมกัน มี 4 คน ชุมชนควรให้ความสำคัญ โรงเรียนควรมีการประสานงานที่ดีกับชุมชน ควรจัดกิจกรรมให้ชุมชนมีโอกาสร่วมพัฒนากับโรงเรียนให้มากขึ้น มีเพียง 2 คน และข้อเสนอแนะอื่น ๆ ข้อละ 1 คน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.59 แสดงข้อเสนอแนะ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อม

ข้อเสนอแนะ	N = 117	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ *
1. โรงเรียนควรสนับสนุนเปิดสอนรายวิชาชีพเกษตรกรรมให้มากขึ้น	4	3.4
2. ครูผู้สอนวิชาเกษตรกรรมจะต้องมีความรู้ทางด้านการเกษตรอย่างแท้จริง	3	2.6
3. จัดอบรมสัมมนาครูเกษตรในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	1	0.9
4. ควรเน้นการใช้วัสดุในท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์สูงสุด ลดการใช้สารเคมี และให้นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยการปฏิบัติจริง	1	0.9
5. เพิ่มความรู้ประยุกต์ใช้วัสดุธรรมชาติเพื่อการเกษตร เช่น ปุ๋ยหมัก ใช้สารสะเดากำจัดศัตรูพืช	1	0.9
6. ควรมีกิจกรรมการสอนที่สอดแทรกเรื่องการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในเนื้อหาวิชาเรียนเพื่อเป็นการปลูกฝังจิตใจของนักเรียนให้มีการรักต่อธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	1	0.9
7. ควรเปิดสอนวิชาเกษตรให้ทุกระดับชั้นเรียนให้เรียนวิชาเกษตรเพื่อเพิ่มกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนและให้นักเรียนแก้ปัญหาได้ เพื่อให้เป็นต้นแบบแก่ชุมชน	1	0.9
8. ควรสนับสนุนอุปกรณ์การเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมให้เพียงพอ	1	0.9
9. ควรจัดหลักสูตรเนื้อหาวิชาที่เอื้ออำนวยต่อการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมให้เหมาะสม.	1	0.9

* ค่าร้อยละ คิดจากการตอบของแต่ละรายการ

จากตารางที่ 4.59 แสดงข้อเสนอแนะด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อมของครูเกษตรโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ ให้ข้อเสนอแนะว่า โรงเรียนควรสนับสนุนเปิดสอนรายวิชาชีพเกษตรกรรมให้มากขึ้นมี 4 คน ครูผู้สอนวิชาเกษตรกรรมจะต้องมีความรู้ทางด้านการเกษตรอย่างแท้จริงมี 3 คน และข้อเสนอแนะอื่น ๆ ข้อละ 1 คน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชนของครูเกษตร โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ ได้สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาถึงการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชนของครูเกษตร 2) เพื่อศึกษาถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชนของครูเกษตร 3) เพื่อศึกษาถึงปัญหา และข้อเสนอแนะในการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชนของครูเกษตร โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ

5.1.2 ขอบเขตการวิจัย

ศึกษาและเก็บข้อมูลจากครูเกษตรโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดศรีสะเกษ โดยจะทำการศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชนของครูเกษตร ประกอบด้วย 5 ปัจจัย คือ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ระยะเวลาในการสอน และตำแหน่งหน้าที่งาน

5.1.3 วิธีดำเนินการวิจัย

1) ประชากร คือ ครูผู้สอนวิชาเกษตรกรรมระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1–6 ทั้งหมดในปีการศึกษา 2541 จำนวน 117 คน ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ จำนวนทั้งสิ้น 89 โรงเรียน

2) ขอความร่วมมือไปยังผู้อำนวยการสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ เพื่อการเก็บข้อมูลในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ เมื่อได้รับอนุญาตแล้วจึงทำหนังสือขอความร่วมมือไปยังผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาต่าง ๆ เพื่อขอความอนุเคราะห์และขอความร่วมมือให้ครูเกษตรกลุ่มเป้าหมายกรอกแบบสอบถาม และส่งคืนผู้วิจัยภายในเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2542 และบางส่วนผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน 117 ชุด ได้รับแบบสอบถามคืนทุกแห่ง จำนวน 117 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

3) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรม SPSS for Windows (Statistical Package for the Social Science for Windows) นำเสนอผลเป็นความถี่ ค่าร้อยละ และทำการทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชนของครูเกษตร โดยใช้ Chi-square test ที่ระดับความเชื่อมั่น .05 เสนอผลแต่ละด้านเป็นรายข้อ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.1.4 ผลการวิจัย

1) ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของครูเกษตร

การศึกษาข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของครูเกษตรผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า ครูเกษตรมีจำนวนเพศชายมากกว่าเพศหญิงประมาณ 3 เท่า มีอายุเฉลี่ย 35.6 ปี โดยผู้มีอายุระหว่าง 31–40 ปี มีจำนวนมากที่สุด (ร้อยละ 52.9) ส่วนใหญ่สมรสแล้ว (ร้อยละ 71.8) ผู้ที่มีภูมิลำเนาเดิมอยู่อำเภอเดียวกันกับโรงเรียนที่ทำการสอนในปัจจุบันมีจำนวนมากที่สุด (ร้อยละ 37.6) รองลงมาคือ อยู่ต่างจังหวัดในภาคอีสาน (ร้อยละ 30.8) และมีที่พักปัจจุบันเป็นบ้านของตนเองมากที่สุด (ร้อยละ 54.7) รองลงมาคือ อยู่บ้านพักครู (ร้อยละ 32.5) ครูเกษตรจำนวนเกือบครึ่งมีวุฒิ ค.บ. (ร้อยละ 49.6) รองลงมาคือ วุฒิ วท.บ. (ร้อยละ 27.4) จบการศึกษาสาขาวิชาเอกเกษตรกรรมทั่วไปมีมากที่สุด (ร้อยละ 41.9) รองลงมาคือ สาขาวิชาพืชศาสตร์ (ร้อยละ 15.4) และมีวุฒิการศึกษาทางวิชาชีพครูเป็นจำนวนมาก (ร้อยละ 76.9) มีอายุราชการ 1-5 ปี มีมากที่สุด (ร้อยละ 35.0 และ เฉลี่ย 11.2 ปี) มีประสบการณ์ในการสอนวิชาเกษตรกรรมระหว่าง 1-5 ปี มีมากที่สุด (ร้อยละ 42.7 และ เฉลี่ย 10.3 ปี) มีระยะเวลาที่ปฏิบัติราชการครูในโรงเรียนปัจจุบันระหว่าง 1-5 ปี มีมากที่สุด (ร้อยละ 48.7 และ เฉลี่ย 8.2 ปี)

ครูเกษตรทำหน้าที่เป็นหัวหน้าหมวดวิชาเกษตรกรรม คิดเป็นร้อยละ 43.6 และทำหน้าที่เป็นครูปฏิบัติการสอนวิชาเกษตรกรรม ร้อยละ 56.4 มีจำนวนคาบสอนเฉลี่ย 18 คาบต่อสัปดาห์ โดยผู้ที่มีจำนวนคาบสอนระหว่าง 20-24 คาบต่อสัปดาห์มีมากที่สุด (ร้อยละ 38.5) รองลงมาคือ ระหว่าง 15-19 คาบต่อสัปดาห์ (ร้อยละ 33.3) รายวิชาเกษตรกรรมที่ครูเกษตรสอนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2541 ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มี 23 รายวิชา รายวิชาที่สอนมากที่สุดคือ วิชางานเกษตรพื้นฐาน (ร้อยละ 48.7) รองลงมาคือ วิชาโครงงานเกษตร (ร้อยละ 23.0) และในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มี 15 รายวิชา รายวิชาที่สอนมากที่สุดคือ วิชาการปลูกไม้ดอกประดับ (ร้อยละ 6.8) รองลงมาคือ วิชาการปลูกพืชสมุนไพร (ร้อยละ 4.3) ส่วนหน้าที่งานอื่น ๆ พบว่า ครูเกษตรทำหน้าที่ด้านงานบริการ งานปกครอง มีจำนวนมากกว่าด้านอื่น ๆ (ร้อยละ 36.8 และ 35.9) และ ส่วนใหญ่ไม่ได้ทำการเกษตรเป็นอาชีพเสริม (ร้อยละ 62.4)

ครูเกษตรได้รับความรู้และข้อมูลข่าวสารการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมโดยวิธีการศึกษาค้นคว้าด้วยตัวเองเป็นส่วนมาก (ร้อยละ 86.3) รองลงมาคือ มีการเข้าอบรม สัมมนา ประชุม และการศึกษาในสถาบันการศึกษาโดยตรงเป็นจำนวนมากกว่าครึ่ง (ร้อยละ 59.8 และ 56.4 ตามลำดับ) ตั้งแต่ปีการศึกษา 2537-2541 ครูเกษตรเข้าร่วมและทำกิจกรรมการรับผิดชอบงานโครงการด้านสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนมากที่สุด (ร้อยละ 83.8) รองลงมาคือ รับผิดชอบเป็นครูที่ปรึกษาชุมนุม/ชมรมที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม และทำการสอนวิชาสิ่งแวดล้อมศึกษานอกเหนือจากวิชาเกษตรกรรม (ร้อยละ 67.5 และ 53.0 ตามลำดับ)

ครูเกษตรส่วนใหญ่ได้รับความรู้เรื่องการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมจากสื่อต่าง ๆ ทุกประเภท โดยได้จากสื่อประเภทโทรทัศน์มากที่สุด (ร้อยละ 93.2 เฉลี่ย 11.4 ครั้งต่อเดือน) รองลงมาคือ หนังสือพิมพ์ (ร้อยละ 91.5 เฉลี่ย 11.6 ครั้งต่อเดือน) มีการพบปะพูดคุย ปรึกษากับผู้ปกครองของนักเรียนมากที่สุด (ร้อยละ 75.2 เฉลี่ย 9.9 ครั้งต่อปี) รองลงมาคือ ชาวบ้านในชุมชน (ร้อยละ 74.4 เฉลี่ย 8.7 ครั้งต่อปี)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ครูเกษตรทำกิจกรรมการเกษตรด้านการปลูกพืชผักเป็นส่วนมากถึงร้อยละ 92.3 รองลงมาคือ เลี้ยงปลา ผลิตพันธุ์ไม้ดอกไม้ประดับ และปลูกพืชสวน (ร้อยละ 59.8 55.6 และ 53.8 ตามลำดับ) ครูเกษตรเกือบทั้งหมด (ร้อยละ 98.3) เห็นว่าโรงเรียนมัธยมศึกษาจำเป็นต้องมีบทบาทในการส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในชุมชน เหตุผลที่เห็นว่าจำเป็นมีจำนวนมากที่สุด คือ โรงเรียนอยู่ได้ต้องอาศัยชุมชนเพราะโรงเรียนเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน (ร้อยละ 11.9) และมีความคิดเห็นต่อผู้บริหารในการสนับสนุนการส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมว่า มีการสนับสนุนในโรงเรียนและชุมชนจำนวนเท่ากันเกือบทั้งหมด (ร้อยละ 97.4) มีการสนับสนุนในโรงเรียนระดับมากมากกว่าครึ่ง (ร้อยละ 67.5) สนับสนุนในชุมชน ในระดับปานกลาง มีจำนวนเกือบครึ่ง (ร้อยละ 49.5) ส่วนปัญหาและเหตุการณ์ด้านสิ่งแวดล้อมตั้งแต่ปีการศึกษา 2537 เป็นต้นมาตามประสบการณ์ของครูเกษตร พบมากที่สุดคือ ดินขาดความความสมบูรณ์ (ร้อยละ 77.8) รองลงมาคือ ขาดแคลนน้ำบริโภคอุปโภคเนื่องจากภัยแล้ง การเผาตอซังหลังการเก็บเกี่ยว และขยะมูลฝอย (ร้อยละ 68.4 , 60.7 และ 58.1)

2) การปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชนของครูเกษตร โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ

ด้านการเสริมสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา ครูเกษตรมีการปฏิบัติกิจกรรมเป็นจำนวนมากกว่าร้อยละ 91.0 ขึ้นไปทุกกิจกรรม กิจกรรมที่มีการปฏิบัติในระดับ " ปฏิบัติเป็นประจำ " เป็นจำนวนมากกว่าครึ่ง มี 4 กิจกรรม คือ จัดตกแต่งบริเวณรอบอาคารเรียน พื้นที่ริมถนน ทางเดินใน และนอกอาคารเรียน ตลอดจนสนามกีฬาต่าง ๆ ให้มีความเป็นระเบียบสะอาด สวยงามและใช้การได้ดี ปลูกต้นไม้ให้ความร่มรื่น เป็น ระเบียบ สวยงาม มีส่วนร่วมการวางแผนตกแต่งพื้นที่ของโรงเรียนให้สวยงามและกลมกลืนกับผังของโรงเรียน และการส่งเสริมให้มีการจัดตกแต่งห้องเรียนเอื้อต่อการเรียนการสอนให้สะอาดเป็นระเบียบ มีแสงสว่างเพียงพอ อากาศถ่ายเทได้ดี สวยงาม (ร้อยละ 58.1 , 54.7 , 53.0 และ 50.4 ตามลำดับ) กิจกรรมที่ครูเกษตรจำนวนเกินกว่าครึ่ง " ปฏิบัติเป็นบางครั้ง " มี 2 กิจกรรม คือ การส่งเสริมให้มีการจัดโรงฝึกงานและห้องปฏิบัติการต่าง ๆ ให้สะอาด จัดเก็บเครื่องมือเป็น ระเบียบ มีการบำรุงรักษาให้ใช้การได้อย่างปลอดภัย และการส่งเสริมให้มีการจัดโรงอาหารให้สะอาดถูกสุขอนามัย จัดห้องน้ำ-ห้องส้วมให้ถูกสุขลักษณะเป็นระเบียบ ไม่มีกลิ่นเหม็น มีการกำจัดขยะและน้ำเสียอย่างถูกวิธี (ร้อยละ 55.6 และ 50.4) และครูเกษตร " ไม่เคยปฏิบัติ " กิจกรรมเลยนั้น มีจำนวนน้อยมากทุกกิจกรรม

ด้านการเสริมสร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคลากรในสถานศึกษา ครูเกษตรมีการปฏิบัติกิจกรรมเป็นจำนวนมากกว่าร้อยละ 90.0 ขึ้นไปทุกกิจกรรม โดยมีการปฏิบัติกิจกรรมในระดับ " ปฏิบัติเป็นประจำ " จำนวนเกินกว่าครึ่งมีเพียง 1 กิจกรรม คือ ส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรในโรงเรียนได้ปฏิบัติต่อกันอย่างมีสัมมาคารวะตามขนบธรรมเนียมประเพณี และวัฒนธรรมไทย (ร้อยละ 51.3) กิจกรรมที่มีการปฏิบัติในระดับ " ปฏิบัติเป็นบางครั้ง " เป็นจำนวนมากกว่าครึ่ง มี 5 กิจกรรม คือ ได้ส่งเสริมให้บุคลากรในโรงเรียนได้ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์และกติกาที่วางไว้ร่วมกัน ได้ยกย่องชมเชยบุคคลที่เป็นที่ยอมรับของบุคลากรในโรงเรียน มีส่วนร่วมในการกำหนดกฎเกณฑ์และกติกาเพื่อใช้ปฏิบัติในโรงเรียน ส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรในโรงเรียนเป็นผู้ที่ยิ้มแย้มแจ่มใสเป็นมิตรและจริงใจต่อกัน และได้จัดกิจกรรมหรือมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมส่งเสริม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นักเรียนได้แสดงออกในทางที่ถูกต้อง (ร้อยละ 56.4 , 54.7 , 53.0 , 51.3 และ 50.4 ตามลำดับ) และครูเกษตร " ไม่เคยปฏิบัติ " กิจกรรมเลยนั้น มีจำนวนน้อยมากทุกกิจกรรม

ด้านการจัดกิจกรรมรณรงค์และรักษาสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา ครูเกษตรมีการปฏิบัติกิจกรรมเป็นจำนวนมากกว่าร้อยละ 87.0 ขึ้นไปทุกกิจกรรม โดยมีการปฏิบัติกิจกรรมในระดับ " ปฏิบัติเป็นประจำ " มีจำนวนน้อยกว่า ร้อยละ 38.0 ทุกกิจกรรม และมีการปฏิบัติกิจกรรมในระดับ " ปฏิบัติเป็นบางครั้ง " เป็นจำนวนมากกว่า ร้อยละ 58.0 ขึ้นไปทุกกิจกรรม กิจกรรมพบมากที่สุดคือ ได้จัดกิจกรรมหรือมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่แสดงถึงการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม ได้สนับสนุนให้โรงเรียนเปิดสอนรายวิชา/กิจกรรมที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเพื่อให้นักเรียนได้เลือกเรียนและทำกิจกรรม และส่งเสริมสนับสนุนให้นักเรียนจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทั้งกิจกรรมตามหลักสูตรและกิจกรรมอิสระ (ร้อยละ 71.8 , 70.9 และ 69.2 ตามลำดับ) และครูเกษตร " ไม่เคยปฏิบัติ " กิจกรรมเลยนั้นมีจำนวนน้อยมากทุกกิจกรรม

ด้านการบริหารงานสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา ครูเกษตรมีการปฏิบัติกิจกรรมเป็นจำนวนมากกว่าร้อยละ 74.0 ทุกกิจกรรม โดยมีการปฏิบัติกิจกรรมในระดับ " ปฏิบัติเป็นประจำ " มีจำนวนน้อยกว่า ร้อยละ 31.0 ทุกกิจกรรม และปฏิบัติกิจกรรมในระดับ " ปฏิบัติเป็นบางครั้ง " เป็นจำนวนมากกว่า ร้อยละ 60.0 ขึ้นไปทุกกิจกรรม กิจกรรมพบมากที่สุดคือ ให้ความร่วมมือและประสานงานกับโรงเรียนอื่นหรือหน่วยงานอื่น ๆ เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการรณรงค์และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในชุมชน ได้รับการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลงานเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมที่รับผิดชอบอยู่เป็นระยะ ๆ และได้มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติงานด้านสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน (ร้อยละ 73.5 , 68.4 และ 66.6 ตามลำดับ) และครูเกษตร " ไม่เคยปฏิบัติ " กิจกรรมค่อนข้างน้อยทุกกิจกรรม

ด้านการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับชุมชนด้านสิ่งแวดล้อม ครูเกษตรมีการปฏิบัติกิจกรรมเป็นจำนวนมากกว่าครึ่ง มี 11 กิจกรรม โดยมีการปฏิบัติกิจกรรมในระดับ " ปฏิบัติเป็นประจำ " เป็นจำนวนน้อยมากทุกกิจกรรม และมีการปฏิบัติในระดับ " ปฏิบัติเป็นบางครั้ง " เป็นจำนวนมากกว่าครึ่ง มี 8 กิจกรรม กิจกรรรมพบมากที่สุดคือ ได้รับผิดชอบงาน หรือมีส่วนร่วมในงาน/โครงการเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนที่ทำร่วมกับชุมชน ได้มีส่วนร่วมในการให้คำปรึกษาและ/หรือจัดกิจกรรมเพื่อป้องกันแก้ปัญหาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมร่วมกับชุมชน และได้ให้ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในการประกอบอาชีพเกษตรแก่ชุมชน (ร้อยละ 75.2 , 70.9 และ 70.1 ตามลำดับ) ครูเกษตร " ไม่เคยปฏิบัติ " กิจกรรมเป็นจำนวนมากกว่าครึ่ง มี 6 กิจกรรม กิจกรรมพบมากที่สุดคือ การบริการแก่ชุมชนในด้านการมีพ่อพันธุ์สัตว์ที่ดีเพื่อบริการผสมพันธุ์ การบริการแก่ชุมชนในด้านการตอนสัตว์ และสรุปรายงานผลงานด้านงานสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนร่วมกับชุมชน (ร้อยละ 79.5 , 76.9 , 59.8 ตามลำดับ)

ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อม ครูเกษตรมีการปฏิบัติกิจกรรมเป็นจำนวนมากกว่าครึ่ง มี 16 กิจกรรม โดยมีการปฏิบัติกิจกรรมในระดับ " ปฏิบัติเป็นประจำ " เป็นจำนวนน้อยกว่า ร้อยละ 36.0 ทุกกิจกรรม และมีการปฏิบัติในระดับ " ปฏิบัติเป็นบางครั้ง " เป็นจำนวนมากกว่าครึ่ง มี 14 กิจกรรม กิจกรรมพบมากที่สุดคือ ได้ทำการประยุกต์ใช้วัสดุในท้องถิ่นเพื่อรักษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สิ่งแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม (ร้อยละ 71.8) รองลงมาคือ ได้จัดสภาพแวดล้อมโรงเรียนให้เหมาะสมกับเป็นแหล่งวิชาการที่ให้ความรู้ทางการเกษตรแก่ประชาชนโดยการทำแปลงสาธิตทางการเกษตร (ร้อยละ 63.2) และได้ปฏิบัติการอนุรักษ์ดินเพื่อการเกษตรในโรงเรียนโดยการปลูกพืชคลุมดินและการปลูกพืชหมุนเวียน ได้ทำการอนุรักษ์น้ำเพื่อการเกษตรในโรงเรียนโดยการใช้น้ำอย่างประหยัด ได้ทำการเกษตรแบบยั่งยืนเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในโรงเรียนโดยการป้องกันกำจัดศัตรูพืชโดยวิธีธรรมชาติ (ร้อยละ 60.7) และครูเกษตร " ไม่เคยปฏิบัติ " กิจกรรมเป็นจำนวนมากกว่าครึ่ง มี 2 กิจกรรม คือ ปฏิบัติการอนุรักษ์ดินเพื่อการเกษตรในโรงเรียนโดยการปลูกหญ้าแฝก และทำการเกษตรแบบยั่งยืนเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในโรงเรียนโดยการทำไร่นาสวนผสม (ร้อยละ 73.5 และ 53.0 ตามลำดับ)

3) ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา และชุมชน ของครูเกษตร โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ

ปัจจัยด้านเพศของครูเกษตรมีผลต่อการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มี 5 กิจกรรม ได้แก่ ด้านการบริหารงานสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา มี 1 กิจกรรมคือ สนับสนุนให้บุคลากรในโรงเรียนเกิดความตระหนักในคุณค่าและร่วมกันรักษาสิ่งแวดล้อม ด้านการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับชุมชนด้านสิ่งแวดล้อม มี 2 กิจกรรมคือ การให้บริการแก่ชุมชนด้านการตอนสัตว์ และได้สรุปรายงานผลงานด้านงานสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนร่วมกับชุมชน และด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อม มี 2 กิจกรรมคือ ได้ปฏิบัติการอนุรักษ์ดินเพื่อการเกษตรในโรงเรียนโดยการปลูกพืชหมุนเวียน และได้ทำการประยุกต์ใช้วัสดุในท้องถิ่นเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม

ปัจจัยด้านอายุของครูเกษตรมีผลต่อการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มี 4 กิจกรรม ได้แก่ ด้านการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับชุมชนด้านสิ่งแวดล้อม มี 3 กิจกรรมคือ ได้ให้ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในการประกอบอาชีพเกษตรแก่ชุมชน การให้บริการแก่ชุมชนด้านการขยายพันธุ์พืช และการให้บริการแก่ชุมชนด้านมีพันธุ์ไม้แจกและจำหน่าย และด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อม มี 1 กิจกรรมคือ ได้ทำการปลูกผักปลอดสารพิษในโรงเรียนและมีแปลงสาธิตการปลูกผักปลอดสารพิษ

ปัจจัยด้านวุฒิการศึกษาของครูเกษตรไม่มีผลต่อการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกกิจกรรม

ปัจจัยด้านระยะเวลาในการสอนของครูเกษตรมีผลต่อการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มี 8 กิจกรรม ได้แก่ ด้านการเสริมสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา มี 1 กิจกรรมคือ การส่งเสริมให้มีการจัดห้องประชุมให้สะอาดให้มีแสงสว่างเพียงพอมีการป้องกันเสียงรบกวน ด้านการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับชุมชนด้านสิ่งแวดล้อม มี 3 กิจกรรมคือ การให้บริการแก่ชุมชนด้านการขยายพันธุ์พืช การให้บริการแก่ชุม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชนด้านมีพันธุ์ไม้แจกและจำหน่าย การให้บริการแก่ชุมชนด้านการตอนสัตว์ และด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อม มี 4 กิจกรรมคือ ได้ปฏิบัติการอนุรักษ์ดินเพื่อการเกษตรในโรงเรียนโดยการปลูกหญ้าแฝก ได้ทำการอนุรักษ์น้ำเพื่อการเกษตรในโรงเรียนโดยการปลูกพืชทนแล้ง ได้ทำการปลูกผักปลอดสารพิษในโรงเรียนและมีแปลงสาธิตการปลูกผักปลอดสารพิษ และได้ทำการใช้สารสกัดจากพืชธรรมชาติเพื่อกำจัดศัตรูพืช

ปัจจัยด้านตำแหน่งหน้าที่งานของครูเกษตรมีผลต่อการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มี 2 กิจกรรม คือ ด้านการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับชุมชนด้านสิ่งแวดล้อม มี 1 กิจกรรมคือ การให้บริการแก่ชุมชนด้านมีพันธุ์ไม้แจกและจำหน่าย และด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อม มี 1 กิจกรรมคือ ได้ทำการเกษตรแบบยั่งยืนเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในโรงเรียนโดยการทำไร่นาสวนผสม

4) ปัญหาและข้อเสนอแนะในการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ของครูเกษตรโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ

ปัญหาในการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ของครูเกษตรตั้งแต่ปีการศึกษา 2537 เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน พบว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ ได้รับการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนน้อย (ร้อยละ 75.2) โรงเรียนขาดอุปกรณ์และเครื่องมือใช้ในการ ส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ประชาชนในชุมชนขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม (ร้อยละ 70.9) และครูเกษตรในโรงเรียนมีจำนวนน้อย ประชาชนในชุมชนมีโอกาสพบปะกับครูเกษตรน้อย (ร้อยละ 70.1)

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ ข้อเสนอแนะในแต่ละด้านที่พบมากที่สุดตามความคิดเห็นของครูเกษตร มีดังนี้ ด้านการเสริมสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา คือ นโยบายจากต้นสังกัดควรติดตามการประเมินผลเป็นระยะ ให้ขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ และควรให้การสนับสนุนส่งเสริมอย่างจริงจัง มี 3 คน ด้านการเสริมสร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคลากรในสถานศึกษา คือ ต้นสังกัดจากกรมควรจัดให้ อบรม ประชุม สัมมนา ในด้านจิตวิทยาการสร้างมนุษยสัมพันธ์ความสัมพันธภาพ และวัฒนธรรมประเพณีไทย เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของบุคลากรในสถานศึกษาในแต่ละภาคเรียน มี 4 คน ด้านการจัดกิจกรรมรณรงค์และรักษาสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา คือ ควรมีการจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง มี 3 คน ด้านการบริหารงานสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา คือ ผู้บริหารควรให้ความสำคัญ และมีนโยบายการจัดทำแผนปฏิบัติงานด้านการบริหารให้ชัดเจน มี 2 คน ด้านการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับชุมชนด้านสิ่งแวดล้อม คือ โรงเรียนกับชุมชนต้องมีการประชุมสัมมนา จัดทำแผนการจัดการสิ่งแวดล้อมร่วมกัน มี 4 คน และด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อม คือ โรงเรียนควรสนับสนุนเปิดสอนรายวิชาชีพเกษตรกรรมให้มากขึ้นมี 4 คน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์ พบว่า มีประเด็นน่าสนใจนำมาอภิปรายผลดังนี้

5.2.1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของครูเกษตร

ครูเกษตรมีภูมิลำเนาเดิมอยู่ในจังหวัดศรีสะเกษ ร้อยละ 65.8 และมีที่พักปัจจุบันเป็นบ้านของตนเอง ร้อยละ 54.7 ซึ่งเป็นประเด็นหนึ่งที่น่าจะทำให้ครูเกษตรทำการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอย่างจริงจังเพื่อพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง

ครูเกษตรทำหน้าที่เป็นหัวหน้าหมวดวิชาเกษตรกรรม และครูที่ปฏิบัติการสอนวิชาเกษตรกรรม คิดเป็นร้อยละ 43.6 และ 56.4 ตามลำดับ และ ร้อยละ 68.5 ของโรงเรียนทั้งหมดในจังหวัดศรีสะเกษมีครูเกษตรเพียงคนเดียว ซึ่งครูเกษตรเหล่านี้จำเป็นต้องรับผิดชอบเป็นหัวหน้าหมวดวิชาเกษตรกรรมและทำหน้าที่ปฏิบัติการสอนวิชาเกษตรกรรมในเวลาเดียวกัน ครูเกษตรมีจำนวนคาบสอนเฉลี่ย 18 คาบต่อสัปดาห์ โดยผู้ที่มีจำนวนคาบสอนระหว่าง 20-24 คาบต่อสัปดาห์มีมากที่สุด (ร้อยละ 38.5) รองลงมาคือ ระหว่าง 15-19 คาบต่อสัปดาห์ (ร้อยละ 33.3) นอกจากนี้ครูเกษตรต้องรับผิดชอบงานอื่น ๆ อีกอย่างน้อย 1 งาน และการสอนวิชาเกษตรกรรมนั้นจะต้องสอนภาคปฏิบัติและยังต้องดูแลผลผลิตที่เกิดขึ้นจากการจัดการเรียนการสอนอีกด้วย ซึ่งนับว่าเป็นภาระงานที่หนักมาก

ครูเกษตรได้รับความรู้และข้อมูลข่าวสารการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมโดยการศึกษาค้นคว้าด้วยตัวเอง การเข้าอบรม สัมมนา ประชุม และการศึกษาในสถาบันการศึกษาโดยตรงเป็นจำนวนมากกว่าครึ่ง (ร้อยละ 86.3 , 59.8 และ 56.4 ตามลำดับ) มีการศึกษาความรู้สิ่งแวดล้อมจากสื่อประเภทโทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ และวารสารทางวิชาการ เฉลี่ย 11.4 , 11.6 และ 3.8 ครั้งต่อเดือน ตามลำดับ เมื่อพิจารณาแล้วรายการดังกล่าวอยู่ในเกณฑ์ที่ดี น่าจะทำให้ครูเกษตรมีการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาได้ผลดี ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ นพคุณ ศิริวรรณ และคณะ (2539 : 89) พบว่า ครูเกษตรในโรงเรียนมัธยมศึกษามีความต้องการฝึกอบรมด้านเทคโนโลยีการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรในระดับมาก ซึ่งลักษณะดังกล่าวนี้อาจเป็นเพราะได้มีการระดมรณรงค์ให้มีการสอนถึงการรักษาสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนมัธยมศึกษาทั่วประเทศในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา

5.2.2 การปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ของครูเกษตรโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ

จากผลการวิจัย พบว่า การปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชนของครูเกษตรทั้ง 6 ด้าน มีการปฏิบัติกิจกรรมอยู่ในระดับ " ปฏิบัติเป็นบางครั้ง " เมื่อพิจารณาในภาพรวมแล้ว ผลการปฏิบัติกิจกรรมของครูเกษตรอยู่ในเกณฑ์ที่ดี ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนโยบายสิ่งแวดล้อมศึกษาของกรมสามัญศึกษาในปี พ.ศ. 2538 (อุทิศ ผาสุขมูล. 2539 : 46) ได้เร่งรัดให้หน่วยงานและสถานศึกษาในสังกัดกรมสามัญศึกษาได้ดำเนินกิจกรรมและโครงการต่าง ๆ ด้านสิ่งแวดล้อมศึกษา กำหนดความร่วมมือเป็นพิเศษเพื่อการฟื้นฟู อนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ เก็จวลี กรีธาธร (2539 : 98)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พบว่า ครูส่วนใหญ่มีบทบาทการส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาในระดับปฏิบัติเป็นบางครั้ง และเสาวนีย์ ไทสุน (2533 : บทคัดย่อ) พบว่า ครูส่วนใหญ่มีบทบาทในการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนอยู่ในระดับปฏิบัติประจำ

ผลการศึกษาเป็นรายด้าน พบว่า การปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชนของครูเกษตร **ในด้านการเสริมสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา** มีการปฏิบัติกิจกรรมเป็นจำนวนมากกว่าร้อยละ 91.0 ขึ้นไปทุกกิจกรรม โดยมีการปฏิบัติกิจกรรมในระดับ " ปฏิบัติเป็นประจำ " เป็นจำนวนเกินกว่าครึ่งมี 4 กิจกรรม และในระดับ " ปฏิบัติเป็นบางครั้ง " เป็นจำนวนมากกว่าครึ่ง มี 2 กิจกรรม **ด้านการเสริมสร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคลากรในสถานศึกษา** มีการปฏิบัติกิจกรรมเป็นจำนวนมากกว่าร้อยละ 90.0 ขึ้นไปทุกกิจกรรม โดยมีการปฏิบัติกิจกรรมในระดับ " ปฏิบัติเป็นประจำ " เป็นจำนวนเกินกว่าครึ่งมีเพียง 1 กิจกรรม และในระดับ " ปฏิบัติเป็นบางครั้ง " เป็นจำนวนมากกว่าครึ่ง มี 5 กิจกรรม **ด้านการจัดกิจกรรมรณรงค์และรักษาสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา** มีการปฏิบัติกิจกรรมเป็นจำนวนมากกว่าร้อยละ 87.0 ขึ้นไปทุกกิจกรรม โดยมีการปฏิบัติกิจกรรมในระดับ " ปฏิบัติเป็นประจำ " เป็นจำนวนน้อยกว่าร้อยละ 38.0 ทุก กิจกรรม และมีการปฏิบัติกิจกรรมในระดับ " ปฏิบัติเป็นบางครั้ง " เป็นจำนวนมากกว่าร้อยละ 58.0 ขึ้นไปทุกกิจกรรม และ**ด้านการบริหารงานสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา** มีการปฏิบัติกิจกรรมเป็นจำนวนมากกว่า ร้อยละ 74.0 ทุกกิจกรรม โดยมีการปฏิบัติกิจกรรมในระดับ " ปฏิบัติเป็นประจำ " เป็นจำนวนน้อยกว่า ร้อยละ 31.0 ทุกกิจกรรม และปฏิบัติกิจกรรมในระดับ " ปฏิบัติเป็นบางครั้ง " เป็นจำนวนมากกว่า ร้อยละ 60.0 ขึ้นไปทุกกิจกรรม และพบว่า กิจกรรมทั้ง 4 ด้าน ดังกล่าว ครูเกษตร " ไม่เคยปฏิบัติ " กิจกรรมเลยนั้นมีจำนวนน้อยมากทุกกิจกรรม

จากผลการศึกษาทั้ง 4 ด้าน ดังกล่าว เมื่อพิจารณาในภาพรวมแล้ว การปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชนของครูเกษตรอยู่ในเกณฑ์ที่ดี ซึ่งเป็นผลที่น่าพอใจ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากกิจกรรมที่ครูเกษตรทำการปฏิบัติส่วนใหญ่เป็นกิจกรรมที่เป็นหน้าที่ของครูเกษตรโดยตรงต้องทำการปฏิบัติ และเป็นกิจกรรมที่ต้องปฏิบัติตามคำสั่งที่ได้รับมอบหมาย จากการศึกษาข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของครูเกษตรพบว่า มีการเข้าร่วมและทำกิจกรรมการรับผิดชอบงานโครงการด้านสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน รับผิดชอบเป็นครูที่ปรึกษาชุมนุม/ชมรมที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม และทำการสอนวิชาสิ่งแวดล้อมศึกษานอกเหนือจากวิชาเกษตรกรรมเป็นจำนวนมากกว่าครึ่ง (ร้อยละ 83.8 , 67.5 และ 53.0 ตามลำดับ) จึงทำให้ครูเกษตรมีการปฏิบัติกิจกรรมมากกว่าด้านอื่น ๆ ซึ่งเป็นไปตามนโยบายของกรมสามัญศึกษาและจุดมุ่งหมายของหลักสูตร (อุทิศ ผาสุขมูล. 2539 : 48) ครูผู้สอนทุกรายวิชา/ทุกงานในโรงเรียนต้องมีบทบาทและภาระหน้าที่สำคัญในฐานะเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงและปลูกฝังค่านิยม จิตสำนึกทางสิ่งแวดล้อมแก่ผู้เรียนโดยตรง ทั้งในด้านการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียนและนอกห้องเรียน และเป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิตประจำวัน รวมถึงบทบาทในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในชุมชนด้วย ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของเก็จวลี กรีชาธร (2539 : 98) พบว่า ครูมีบทบาทต่อด้านการเสริมสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา ด้านการเสริมสร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคลากรในสถานศึกษา ด้านการจัดกิจกรรมรณรงค์และรักษาสิ่งแวดล้อม และด้านการบริหารงานสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา ในระดับปฏิบัติเป็นบางครั้ง และ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เสาวนีย์ ไทสุน (2533 : บทคัดย่อ) พบว่า ครูส่วนใหญ่มีบทบาทในการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนและการวางตัวเป็นแบบอย่างเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนอยู่ในระดับปฏิบัติประจำ และ พรณแรศ ไชยา (2535 : บทคัดย่อ) พบว่า ครูมีการปฏิบัติตามบทบาทด้านการอบรมชี้แนะแก่นักเรียนในการช่วยกันรักษาสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับมาก และสมสกุล บัณฑิตพุฒ (2531 : 46) พบว่า ครูมีบทบาทมากในการอบรมแนะแนวเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน

แต่ครูเกษตรส่วนใหญ่มีการปฏิบัติกิจกรรมในระดับ " ปฏิบัติเป็นประจำ " ยังมีจำนวนน้อยอยู่ ทั้งนี้ อาจเนื่องจากการจัดกิจกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาเป็นกิจกรรมภาคปฏิบัติ จำเป็นต้องใช้เวลามากในการจัดกิจกรรม และครูเกษตรยังมีภาระหน้าที่อื่น ๆ อีกมากตามที่กล่าวข้างต้น จึงทำให้มีการปฏิบัติกิจกรรมในระดับการปฏิบัติเป็นประจำมีจำนวนน้อย ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ พรณแรศ ไชยา (2535 : 116) พบว่า ครูมีบทบาทด้านการจัดกิจกรรมการส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับปฏิบัติน้อย และเสาวนีย์ ไทสุน (2533 : 149) พบว่า ครูส่วนใหญ่มีบทบาทในด้านการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนอยู่ในระดับปฏิบัตินาน ๆ ครั้ง

ด้านการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับชุมชนด้านสิ่งแวดล้อม ครูเกษตรมีการปฏิบัติกิจกรรมเป็นจำนวนมากกว่าครึ่ง มี 11 กิจกรรม โดยมีการปฏิบัติกิจกรรมในระดับ " ปฏิบัติเป็นประจำ " เป็นจำนวนน้อยมากทุกกิจกรรม มีการปฏิบัติกิจกรรมในระดับ " ปฏิบัติเป็นบางครั้ง " เป็นจำนวนมากกว่าครึ่ง มี 8 กิจกรรม และครูเกษตร " ไม่เคยปฏิบัติ " กิจกรรมเป็นจำนวนมากกว่าครึ่ง มี 6 กิจกรรม ผลการวิจัยพบว่า ครูเกษตรมีการปฏิบัติกิจกรรมในด้านนี้น้อยกว่าด้านอื่น ๆ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากกิจกรรมด้านการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับชุมชนด้านสิ่งแวดล้อม เป็นกิจกรรมที่ต้องขอความร่วมมือจากหน่วยงานอื่น ๆ ฉะนั้นในการปฏิบัติกิจกรรมจำเป็นต้องมีปัจจัยหลาย ๆ ด้าน เข้ามาเกี่ยวข้องเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะบางกิจกรรมการปฏิบัติงานจำเป็นต้องทำนอกสถานศึกษา ซึ่งต้องใช้เวลามากแต่ครูเกษตรมีภาระหน้าที่รับผิดชอบในคาบสอนมากและงานพิเศษ รวมทั้งกิจกรรมต่าง ๆ ในโรงเรียนอีก จึงทำให้ครูเกษตรไม่มีเวลาพอที่จะประสานงานความร่วมมือกับชุมชนได้ นอกจากนี้ครูเกษตรส่วนมากยังพบปัญหาในการปฏิบัติกิจกรรมอีกคือ โรงเรียนได้รับการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนน้อย (ร้อยละ 75.2) โรงเรียนขาดอุปกรณ์และเครื่องมือใช้ในการส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ประชาชนในชุมชนขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม (ร้อยละ 70.9) ครูเกษตรในโรงเรียนมีจำนวนน้อย ประชาชนในชุมชนมีโอกาสพบปะกับครูเกษตรน้อย (ร้อยละ 70.1) และประชาชนให้ความสำคัญน้อย (ร้อยละ 65.8) หากพิจารณาในส่วนของชุมชน พบว่าพื้นที่ในจังหวัดศรีสะเกษ ส่วนใหญ่เป็นชนบทและเป็นเขตเกษตรกรรม รายได้ของชุมชนโดยเฉลี่ยยังอยู่ในเกณฑ์ต่ำ คนในชุมชนมักใช้เวลาส่วนใหญ่ในไร่นา ประกอบกับชุมชนมีความรู้น้อยจึงให้ความสำคัญในด้านนี้น้อย แต่ถ้าหากโรงเรียนได้มีนโยบาย/โครงการที่ประสานความร่วมมือกับชุมชนด้านสิ่งแวดล้อม มีการกำหนดกิจกรรม กำหนดแผนงานและผู้รับผิดชอบโครงการที่ชัดเจน และโครงการดังกล่าวต้องสอดคล้องกับสภาพชุมชนพร้อมกับให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรม ก็น่าจะทำให้ความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับชุมชนด้านสิ่งแวดล้อมมีมากขึ้น และจะทำให้ครูเกษตรมีโอกาสได้ปฏิบัติกิจกรรมมากขึ้นด้วย ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของเก็จวลี กรีธาธร (2539 : 98) พบว่า ครูส่วนใหญ่มีบทบาทในระดับไม่เคยปฏิบัติในด้านการส่งเสริม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับชุมชนด้านสิ่งแวดล้อม และสมพร ฉันทโชติ (2536 :131) พบว่า บทบาทที่ครูคหกรรมได้ปฏิบัติในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในชุมชนอยู่ในระดับน้อย และโยธิน สุริยพงศ์ (2533 : 78) พบว่า ครูมีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษานาน ๆ ครั้ง และพรณเรศ ไชยา (2535 : 116) พบว่า ครูมีบทบาทด้านการเผยแพร่ข่าวสารความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับปฏิบัติน้อย

ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อม ครูเกษตรมีการปฏิบัติกิจกรรมเป็นจำนวนมากกว่าครึ่ง มี 16 กิจกรรม โดยมีการปฏิบัติกิจกรรมในระดับ " ปฏิบัติเป็นประจำ " เป็นจำนวนน้อยกว่า ร้อยละ 36.0 ทุกกิจกรรม ในระดับ " ปฏิบัติเป็นบางครั้ง " เป็นจำนวนมากกว่าครึ่ง มี 14 กิจกรรม และครูเกษตร " ไม่เคยปฏิบัติ " กิจกรรมเป็นจำนวนมากกว่าครึ่ง มี 2 กิจกรรม จากผลการศึกษาพบว่า ครูเกษตรมีการปฏิบัติกิจกรรมในระดับปฏิบัติเป็นประจำมีจำนวนน้อย ซึ่งเป็นผลที่ไม่น่าพอใจนัก ทั้งนี้เพราะว่าการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อมเป็นหน้าที่ของครูเกษตรโดยตรงและจำเป็นต้องมีการปฏิบัติกิจกรรรมเป็นประจำอยู่ตลอดเวลา ดังที่ นพคุณ ศิริวรรณ (2538 : 4) กล่าวถึง บทบาทสำคัญของการจัดการศึกษาเกษตรในการรักษาสภาพสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ การแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับมลพิษที่เกิดขึ้นในสิ่งแวดล้อม และการที่ทรัพยากรธรรมชาติถูกทำลายหรือใช้ไปไม่ถูกทางนั้น วิธีการที่เหมาะสมที่สุดก็คือ การให้การศึกษาแก่มนุษย์ได้รู้จักวิธีการใช้และสงวนทรัพยากรธรรมชาติอย่างถูกต้องโดยใช้อย่างมีสติมีเหตุผลและคำนึงถึงผลเสียอันจะเกิดขึ้นแก่ส่วนรวม การจัดการศึกษาเกษตรให้เกษตรกรหรือคนทั่วไปได้มีความรู้และความเข้าใจในหลักการแนวคิดที่ถูกต้อง ก็คือต้องเข้าใจว่าการผลิตที่เหมาะสมกับระบบเกษตรนิเวศ โดยใช้ทรัพยากรการผลิตอย่างประหยัดและมีประสิทธิภาพไม่ก่อให้เกิดผลเสียทั้งระยะสั้นและระยะยาวต่อสภาวะสิ่งแวดล้อมและดำรงอยู่ได้ยาวนานจนถึงคนรุ่นต่อไป หลักการดังกล่าวนี้ยึดแนวคิดที่สำคัญ 4 ประการ 1) ระบบเกษตรนิเวศต้องอยู่ในลักษณะที่ดีเสมอ 2) จัดการทรัพยากรธรรมชาติให้ได้ผลคุ้มค่า สูญเสียน้อยที่สุด 3) สภาวะสิ่งแวดล้อมไม่เปลี่ยนแปลงไปในทางที่เลวลง และ 4) สามารถดำรงทุกสิ่งทุกอย่างให้อยู่ยาวนานที่สุด

5.2.3 ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชนของครูเกษตร โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ

ปัจจัยด้านเพศของครูเกษตรมีผลต่อการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มี 5 กิจกรรม ได้แก่ 1) ได้เสริมสร้างและสนับสนุนให้บุคลากรในโรงเรียนเกิดความตระหนักในคุณค่าและร่วมกันรักษาสิ่งแวดล้อม 2) การให้บริการแก่ชุมชนด้านการตอนสัตว์ 3) ได้สรุปรายงานผลงานด้านงานสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนร่วมกับชุมชน 4) ได้ปฏิบัติการอนุรักษ์ดินเพื่อการเกษตรในโรงเรียนโดยการปลูกพืชหมุนเวียน 5) ได้ทำการประยุกต์ใช้วัสดุในท้องถิ่นเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม จากผลการศึกษา ทั้ง 5 กิจกรรม พบว่าเพศชายมีการปฏิบัติกิจกรรมมากกว่าเพศหญิง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากกิจกรรมดังกล่าวเป็นงานภาคสนาม ฉะนั้นในการปฏิบัติงานต้องใช้ความสามารถและความเหมาะสมในการปฏิบัติกิจกรรม ซึ่งเพศชายมีคุณสมบัติที่เหมาะสมมากกว่า จึงทำให้เพศชายมีโอกาสได้ปฏิบัติมากกว่าเพศหญิง ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สมชาย อำพันทอง (2532 : บทคัดย่อ) พบว่า ระดับพฤติกรรมที่มีต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมในประเทศไทยของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขึ้นอยู่กับเพศ และเก็จวลี กรีชาธร (2539 : 97) พบว่า ครูที่เพศต่างกันจะมีบทบาทด้านการบริหารงานสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและด้านการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับชุมชนด้านสิ่งแวดล้อมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ สุวรรณี ยุวชาติ (2532 : บทคัดย่อ) พบว่า ระดับพฤติกรรมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมนักเรียนขึ้นอยู่กับเพศอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสิริเจษฎ์ รัตนจรณะ (2523 : บทคัดย่อ) พบว่า ผู้สอนเพศหญิงมีคะแนนเจตคติเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมศึกษามากกว่าผู้สอนเพศชาย และสมสกุล บัณฑิตพุฒ (2531 : บทคัดย่อ) พบว่า ครูเพศหญิงมีบทบาทในด้านการอบรม แนะแนว ปกครอง และบทบาทในด้านการวางตัวเป็นแบบอย่างมากกว่าครูเพศชาย

ปัจจัยด้านอายุของครูเกษตรมีผลต่อการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มี 4 กิจกรรม ได้แก่ 1) ได้ให้ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในการประกอบอาชีพเกษตรแก่ชุมชน 2) การให้บริการแก่ชุมชนด้านการขยายพันธุ์พืช 3) การให้บริการแก่ชุมชนโดยมีพันธุ์ไม้แจกและจำหน่าย 4) ได้ทำการปลูกผักปลอดสารพิษในโรงเรียนและมีแปลงสาธิตการปลูกผักปลอดสารพิษ เมื่อพิจารณาในภาพรวมแล้ว พบว่า ระดับการปฏิบัติกิจกรรมเป็นไปในทิศทางเดียวกันทั้ง 4 กิจกรรม นั้นคือ กลุ่มครูเกษตรที่มีอายุสูงมีการปฏิบัติกิจกรรมในระดับเป็นบางครั้งมากกว่ากลุ่มครูเกษตรที่มีอายุต่ำ และยังพบว่ากลุ่มครูที่มีอายุต่ำไม่มีการปฏิบัติในระดับการปฏิบัติเป็นประจำถึง 2 กิจกรรม ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากกิจกรรมดังกล่าวจำเป็นต้องใช้ประสบการณ์ ความรู้ความสามารถในการปฏิบัติเพื่อให้เกิดความเชื่อถือกับชุมชน ซึ่งกลุ่มครูเกษตรที่มีอายุสูงจึงมีความเหมาะสมมากกว่า จึงทำให้มีโอกาสได้ปฏิบัติกิจกรรม และด้วยประสบการณ์ที่เคยปฏิบัติมานาน ย่อมมีผลที่จะทำให้มีการปฏิบัติอย่างต่อเนื่องมาตลอด ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สมสกุล บัณฑิตพุฒ (2531 : บทคัดย่อ) พบว่า ครูที่มีอายุต่างกันมีบทบาทในการวางตัวเป็นแบบอย่าง การอบรมแนะแนว ปกครอง การจัดสภาพแวดล้อม การประชาสัมพันธ์กับฝ่ายต่าง ๆ และการจัดกิจกรรมแตกต่างกัน และยังพบว่าครูที่มีอายุ 36 ปีขึ้นไปมีบทบาทในด้านการอบรมแนะแนว ปกครอง มากกว่าครูที่มีอายุต่ำกว่า 36 ปี และประเทือง สุงสุวรรณ (2534 : บทคัดย่อ) พบว่า ครูมีการรับรู้ต่อสภาพแวดล้อมโรงเรียนแตกต่างกันตามตัวแปรอายุ และบริพันธ์ ไชยวงศ์แก้ว (2537 : บทคัดย่อ) พบว่า อายุมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ตามบทบาทหน้าที่ของพัฒนากรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และชุลีพร ไกรเวียง (2531 : บทคัดย่อ) พบว่า อายุมีความสัมพันธ์กับการรับรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ปัจจัยด้านระยะเวลาในการสอนของครูเกษตรมีผลต่อการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มี 8 กิจกรรม ได้แก่ 1) การส่งเสริมให้มีการจัดห้องประชุมให้สะอาดให้มีแสงสว่างเพียงพอมีการป้องกันเสียงรบกวน 2) การให้บริการแก่ชุมชนด้านการขยายพันธุ์พืช 3) การให้บริการแก่ชุมชนด้านมีพันธุ์ไม้แจกและจำหน่าย 4) การให้บริการแก่ชุมชนด้านการตอนสัตว์ 5) ได้ปฏิบัติการอนุรักษ์ดินเพื่อการเกษตรในโรงเรียนโดยการปลูกหญ้าแฝก 6) ได้ทำการอนุรักษ์น้ำเพื่อการเกษตรในโรงเรียนโดยการปลูกพืชทนแล้ง 7) ได้ทำการปลูกผักปลอดสารพิษในโรงเรียนและมีแปลงสาธิตการปลูกผักปลอดสารพิษ 8) ได้ทำการใช้สารสกัดจากพืชธรรมชาติเพื่อกำจัด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ศัตรูพืช ผลการศึกษาในภาพรวมทั้ง 8 กิจกรรม พบว่า ครูเกษตรที่มีระยะเวลาในการสอนมากมีการปฏิบัติกิจกรรมมากกว่ากลุ่มครูที่มีระยะเวลาการสอนน้อย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูเกษตรที่มีระยะเวลาในการสอนมากมีประสบการณ์มากกว่า ยอมมีโอกาสเข้าร่วมปฏิบัติกิจกรรมเกี่ยวกับการส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ทำให้มีโอกาสและมีปัจจัยอื่นที่เคยได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมนั้นนำมาปฏิบัติในกิจกรรมดังกล่าวได้มากกว่าครูเกษตรที่มีระยะเวลาในการสอนน้อย ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สมสกุล บัณฑิตพุฒ (2531 : บทคัดย่อ) พบว่า ครูที่มีประสบการณ์เป็นครูแตกต่างกันมีบทบาทรวมในการส่งเสริมการรักษาความสะอาดของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาแตกต่างกัน และครูที่มีประสบการณ์เป็น ครู 16 ปี ขึ้นไปมีบทบาทในการอบรมแนะแนว ปกครอง และด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมรักษาความสะอาดของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษามากกว่าครูที่มีประสบการณ์เป็นครูต่ำกว่า 5 ปี และเสาวนีย์ ไทสุน (2533 : 147) พบว่า การจัดกิจกรรมสภาพแวดล้อมในโรงเรียนของครูอนามัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาขึ้นอยู่กับประสบการณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเก็จวลี กรีธาธร (2539 : บทคัดย่อ) พบว่า ครูที่มีประสบการณ์เข้าร่วมปฏิบัติกิจกรรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมมีบทบาทแตกต่างกันในการส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา และวันพร ผลาวัลย์ (2528 : บทคัดย่อ) พบว่า ครูมัธยมศึกษาที่มีจำนวนปีที่สอนต่างกันจะมีความรู้ในปัญหาสิ่งแวดล้อมและผลกระทบสิ่งแวดล้อมอาจเกิดจากโครงการพัฒนาชายฝั่งทะเลตะวันออกแตกต่างกัน และสมชาย อำพันทอง (2532 : บทคัดย่อ) พบว่า ระดับเจตคติ และระดับพฤติกรรมที่มีต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมในประเทศไทยของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขึ้นอยู่กับจำนวนปีที่ดำรงตำแหน่งผู้บริหาร

ปัจจัยด้านตำแหน่งหน้าที่งานของครูเกษตรมีผลต่อการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มี 2 กิจกรรม ได้แก่ 1) การให้บริการแก่ชุมชนด้านมีพันธุ์ไม้แจกและจำหน่าย 2) ได้ทำการเกษตรแบบยั่งยืนเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในโรงเรียนโดยการทำไร่นาสวนผสม เมื่อพิจารณาในภาพรวมทั้ง 2 กิจกรรม พบว่า ครูเกษตรกลุ่มหัวหน้าหมวดวิชาเกษตรกรรมมีการปฏิบัติกิจกรรมมากกว่ากลุ่มครูที่ปฏิบัติการสอนวิชาเกษตรกรรม ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากโดยตำแหน่งหน้าที่ของหัวหน้าหมวดน่าจะมีโอกาสได้รับผิดชอบงาน/โครงการทั้ง 2 กิจกรรมมากกว่าครูที่ปฏิบัติการสอนวิชาเกษตรกรรม และโดยทั่วไปผู้เป็นหัวหน้าหมวดเป็นบุคคลที่มีประสบการณ์ในการทำงานมีความรู้ความสามารถและมีมีอำนาจในการตัดสินใจมากกว่า จึงมีโอกาสปฏิบัติกิจกรรมดังกล่าว ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ โยธิน สุริยพงศ์ (2533 : 78) พบว่า ภาระหน้าที่รับผิดชอบของครูเป็นปัจจัยที่มีผลต่อบทบาทของครูในการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา และพรณเรศ ไชยา (2535 : 119) พบว่า ตัวแปรผันหลักที่ทำให้บทบาทการส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของครูแตกต่างกันคือประสบการณ์การเข้าร่วมปฏิบัติกิจกรรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมที่ต่างกัน และ ประเทือง สุงสุวรรณ (2524 : บทคัดย่อ) พบว่า ครูมีการรับรู้ต่อสภาพ แวดล้อมโรงเรียนแตกต่างกันในตัวแปรตำแหน่งหน้าที่ และประพันธ์ โกยสมบูรณ์ (2519 : 78) พบว่า นักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนที่มีชมรมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติมีทัศนคติต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้สูงกว่านักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนที่ไม่มีชมรมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากผลการศึกษา แสดงให้เห็นว่า **ปัจจัยด้านเพศ อายุ ระยะเวลาในการสอน และตำแหน่งหน้าที่งานของครูเกษตรไม่มีผลต่อการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 มี 51 กิจกรรม จากทั้งหมด 65 กิจกรรม ยกเว้นปัจจัยด้านวุฒิการศึกษาไม่มีผลต่อจากการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกกิจกรรม** ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าครูเกษตรทุกคนต่างก็มีความตระหนักถึงคุณค่าของสิ่งแวดล้อมเหมือนกัน ทำให้มีจิตสำนึกในการพัฒนางานสิ่งแวดล้อมเป็นผลบวกในทิศทางเดียวกัน เนื่องจากครูเกษตรมีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมในระดับเดียวกัน จากการศึกษาข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของครูเกษตรพบว่า ครูเกษตรมีวุฒิการศึกษาวิชาชีพครู ร้อยละ 76.9 มีอายุราชการ เฉลี่ย 11.2 ปี และมีประสบการณ์ในการสอนวิชาเกษตรกรรม เฉลี่ย 10.3 ปี จะเห็นได้ว่ามีครูเกษตรเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่ไม่มีวุฒิการศึกษาวิชาชีพครู แต่ครูเหล่านี้ก็มีประสบการณ์ในอาชีพครูอยู่ในเกณฑ์ที่ดี ในเรื่องนี้ นพคุณ ศิริวรรณ (2537 : 74) กล่าวว่า ครู-อาจารย์เกษตรควรมีคุณวุฒิทางการศึกษาเกษตรโดยตรง รวมทั้งความสามารถในการสอน หากไม่มีวุฒิทางการศึกษาเกษตรแต่มีความสนใจ ตั้งใจที่จะทำการสอนวิชาเกษตร ควรได้รับการฝึกอบรม สัมมนา หรือเรียนต่อเพิ่มเติมคุณวุฒิด้านครุศาสตร์เกษตรให้มีคุณภาพเพียงพอ ซึ่งก็เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของสิ่งแวดล้อมศึกษา (ข้อตกลงของ UNESCO อ้างโดย ปริญญา นุตาลัย. 2535 : 360) คือ ทุกคนต้องมีการตื่นตัว มีความเข้าใจในการดำรงอยู่อย่างรับผิดชอบ มีความรู้สึกห่วงใยและผูกพันต่อสิ่งแวดล้อม มีส่วนร่วมในการพิทักษ์และปรับปรุงคุณภาพสิ่งแวดล้อมอย่างจริงจังและต่อเนื่อง มีความรู้ ความชำนาญในการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม สามารถประเมินการปฏิบัติการด้านสิ่งแวดล้อมและหลักสูตรการศึกษาในองค์ประกอบต่าง ๆ คือ ระบบนิเวศ การเมือง เศรษฐกิจ สังคม ศิลปะและการศึกษา มีความรู้สึกรับผิดชอบในการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อม และปัญหาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งหมด

และ รวีวรรณ ชินะตระกูล (2540 : 81) ได้สรุปถึงบทบาทของครูต่อการสอนสิ่งแวดล้อม ว่าการเรียนสิ่งแวดล้อมเป็นกระบวนการให้การศึกษาอย่างมีระบบและแบบแผนในการพัฒนาความรู้ เจตคติ ความสำนึก ความรู้สึก ทักษะ เพื่อให้เกิดการคิดเป็นและแก้ปัญหาได้ในการเก็บรักษาปกป้องและจัดการต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่อาศัยอยู่ อนึ่ง สิ่งแวดล้อมศึกษานั้นเป็นการให้ความรู้ ทุกระดับ อายุ ความรู้ เชื้อชาติ ฐานะทางเศรษฐกิจ สังคม และประชาชนทั่วไป ซึ่งกระบวนการในการให้ความรู้ทางสิ่งแวดล้อมต้องเป็นกระบวนการที่ยอมรับตามธรรมเนียมและวัฒนธรรม ผู้สอนจำเป็นต้องมีความรู้และความเข้าใจทั้งวิธีการสอน และเนื้อหาวิชาให้กลมกลืนกับความเป็นอยู่ในชีวิตประจำวันดังกล่าวเป็นอย่างดี และสถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (วารสารวิจัยการศึกษา. 2536 : 27) กล่าวว่า ประชากรค่อนข้างจะมีแนวโน้มที่ดีในการมีส่วนร่วมต่อการรักษาสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นของตน รัฐควรจะใช้ข้อเด่นนี้ให้เป็นประโยชน์ด้วยการวางแผนนโยบายการเข้ามีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมของชุมชน มิใช่ให้เป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐเท่านั้น แต่ชุมชนจะต้องมีส่วนร่วมรับผิดชอบด้วย และสิ่งที่จะต้องคำนึงถึงคือการให้การศึกษาและแนวทางเพื่อสร้างทัศนคติที่ดีขึ้นแก่ประชาชนในการร่วมมือกันรักษาสิ่งแวดล้อมในชุมชนของตนให้มากขึ้น และกฤษฎา บุญชัย (อ้างโดย เกื้อเมธา ฤกษ์พรพิพัฒน์. 2540 : 14) ได้เสนอแนวคิดที่น่าสนใจไว้ว่า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การสนับสนุนความเข้มแข็งของชุมชนในการจัดการทรัพยากรชีวภาพของตนนั้น จะเป็นการพัฒนาชุมชนชนบทอย่างยั่งยืนและเป็นการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติไปในเวลาเดียวกัน

ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยดังต่อไปนี้ **ปัจจัยด้านเพศ** ผลการศึกษาของ พรณเรศ ไชยยา (2535 : 11) พบว่า เพศต่างกันไม่ทำให้บทบาทการส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมแตกต่างกัน และสิริเจษฎ์ รัตนจรณะ (2523 :บทคัดย่อ) พบว่า ผู้สอนที่มีเพศต่างกันมีความรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมศึกษาไม่แตกต่างกัน และสมสกุล บัณฑิตพุฒ (2531 : บทคัดย่อ) พบว่า ครูที่มีเพศต่างกันมีบทบาทในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการรักษาความสะอาดของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาไม่แตกต่างกัน **ปัจจัยด้านอายุ** สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ เสาวนีย์ ไทสุน (2533 : 145) พบว่า บทบาทการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้ถูกสุขลักษณะ การอบรมแนะแนวเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน การจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน และการวางตัวเป็นแบบอย่างเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนของครูอนามัยโรงเรียนมัธยมศึกษาไม่ขึ้นอยู่กับอายุ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และวันพร ผลาวัลย์ (2528 : บทคัดย่อ) พบว่า ครูที่มีอายุต่างกันจะมีความรู้ ความตระหนักในปัญหาสิ่งแวดล้อมและผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่อาจเกิดจากโครงการการพัฒนาชายฝั่งทะเลตะวันออกไม่แตกต่างกัน และสมสกุล บัณฑิตพุฒ (2531 : บทคัดย่อ) พบว่า ครูที่มีอายุต่างกันมีบทบาทในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการรักษาความสะอาดของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาไม่แตกต่างกัน และประเทือง สุงสุวรรณ (2534 : บทคัดย่อ) พบว่า ความคาดหวังของครูต่อสภาพแวดล้อมโรงเรียนไม่แตกต่างกันตามตัวแปรอายุ

ปัจจัยด้านระยะเวลาในการสอน สอดคล้องกับงานวิจัยของ เสาวนีย์ ไทสุน (2533 : 147) พบว่า การจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้ถูกสุขลักษณะ การอบรมแนะแนวเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน และการวางตัวเป็นแบบอย่างเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนไม่ขึ้นอยู่กับประสบการณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสิริเจษฎ์ รัตนจรณะ (2523 : บทคัดย่อ) พบว่า ครูที่มีจำนวนปีที่สอนที่ต่างกันมีเจตคติเกี่ยวกับเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมศึกษาไม่แตกต่างกัน และวันพร ผลาวัลย์ (2528 : บทคัดย่อ) พบว่า ครูครูมัธยมศึกษาที่มีจำนวนปีที่สอนต่างกันมีความตระหนักไม่แตกต่างกันในปัญหาสิ่งแวดล้อมและผลกระทบสิ่งแวดล้อมอาจเกิดจากโครงการพัฒนาชายฝั่งทะเลตะวันออก และสมสกุล บัณฑิตพุฒ (2531 : บทคัดย่อ) พบว่า ครูที่มีประสบการณ์เป็นครูแตกต่างกันมีบทบาทในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการรักษาความสะอาดของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาไม่แตกต่างกัน และนิตยา โปชันเงิน (2530 : บทคัดย่อ) พบว่า ครูที่มีจำนวนปีที่สอนต่างกันมีการเผยแพร่ข่าวสารการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ไม่แตกต่างกัน **ปัจจัยด้านตำแหน่งหน้าที่งาน** สอดคล้องกับผลงานวิจัย ประเทือง สุงสุวรรณ (2524 : บทคัดย่อ) ครูมีความคาดหวังต่อสภาพแวดล้อมโรงเรียนไม่แตกต่างกันในตัวแปรตำแหน่งหน้าที่ และ บุญนำ ทานสัมฤทธิ์ (2520 : บทคัดย่อ) พบว่า ครูวิทยาศาสตร์และครูสาขาอื่น ๆ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และวันพร ผลาวัลย์ (2528 : บทคัดย่อ) พบว่า ครูมัธยมศึกษาที่สอนในหมวดภาษากับครูที่สอนในหมวดวิชาอื่น ๆ มีความตระหนักในปัญหาสิ่งแวดล้อมและผลกระทบสิ่งแวดล้อมอาจเกิดจากโครงการพัฒนาชายฝั่งทะเลตะวันออกไม่แตกต่างกัน สิริเจษฎ์ รัตนจรณะ (2523 : บทคัดย่อ) พบว่า ครูผู้สอนที่แตกต่างกันในหมวดวิชาที่สอนมีเจตคติเกี่ยวกับ สิ่งแวดล้อมศึกษาไม่แตกต่างกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

และปัจจัยด้านวุฒิการศึกษา สอดคล้องกับผลการวิจัยของเสาวนีย์ ไทสุน (2533 : 147) พบว่า การจัดกิจกรรมสภาพแวดล้อมในโรงเรียน การจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้ถูกสุขลักษณะ และการวางตัวเป็นแบบอย่างเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนไม่ขึ้นอยู่กับวิชาเอกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และบุญนำ ทานสัมฤทธิ์ (2520 : บทคัดย่อ) พบว่า ครูวิทยาศาสตร์และครูสาขาอื่น ๆ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมไม่แตกต่างกัน และวันพร ผลาวัลย์ (2528 : บทคัดย่อ) พบว่า วุฒิทางการศึกษาของครูที่ต่างกันจะมีความรู้ ความตระหนักในปัญหาสิ่งแวดล้อมและผลกระทบสิ่งแวดล้อมอาจเกิดจากโครงการพัฒนาชายฝั่งทะเลตะวันออกไม่แตกต่างกัน และพรณเรศ ไชยา (2535 : บทคัดย่อ) พบว่า ครูที่สอนเนื้อหาสิ่งแวดล้อมและครูที่สอนเนื้อหาไม่ใช่สิ่งแวดล้อมมีบทบาทในด้านการอบรมชี้แนะและบทบาทด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อมไม่แตกต่างกัน

5.3 ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยที่เสนอมาทั้งหมด นำมาสู่การพิจารณาถึงการเสนอแนวทางในด้านการพัฒนาการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ของครูเกษตรในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ ดังนี้

5.3.1 ข้อเสนอแนะต่อกรมสามัญศึกษา

1) จากการศึกษาพบว่า ครูเกษตรมีการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมอยู่ในระดับปฏิบัติเป็นบางครั้ง ฉะนั้น กรมสามัญศึกษาควรกำหนดนโยบายและมีมาตรการส่งเสริมให้โรงเรียนได้จัดกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมให้มีมากขึ้น โดยมีการติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง และให้การสนับสนุนด้านงบประมาณ บุคลากร และสื่อต่าง ๆ

2) จากการศึกษาพบว่า ครูเกษตรที่มีอายุราชการมาก และมีระยะเวลาในการสอนมากจะมีการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สสิ่งแวดล้อมมากกว่าครูเกษตรที่มีอายุราชการและระยะเวลาในการสอนน้อย เนื่องจากครูดังกล่าวมีประสบการณ์ต่าง ๆ มากกว่า ฉะนั้น กรมสามัญศึกษาควรจัดการอบรมสัมมนาเพิ่มประสบการณ์กับครูทุกคนในโรงเรียน เพื่อให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจ และมีเจตคติที่ดีในเรื่องของสิ่งแวดล้อมให้มากขึ้น และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนกับรายวิชาต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5.3.2 ข้อเสนอแนะต่อโรงเรียนมัธยมศึกษา

1) กิจกรรมด้านการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับชุมชนด้านสิ่งแวดล้อมครูเกษตรมีการปฏิบัติกิจกรรมน้อยกว่าด้านอื่น ๆ และจากการศึกษาพบว่า ครูเกษตรจำนวนเกือบทั้งหมดมีความคิดเห็นว่าโรงเรียนมัธยมศึกษาควรมีบทบาทในการส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในชุมชน ฉะนั้น โรงเรียนมัธยมศึกษาควรจัดทำโครงการเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในชุมชน และสนับสนุนให้ครูเกษตรได้ปฏิบัติกิจกรรมให้มีมากขึ้น เช่น โครงการทำการเกษตรแบบยั่งยืน โครงการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะกับสิ่งแวดล้อมด้านการเกษตรในชุมชน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2) การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อม ครูเกษตรมีการปฏิบัติกิจกรรมยังอยู่ในระดับน้อย ควรส่งเสริมสนับสนุนให้ครูเกษตรจัดกิจกรรมการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อมให้มีมากขึ้น โดยสนับสนุนการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นในการพัฒนาการเรียนการสอน เพื่อให้นักเรียนได้ศึกษาถึงสภาพปัญหาสิ่งแวดล้อม และมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมท้องถิ่นของตนเอง อันจะก่อให้เกิดความตระหนักถึงคุณค่าสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีผลไปถึงการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมได้โดยการฝึกปฏิบัติไปในทางที่ดี

5.3.3 ข้อเสนอแนะต่อครูเกษตรในโรงเรียนมัธยมศึกษา

1) ครูเกษตรควรพัฒนาตนเองโดยศึกษาหาความรู้เพิ่มทักษะวิชาการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมกับสิ่งแวดล้อมทางด้านการเกษตร เพื่อนำมาพัฒนาการปฏิบัติกิจกรรมด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อม

2) ครูเกษตรควรอุทิศตนให้กับงานบริการแก่ชุมชนเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะการส่งเสริมอาชีพเกษตรแบบยั่งยืนให้แก่เกษตรกรในชุมชน

5.3.4 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย

1) ควรมีการศึกษาถึงความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ นักเรียน และผู้ปกครองของนักเรียนที่มีต่อการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชนของครูเกษตรเพื่อให้การวิเคราะห์ตัวแปรบางตัวมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

2) ควรมีการศึกษาถึงแนวทางการพัฒนา รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของครูเกษตรให้ดียิ่งขึ้น

3) ควรมีการศึกษาในลักษณะเดียวกันนี้กับครูกลุ่มอื่น ๆ เพื่อเปรียบเทียบกัน และเป็นการกระตุ้นให้ครูมีการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรณานุกรม

กนิษฐา กอวัฒนา. 2530. " การเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจและเจตคติต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของพระภิกษุผู้ได้รับการอบรมกับพระภิกษุผู้ไม่ได้รับการอบรมตามหลักสูตรพระสังฆาธิการอาสาสมัครสิ่งแวดล้อม." วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

กรมสามัญศึกษา. 2537. **เอกสารนโยบายการจัดการศึกษา ปี 2538 ของกรมสามัญศึกษา**. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.

เกษม จันทร์แก้ว. 2527. **การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

_____. 2530. **วิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม**. กรุงเทพฯ : อักษรสยามการพิมพ์.

เกื้อเมธา ฤกษ์พรพิพัฒน์. 2540. " พลวัตชุมชนล้านนาในการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ : บทสะท้อนการเปลี่ยนแปลงของชุมชนชนบท." **วารสารโลกสีเขียว**. 6(5) : 14.

เก็จวลี กรีธาธร. 2539. " บทบาทของครูระดับมัธยมศึกษาเขตการศึกษา 5 ที่มีต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม." วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสิ่งแวดล้อมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหิดล.

เจริญชัย งานไว. 2538. " การศึกษาการจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนมัธยมศึกษา." วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ชมนาท แสนบุ้งค้อ. 2537. " บทบาทหน้าที่เป็นจริงและบทบาทหน้าที่คาดหวังในด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อพัฒนาชนบทกับชุมชนตามทัศนะของผู้บริหาร ครู และผู้ปกครอง." วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ชัชรี นฤทุม. 2525. **หลักการส่งเสริมทั่วไป**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ชุลีพร โกรเวียง. 2531. " ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการรับรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของนักท่องเที่ยวในเขตอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่." วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสิ่งแวดล้อมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหิดล.

ทรงกลด ประพิตรภา. 2532. **มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม**. กรุงเทพฯ : ดี.ดี.บุ๊ค สโตร์.

ทวี ทองสว่าง. 2523. **การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม**. กรุงเทพฯ : ทิพย์อักษรการพิมพ์.

นนทนีย์ วิชพันธ์. 2525. " เจตคติต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานคร." วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นพคุณ ศิริวรรณ. 2538. " การจัดการศึกษาเกษตร:บทบาทสำคัญในการรักษาสภาพสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ." หน้า 4-6. ใน **การสัมมนาทางวิชาการเรื่องเทคนิคการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรในเขตชุมชนหนาแน่น** กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

นพคุณ ศิริวรรณ และคณะ. 2539. " ความต้องการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาและการฝึกอบรมเพิ่มเติมของอาจารย์เกษตรในหน่วยงานหรือสถานศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ประเทศไทย." กรุงเทพฯ : รายงานการวิจัย ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

นิตยา โปขันเงิน. 2530. " บทบาทของครูในการเผยแพร่ข่าวสารการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้แก่ประชาชนของครูในเขตอำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี." วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสิ่งแวดล้อมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหิดล.

นิวัติ เรืองพานิช. 2533. **การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม คู่มือสำหรับการสอนและการฝึกอบรม**. กรุงเทพฯ : อักษรสยามการพิมพ์.

_____. 2541. **นิเวศวิทยาทรัพยากรธรรมชาติ**. กรุงเทพฯ : ลินคอร์นโปรโมชั่น.

เต็มดวง รัตนทัศนีย และคณะ. 2535. **สิ่งแวดล้อมศึกษา สาระความรู้และกลวิธีเพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล.

บริพันธ์ ไชยวงศ์แก้ว. 2527. " ศึกษาพฤติกรรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน." วิทยานิพนธ์ปริญญาสังคมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสิ่งแวดล้อมศึกษา บัณฑิตทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหิดล.

บุญทวี แสงหล้า. 2529. " เจตคติของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาต่อปัญหาสิ่งแวดล้อม." วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

บุญนำ ทานสัมฤทธิ์. 2520. " ความรู้และความคิดเห็นของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานครเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมสกปรก." วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต แผนกมัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ประเทือง สุงสุวรรณ. 2534. " การศึกษาการรับรู้และความคาดหวังของครูต่อสภาพแวดล้อมโรงเรียนของโรงเรียนเอกชนในกรุงเทพมหานคร." ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสิ่งแวดล้อมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหิดล.

ประพันธ์ โกยสมบูรณ์. 2519. " ทัศนคติของนักเรียนมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครที่มีต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ." วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประเวศ วะสี. 2535. " ศาสนากับสิ่งแวดล้อม." หน้า 235-289. ใน **การสัมมนาเรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศไทย ครั้งที่ 3.** กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

_____. 2536. " สุขภาพกับการพัฒนาแบบยั่งยืน." หน้า 143-157. ใน **การประชุมสัมมนาวิชาการทั่วประเทศ เรื่องมนุษย์และสิ่งแวดล้อม ประจำปี 2536.** กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ปริญญา นุตาลัย. 2535. " ความคิดเห็นเรื่องสิ่งแวดล้อมศึกษาในระดับมัธยม." หน้า 360-380. ใน **การสัมมนาเรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศไทย ครั้งที่ 3.** กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

พรณเรศ ไชยา. 2535. " บทบาทของครูที่มีต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัดพิจิตร." วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

พรทิพย์ อุดมสิน. 2533. **เอกสารการสอนชุดวิชาการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม.** กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

มุกดา สุขสมาน. 2538. **ชีวิตกับสภาพแวดล้อม.** พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ไมตรี สุทธจิตต์. 2536. " มนุษย์กับการป้องกันและการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม." หน้า 159. ใน **การประชุมทางวิชาการ เรื่องมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมทั่วประเทศประจำปี 2536.** มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ : สิงห์คำการพิมพ์.

โยธิน สุริยพงศ์. 2533. " บทบาทของครูในการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในเขตการศึกษา 9 , 10 และ 11." วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสิ่งแวดล้อมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหิดล.

รวีวรรณ ชินะตระกูล. 2540. **การศึกษากระบวนการสิ่งแวดล้อม.** กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด ภาพพิมพ์.

รุ่งทิวา จักร์กร. 2529. **ประสบการณ์วิชาชีพครู.** กรุงเทพฯ : ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.

ลัดดาวัลย์ กัณหสุวรรณ. 2535. **คู่มือพัฒนาการสอนสิ่งแวดล้อม.** กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

วันชัย สัจจาบรรพต. 2540, 24 พฤศจิกายน " เกษตรกรรมยั่งยืนกับการพัฒนาที่ยั่งยืน." **สยามรัฐรายวัน.** หน้า 20.

วันพร ผลาวัลย์. 2528. " ความรู้ ความตระหนัก ของหลักสูตรครูมัธยมศึกษาในเรื่อง ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมจากโครงการพัฒนาชายฝั่งทะเลตะวันออก." วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสิ่งแวดล้อมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหิดล.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วิชัย พัฒนาวงศ์ธรรม. 2524. " เจตคติต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของนักศึกษาวิทยาลัยครูภาคใต้." วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

วินัย วีระวัฒนานนท์. 2530. **สิ่งแวดล้อมศึกษา**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.

วิฑูรย์ เลี่ยนจำรูณ. 2540. " เทคโนโลยีนิเทศ." **วารสารโลกสีเขียว**. 6(4) : 23.

วีณา อิ่มประเสริฐสุข. 2537. " สิ่งแวดล้อม." **วารสารเพื่อการพัฒนาสังคมใหม่**. 8(3) : 26.

ศิริพงษ์ โทหนองโต. 2540. " สิ่งแวดล้อมศึกษากับการอนุรักษ์ป่าตะวันตก." **วารสารโลกสีเขียว.** 6(4) : 80-81.

ศิริพรต ผลสิทธิ์. 2531. **ชีวิตกับสิ่งแวดล้อม**. กรุงเทพฯ : ดี.ดี.บุ๊คสโตร์.

สมชาย อำพันทอง. 2532. " ความรู้ เจตคติ และพฤติกรรมของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมในประเทศไทย." วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสิ่งแวดล้อมศึกษา คณะสังคมศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหิดล.

สมพร ฉันทโชติ. 2536. " บทบาทและความคิดเห็นในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของครูคหกรรมโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเพชรบูรณ์." วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สมสกุล บัณฑิตพุฒ. 2531. " บทบาทของครูที่มีต่อการส่งเสริมการรักษาความสะอาดของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร." วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสิ่งแวดล้อมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหิดล.

สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2536. " การสำรวจทัศนคติต่อภาวะทางสังคมในเขตเมือง." **วารสารวิจัยการศึกษา**. 16(6) : 27.

สมิทธ์ สระอุบล. 2539. **มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม.** พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โอ.เอส.พริ้นติ้ง.เฮ้าส์.

สาโรช บัวศรี. 2524. **มาตรการพื้นฐานบางประการสำหรับครูที่ดี**. กรุงเทพฯ : คุรุสภา.

สิปปนนท์ เกตุทัต. 2537. " ทิศทางการวิจัยทางการศึกษาของชาติ." ภาคผนวก. ใน**การประชุมเชิงปฏิบัติการเสนอที่สำนักงานคณะกรรมการศึกษาแห่งชาติ**. กรุงเทพฯ : สำนักนายกรัฐมนตรี.

สิริเจษฎ์ รัตนจรณะ. 2523. " ความรู้และเจตคติของผู้สอนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญในกรุงเทพมหานครเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมศึกษา." วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสิ่งแวดล้อมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหิดล.

สุโข อุบลทิพย์. 2532. " บทบาทของสถาบันการศึกษา ศาสนาและสาธารณสุขที่มีต่อการพัฒนาแบบผสมผสานของหมู่บ้านอพยพในโครงการเขื่อนเชี่ยวหลาน." วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สุพัตรา สุภาพ. 2525. **สังคมวิทยา**. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สุวรรณี ยุวชาติ. 2532. " การศึกษาพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนอาชีวศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร." วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสิ่งแวดล้อมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหิดล.

เสาวนิจ ทองมูล. 2537. " การศึกษาการบริหารงานพัฒนาสิ่งแวดล้อมของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ." ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เสาวนีย์ ไทสุน. 2533. " บทบาทครูอนามัยโรงเรียนต่อการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนมัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร." วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสิ่งแวดล้อมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหิดล.

เสาวนีย์ เสนาสุ. 2529. **การศึกษาชุมชน**. กรุงเทพฯ : ม.ป.ท.

โสภณ สุภาพงษ์. 2539. **วารสารข่าวสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.** 37(403) : 9.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2540. **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 พ.ศ. 2540-2544**. กรุงเทพฯ : เม็ดทรายพริ้นติ้ง.

_____. 2540. **แผนพัฒนาการเกษตรในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ.2540-2544)** : อัดสำเนา.

สำนักงานโครงการพิเศษ. 2531. **แนวปฏิบัติสำหรับโรงเรียนมัธยมเพื่อพัฒนาชนบท** (มพช.). กรุงเทพฯ : คุรุสภา.

สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม. 2540. " นโยบายและแผนการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2540-2559." **วารสารอนุรักษ์ดินและน้ำ**. 13(2) : 99.

หน่วยศึกษานิเทศก์. 2536. **แนวทางการจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน**. กรุงเทพฯ : กรมสามัญศึกษา.

อมรรัตน์ รีกิจติศิริกุล. 2530. " พฤติกรรมเกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในเขตกรุงเทพมหานคร." วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสิ่งแวดล้อมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหิดล.

อารีรัตน์ กิตติศิริ. 2540. " เกษตรกรรมยั่งยืน." **วารสาร เทคโนโลยีชาวบ้าน**. 6(180) : 47-49.

อุทิศ ผาสุขมูล. 2539. **แนวทางการบริหารงานสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา**. นครราชสีมา : หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 11.

อุบลพงษ์ วัฒนเสรี. 2535. " การศึกษาเพื่อสิ่งแวดล้อม." หน้า 331-339. ใน **การสัมมนาเรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศไทย ครั้งที่ 3.** กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

อำนาจ เจริญศิลป์. 2528. **โลกและการอนุรักษ์**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก ก

หนังสือราชการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คำสั่งคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ที่ ๒๘๙ /2541

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการพิจารณาหัวข้อ

และเค้าโครงวิทยานิพนธ์ของ นางสาวละเอียด มีแก้ว

.....

เพื่อให้การเรียบเรียงวิทยานิพนธ์ของ นางสาวละเอียด มีแก้ว เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และมีประสิทธิภาพ จึงแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อควบคุมและพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ ดังต่อไปนี้

1. คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

ดร.ดนัย	ดิษยบุตร	ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์
ดร.นพคุณ	ศิริวรรณ	ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม
อาจารย์วันทนี	โชติสกุล	ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม

2. คณะกรรมการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์

อาจารย์สมจิตต์	กล่ำกลิ่น	ประธานกรรมการ
ดร.ดนัย	ดิษยบุตร	กรรมการประจำสาขาวิชา
อาจารย์ศศิธร	จารุสมบัติ	กรรมการประจำสาขาวิชา
อาจารย์วันทนี	โชติสกุล	กรรมการ
ดร.นพคุณ	ศิริวรรณ	กรรมการ

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒๐ พฤศจิกายน พ.ศ. 2541

(รศ.ดร.ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์)

คณบดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประกาศบัณฑิตวิทยาลัย
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
เรื่อง ผลการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ขอประกาศรายชื่อหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาครุศาสตร์เกษตร ที่ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการ ดังนี้

ได้รับอนุมัติเมื่อวันที่ 8 ธันวาคม 2541

1. นางสาวละเอียด มีแก้ว ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชนของครูเกษตร โรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ" โดยมี ดร.คนัย ดิษยบุตร เป็นอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ดร.นพคุณ ศิริวรรณ และ อาจารย์วันทนี โชติสกุล เป็นอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม

ทั้งนี้ให้นักศึกษาค้นคว้าและเขียนวิทยานิพนธ์ โดยปรึกษากับอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ให้เสร็จสิ้นภายในเวลาที่กำหนดในระเบียบของบัณฑิตวิทยาลัย

ประกาศ ณ วันที่ 17 ธันวาคม พ.ศ.2541

(รศ.ดร.มนัส สังวรศิลป์)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ งานบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สจล. โทร. 2663,2642

ที่ ทม 1504/ 4620 **วันที่** 15 ธันวาคม 2541

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย

เรียน รศ.ดร.รวีวรรณ ชินะตระกูล

ด้วยคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ที่จะช่วยตรวจแบบสอบถามให้กับนักศึกษาปริญญาโทได้

จึงเรียนมาเพื่อขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามของนักศึกษา ชื่อ นางสาวละเอียด มีแก้ว ซึ่งจะทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชนของครูเกษตร โรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ"

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม หวังว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี จึงขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

(ผศ.ดร.พรรณี ลีกิจวัฒนะ)
รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ทม 1504/ 4620 คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

15 ธันวาคม 2541

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย

เรียน ดร.วดาภรณ์ พูลผลอำนวย

ด้วยคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ที่จะช่วยตรวจเครื่องมือการวิจัยให้กับนักศึกษาปริญญาโทได้

จึงเรียนมาเพื่อขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัยของนักศึกษาชื่อ นางสาวละเอียด มีแก้ว ซึ่งจะทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชนของครูเกษตร โรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ"

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม หวังว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผศ.ดร.พรรณี ลีกิจวัฒนะ)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

งานบัณฑิตศึกษา

โทร. 3266052-6101 ต่อ 2663,2642

โทรสาร 3268503-4 ต่อ 205

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ทม 1504/ 4620

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

15 ธันวาคม 2541

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย

เรียน นายอุทิศ ผาสุขมูล

ด้วยคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ที่จะช่วยตรวจเครื่องมือการวิจัยให้กับนักศึกษาปริญญาโทได้

จึงเรียนมาเพื่อขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัยของนักศึกษาชื่อ นางสาวละเอียด มีแก้ว ซึ่งจะทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชนของครูเกษตร โรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ"

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม หวังว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผศ.ดร.พรรณี ลีกิจวัฒนะ)
รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

งานบัณฑิตศึกษา
โทร. 3266052-6101 ต่อ 2663,2642
โทรสาร 3268503-4 ต่อ 205

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ทม 1504/ 4629 คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

15 ธันวาคม 2541

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย

เรียน นายผจญ ปักสูงเนิน

ด้วยคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ที่จะช่วยตรวจเครื่องมือการวิจัยให้กับนักศึกษาปริญญาโทได้

จึงเรียนมาเพื่อขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัยของนักศึกษาชื่อ นางสาวละเอียด มีแก้ว ซึ่งจะทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชนของครูเกษตร โรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ"

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม หวังว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผศ.ดร.พรรณี ลีกิจวัฒนะ)
รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

งานบัณฑิตศึกษา
โทร. 3266052-6101 ต่อ 2663,2642
โทรสาร 3268503-4 ต่อ 205

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่อนุญาตให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ทม 1504/ 4620

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

15 ธันวาคม 2541

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย

เรียน นายสุรงษ์ สีหวงษ์

ด้วยคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ที่จะช่วยตรวจเครื่องมือการวิจัยให้กับนักศึกษาปริญญาโทได้

จึงเรียนมาเพื่อขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัยของนักศึกษาชื่อ นางสาวละเอียด มีแก้ว ซึ่งจะทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชนของครูเกษตร โรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ"

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม หวังว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผศ.ดร.พรรณี ลีกิจวัฒนะ)
รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

งานบัณฑิตศึกษา
โทร. 3266052-6101 ต่อ 2663,2642
โทรสาร 3268503-4 ต่อ 205

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ทม 1504/ 4620

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

15 ธันวาคม 2541

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย

เรียน นายวสันต์ อุปมา

ด้วยคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ที่จะช่วยตรวจเครื่องมือการวิจัยให้กับนักศึกษาปริญญาโทได้

จึงเรียนมาเพื่อขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัยของนักศึกษาชื่อ นางสาวละเอียด มีแก้ว ซึ่งจะทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชนของครูเกษตร โรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ"

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม หวังว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผศ.ดร.พรรณี ลีกิจวัฒนะ)
รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

งานบัณฑิตศึกษา
โทร. 3266052-6101 ต่อ 2663,2642
โทรสาร 3268503-4 ต่อ 205

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ทม 1504/ 4629

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

15 ธันวาคม 2541

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย

เรียน นายสมชาย อำพันทอง

ด้วยคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ที่จะช่วยตรวจเครื่องมือการวิจัยให้กับนักศึกษาปริญญาโทได้

จึงเรียนมาเพื่อขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัยของนักศึกษาชื่อ นางสาวละเอียด มีแก้ว ซึ่งจะทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชนของครูเกษตร โรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ"

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม หวังว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผศ.ดร.พรรณี ลีกิจวัฒนะ)
รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

งานบัณฑิตศึกษา
โทร. 3266052-6101 ต่อ 2663,2642
โทรสาร 3268503-4 ต่อ 205

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ทม 1504/ 4812

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

30 ธันวาคม 2541

เรื่อง ขอความร่วมมือให้นักศึกษาทดลองใช้เครื่องมือเพื่อการวิจัย

เรียน

ด้วย นางสาวละเอียด มีแก้ว เป็นนักศึกษาปริญญาโท คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาครุศาสตร์เกษตร กำลังทำการวิจัยเพื่อเรียบเรียงวิทยานิพนธ์เรื่อง " ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชนของครูเกษตร โรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ "

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดพิจารณาอนุญาตให้นักศึกษาได้ทดลองใช้แบบสอบถามเพื่อการวิจัยในสถานศึกษาของท่าน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่านมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผศ.ดร.พรรณี ลีกิจวัฒนะ)
รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

งานบัณฑิตศึกษา
โทร. 3266052-6101 ต่อ 2663,2642
โทรสาร 3268503-4 ต่อ 20

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ทม 1504/ 0085

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

11 มกราคม 2542

เรื่อง ขอความร่วมมือให้นักศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. เค้าโครงวิทยานิพนธ์
2. ประกาศผลการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์
3. รายชื่อสถานศึกษาที่ต้องการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

ด้วย นางสาวละเอียด มีแก้ว ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาครุศาสตร์เกษตร กำลังทำการวิจัยเพื่อเรียบเรียงวิทยานิพนธ์เรื่อง "ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ของครูเกษตร โรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ" ซึ่งได้รับอนุมัติหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์แล้วเมื่อวันที่ 8 ธันวาคม 2541

ในการทำวิจัยเรื่องนี้นักศึกษาจำเป็นต้องเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยในสถานศึกษาสังกัดหน่วยงานของท่าน คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดพิจารณาอนุญาตให้นักศึกษาทำการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยในสถานศึกษาสังกัดหน่วยงานของท่านได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่านมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผศ.ดร.พรรณี ลีกิจวัฒนะ)
รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

งานบัณฑิตศึกษา
โทร. 3266052-6101 ต่อ 2663,2642
โทรสาร. 3268506

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ 0868/ ๒๙๕ สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ
ถนนวันลูกเสือ อ.เมืองฯ ศก.

๒๕ มกราคม 2542

เรื่อง ขอความร่วมมือให้นักศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

เรียน ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดศรีสะเกษทุกโรงเรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามฯ จำนวน ฉบับ

ด้วย นางสาวละเอียด มีแก้ว นักศึกษาปริญญาโท คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม หลักสูตรวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาครุศาสตร์เกษตร กำลังทำการวิจัยเพื่อเรียบเรียงวิทยานิพนธ์ เรื่อง "ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชนของครูเกษตร โรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ" ซึ่งได้รับอนุมัติหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์แล้ว

ดังนั้น เพื่อให้การทำวิจัยดังกล่าวสำเร็จลุล่วงไปด้วยดีจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดพิจารณาอนุญาตให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยในสถานศึกษาของท่านด้วย จักขอบคุณยิ่ง (เมื่อกรอกแบบสอบถามฯ เสร็จแล้วให้ส่งกลับคืนไป สศจ.ภายในวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2542)

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่านมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายสัญชัย สุขบุญ)
ผู้ช่วยนายการสามัญศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ

ฝ่ายพัฒนาวิชาการ สศจ.
โทร 613449

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สำนักงานตามัญศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ
เลขที่รับ 04431
วันที่ 30 มิ.ย. 2542
☐ บริหารทั่วไป ☐ วิชาการ
☐ แผนงาน ☐ การเงิน
☐ บุคลากร ☐ ฝึกอบรม
☐ นิติกร ☐ กลุ่ม รร ☐ พน

30 มิถุนายน 42

ที่ ศธ 0868.28/ 78

โรงเรียนปรือใหญ่วิทยบัลลังก์
อำเภอขุขันธ์ จังหวัดศรีสะเกษ
33140

27 มกราคม 2542

เรื่อง ส่งแบบสอบถามโครงการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสามัญศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ

อ้างถึง หนังสือที่ ศธ 0868/ 298 ลงวันที่ 25 มกราคม 2542

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามฯ จำนวน 1 ฉบับ

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ แจ้งให้การทำวิจัยเรื่อง "ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชนของครูเกษตร โรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ" และให้โรงเรียนกรอกแบบสอบถามฯ ความละเอียดแจ้งแล้วนั้น

บัดนี้ โรงเรียนได้ดำเนินการกรอกข้อมูลเป็นที่เรียบร้อยแล้ว และได้แนบเรียนมาพร้อมหนังสือนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายสนิท ลีลา)
ผู้อำนวยการโรงเรียนปรือใหญ่วิทยบัลลังก์

หมวดการงานอาชีพ
ฝ่ายวิชาการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ
รับที่ 5 เม.ย. 2542
☐ บริหารทั่วไป ☐ แผนงาน ☐ บุคลากร ☐ นิติกร ☐ กลุ่ม รร ☑ วิชาการ ☐ การเงิน ☐ ฝึกอบรม ☐ คน

ที่ ศธ 0868.58/101

โรงเรียนหนองหว้าประชาสรรค์
ต.หนองหว้า อ.เบญจลักษ์
จ.ศรีสะเกษ 33110

22 มีนาคม 2542

เรื่อง ขอความร่วมมือให้นักศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสามัญศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ

อ้างถึง หนังสือที่ ศธ 0868/298 ลงวันที่ 25 มกราคม 2542

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม ฯ จำนวน 1 ฉบับ

อ้างถึง หนังสือที่ ศธ 0868/298 ลงวันที่ 25 มกราคม 2542 เรื่อง " ขอความร่วมมือให้นักศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย" โรงเรียนหนองหว้าประชาสรรค์ได้ดำเนินการกรอกแบบสอบถามฯ เรียบร้อยแล้วตามเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายสมพงษ์ จำปาเรือง)
อาจารย์ใหญ่โรงเรียนหนองหว้าประชาสรรค์

ฝ่ายธุรการ
โทร 659118

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ
เลขที่รับ 0139
วันที่ 30 มี.ค. 2542
บริหารทั่วไป / วิชาการ
แผนงาน / การเงิน
บุคลากร / สิ่งก่อสร้าง
นิติกร / กลุ่ม รร / สพ

30 มีค 42

ที่ ศธ 0868.29/140

โรงเรียนบึงมะลูวิทยา
ต.บึงมะลู อ.กันทรลักษ์
จ.ศรีสะเกษ 33110

26 มีนาคม 2542

เรื่อง ส่งข้อมูลการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสามัญศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ

อ้างถึง หนังสือที่ ศธ 0868/298 ลงวันที่ 25 มกราคม 2542

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามฯ จำนวน 2 ฉบับ

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ ขอความร่วมมือตอบแบบสอบถามของ นางสาวละเอียด มีแก้ว นักศึกษาปริญญาโท ความแจ้งแล้วนั้น โรงเรียนบึงมะลูวิทยาขอส่งแบบสอบถามดังกล่าวมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายทองจันทร์ พรชัย)
ผู้อำนวยการโรงเรียนกระแชงวิทยา รักษาการในตำแหน่ง
ผู้อำนวยการโรงเรียนบึงมะลูวิทยา

งานแผนงาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก ข

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

1. นายอุทิศ ผาสุขมูล	หัวหน้าฝ่ายนิเทศงานศิลปวัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม และส่งเสริมงานกิจกรรม หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา สำนักงานเขตการศึกษา 11 จังหวัดนครราชสีมา
2. ดร.วดาภรณ์ พูลผลอำนวย	หัวหน้าฝ่ายนิเทศงานสนับสนุนการสอน หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา สำนักงานเขตการศึกษา 11 จังหวัดนครราชสีมา
3. นายผจญ ปักสูงเนิน	ผู้ช่วยผู้อำนวยการสำนักงานสามัญศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ
4. นายสุรงษ์ สีหวงษ์	หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา สำนักงานสามัญศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ
5. นายสมชาย อำพันทอง	ผู้ช่วยผู้อำนวยโรงเรียนศรีสะเกษวิทยาลัย อำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ
6. นายวสันต์ อุปมา	ผู้อำนวยการโรงเรียนห้วยจริงวิทยา อำเภอศีขรภูมิ จังหวัดสุรินทร์
7. รศ. ดร. รวีวรรณ ชินะตระกูล	อาจารย์ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก ค

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสอบถามโครงการวิจัย

เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ของครูเกษตรโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ

<u>คำชี้แจงเบื้องต้น</u>

1. ผู้ที่ทำการตอบแบบสอบถามฉบับนี้ คือ **ผู้ที่ทำหน้าที่เป็นครูสอนวิชาเกษตรกรรม**ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ

2. แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน
   ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
   ตอนที่ 2 การปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน
   ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน

3. คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

การปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม หมายถึง การปฏิบัติหน้าที่ความรับผิดชอบในการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานด้านการส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชนของครูเกษตร

สิ่งแวดล้อม หมายถึง สิ่งต่าง ๆ ที่มีอยู่รอบตัวเรา มีทั้งสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น อันได้แก่

1. สิ่งแวดล้อมในโรงเรียน หมายถึง สิ่งต่าง ๆ ที่มีอยู่ในโรงเรียน เช่น ครู อาจารย์ นักเรียน นักการภารโรง อาคาร หอประชุม สนามกีฬา ต้นไม้ เป็นต้น

2. สิ่งแวดล้อมในชุมชน หมายถึง สิ่งต่าง ๆ ที่มีอยู่ในชุมชน เช่น คนในชุมชน วัด ถนน บ้านเรือน แม่น้ำลำคลอง หนอง บึง เป็นต้น

การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม หมายถึง การใช้ การป้องกัน และการบำรุงรักษา เพื่อให้สิ่งแวดล้อมดำรงอยู่โดยใช้อย่างประหยัดหรือใช้แต่น้อย และให้เกิดประโยชน์มากที่สุด ตลอดจนเกิดของเสียน้อยที่สุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 1. ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

<u>คำชี้แจง</u> โปรดเขียนเครื่องหมาย / ลงใน ( ) หรือเติมข้อความในช่องว่าง ซึ่งตรงกับความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ ( ) ชาย ( ) หญิง
2. อายุ.....ปี
3. สถานภาพการสมรส ( ) โสด ( ) สมรส ( ) อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
4. ภูมิลำเนาเดิมของท่าน ( ) อยู่อำเภอเดียวกันกับโรงเรียนที่ทำการสอนในปัจจุบัน
   ( ) อยู่ต่างอำเภอในจังหวัดศรีสะเกษ
   ( ) อยู่ต่างจังหวัดในภาคอีสาน
   ( ) อยู่ภาคอื่น ๆ
5. ที่พักปัจจุบัน ( ) บ้านพักครู ( ) บ้านของตนเอง
   ( ) บ้านเช่า ( ) อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
6. วุฒิการศึกษาสูงสุด ( ) ปวส ( ) วทบ. ( ) ค.บ.
   ( ) ค.อ.บ. ( ) วทม. ( ) อื่น ๆ.....
7. สาขาวิชาเอก ( ) พืชศาสตร์ ( ) สัตวศาสตร์
   ( ) เกษตรกรรมทั่วไป ( ) ส่งเสริมการเกษตร
   ( ) อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
8. ท่านมีวุฒิการศึกษาทางวิชาชีพครูหรือไม่ ( ) มี ( ) ไม่มี
9. อายุราชการ.....ปี
10. ประสบการณ์ในการสอนวิชาเกษตรกรรม .....ปี
11. ระยะเวลาที่ท่านปฏิบัติราชการครูในโรงเรียนปัจจุบัน.....ปี
12 ตำแหน่งหน้าที่งานในปัจจุบัน ( ) เป็นหัวหน้าหมวดวิชาเกษตรกรรม
   ( ) ปฏิบัติการสอนวิชาเกษตรกรรม
13. จำนวนคาบที่สอนทั้งหมดในเวลาราชการของภาคเรียนในปัจจุบัน.....คาบ/สัปดาห์
14. ในภาคเรียนปัจจุบันท่านสอนรายวิชาเกษตรกรรมใดบ้าง (โปรดระบุ) และทำเครื่องหมายลงในช่องระดับที่สอน

รายวิชาที่สอน	ระดับที่สอน	
	มัธยมต้น	มัธยมปลาย
1.....	.....	.....
2.....	.....	.....
3.....	.....	.....
4.....	.....	.....
5.....	.....	.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

15. หน้าที่อื่น ๆ ที่สำคัญที่ได้รับมอบหมายนอกเหนือจากงานสอนคือ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

( ) งานวิชาการ ( ) งานปกครอง

( ) งานบริการ ( ) งานธุรการ

( ) งานอื่น ๆ (โปรดระบุ).....

16. นอกเหนือจากรับราชการครูแล้วท่านได้ทำการเกษตรเป็นรายได้เสริมหรือไม่

( ) ไม่ได้ทำ ( ) ทำ (โปรดระบุ) .....

17. ท่านได้รับความรู้และข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมจากแหล่งใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

( ) จากการศึกษาในสถาบันการศึกษาโดยตรง ( ) จากการศึกษาค้นคว้าด้วยตัวเอง

( ) จากการ ประชุม อบรม สัมมนา ฯ

18. ในรอบ 1 ปี ที่ผ่านมา ท่านได้ ฟัง ดู อ่าน **ความรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม**จากสื่อต่าง ๆ เหล่านี้บ่อยครั้งเพียงใด

สื่อต่าง ๆ	จำนวนครั้ง/ เดือน	ไม่เคย
1. วิทยุ.....	.....	.....
2. โทรทัศน์.....	.....	.....
3. หนังสือพิมพ์.....	.....	.....
4. วารสารทางวิชาการ.....	.....	.....
5. อื่น ๆ.....	.....	.....

19. ตั้งแต่ปีการศึกษา 2537 - 2541 ท่านเคยเข้าร่วม และทำกิจกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในรายการต่อไปนี้ หรือไม่

รายการกิจกรรม	เคย	ไม่เคย
1. จัดนิทรรศการเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม.....	.....	.....
2. พานักเรียนเข้าค่ายกิจกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม.....	.....	.....
3. เข้ารับการอบรมสัมมนาเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมที่จัดโดยภาครัฐ และ/หรือเอกชน.....	.....	.....
4. เป็นวิทยากรของกลุ่มกิจกรรมและ/หรือศูนย์การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม.....	.....	.....
5. ทำหรือรับผิดชอบงานโครงการด้านสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน	.....	.....
6. ทำการสอนวิชาสิ่งแวดล้อมศึกษานอกเหนือจากวิชาเกษตรกรรม.....	.....	.....
7. ทำหรือรับผิดชอบเป็นครูที่ปรึกษาชุมนุม/ชมรมที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม.....	.....	.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

20. ปัจจุบันท่านได้ทำกิจกรรมการเกษตรในโรงเรียนด้านใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

( ) ปลูกพืชไร่ ( ) ปลูกพืชผัก ( ) ปลูกพืชสวน

( ) เลี้ยงสุกร ( ) เลี้ยงปลา ( ) เลี้ยงไก่

( ) ผลิตพันธุ์ไม้ดอกไม้ประดับ

( ) อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

21. ตั้งแต่ปีการศึกษา 2537 - 2541 ในชุมชนที่โรงเรียนของท่านตั้งอยู่**มีปัญหาและเหตุการณ์ด้านสิ่งแวดล้อมใดบ้าง**

ปัญหาและเหตุการณ์สิ่งแวดล้อม	มี	ไม่มี
1. น้ำท่วม.....	.....	.....
2. ขาดแคลนน้ำบริโภคอุปโภคเนื่องจากภัยแล้ง.....	.....	.....
3. น้ำเน่าเสีย.....	.....	.....
4. การระบาดของศัตรูพืช.....	.....	.....
5. โรคระบาดของสัตว์.....	.....	.....
6. ดินพังทลาย.....	.....	.....
7. ดินเป็นกรด.....	.....	.....
8. ดินเป็นด่าง.....	.....	.....
9. ดินขาดความความสมบูรณ์.....	.....	.....
10. ป่าไม้ถูกทำลายโดยการลักลอบตัด.....	.....	.....
11. ไฟไหม้ป่า.....	.....	.....
12. การเผาตอซังหลังการเก็บเกี่ยว.....	.....	.....
13. ขยะมูลฝอย.....	.....	.....
14. สารพิษ/ฝุ่นละออง.....	.....	.....
15. อากาศเสีย.....	.....	.....
16. ผลผลิตทางการเกษตรปนเปื้อนด้วยสารเคมี.....	.....	.....
17. พันธุ์พืชท้องถิ่นสูญหาย.....	.....	.....
18. พันธุ์สัตว์ท้องถิ่นสูญหาย.....	.....	.....

22. ผู้บริหารโรงเรียนของท่านให้การสนับสนุนการส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในโรงเรียนและชุมชนมากน้อยเพียงใด

	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่สนับสนุน
22.1 ในโรงเรียน	( )	( )	( )	( )
22.2 ในชุมชน	( )	( )	( )	( )

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

23 ท่านคิดว่ามีความจำเป็นหรือไม่ที่โรงเรียนมัธยมศึกษาควรมีบทบาทในการส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในชุมชน

( ) จำเป็น เพราะ.....

( ) ไม่จำเป็น เพราะ.....

24. ในรอบ 1 ปีที่ผ่านมา ท่านเคยพบปะพูดคุย ปรึกษากับบุคคลเหล่านี้ในเรื่อง**เกี่ยวกับส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน**บ่อยครั้งเพียงใด

สื่อบุคคล	จำนวนครั้ง/ปี	ไม่เคย
1. เจ้าหน้าที่เกษตร.....	.....	.....
2. พัฒนากร.....	.....	.....
3. เจ้าหน้าที่สาธารณสุข.....	.....	.....
4. นักวิชาการ/นักการศึกษา..	.....	.....
5. ผู้นำชุมชน.....	.....	.....
6. ชาวบ้านในชุมชน.....	.....	.....
7. ผู้ปกครองของนักเรียน....	.....	.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 2 การปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน

โดยยึดหลักจากเกณฑ์การประเมินการจัดกิจกรรมสิ่งแวดล้อมศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ประกอบด้วย 6 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการเสริมสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา
2. ด้านการเสริมสร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคลากรในสถานศึกษา
3. ด้านการจัดกิจกรรมรณรงค์และรักษาสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา
4. ด้านการบริหารงานสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา
5. ด้านการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับชุมชนด้านสิ่งแวดล้อม
6. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อม

คำชี้แจง

1. ให้ท่านเขียนเครื่องหมาย / ลงในช่องขวามือของแต่ละช่อง ที่ตรงกับความเป็นจริงที่ท่านปฏิบัติ
2. การปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ทั้ง 6 ด้านของครูเกษตร หมายถึง **การปฏิบัติกิจกรรมตั้งแต่ปีการศึกษา 2537 – 2541**

การปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	ระดับการปฏิบัติกิจกรรม		
	มากกว่า 5 ครั้ง/ปี	1-5 ครั้ง/ปี	ไม่เคยปฏิบัติ
1. ด้านการเสริมสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา			
1.1 มีส่วนร่วมในการวางแผนตกแต่งพื้นที่ของโรงเรียนให้สวยงามและกลมกลืนกับผังของโรงเรียน.....	.....	.....	.....
1.2 ปลูกต้นไม้ให้ความร่มรื่น เป็น ระเบียบ สวยงาม เช่น พันธุ์ไม้ไทย ไม้พื้นเมือง เป็นซุ้ม สวนหย่อม หรือสวนป่าที่ให้ความรู้เชิงวิชาการ	.....	.....	.....
1.3 จัดตกแต่งบริเวณรอบอาคารเรียน พื้นที่ริมถนน ทางเดินใน และนอกอาคารเรียน ตลอดจนสนามกีฬาต่าง ๆ ให้มีความเป็นระเบียบสะอาด สวยงามและใช้การได้ดี.....	.....	.....	.....
1.4 การส่งเสริมให้มีการจัดตกแต่งห้องเรียนเอื้อต่อการเรียนการสอนให้สะอาดเป็นระเบียบ มีแสงสว่างเพียงพอ อากาศถ่ายเทได้ดี สวยงาม.....	.....	.....	.....
1.5 การส่งเสริมให้มีการจัดโรงฝึกงานและห้องปฏิบัติการต่าง ๆ ให้สะอาด จัดเก็บเครื่องมือเป็น ระเบียบ และมีการบำรุงรักษาให้ใช้การได้อย่างปลอดภัย.....	.....	.....	.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ต่อ

การปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	ระดับการปฏิบัติกิจกรรม		
	มากกว่า 5 ครั้ง/ปี	1-5 ครั้ง/ปี	ไม่เคยปฏิบัติ
1.6 การส่งเสริมให้มีการจัดโรงอาหารให้สะอาดถูกสุขอนามัย จัดห้องน้ำ-ห้องส้วมให้ถูกสุขลักษณะเป็นระเบียบ ไม่มีกลิ่นเหม็น มีการกำจัดขยะและน้ำเสียอย่างถูกวิธี.....	.....	.....	.....
1.7 การส่งเสริมให้มีการจัดห้องประชุมให้สะอาดให้มีแสงสว่างเพียงพอ มีการป้องกันเสียงรบกวน.....	.....	.....	.....
2. <u>ด้านการเสริมสร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคลากรในสถานศึกษา</u>			
2.1 มีส่วนร่วมในการกำหนดกฎเกณฑ์และกติกาเพื่อใช้ปฏิบัติในโรงเรียน.....	.....	.....	.....
2.2 ได้จัดกิจกรรมหรือมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมส่งเสริมนักเรียนได้แสดงออกในทางที่ถูกต้อง.....	.....	.....	.....
2.3 ได้ยกย่องชมเชยบุคคลที่เป็นที่ยอมรับของบุคลากรในโรงเรียน.....	.....	.....	.....
2.4 ได้ส่งเสริมให้บุคลากรในโรงเรียนได้ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์และกติกาที่วางไว้ร่วมกัน.....	.....	.....	.....
2.5 ส่งเสริมให้บุคลากรในโรงเรียนได้มีการทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะ มีการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ซึ่งกันและกัน.....	.....	.....	.....
2.6 ส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรในโรงเรียนเป็นผู้ที่ยิ้มแย้มแจ่มใสเป็นมิตรและจริงใจต่อกัน.....	.....	.....	.....
2.7 ส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรในโรงเรียนได้ปฏิบัติต่อกันอย่างมีสัมมาคารวะตามขนบธรรมเนียมประเพณี และวัฒนธรรมไทย...	.....	.....	.....
3. <u>ด้านการจัดกิจกรรมรณรงค์และรักษาสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา</u>			
3.1 ได้รับผิดชอบงานหรือมีส่วนร่วมในงาน/โครงการที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม.....	.....	.....	.....
3.2 ได้สนับสนุนให้โรงเรียนเปิดสอนรายวิชา/กิจกรรมที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเพื่อให้นักเรียนได้เลือกเรียนและทำกิจกรรม....	.....	.....	.....
3.3 มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมให้มีความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมแก่นักเรียนทั้งในและนอกโรงเรียน.....	.....	.....	.....
3.4 มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมเผยแพร่ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม.....			

เอกสารนี้ใช้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ต่อ

การปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	ระดับการปฏิบัติกิจกรรม		
	มากกว่า 5 ครั้ง/ปี	1-5 ครั้ง/ปี	ไม่เคยปฏิบัติ
3.5 ส่งเสริมและสนับสนุนให้นักเรียนจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และทั้งกิจกรรมตามหลักสูตรและกิจกรรมอิสระ.....	.....	.....	.....
3.6 ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการเลือกใช้วัสดุในการจัดกิจกรรมอย่างประหยัดและคุ้มค่ามากที่สุด และก่อให้เกิดผลเสียต่อสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด.....	.....	.....	.....
3.7 ได้ทำหรือมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และการป้องกันหรือลดมลพิษ.....	.....	.....	.....
3.8 ได้จัดกิจกรรมหรือมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่แสดงถึงการอนุรักษ์ และฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรม.....	.....	.....	.....
4. <u>ด้านการบริหารงานสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา</u>			
4.1 ได้ประชาสัมพันธ์นโยบายด้านสิ่งแวดล้อมในระดับต่าง ๆ อย่างต่อเนื่องเพื่อให้บุคลากรในโรงเรียนได้ทราบ.....	.....	.....	.....
4.2 ได้เสริมสร้างและสนับสนุนให้บุคลากรในโรงเรียนเกิดความตระหนักในคุณค่า และร่วมกันรักษาสิ่งแวดล้อม.....	.....	.....	.....
4.3 ได้มีส่วนร่วมรับผิดชอบในการสำรวจหรือรวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการวรณรงค์และรักษาสิ่งแวดล้อม.....	.....	.....	.....
4.4 ได้มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติงานด้านสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน.....	.....	.....	.....
4.5 ได้รับการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลงานเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมที่ท่านรับผิดชอบอยู่เป็นระยะ ๆ.....	.....	.....	.....
4.6 ให้ความร่วมมือช่วยเหลือและประสานงานด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนอยู่เสมอ.....	.....	.....	.....
4.7 ส่งเสริมและยกย่องชมเชย และสรรหาบุคลากรในโรงเรียนที่มีผลงานดีเด่นในการวรณรงค์และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม.....	.....	.....	.....
4.8 ให้ความร่วมมือและประสานงานกับโรงเรียนอื่นหรือหน่วยงานอื่น ๆ เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม.....	.....	.....	.....
4.9 ส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการรณรงค์และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในชุมชน.....	.....	.....	.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ต่อ

การปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	ระดับการปฏิบัติกิจกรรม		
	มากกว่า 5 ครั้ง/ปี	1-5 ครั้ง/ปี	ไม่เคยปฏิบัติ
5. <u>ด้านการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับชุมชนด้านสิ่งแวดล้อม</u>			
5.1 ได้รับผิดชอบงาน หรือมีส่วนร่วมในงาน/โครงการเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนที่ทำร่วมกับชุมชน.....	.....	.....	.....
5.2 ได้มีส่วนร่วมในการให้คำปรึกษาและ/หรือจัดกิจกรรมเพื่อป้องกันแก้ปัญหาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมร่วมกับชุมชน.....	.....	.....	.....
5.3 ได้จัดบริการให้ข่าวสารข้อมูล ความรู้และความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมแก่ชุมชน.....	.....	.....	.....
5.4 ได้เผยแพร่ผลงานที่ดีของโรงเรียนเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมเพื่อเป็นตัวอย่างให้แก่ชุมชน.....	.....	.....	.....
5.5 ได้เชิญวิทยากรซึ่งเป็นภูมิปัญญาชาวบ้านด้านสิ่งแวดล้อมมาร่วมสร้างสรรค์งานเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน.....	.....	.....	.....
5.6 ได้ขอรับการสนับสนุนจากชุมชนในการดำเนินงานเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน.....	.....	.....	.....
5.7 ได้ยกย่องบุคคลในชุมชนที่มีผลงานดีเด่นเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม....	.....	.....	.....
5.8 ได้มีส่วนร่วมสนับสนุนให้ชุมชนจัดตั้งองค์กรเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม	.....	.....	.....
5.9 ได้ทำการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์การทำการเกษตรยั่งยืนแก่ชุมชนเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อม.....	.....	.....	.....
5.10 ได้ให้ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในการประกอบอาชีพเกษตรแก่ชุมชน เช่นเรื่องผลเสียจากการใช้สารเคมีเกษตร.....	.....	.....	.....
5.11 ได้ทำการสำรวจความต้องการของเกษตรกร และจัดนิทรรศการทางการเกษตรในชุมชน.....	.....	.....	.....
5.12 มีการให้บริการแก่ชุมชนด้าน			
5.12.1 การขยายพันธุ์พืช.....	.....	.....	.....
5.12.2 มีพันธุ์ไม้แจกและ จำหน่าย.....	.....	.....	.....
5.12.3 มีพ่อพันธุ์สัตว์ที่ดีเพื่อบริการผสมพันธุ์.....	.....	.....	.....
5.12.4 การตอนสัตว์.....	.....	.....	.....
5.13 ได้สรุปรายงานผลงานด้านงานสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนร่วมกับชุมชน.....	.....	.....	.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ต่อ

การปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	ระดับการปฏิบัติกิจกรรม		
	มากกว่า 5 ครั้ง/ปี	1-5 ครั้ง/ปี	ไม่เคยปฏิบัติ
6. <u>ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อม</u>			
6.1 ได้ปฏิบัติการอนุรักษ์ดินเพื่อการเกษตรในโรงเรียน เช่น			
6.1.1 การปลูกพืชคลุมดิน.....	.....	.....	.....
6.1.2 การใช้ปุ๋ยอินทรีย์บำรุงดิน.....	.....	.....	.....
6.1.3 ปลูกหญ้าแฝก.....	.....	.....	.....
6.1.4 การปลูกพืชหมุนเวียน.....	.....	.....	.....
6.2 ได้ทำการอนุรักษ์น้ำเพื่อการเกษตรในโรงเรียน เช่น			
6.2.1 การปลูกพืชทนแล้ง.....	.....	.....	.....
6.2.2 การใช้น้ำอย่างประหยัด.....	.....	.....	.....
6.2.3 ทำระบบการใช้น้ำแบบประหยัดเป็นตัวอย่าง.....	.....	.....	.....
6.3 ได้ทำการปลูกผักปลอดสารพิษในโรงเรียน และมีแปลงสาธิตการปลูกผักปลอดสารพิษ.....	.....	.....	.....
6.4 ได้ทำการเกษตรแบบยั่งยืนเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในโรงเรียน			
6.4.1 การทำไร่นาสวนผสม	.....	.....	.....
6.4.2 การทำเกษตรผสมผสาน.....	.....	.....	.....
6.4.3 การป้องกันกำจัดศัตรูพืชโดยวิธีธรรมชาติ.....	.....	.....	.....
6.5 ได้ทำการประยุกต์ใช้วัสดุในท้องถิ่นเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม เช่นการทำปุ๋ยหมัก.....	.....	.....	.....
6.6 ได้ทำการใช้สารสกัดจากพืชธรรมชาติเพื่อกำจัดศัตรูพืช.....	.....	.....	.....
6.7 ได้ทำการปลูกพืชสมุนไพรในโรงเรียนไว้ใช้และเป็นตัวอย่างแก่ชุมชน.....	.....	.....	.....
6.8 ได้ทำการปลูกพรรณไม้ประจำท้องถิ่นรวบรวมไว้ในโรงเรียนเพื่อเป็นศูนย์รวบรวมพรรณไม้.....	.....	.....	.....
6.9 ได้จัดสภาพแวดล้อมโรงเรียนให้เหมาะสมกับเป็นแหล่งวิชาการที่ให้ความรู้ทางการเกษตรแก่นักเรียน เช่น			
6.9.1 จัดสวนหย่อม.....	.....	.....	.....
6.9.2 แปลงสาธิตทางการเกษตร.....	.....	.....	.....
6.9.3 การเลี้ยงสัตว์ที่ถูกหลักสุขาภิบาล.....	.....	.....	.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน

คำชี้แจง ในข้อ ก. ให้ท่านเขียนเครื่องหมาย / ลงในช่องขวามือของแต่ละช่อง ที่ตรงกับความเป็นจริงที่เกิดขึ้น และข้อ ข. และ ค. ให้ท่านเติมข้อความข้อเสนอแนะ ตามความคิดเห็นของท่าน

ก. ปัญหาในการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน ตั้งแต่ปีการศึกษา 2537 - 2541

ปัญหาการปฏิบัติงาน	มี	ไม่มี
1 ผู้บริหารให้ความสำคัญน้อย.....	.....	.....
2. ผู้บริหารให้การสนับสนุนน้อย.....	.....	.....
3. นโยบายด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของโรงเรียนไม่ชัดเจน.....	.....	.....
4. นโยบายด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของโรงเรียนไม่ต่อเนื่อง.....	.....	.....
5. โรงเรียนขาดการประสานงานกับหน่วยงานอื่น ๆ.....	.....	.....
6. โรงเรียนขาดการประสานงานที่ดีกับชุมชน.....	.....	.....
7. โรงเรียนขาดอุปกรณ์และเครื่องมือใช้ในการส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม...	.....	.....
8. ได้รับการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนน้อย.....	.....	.....
9. ขาดการสนับสนุนและความร่วมมือจากครูและบุคลากรภายในโรงเรียน.....	.....	.....
10. นักเรียนให้ความสำคัญน้อย.....	.....	.....
11. นักเรียนให้ความร่วมมือน้อย.....	.....	.....
12. ครูเกษตรในโรงเรียนมีจำนวนน้อย.....	.....	.....
13. ครูเกษตรมีความรู้เรื่องการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมน้อย.....	.....	.....
14. ครูเกษตรมีคาบสอนมากเกินไป.....	.....	.....
15. ครูเกษตรมีงานพิเศษอื่น ๆ นอกเหนือจากงานสอนมาก.....	.....	.....
16. ครูเกษตรสื่อสารกับประชาชนไม่เข้าใจ.....	.....	.....
17. ครูเกษตรขาดความรู้เรื่องกระบวนการในการเผยแพร่ข่าวสาร.....	.....	.....
18. ครูเกษตรมีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนน้อย.....	.....	.....
19. ครูเกษตรขาดขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน.....	.....	.....
20. ประชาชนในชุมชนให้ความสนใจน้อย	.....	.....
21. ประชาชนให้ความสำคัญน้อย.....	.....	.....
22. ประชาชนในชุมชน ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม..	.....	.....
23. ประชาชนในชุมชนมีโอกาสพบปะกับครูเกษตรกรรมน้อย.....	.....	.....
24. การคมนาคมติดต่อไม่สะดวก.....	.....	.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข. ปัญหาด้านอื่น ๆ นอกเหนือจากข้อ ก

1.....

2.....

3.....

4.....

5.....

ค. ข้อเสนอแนะในด้านอื่น ๆ

1. ด้านการเสริมสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา.....

.....

.....

.....

2. ด้านการเสริมสร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคลากรในสถานศึกษา.....

.....

.....

.....

3. ด้านการจัดกิจกรรมรณรงค์และรักษาสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา.....

.....

.....

.....

4. ด้านการบริหารงานสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา.....

.....

.....

.....

5. ด้านการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับชุมชนด้านสิ่งแวดล้อม.....

.....

.....

.....

6. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อม.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณอย่างสูงที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

ผู้วิจัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก ง

รายชื่อสถานศึกษาที่ทำการเก็บข้อมูลการวิจัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายชื่อสถานศึกษาที่ทำการเก็บข้อมูลการวิจัย

1. โรงเรียนสายธารวิทยา
2. โรงเรียนกระแชงวิทยา
3. โรงเรียนทุ่งสิมวิทยา
4. โรงเรียนแวงแก้ววิทยา
5. โรงเรียนห้วยทับทันวิทยา
6. โรงเรียนกันทรลักษณ์วิทยาคม
7. โรงเรียนดงรักวิยา
8. โรงเรียนละทายวิทยา
9. โรงเรียนขุนหาญวิทยาสรรค์
10. โรงเรียนบัวน้อยวิทยา
11. โรงเรียนผักไหมวิทยานุกูล
12. โรงเรียนโนนกระสังวิทยาคม
13. โรงเรียนไตรมิตร
14. โรงเรียนเมืองแคนวิทยา
15. โรงเรียนจตุรภูมิวิทยาคม
16. โรงเรียนกุดเสลาวิทยาคม
17. โรงเรียนศรีตระกูลวิทยา
18. โรงเรียนตระกาศประชาสามัคคี
19. โรงเรียนหนองหว้าประชาสรรค์
20. โรงเรียนศรีแก้วพิทยา
21. โรงเรียนไผ่งามพิทยาคม
22. โรงเรียนบึงบูรณ์
23. โรงเรียนสะเดาใหญ่ประชาสรรค์
24. โรงเรียนโพธิ์วงศ์วิทยา
25. โรงเรียนนาแก้ววิทยา
26. โรงเรียนหวายคำวิทยา
27. โรงเรียนน้ำคำวิทยา
28. โรงเรียนน้ำเกลี้ยงวิทยา
29. โรงเรียนโนนเพ็กวิทยาคม
30. โรงเรียนศิลาลาดวิทยา
31. โรงเรียนพรานวิบูลวิทยา
32. โรงเรียนพยุห์วิทยา
33. โรงเรียนผักแพววิทยา
34. โรงเรียนร่มโพธิ์วิทยา
35. โรงเรียนบกวิทยาคม
36. โรงเรียนเบญจลักษณ์วิทยา
37. โรงเรียนปรือใหญ่วิทยบัลลังก์
38. โรงเรียนโพธิ์ธาตุประชาสรรค์
39. โรงเรียนโนนปูนวิทยาคม
40. โรงเรียนโพนค้อ
41. โรงเรียนวรคุณอุปถัมภ์
42. โรงเรียนเมืองจันทร์วิทยาคม
43. โรงเรียนประสานมิตรวิทยา
44. โรงเรียนไพรบึง
45. โรงเรียนหนองถ่มวิทยา
46. โรงเรียนคูซอดประชาสรรค์
47. โรงเรียนยางชุมน้อยพิทยาคม
48. โรงเรียนโคกสะอาดวิทยาคม
49. โรงเรียนประชาพัฒนศึกษา
50. โรงเรียนบัวเจริญวิทยา
51. โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม
52. โรงเรียนด่านอุดมศึกษา
53. โรงเรียนภูมิซรอลวิทยา
54. โรงเรียนศรีรัตนะวิทยา
55. โรงเรียนภูสิงห์ประชาเสริมวิทย์
56. โรงเรียนตูมวิทยา
57. โรงเรียนส้มป่อยพิทยาคม
58. โรงเรียนนครศรีลำดวนวิทยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

59. โรงเรียนโคกหล่ามวิทยา
60. โรงเรียนลิ้นฟ้าพิทยาคม
61. โรงเรียนโพธิ์ศรีสุวรรณวิทยาคม
62. โรงเรียนเขื่อนช้างวิทยาคาร
63. โรงเรียนกุญชรศิรวิทย์
64. โรงเรียนทุ่งไชยพิทยา
65. โรงเรียนคลีกลิ้งพัฒนาทร
66. โรงเรียนไพรธรรมคุณวิทยา
67. โรงเรียนบึงมะลูวิทยาคม
68. โรงเรียนละลมวิทยา
69. โรงเรียนสวงษ์วิทยาคม
70. โรงเรียนหนองคูวิทยา
71. โรงเรียนหนองทุ่มศรีสำราญวิทยา
72. โรงเรียนกันทรลักษณ์วิทยา
73. โรงเรียนตะเคียนวิทยาคม
74. โรงเรียนปรางค์กู่
75. โรงเรียนกระดุมทองวิทยา
76. โรงเรียนกันทรารมณ์
77. โรงเรียนสตรีสิริเกศ
78. โรงเรียนศรีสะเกษวิทยาลัย
79. โรงเรียนกำแพง
80. โรงเรียนบักดองวิทยา
81. โรงเรียนสิริเกศน้อมเกล้า
82. โรงเรียนกันทรอมวิทยาคม
83. โรงเรียนขุขันธ์
84. โรงเรียนราษีไศล
85. โรงเรียนไกรภักดีวิทยาคม
86. โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ที่ 29
87. โรงเรียนพอกพิทยาคม ฯ
88. โรงเรียนห้วยคล้าวิทยา
89. โรงเรียนเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทร์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประวัติผู้เขียน

นางสาวละเอียด มีแก้ว เกิดเมื่อวันที่ 1 มกราคม 2512 ที่จังหวัดสุรินทร์ สำเร็จการศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (พืชศาสตร์) ปีการศึกษา 2532 จากสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตสุรินทร์ สำเร็จการศึกษาครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต (เทคโนโลยีการเกษตร-การผลิตพืช) จากสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ปีการศึกษา 2534 สำเร็จการศึกษาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (ครุศาสตร์เกษตร) จากสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ปีการศึกษา 2542 ปัจจุบันดำรงตำแหน่งอาจารย์ 1 ระดับ 4 โรงเรียนพอกพิทยาคม รัชมังคลาภิเษก อำเภอปรางค์กู่ จังหวัดศรีสะเกษ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้